

**REGIONALNI OPERATIVNI PROGRAM
MEĐIMURSKA ŽUPANIJE
ZA RAZDOBLJE 2006-2013.**

Čakovec, lipanj 2006.

REGIONALNI OPERATIVNI PROGRAM MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

**Dokument prihvaćen na Županijskoj Skupštini
dana 30. lipnja 2006.**

Čakovec, srpanj 2006.

SADRŽAJ

POGLAVLJE I: UVODNO O ROP-u.....	7
UVODNA RIJEČ ŽUPANA.....	7
UVODNA RIJEČ KOORDINATORA REGIONALNOG OPERATIVNOG PROGRAMA	9
PROCES IZRADE I SUDIONICI ROP-a.....	11
SAŽETAK.....	15
POGLAVLJE II: OSNOVNA ANALIZA	29
2.1. UVOD	29
2.2. OSNOVNI PODACI O ŽUPANIJI.....	29
2.3. STANOVNIŠTVO	34
2.4. PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA	34
Prirodni resursi	34
Okoliš	37
Infrastruktura	38
Vodoprivreda.....	38
Energetika.....	40
Prometna infrastruktura.....	41
2.5. GOSPODARSTVO.....	42
Struktura i osnovna obilježja gospodarstva.....	42
Prerađivačka industrija	45
Malo gospodarstvo, obrtništvo i potporne institucije za malo gospodarstvo	45
Malo gospodarstvo	45
Obrtništvo.....	47
Potporne institucije za malo gospodarstvo.....	47
Međimurski sajam poduzetništva – MESAP	48
Poljoprivreda	49
Graditeljstvo	51
Turizam	51
Nezaposlenost.....	52
Vanjska trgovina.....	53
Strana ulaganja	54
2.6. OBRAZOVANJE	55
2.7. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB	58
2.8. KULTURA	59
2.9. CIVILNO DRUŠTVO	60
2.10. MEĐUŽUPANIJSKA, PREKOGRANIČNA I MEĐUREGIONALNA SURADNJA.....	61
2.11. UPRAVLJANJE RAZVOJEM	64
POGLAVLJE III: VIZIJA I CILJEVI RAZVOJA ŽUPANIJE	66
3.1. UVOD	66
3.2. SWOT ANALIZA.....	66
3.3. VIZIJA RAZVOJA ŽUPANIJE I STRATEŠKI CILJEVI.....	72
3.4. PRIORITETI I MJERE.....	74

3.5. POVEZANOST I USKLAĐENOST CILJEVA I MJERA ROP-a S NACIONALNIM RAZVOJNIM CILJEVIMA I RAZVOJNIM CILJEVIMA EUROPSKE UNIJE	100
Povezanost s nacionalnim razvojnim ciljevima	100
Povezanost s razvojnim ciljevima EU-a.....	102
POGLAVLJE IV: BAZA PROJEKATA ROP-a	109
4.1. KRITERIJI ZA ODABIR PROJEKATA.....	109
4.2. OKVIRNI PRIORITETNI PROJEKTI I BAZA PROJEKATA ROP-a.....	113
POGLAVLJE V: PLAN PROVEDBE ROP-a	120
5.1. UVOD	120
5.2. INSTITUCIJE I MEHANIZMI PROVEDBE	120
5.3. PRIBAVLJANJE SREDSTAVA I FINANCIRANJE	125
5.4. PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROVEDBE ROP-a.....	126
Pokazatelji za praćenje i vrednovanje provedbe ROP-a	127
5.5. BUDUĆNOST ROP-a	130
5.6. SLJEDEĆI KORACI	131
DODATAK.....	133
Dodatak 1. Statistički prilozi	135
Dodatak 2. Sudionici i suradnici ROP-a	137
Dodatak 3. Strateški županijski razvojni projekti	146
Dodatak 4. Strateški planovi na razini gradova i općina županije	148
Dodatak 5. Popis gospodarskih zona u općinama i gradovima MŽ.....	149
Dodatak 6. Pregled pokazatelja o razvijenosti županije.....	151
Dodatak 7. Obrazac za prijavu mjera	155
Dodatak 8. Obrazac za prijavljivanje razvojnih projekata za mrežu projekata u ROP-u.....	156
Dodatak 9. Poziv na iskazivanje interesa za prijavljivanje razvojnih projekata za mrežu projekata u ROP-u.....	160
Dodatak 10. Baza projekata ROP-a.....	163
Dodatak 11. Popis svih aktivnosti – sastanaka na ROP-u.....	184
Dodatak 12. Mogućnosti korištenja pretpristupnih programa EU za poslovne subjekte	190
Dodatak 13. Popis osnovnih izvora podataka i korištene dokumentacije	199
Dodatak 14. Kratice i akronimi	201

POGLAVLJE I: UVODNO O ROP-u

UVODNA RIJEČ ŽUPANA

Međimurska županija predstavlja svoj Regionalni operativni program (ROP) kao najvažniji srednjoročni razvojni dokument za razdoblje 2006 - 2013. godine. Nadamo se da će naš ROP naići na dobar prijem i biti osnova i poticaj svima koji će na bilo koji način sudjelovati u njegovom provođenju.

U današnjim vrlo složenim i neizvjesnim uvjetima županijski razvoj moguć je ukoliko se dobro definira, a onda i provodi, razvojna vizija, ciljevi i prioriteti i ukoliko u tome kroz šire partnerstvo sudjeluje javnost.

ROP Međimurske županije, koji je izrađen upravo na takav način, predstavlja kvalitetan «alat» za korištenje sredstava iz EU fondova kao i domaćih javnih ali i privatnih izvora, a sve u svrhu financiranja razvojnih projekata gospodarske i društvene infrastrukture.

Glavni razvojni ciljevi koji su utvrđeni ROP-om su povećanje konkurentnosti gospodarskog sektora, snažan razvoj ljudskih potencijala i kvalitetno gospodarenje prostorom.

Sva ulaganja u gospodarski i društveni razvoj Međimurske županije, bilo od strane državnih izvora, EU fondova, vlastitih županijskih i lokalnih izvora kao i drugih izvora bit će uz pomoć ROP-a usmjerena na projekte koji su razvojno orijentirani, mjerljivi, i koji postižu zadane razvojne ciljeve.

U ROP-u se vodilo računa o razvojnim procesima u okruženju, o povezanosti s ključnim razvojnim smjernicama sadržanim u Strategiji regionalnog razvoja Republike Hrvatske i drugim strategijama, kao i o programima predpristupnih i Strukturnih fondova EU.

Pred nama je značajno razdoblje u kojem treba učiniti nove razvojne iskorake, nadam se da ćemo uz pomoć svih aktera u razvoju postići željenu viziju iz ROP-a i tako ostvariti bolje životne uvjete za generacije koje dolaze.

Župan Josip Posavec dipl. ing.

UVODNA RIJEČ KOORDINATORA REGIONALNOG OPERATIVNOG PROGRAMA

Regionalni operativni program Međimurske Županije pripremljen je i izrađen prema metodologiji koju koristi EU za programe regionalnog razvoja.

Ideje o pokretanju ROP-a datiraju iz prosinca 2004. kada je REDEA inicirala i organizirala dvije radionice na temu Partnerstvo i njegova uloga u razvojnim procesima.

Nakon odluke Županijskog poglavarstva o izradi ROP-a, zadatak za operativno provođenje preuzima Regionalna razvojna agencija REDEA. Po raspisanom javnom natječaju, za izradu ROP-a odabran je Institut za međunarodne odnose IMO iz Zagreba.

Rad na izradi ROP-a započeli smo u travnju 2005. godine kada je osnovana Glavna županijska radna skupina od 37 članova, stručnjaka iz županijskih institucija. Rad se odvijao kroz 29 radionica i sastanaka te kroz mnogobrojne konzultacije i to kroz podgrupe i plenarno. Podgrupe su bile za gospodarstvo, za društvene djelatnosti, za prirodne i izgrađene resurse i za upravljanje razvojem. Glavna županijska radna skupina vrlo angažirano je sudjelovala i dala je velik doprinos u izradi svih faza ROP-a, od izrade Osnovne analize, SWOT analize, utvrđivanja vizije i ciljeva do definiranja prioriteta i mjera.

Županijsko Partnerstvo osnovano je na početku izrade ROP-a i odlukom Županijskog poglavarstva broji 143 člana. Radi lakšeg rada izabran je Partnerski odbor, koji broji 83 člana. Partnerski odbor raspravljao je (4 sastanka) sve ključne faze izrade i kroz usuglašavanje je usvojen ROP.

Stručni tim IMO-a vodio je pripreme i izradu ROP-a i načinio je konačni dokument.

REDEA je koordinirala i sudjelovala u čitavom procesu pripreme i izrade ROP-a, od izrade stručnih priloga, baze informacija i projekta do organizacije cjelokupnog rada, osiguravanja potrebnih uvjeta za rad te promicanja u medijima i uključivanja javnosti.

Rezultat rada svih nas jest dokument pod nazivom «**Regionalni operativni program Međimurske županije za razdoblje 2006-2013.**». Kao sastavni dio ROP-a priređen je popis razvojnih projekata koji se u Međimurskoj županiji provode ili pripremaju. Time smo provjerili «prolaznost za projekte» mjera, prioriteta i strateških ciljeva koji su definirani ROP-om, a ujedno smo i saznali više kakve su i koje su to aktivnosti na programiranju razvoja «na terenu» te dobili stvarnu sliku snaga za upravljanje razvojem u Međimurskoj županiji.

Ovom se prilikom želim posebno zahvaliti svim članovima **Glavne županijske radne skupine** za veliki trud i kreativnost, a nadasve na iskazanoj želji i angažmanu da doprinesu razvoju Međimurske županije.

Osobitu zahvalu izražavam članovima **Partnerstva Međimurske županije** na njihovom radu i doprinosu.

Moje su velike zahvale upućene stručnom timu **IMO-u**, kao i **Fondu za regionalni razvoj** koji je sa značajnim sredstvima podržao projekt izrade ROP-a, Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka - **Upravi za regionalni razvoj** te vodstvu Međimurske županije, **Županijskom poglavarstvu i Županijskoj Skupštini**, kao i svim **jedinicama lokalne uprave i samouprave i pojedincima** koji su na bilo koji način doprinijeli kvaliteti ovog dokumenta. Zahvalu upućujem svim predlagачima i autorima razvojnih projekata koji su popunili upitnik i prijavili svoje projekte.

Marjan Novak, koordinator izrade ROP-a

PROCES IZRADE I SUDIONICI ROP-a

Proces izrade ROP-a Međimurske županije započeo je u travnju 2005. godine, osnivanjem Glavne županijske radne skupine od 37 članova, koju čine stručnjaci iz ključnih županijskih institucija. Na početku izrade ROP-s osnovano je i Županijsko Partnerstvo, koje, odlukom Županijskog poglavarstva, broji 143 člana, a radi lakšeg rada izabran je Partnerski odbor, koji broji 83 člana.

Rad Glavne županijske radne skupine odvijao se kroz 29 radionica i niz sastanaka, te kroz mnogobrojne konzultacije oko specifičnih razvojnih pitanja u pojedinim fazama izrade ROP-a. Formirane su 4 Podgrupe i to za gospodarstvo, za društvene djelatnosti, za prirodne resurse i infrastrukturu te za upravljanje razvojem (uključujući ovdje i međužupanijsku, međuregionalnu i prekograničnu suradnju). Glavna županijska radna skupina vrlo je angažirano sudjelovala u svim fazama izrade i dala velik doprinos konačnom oblikovanju ROP-a.

Partnerski odbor je prilikom 4 održana sastanka također raspravljao sve ključne rezultate svake faze izrade ROP-a i značajno je pridonio njihovom konačnom usuglašavanju i prihvatanju.

Institut za međunarodne odnose iz Zagreba je temeljem svih priloga i rezultata rada sa spomenutim tijelima ROP-a izradio konačni dokument. Konzultant Denis van Dam sudjelovao je u metodološkom dijelu pripreme.

Regionalna razvojna agencija REDEA je koordinirala i surađivala tijekom cijelog procesa pripreme i izrade ROP-a, od prikupljanja svih potrebnih materijala, razvojnih programa i dokumenata, izrade stručnih priloga, izrade baze podataka i projekata do organizacije cjelokupnog rada, osiguravanja potrebnih uvjeta za rad te promicanja procesa i rezultata izrade ROP-a u medijima i široj javnosti.

U procesu izrade ROP-a sudjelovao je veliki broj sudionika, a prvenstveno:

- Glavna županijska radna skupina (predstavnici Županijskih upravnih odjela, te drugih važnih županijskih institucija i ureda);
- Partnerska skupina i Partnerski odbor (predstavnici svih dijelova društva Međimurske županije);
- radni tim ROP-a, kojega su činili stručnjaci Instituta za međunarodne odnose iz Zagreba, inozemni konzultant Denis van Dam te stručnjaci REDEA-e;
- Županijsko poglavarstvo;
- Predstavnik Ministarstva mora, turizma prometa i razvitka;
- Predstavnik Fonda za regionalni razvoj.

Izrada ROP-a temeljila se na uvažavanju i primjeni osnovnog pristupa i načela u EU koja se koriste u izradi regionalnih operativnih programa u zemljama članicama Europske unije. Radi se o slijedećim načelima:

- lokalno vlasništvo ROP-a;
- posvećenost svih zainteresiranih strana pripremanju i izradi ROP-a;
- transparentnost tijekom pripreme i izrade ROP-a;
- uključenost svih značajnih lokalnih partnera i zainteresiranih strana (načelo participativnosti).

Proces izrade ROP-a sastojao se od nekoliko faza (pregled faza prikazan je na shemi na str. 13).

Nakon osnivanja tijela ROP-a, u procesu izrade ROP-a jedan od prvih zadataka bio je prikupljanje svih bitnih informacija, analiza, planova i programa, drugih strateških razvojnih dokumenata i raspoloživih ocjena koje se odnose na gospodarski i društveni razvoj Županije.

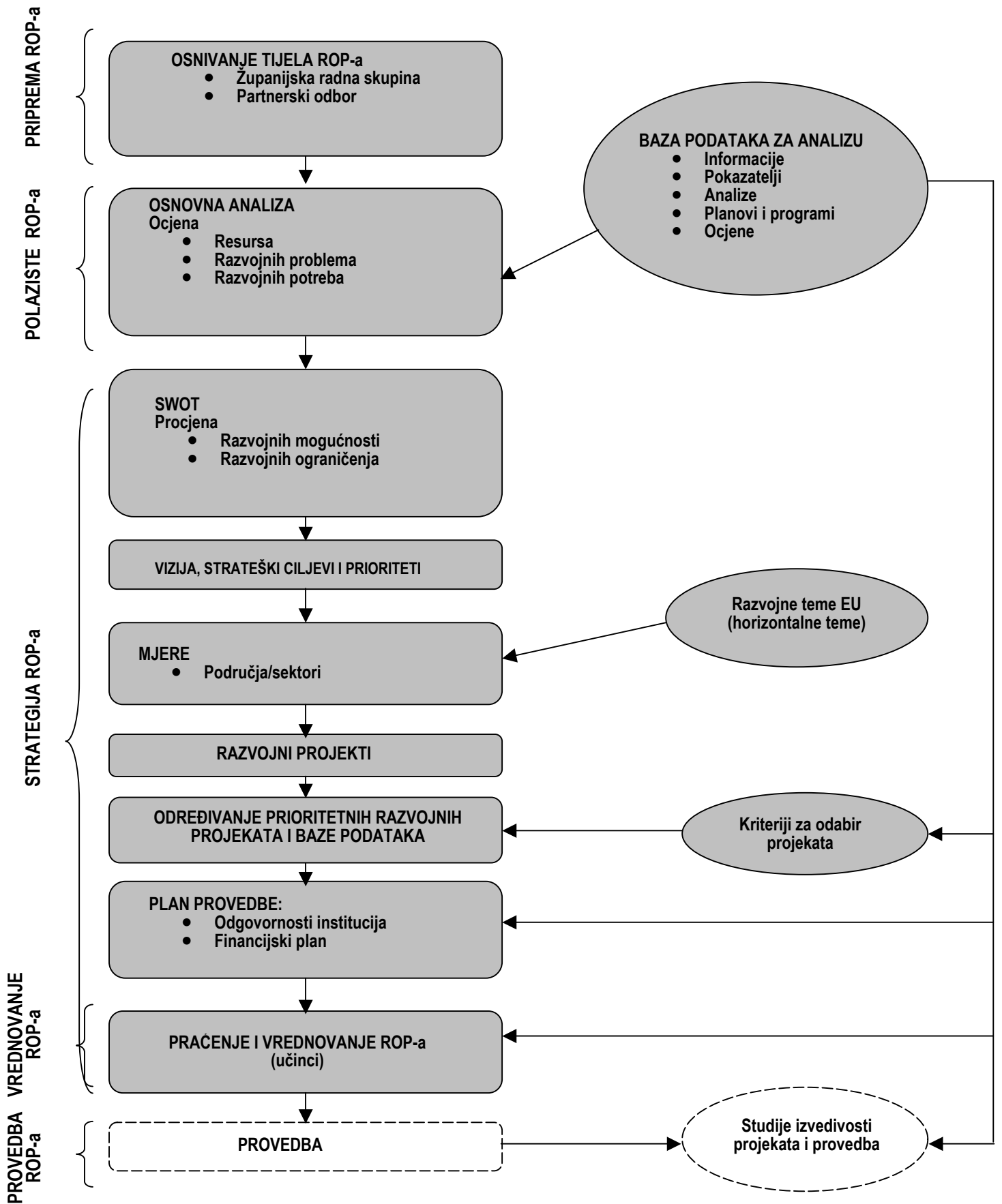
Ovi materijali poslužili su kao osnova za rasprave u nizu održanih radionica i izdvojenih sastanaka sa 4 podgrupe Glavne županijske radne skupine na kojima je izrađena **Osnovna analiza** - tj. utvrđena je osnovna ocjena stanja, te su identificirani/ocjenjeni ključni razvojni resursi, problemi i potrebe u gospodarskom i društvenom razvitku Međimurske županije.

Osnovna analiza bila je polazište za narednu fazu ROP-a – **SWOT analizu**, tj. utvrđene su osnovne snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje razvoju Međimurske Županije. Jedna i druga analiza bile su osnova za utvrđivanje ekonomskog potencijala Županije.

U sljedećoj fazi ROP-a, održan je niz radionica na kojoj su, slijedom utvrđene vizije razvoja, raspravljani i utvrđeni **razvojni ciljevi i prioriteti** Međimurske županije. Temeljem toga su tijekom konzultativnog procesa sa podgrupama Glavne županijske radne skupine **utvrđene i razrađene mjere za ostvarivanje utvrđene vizije Županije**.

Usljedio je daljnji korak u procesu izrade ROP-a u okviru faze Strategija ROP-a: prikupljanje prijedloga razvojnih projekata, te izrade baze projekata ROP-a. U sklopu ovog koraka analiziran je odnos između razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera koje su utvrđene i usuglašene u ROP-u i razvojnih aktivnosti koje se sada provode ili se planiraju provesti u Županiji.

Naredni korak je izrada plana provedbe, temeljem kojega će slijediti Faza provedbe ROP-a, te dvogodišnje vrednovanje ROP-a. Proces izrade grafički je prikazan sljedećom shemom.

SAŽETAK

Regionalni operativni program Međimurske županije izradila je Županijska radna skupina, te Partnerski odbor, uz stručnu pomoć Instituta za međunarodne odnose iz Zagreba. U svim fazama izrade ROP-a aktivno su sudjelovali stručnjaci Regionalne razvojne agencije REDEA.

Metodologija koja se koristila pri izradi ROP-a preporučena je od strane nadležnog Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, a utemeljena je na osnovnom pristupu i načelima za izradu regionalnih operativnih planova u EU.

ROP Međimurske Županije obuhvaća osnovnu analizu stanja u Međimurskoj županiji, SWOT analizu, viziju razvoja Županije do 2013. godine te ciljeve razvoja, kao i razvojne prioritete i mjere za ostvarivanje vizije. Posebna se pažnja u ovom dijelu ROP-a posvetila povezanosti i usklađenosti ciljeva i mjera ROP-a s nacionalnim razvojnim ciljevima te razvojnim ciljevima EU - poglavito onih u okviru programskog razdoblja za 2007-2013., te ciljeva novog EU programa IPA – Instrument pred pristupne pomoći.

ROP sadrži plan provedbe, tj. navedene su institucije i mehanizmi provedbe, opisano je pribavljanje sredstava i financiranje, kao i budući koraci u provedbi ROP-a. Obrazložen je i osnovni pristup u vrednovanju, te osnovni pokazatelji za praćenje i vrednovanje provedbe ROP-a.

Osnovna analiza Međimurske županije sadrži obilježja, razvojne probleme i potrebe za prirodne resurse, okoliš i infrastrukturu, gospodarstvo, obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, kulturu, civilno društvo, međuzupanijsku, međuregionalnu i prekograničnu suradnju te upravljanje razvojem.

Temeljem osnovne analize izrađena je SWOT analiza pomoću koje su definirane osnovne razvojne snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje Međimurske županije. Slijedi prikaz SWOT analize.

SWOT ANALIZA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

• SNAGE	• MOGUĆNOSTI
<p>GOSPODARSTVO <u>Razvijeno poduzetništvo. MSP s jakim tradicijom i rastom</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontinuiran rast i razvoj grupe MSP koji ostvaruju visoki udjel novododane vrijednosti, koji su konkurentni i izvožno orijentirani (posebno u metalopreradačkoj industriji) • Uspješna i razvojno usmjerena razvojna agencija REDEA (bivši poduzetnički centar) s dobro umreženim poduzetnicima i iskustvima u provedbi podrške razvoju poduzetništva i čitavog gospodarstva • Dobro pripremljene poduzetničke zone u glavnim poduzetničkim područjima <p><u>Uspješne velike tvrtke u sektorima prehrane, graditeljstva i prerade metala</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Graditeljstvo koje uz tradiciju i kapacitete ima dogovorenu i usvojenu strategiju razvoja (zajednički nastup na domaćim i stranim tržištima, razvoj ljudskih potencijala, tehnologije, organizacije, jačanje konkurencije i suradnja s okruženjem) • Metalopreradačka i prehrambena industrija u kojoj je niz konkurentnih tvrtki s uspješnim rastom i razvojem, te značajnim izvozom • Dio velikih tvrtki (graditeljstvo, prehrambena industrija) veže uz sebe značajan broj kooperanata <p><u>Rastuća specijalizacija u poljoprivredi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirana proizvodnja kvalitetnih vina s prepoznatljivošću na tržištu te organizirana proizvodnja voća, povrća i krumpira, koja ima značajni udio u nacionalnoj proizvodnji i potrošnji <p>PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA <u>Dobar geografski položaj. dobra unutarnja prometna povezanost i razvijena infrastruktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Područje trameđe Slovenije, Austrije i Mađarske • Razvijena mreža prometnica • Dobra elektroenergetska infrastruktura <p><u>Očuvana prirodna i bogata kulturna baština (resursi)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Očuvani prirodni krajobrazi • Kulturna i povijesna baština (mjesto, građevine, folklor, običaji, kulinarstvo, glazba i dr.) • Velike rezerve podzemne vode <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI <u>Dobra infrastrukturna izgrađenost škola, bolnice i drugih zdravstvenih ustanova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobro razvijena teritorijalna mreža škola • Dostupnost visokoškolskog obrazovanja (blizina Varaždina i Zagreba) i tehnoloških institucija 	<p>GOSPODARSTVO <u>Razvoj poduzetništva i jačanje konkurentnosti gospodarstva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj MSP i velikih tvrtki kroz umrežavanje poduzetnika, stvaranje klustera, razvoj ljudskih resursa, razvoj tehnološke i poduzetničke infrastrukture (prenajmenom vojnih prostora), inovacije, razvoj novih proizvoda, jačanje uloge MESAP-a, poboljšanje uvjeta za privlačenje stranih investicija, suradnju sa susjednim županijama, korištenje programe i izvore EU i druge međunarodne izvore • Osnivanje i jačanje Euroregije sa susjednim područjima u Mađarskoj, Sloveniji i Austriji te prekograničnu suradnju iskoristi za financiranje i razvoj gospodarskih projekata te privlačenje stranih investicija za razvoj turizma, zaštitu okoliša i upravljanje regijom • Povećanje izvoznog potencijala <p><u>Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Brendiranje i stvaranje prepoznatljivog identiteta kvalitetnih regionalnih proizvoda (vina, voća /jabuka/, povrća i krumpira) i usluga • Stalan brzi i rast turizma u Hrvatskoj iskoristiti za jačanje proizvodnje i preradu visokokvalitetnih poljoprivrednih i drugih proizvoda i usluga (graditeljstvo), te za razvoj seoskog, rekreativnog, kulturnog i zdravstvenog turizma <p><u>Razvoj komercijalne poljoprivredne proizvodnje i prerade, povećanje konkurentne sposobnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jačanje velikih specijaliziranih proizvođača, okrupnjavanje zemljišta i navodnjavanje, korištenje napredne tehnologije, organizacije i menadžmenta, finalizacija poljoprivrednih proizvoda <p>PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA <u>Uspostava sustava zaštite okoliša i gospodarstvenog otpadom</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje upravljanja otpadom (sredstva, znanje i tehnologije) kroz provedbu međuzupanijskih programa izgradnje regionalnog odlagališta otpada, te drugih programa i izvora <p><u>Zaštita od poplave, sustav odvodnje i sustav otpadnih voda</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provedba programa zaštite od poplave, modernizacija sustava odvodnje i sustava otpadnih voda – nacionalni izvori financiranja i EU fondovi <p><u>Korištenje prirodne i kulturne baštine (resursi) za razvoj turizma i ruralni razvoj</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj zdravstvenog i rekreativnog turizma (toplice - korištenje termalnih izvora), kulturnog i seoskog turizma • Program razvoja proizvodnje solarne energije, bioplina i biomase • Program ruralnog razvoja <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI <u>Razvoj ljudskih resursa, socijalnog sektora i zdravstva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Provedba programa (međunarodni, nacionalni, privatni) za dodatno obrazovanje i stručno osposobljavanje za potrebe gospodarstva

<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM <u>Otvorenost za suradnju u razvoju</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Rastuća prekogranična suradnja sa Slovenijom, Mađarskom i Austrijom u razmjeni informacija, gospodarstvu, pripremi zajedničkih projekata i kulturi Početna dobra osposobljenost za prekograničnu suradnju te pripremu prijedloga projekata u okviru razvojne agencije REDEA <p><u>Jačanje djelovanja i utjecaja civilnog društva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Porast broja udruženja i nevladinih udruga i jačanje njihovog djelovanja u razvoju civilnog društva i ukupnog razvoja Županije 	<ul style="list-style-type: none"> Podizanje razine informatizacije društva Povezivanje sa visokoškolskim ustanovama u bližem okruženju Unapređenje uvjeta i poboljšanje života Roma i socijalno ugroženih skupina (zapošljavanje, obrazovanje, zdravstvena zaštita i dr.), te jače uključivanje romske populacije u društvene i gospodarske procese kroz programe za razvoj manjina iz izvora EU i drugih međunarodnih izvora <p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM <u>Unapređenje upravljanja lokalnim razvojem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jačanje kapaciteta u upravi Županije i jedinicama lokalne samouprave za upravljanje razvojem (znanja, vještine, management (izvršni kadar, strani jezici, informatička izobrazba) Povezivanje i umrežavanje razvojnih agencija i institucija radi zajedničkog razvoja širih regija kroz intenzivnije uključivanje u bilateralne, EU programe i projekte Jačanje svijesti i spremnosti većeg dijela nosilaca razvoja za dogovaranje oko vizije i strategije razvoja i za učinkovitije upravljanje razvojem u Županiji Korištenje programa za jačanje REDEA-e u sklopu Nacionalne strategije regionalnog razvoja
<p style="text-align: center;">• SLABOSTI</p>	<p style="text-align: center;">• PRIJETNJE</p>
<p>GOSPODARSTVO <u>Nepovoljna gospodarska struktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Značajan udio u gospodarstvu zastarjelih, niskoakumulativnih, radno-intenzivnih industrija (tekstilna i obućarska) bez perspektivnih programa i prilika za restrukturiranje i opstanak <p><u>Nedovoljna umreženost poduzetnika i nedostatna orijentacija na tehnološki razvoj</u></p> <ul style="list-style-type: none"> «Razdobljenost» gospodarstva, individualizacija poduzetnika i nedostatak programa za povezivanje i umrežavanje MSP Nepostojeća tehnološka infrastruktura i nemotiviranost poduzetnika za korištenje tehnologija Nedostatak suradnje gospodarstva s visoko-školskim i istraživačkim institucijama <p><u>Atomizirani poljoprivredni resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Ustijeni poljoprivredni resursi (zemljišta, mali proizvođači), tradicionalna struktura proizvodnje, slabo korištenje suvremenih tehnologija, nedovoljna obrazovna struktura Neorganizirani proizvođači i nastup na tržištu <p><u>Nedovoljno iskorišteni potencijali za turizam</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Nepostojanje tradicije turističkih djelatnosti, Kulturna baština i narodno blago se nedovoljno koriste za razvoj turizma <p><u>Strukturalna nezaposlenost i niske plaće u gospodarstvu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Strukturalna nezaposlenost, velik nesrazmjer između potreba i ponude radne snage (dob, spol, obrazovanje, manjak visoko obrazovanih stručnjaka potrebnih razvoju gospodarstva) i visok stupanj dugoročne nezaposlenosti Najniže plaće u gospodarstvu u usporedbi s drugim HR županijama 	<p>GOSPODARSTVO <u>Jačanje izloženosti konkurenciji</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Konkurencija u poljoprivredi i proizvodnji hrane i u tradicionalnim industrijama (tekstilna i obućarska) iz EU, Kine i drugih zemalja Brzi razvoj novih tehnologija, menadžmenta i organizacije u svijetu, za čije su praćenje i uvođenje potrebna stalna i velika ulaganja Brža i uspješnija pripremljenost i osposobljenost susjednih i drugih županija za uključivanje u međunarodne razvojne projekte (programi i projekti, organizacija i ljudski potencijali) <p>PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA <u>Zagađivanje, uništavanje prirodnih resursa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Nastavak i povećanje onečišćavanja izvana zbog izostanka izgradnje sustava za pročišćavanje i odvodnju, te zbrinjavanje otpada uzvodnih korisnika Poplave Jačanje štetnih utjecaja akumulacijskih jezera na šume, mikroklimu i okoliš u cjelini Neadekvatno upravljanje šumama od strane privatnih vlasnika (dominacija komercijalnih interesa) <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI <u>Gubitak ljudskih resursa, nezaposlenost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Jačanje "odljeva mozgova" zbog brzog porasta boljih prilika za rad i život mladih obrazovanih ljudi u susjednim županijama, drugim dijelovima Hrvatske i inozemstvu Porast nezaposlenosti nestručne radne snage, te «uvoz» radne snage <p><u>Neučinkovita podrška razvoju zajednice Roma</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Neučinkovita provedba Nacionalnog program za Rome, drugih državnih programa

- PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA**
Sustav zaštite okoliša
- Nedovoljno koordiniran, vođen iz više mjesta, nedostaje komunikacija (kontrola, mjerenje, sistematizacija, zbrinjavanje otpada...)
  - Neadekvatno upravljanje otpadom
  - Loš sustav odvodnje i pročišćavanja voda
  - Izloženost poplavama

Neadekvatno upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom

- Nedostatni ljudski resursi, sredstva, organizacija

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Stanovništvo, obrazovanost

- Niska obrazovna struktura
- Obrazovanje nije u skladu sa potrebama gospodarstva
- Nedovoljna svijest o cjeloživotnom obrazovanju
- Depopulacija u nekim dijelovima županije, ekspanzija u drugim dijelovima

Nedostatak učinkovitog i uspješnog rješavanja socijalnih i gospodarskih problema Roma

- Nedovoljni vlastiti resursi (financijski i ljudski) za poboljšanje života Roma, rješavanje teškoća u njihovom zapošljavanju, zdravstvena zaštita, učinkovito korištenje socijalne pomoći za Rome

Zdravstvo i socijalna skrb

- velika opterećenost liječnika i nedovoljan broj liječnika i kadrova za socijalnu skrb; neadekvatan prostor Zavoda za javno zdravstvo

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

Nedostani resursi za upravljanje razvojem

- Mali fiskalni kapacitet većine općina, najmanje razvijene JLS imaju najniže proračune što onemogućuje provedbu razvojnih programa
- Nedovoljna koordinacija, komunikacija i protok informacija između ključnih aktera i razvojnih institucija, te županijske uprave i jedinica lokalne samouprave
- Manjak dovoljno osposobljenih kadrova i znanja za efikasno upravljanje razvojem i uključivanje u međunarodne razvojne programe
- Nedovoljna socijalna i društvena odgovornost dijela poduzetnika za lokalni i županijski razvoj
- Nedostatak dobre informacijske baze podataka za upravljanje razvojem i za izradu razvojnih programa i projekata
- Nedostatna suradnja sa susjednim županijama na zajedničkim razvojnim projektima

UPRAVLJANJE RAZVOJEM

Neefikasno upravljanje regionalnim i nacionalnim razvojem, te centralizacija

- Politički uvjetovano (s centralne razine države) regionalno organiziranje i koncentracija investicija, obveza jedinica lokalne samouprave
- Nedostatna i nepravodobna pripremljenost središnje države za sudjelovanje u programima EU i drugim međunarodnim programima i nedovoljno procesiranje tih programa prema županiji
- Slaba komunikacija i povezanost između politike i gospodarstva između centralne i regionalne/lokalne razine

Temeljem izrađene SWOT analize, i utvrđenih snaga i mogućnosti vidljivo je na čemu Međimurska Županija može graditi svoj razvoj. Pritom, valja uzeti u obzir i niz razvojnih ograničenja, koja su vidljiva iz utvrđenih slabosti, a koje treba ukloniti, te prijetnji, koje bi trebalo ublažiti ili nastojati ih izbjeći.

Osnovne utvrđene snage i mogućnosti Međimurske županije su slijedeće:

- **Poduzetništvo** - temeljeno na uspješnom sektoru malog i srednjeg gospodarstva, s dobrim "imageom", jakom tradicijom i rastom, u okviru kojega grupa konkurentnih i izvezno orijentiranih MSP (posebno na području metaloprerađivačke i prehrambene industrije, a sve više i građevinarstva), predstavlja značajan razvojni potencijal - pogotovo ukoliko se iskoriste postojeće dobro pripremljene poduzetničke zone u glavnim poduzetničkim područjima, te mogućnosti za razvoj clustera. Za daljnji gospodarski razvoj značajna je i rastuća specijalizacija u poljoprivredi, u prvom redu kontinuirana proizvodnja kvalitetnih vina s prepoznatljivošću na tržištu, što može poslužiti i za razvoj turizma, te voćarstvo.
- **Položaj, prirodni resursi i infrastruktura** – dobar geoprometni položaja Županije u području tromeda između Slovenije, Austrije i Mađarske, te dobro razvijena mreža prometnica unutar Županije. Potencijal se temelji i na dobroj infrastrukturnoj izgrađenosti, kao značajnoj pretpostavci za razvoj gospodarstva i kvalitete života, te znanjima o uspješnom upravljanju komunalnom infrastrukturom. Očuvana prirodna i bogata kulturna baština osnova su za razvoj postojećih i novih oblika turističke ponude (rekreativni i zdravstveni turizam, vinske ceste, dr).. Značajan resurs za razvoj turizma su i Toplice Sv. Martin na Muri i Draškovec. Važan razvojni potencijal su i velike rezerve podzemne vode.
- **Društvene djelatnosti** - dobra infrastruktura izgrađenosti škola, bolnica i drugih zdravstvenih ustanova (uključujući nove kapacitete i opremu županijske bolnice), te dostupnost visokoškolskog obrazovanja (Varaždin, Zagreb).
- **Upravljanje razvojem** - uz postojeće institucije i tijela (u prvom redu REDEA-e), su stečena znanja i iskustva u suradnji s institucijama u drugim županijama te regijama, poglavito rastuća prekogranična suradnja sa Slovenijom, Mađarskom i Austrijom u razmjeni informacija, u gospodarstvu te u pripremi, izradi i realizaciji zajedničkih projekata. Sve naglašenija je i uloga i jačanje djelovanja civilnog društva kroz porast broja nevladinih udruga - kao bitna odrednica za korištenje i daljnje unapređenje razvojnog potencijala.

Kako će razvojni uspjeh ovisiti ne samo o korištenju spomenutih snaga i mogućnosti, već i o sposobnosti savladavanja utvrđenih slabosti i opasnosti, koje predstavljaju ograničenja razvoju, njihovo ublažavanje i uklanjanje tražiti će stalno, efektivno i koordinirano djelovanje.

Ograničenja razvoju Županije su:

- **Nepovoljna gospodarska struktura** - s obzirom na značajan udio zastarjelih, niskoakumulativnih, radno-intenzivnih industrija (tekstilna i obućarska), bez dovoljno perspektivnih programa i prilika za restrukturiranje.
- **Nedovoljna umreženost poduzetnika** - kao posljedica "razdrobljenosti" gospodarstva, individualizacije poduzetnika, nedostatnog programa za povezivanje i umrežavanje MSP.
- **Nedostatna orijentacija poduzeća na razvoj koji se temelji na korištenju tehnologija** - ova je slabost rezultat nepostojanja tehnološke infrastrukture, ali i nedovoljne podrške za stvaranje tehnoloških potpornih institucija, nemotiviranosti poduzetnika za korištenje tehnologija, kao i nedostatka suradnje gospodarstva s visokoškolskim i istraživačkim institucijama.
- **Strukturalna nezaposlenost** - veliki nesrazmjer između potreba i ponude radne snage (dob, spol, obrazovanje, manjak visoko obrazovanih stručnjaka potrebnih razvoju gospodarstva)

- **Atomiziranost i neučinkovito korištenje poljoprivrednih resursa** - usitnjena i raštrkana poljoprivredna zemljišta, tradicionalne strukture proizvodnje, dominacije samodostatne proizvodnje, slabog korištenja suvremenih tehnologija, te neorganiziranih proizvođača i nastupa na tržištu.
- **Slab poduzetnički interes za turizam** – nepostojanje interesa za ulaganje u turizam.
- **Nedovoljno koordiniran sustav zaštite okoliša** - kontrola, mjerenje i sistematizacija onečišćenja, zbrinjavanje otpada i sl..
- **Niska obrazovna struktura stanovništva** - obrazovanje koje nije u skladu sa potrebama gospodarstva, nepostojanje cjeloživotnog učenja, te nedostatno razvijeni ljudski resursi za upravljanje razvojem - manjak dovoljno osposobljenih kadrova i znanja (jezici, «project management», informatička obrazovanost, dr.).
- **Nedovoljno učinkovito rješavanje socijalnih i gospodarskih problema Roma** - predstavlja naglašenu slabost s obzirom na udio i porast romskog stanovništva u Županiji, ali i s obzirom na nedovoljne vlastite resurse (financijske i ljudske) za razvojne programe usmjerene na poboljšanje života Roma, (rješavanje teškoća u zapošljavanju romskog stanovništva, podizanja razine njihove zdravstvene zaštite, učinkovito korištenje socijalne pomoći za Rome i sl.).

Temeljem ocjene gospodarskog potencijala i razvojnih ograničenja koja obilježavaju Međimursku županiju, Glavna Županijska radna skupina predložila je slijedeću viziju razvoja Županije od 2006.-2013. godine koju je prihvatio Partnerski odbor ROP-a:

V I Z I J A
Međimurje - županija snažnog poduzetništva zasnovanog na znanju i inovacijama, očuvane prirodne i kulturne baštine te visoke kvalitete življenja

Slijedom definirane vizije, Županijska radna skupina i Partnerski odbor odredili su 3 strateška razvojna cilja Županije, 15 razvojnih prioriteta te 45 mjera za ostvarivanje vizije. Ciljevi, prioriteti i mjere prikazani su strukturirano u sljedećoj tablici:

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
1. JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA	1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	<ul style="list-style-type: none"> 1. Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture 2. Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete 3. Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti 4. Jačanje socijalne odgovornosti poduzetnika
	2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	<ul style="list-style-type: none"> 1. Interesno povezivanje gospodarskih subjekata 2. Stvaranje županijskih robnih marki i brendiranje kvalitetnih regionalnih proizvoda 3. Osnivanje i razvoj clustera
	3. Poticanje tehnološkog razvitka	<ul style="list-style-type: none"> 1. Razvoj tehnološke infrastrukture
	4. Privlačenje ulaganja	<ul style="list-style-type: none"> 1. Stvaranje promotivnih programa za privlačenje investicija
	5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	<ul style="list-style-type: none"> 1. Okrupnjavanje zemljišta 2. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača 3. Razvoj poduzetništva u poljoprivredi 4. Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljoprivrednih proizvoda malih poljoprivrednih proizvođača kroz zadruge i udruge 5. Izrada plana ruralnog razvoja županije
	6. Restrukturiranje radno intenzivnih industrija	<ul style="list-style-type: none"> 1. Restrukturiranje tekstilne i obućarske industrije
	7. Jačanje informatičkog društva	<ul style="list-style-type: none"> 1. Razvoj infrastrukture i znanja za IT 2. Pобољшanje informatizacije javne uprave u Županiji, JLS i privatnom sektoru
STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U RAZVOJ	8. Pобољшanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	<ul style="list-style-type: none"> 1. Pобољшanje obrazovne strukture 2. Stručno osposobljavanje i doškolovanje nezaposlenih osoba za tržište rada 3. Podrška zapošljavanju mladih stručnjaka 4. Razvoj cjeloživotnog učenja 5. Poticanje poslovnih subjekata za ulaganje u razvoj ljudskih resursa 6. Smanjivanje neravnoteže u ponudi i potražnji na tržištu rada 7. Razvoj visokoškolskih obrazovnih programa u Županiji
	9. Unapređenje uvjeta i poboљшanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	<ul style="list-style-type: none"> 1. Poboљшanje mogućnosti za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina, invalidnih osoba kroz posebne obrazovne programe za stjecanje kvalifikacija te uključivanje u javne radove 2. Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove) 3. Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina 4. Izrada cjelovitog programa socijalizacije Roma u društvenom, ekonomskom i kulturnom smislu
	10. Poticanje razvoja civilnog društva	<ul style="list-style-type: none"> 1. Jačanje sudjelovanja neprofitnih organizacija u razvoju Županije 2. Poticanje razvoja civilnog društva

11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite

1. Unapređenje i provedba programa ranog otkrivanja nezaraznih kroničnih bolesti

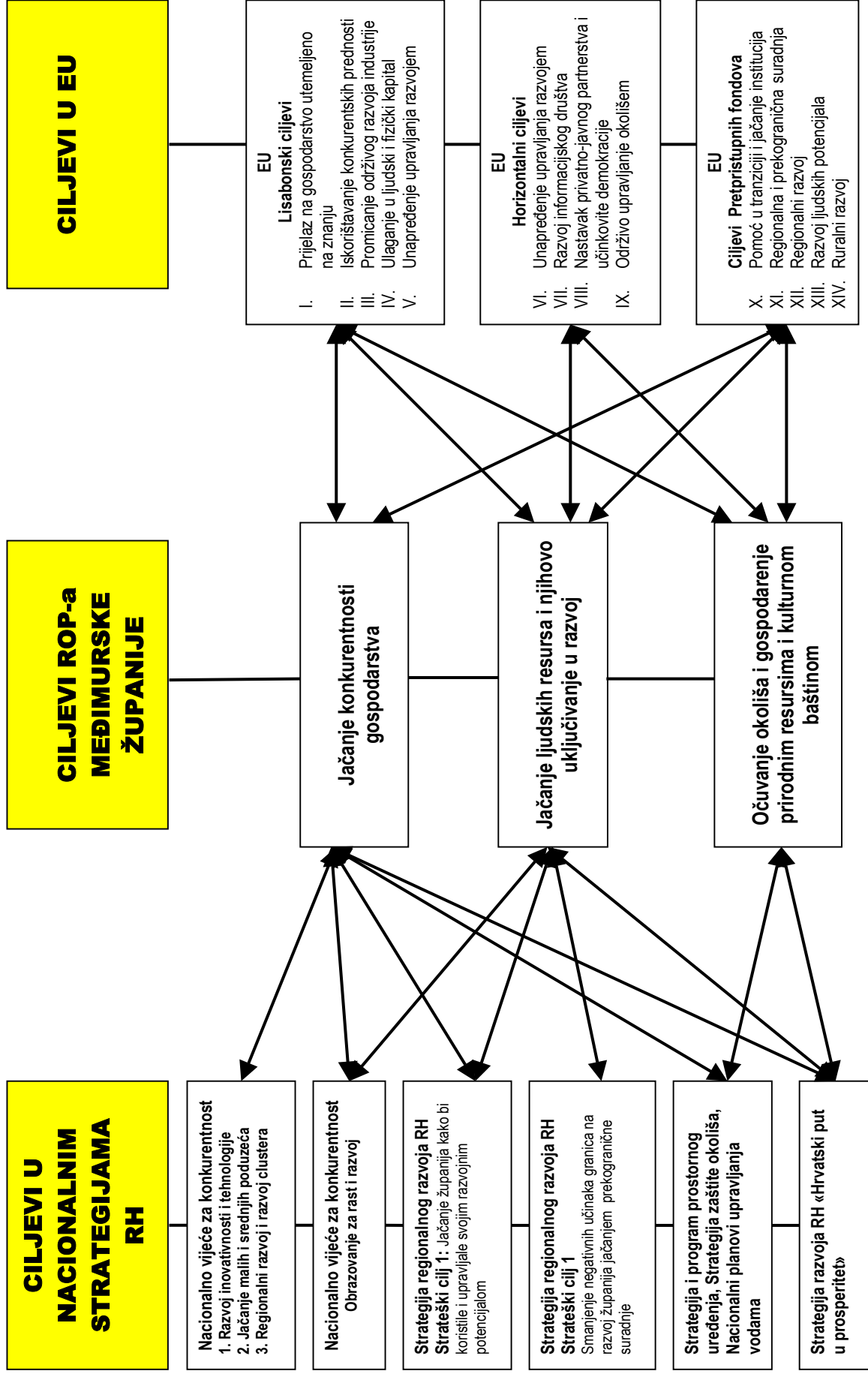
		2. Promicanje zdravog načina života 3. Unapređenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba
	12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	1. Jačanje sposobnosti županijske razvojne agencije 2. Jačanje sposobnosti za upravljanje JLS i Županije i razvoj ljudskih resursa 3. Jačanje međužupanijske, međuregionalne i prekogranične suradnje
STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
3. OČUVANJE OKOLIŠA I GOSPODARENJE PRIRODNIH RESURSIMA I KULTURNOM BAŠTINOM	13. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	1. Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama 2. Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele Županije
	14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom	1. Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom kulturnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja 2. Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma 3. Razvoj infrastrukture za praćenje zaštite okoliša 4. Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplin) 5. Unapređenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica
	15. Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	1. Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja voda 2. Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje

Ključni dionici Županije razradili su svaku predloženu mjeru na način da je definiran njen osnovni cilj, sadržaj/aktivnosti, te nositelji odgovorni za provedbu i dr., (prema obrascu priloženom u dodatku 7. Sažeti opis svih mjera priložen je u poglavlju 3.4.)

Za ROP-om definirane osnovne ciljeve, prioritete i mjere, komparativnom analizom je potvrđena visoka usklađenost sa strateškim razvojnim nacionalnim ciljevima RH, te ciljevima Europske unije za iduće programsko razdoblje – od 2007.-2013. godine, kao i ciljevima programa pred pristupnih fondova (IPA). Za Međimursku županiju, ovo usklađivanje ciljeva, prioriteta i mjera je nužno jer će buduće razvojne aktivnosti biti prilagođene utvrđenim mjerama za razvoj, te će na taj način biti moguće koristiti sredstva za razvoj.

Na narednoj slici prikazana je osnovna povezanost između različitih vrsta ciljeva na EU, nacionalnoj i županijskoj razini (ciljevi ROP-a).

Na narednoj slici prikazana je osnovna povezanost između različitih vrsta ciljeva na EU, nacionalnoj i županijskoj razini (ciljevi ROP-a). Veliki broj «strelica» potvrđuje visoku razinu usklađenosti između ROP-a Međimurske županije i nacionalnih i EU razvojnih ciljeva.

Naredni korak u izradi ROP-a bio je prikupljanje projekata i projektnih prijedloga te definiranje kriterija njihova odabira.

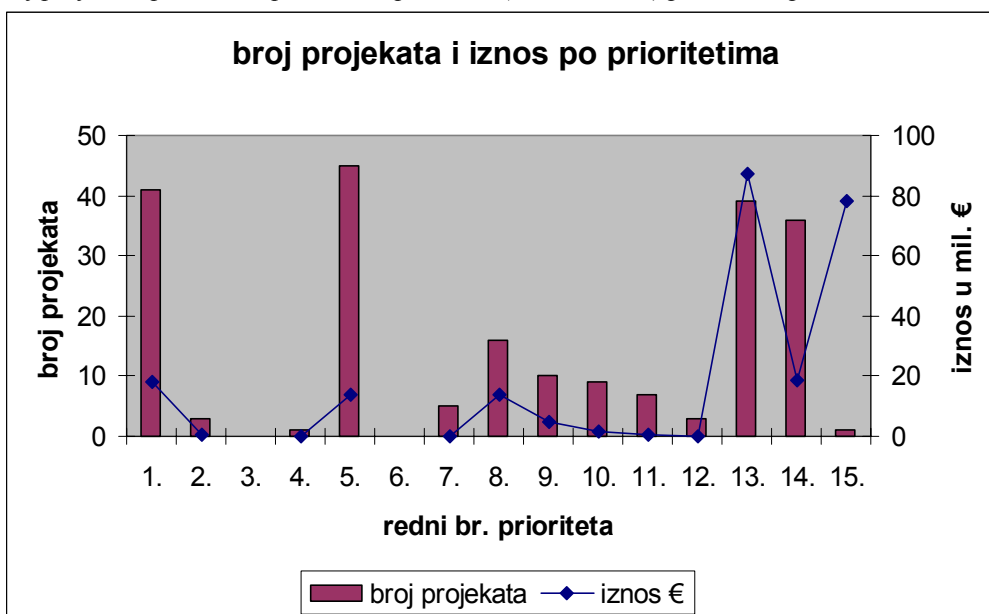
Prvim „pozivom za iskazivanje interesa“ prikupljeno je ukupno 216 prijedloga projekata. Broj prijedloga projekata potvrđuje visoku zainteresiranost ključnih dionika razvoja u međimurskoj županiji.

Baza projekata ROP-a priložena je u Dodatku 10. S obzirom na ROP-om utvrđene razvojne prioritete, zamjetno je da je najveći broj projekata predložen u okviru prioriteta br. 5, tj. «Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj». Zatim slijedi broj prijedloga projekata u okviru prioriteta br. 1, tj. «Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću». S obzirom na daljnje prioritete ROP-a, slijedi broj predloženih projekata u okviru prioriteta br.13: «Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom, a na četvrtom mjestu po broju predloženih projekata je prioritet br. 14: «Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom».

U pogledu vrijednosti projekata, zamjetno je da daleko najveći iskazani iznos bilježe prijedlozi projekata u okviru prioriteta br. 13: «Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom te prioriteta br. 15: «Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja», što je i razumljivo s obzirom na potrebne infrastrukturne zahvate.

Broj predloženih projekata u okviru utvrđenih prioriteta ROP-a, kao i njihovi iznosi vidljivi su iz narednog grafa:

Graf 4: Broj projekata po svakom prioritetu i proračun (iznos u mil. €) po svakom prioritetu

Prioritet:

1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodatnom vrijednošću
2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
3. Poticanje tehnološkog razvitka
4. Privlačenje ulaganja
5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
6. Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija
7. Jačanje informacijskog društva
8. Pобољшanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
10. Poticanje razvoja civilnog društva
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
13. Poboљшanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
15. Poboљшanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

Uočljivo je da su projektnim prijedlozima izuzetno slabo pokriveni slijedeći, za razvoj vrlo značajni prioriteti:

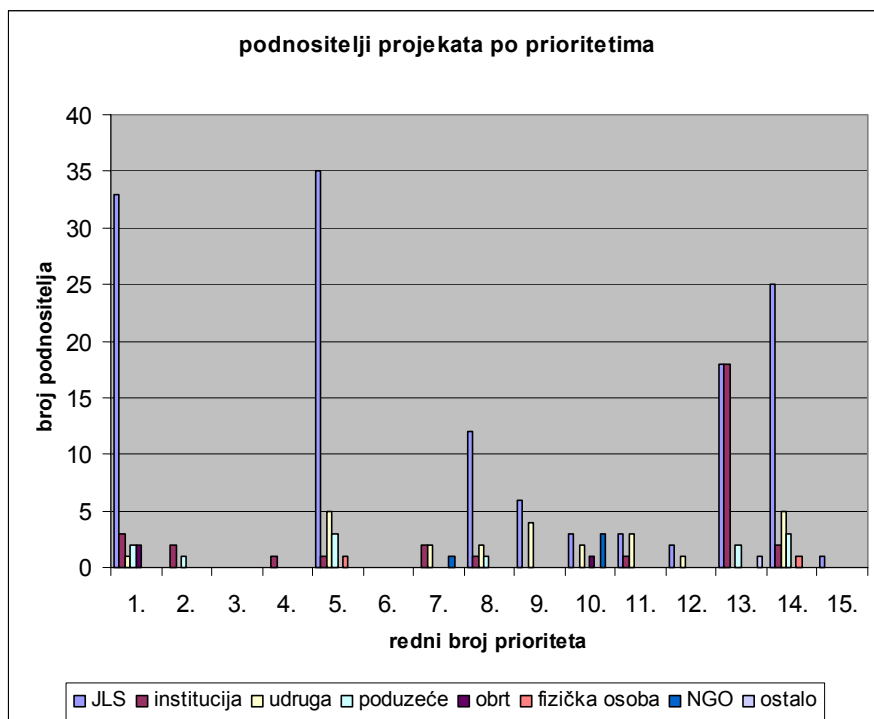
- prioritet broj 3: poticanje tehnološkog razvitka,
- prioritet broj 7: jačanje informacijskog društva i
- prioritet broj 12: unapređenje upravljanja regionalnim razvojem,

Ovakvo stanje naglašava potrebu informiranja razvojnih dionika o deficitarnim područjima djelovanja, a s ciljem uravnoteženijeg razvoja po svim utvrđenim prioritetima. Ovo je tim više važno što se radi o vrlo važnim područjima za realizaciju konkurentnog gospodarstva i cjelokupnog efektivnog upravljanja gospodarskim i društvenim razvitkom Županije. Ovo potvrđuje činjenica da je razvojno strateški značajan prioritet «poticanje tehnološkog razvitka» u pogledu prijavljenih projekata najdeficitarniji, tj. bez i jednog prijavljenog projekta. Sve to naglašava potrebu da se u provedbi ROP-a posebno utvrde aktivnosti za pripremu i realizaciju ovih projekata.

Također, prijavljen broj projekata potvrđuje visoku koncentraciju na infrastrukturne projekte a slabu zastupljenost razvojnih projekata, koji su nužni za realizaciju konkurentnog gospodarstva Županije.

Podnositelji projekata s obzirom na prioritete ROP-a u prvom su redu jedinice lokalne samouprave. JLS su predložili najveći dio projekata u okviru prioriteta br. 5: «Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj», prioriteta br. 1: «Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću», zatim, prioriteta br. 14: «Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom» te prioriteta br. 13: «Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom. Vidljiva je i uloga udruga u predlaganju projekata, poglavito onih vezanih za prioritet: «Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom», te prioritet: «Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj». Istovremeno, zamjetan je vrlo mali broj projekata predložen od strane poduzeća i obrtnika. Podnositelji projekata po prioritetima prikazani su na narednom grafu.

Graf 5: Analiza podnositelja (vrste institucija) projekata po svakom prioritetu ROP-a

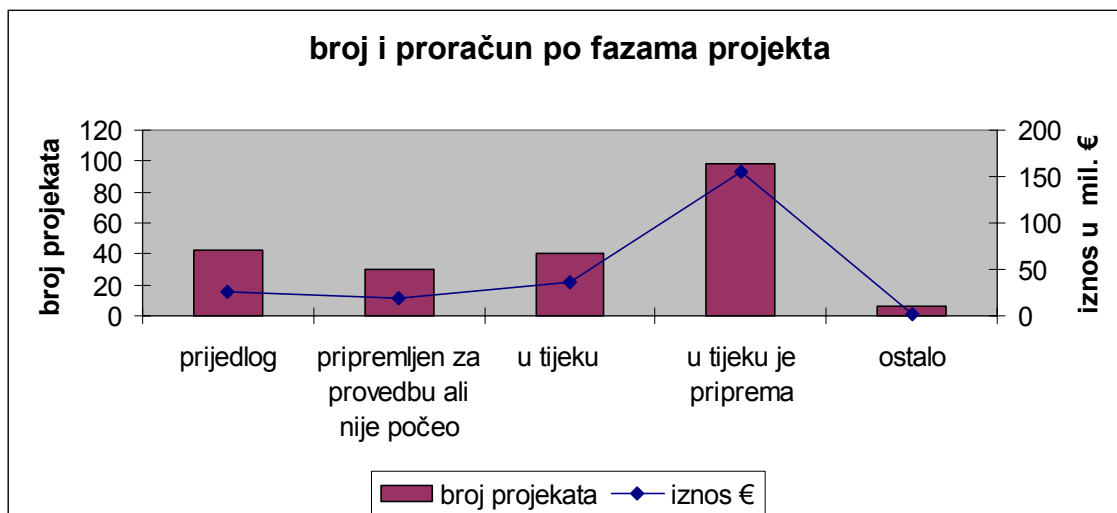

Prioritet:

1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodatnom vrijednošću
2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
3. Poticanje tehnološkog razvitka
4. Privlačenje ulaganja
5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
6. Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija
7. Jačanje informacijskog društva
8. Pобоljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
10. Poticanje razvoja civilnog društva
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
13. Pобоljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
15. Pобоljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

S obzirom na faze u kojoj se nalaze predloženi projekti, najveći broj se odnosi na projekte čija je priprema u tijeku. Broj projekata s obzirom na fazu u kojoj se nalaze te predložene proračune, vidljiv je iz slijedećeg grafikona i tablice.

Graf 6: Broj projekata po svakoj fazi, i proračun po svakoj fazi u mil. €

Tablica: Analiza projekata prema fazama «gotovosti» - broj projekata po svakoj fazi, proračun po svakoj fazi, postotak sredstava po svakoj fazi (dio proračuna koji se odnosi na svaku fazu)

faza projekta	broj projekata	iznos €	%
prijedlog	42	25.209.021	10,62
pripremljen za provedbu ali nije počeo	30	19.757.058	8,32
u tijeku	40	35.960.929	15,14
u tijeku je priprema	98	154.969.848	65,27
ostalo	6	1.548.540	0,65
	216	237.445.396	

Baza projekata ROP-a od višestruke je važnosti i zato se predlaže da se kontinuirano tijekom daljnje provedbe ROP-a obavlja analiza novih prijedloga projekata, kako bi se stalno pratila njihova usklađenost s ključnim ciljevima i prioritetima razvoja.

Klasifikacija projekata obavlja se prema njihovom stupnju spremnosti za provedbu. Započet će se rad na projektima koji su spremni za provedbu, dok će se istodobno raditi studije izvedivosti i pred-izvedivosti za druge projekte kako bi bili spremni novi projekti za provedbu odmah nakon kraja provedbe prvog kruga projekata. Cilj je provoditi što više relevantnih projekata u Županiji – koliko god sustav može podnijeti.

S obzirom na stupanj spremnosti za provedbu, projekti se razvrstavaju u neku od sljedeće četiri moguće kategorije:

- **Projekti koji su spremni za provedbu** - posjeduju sve potrebne dozvole, završena je procjena izvedivosti, dobivena je pozitivna ocjena.
- **Projekti koji zahtijevaju potpunu procjenu izvedivosti** - oni mogu imati pozitivnu studiju pred-izvedivosti, ali za koje je sada potrebna potpuna studija izvedivosti, detaljni plan i/ili procjena troškova i koristi (cost-benefit analiza).
- **Projekti za koje su još potrebne studije pred-izvedivosti, te početne procjene učinaka** – oni za koje je potrebna procjena pred-izvedivosti i rana procjena učinaka.
- **Projektni prijedlozi** – postojeće ideje koje tek treba razviti u projekte.

Kako bi se osigurala uspješna provedba projekata i cjelokupnog ROP-a, definirani su sljedeći osnovni elementi njegove provedbe:

- **Institucije i mehanizmi provedbe** - izložen je prijedlog institucionalne provedbe ROP-a. Predloženo je da najvažniju ulogu preuzme Regionalna razvojna agencija REDEA, s obzirom na razvijen kapacitet i sposobnosti u predlaganju i provedbi razvojnih projekata i inicijativa, ali i na drugim područjima važnim za provedbu ROP-a.
- **Pribavljanje sredstava i financiranje** - ROP je instrument koji će Međimurska županija koristiti kako bi prezentirala strateški i dobro strukturirani razvojni plan raznim izvorima financiranja, uključujući Vladu RH, Europsku komisiju i brojne druge bilateralne i multilateralne izvore financiranja.
- **Praćenje i vrednovanje provedbe ROP-a** - opisano je tko provodi vrednovanje, osnovna ograničenja za sustavno vrednovanje, softverski alati za potporu procesu praćenja i vrednovanja te pokazatelji za praćenje i vrednovanje provedbe ROP-a.
- **Budućnost ROP-a** - s obzirom da ROP treba razmatrati kao dinamičan, «otvoreni» razvojni dokument koji će s vremenom trebati mijenjati i prilagođavati promjenama u okruženju u Županiji, nužno ga je nanovo razmatrati, mijenjati i poboljšavati svake dvije godine, odnosno kad god to okolnosti nalažu.
- **Sljedeći koraci** - dan je pregled potrebnih koraka kako bi se ROP u stvarnosti realizirao.

Predviđeno je kontinuirano nadograđivanje, prilagođavanje i mijenjanje ROP-a u skladu s promjenama u Županiji i okruženju.

ROP predstavlja opći okvir razvoja kojim se procjenjuju razvojni projekti i prioriteti. Županija je zadužena za provedbu ROP-a pa će morati razmatrati i uvažavati potrebne promjene u Županiji, u okruženju i one predviđene od dionika.

S obzirom na spomenutu ulogu ROP-a predviđena je **godišnja kontrola/praćenje napretka**, koju je potrebno izraditi u vrijeme utvrđivanja županijskog proračuna za narednu godinu, te **dvogodišnje vrednovanje** – koje se naročito treba usredotočiti na ostvarene rezultate projekata s obzirom na korištena sredstva i postavljene ciljeve.

Sljedeći koraci u provedbi ROP-a su:

- 1) Usvajanje dokumenta Regionalnog operativnog programa od strane Županijske skupštine,

- 2) Definiranje prioriternih projekata od strane Partnerskog odbora,
- 3) Zaduživanje REDEA-e za provedbu projekata,
- 4) Pružanje tehničke pomoći za provedbu ROP-a – održavanje izgradnje kapaciteta REDEA-e (pružanje pomoći preko NSRD i drugih programa) za provedbu projekata u procesima upravljanja provedbom ROP-a, privlačenje sredstava za predložene projekte, priprema projektne dokumentacije te provedba praćenja i vrednovanja uspješnosti projekata,
- 5) Nadzor nad pripremom projekata od strane REDEA-e,
- 6) Priprema prvog kruga studija izvedivosti,
- 7) Početak provedbe prioriternih projekata,
- 8) Trajno ažuriranje, analiza i upravljanje bazom projekata.

POGLAVLJE II: OSNOVNA ANALIZA

2.1. UVOD

Početni važan dio Regionalnog operativnog programa jest Osnovna analiza, tj. ocjena stanja svih ključnih prirodnih, gospodarskih i društvenih čimbenika razvoja Međimurske županije. To su geoprometni položaj, prirodni resursi, okoliš i infrastruktura, gospodarstvo, obrazovanje, zdravstvo i socijalna skrb te kulturna baština. Osnovna analiza obuhvaća i upravljanje razvojem, te međuzupanijsku, međuregionalnu i prekograničnu suradnju.

U ovom poglavlju prikazana su osnovna obilježja i utvrđeni razvojni problemi i razvojne potrebe za spomenuta područja.

2.2. OSNOVNI PODACI O ŽUPANIJI

Zemljopisni položaj Županije

Slika 1: Položaj Međimurske županije unutar RH.

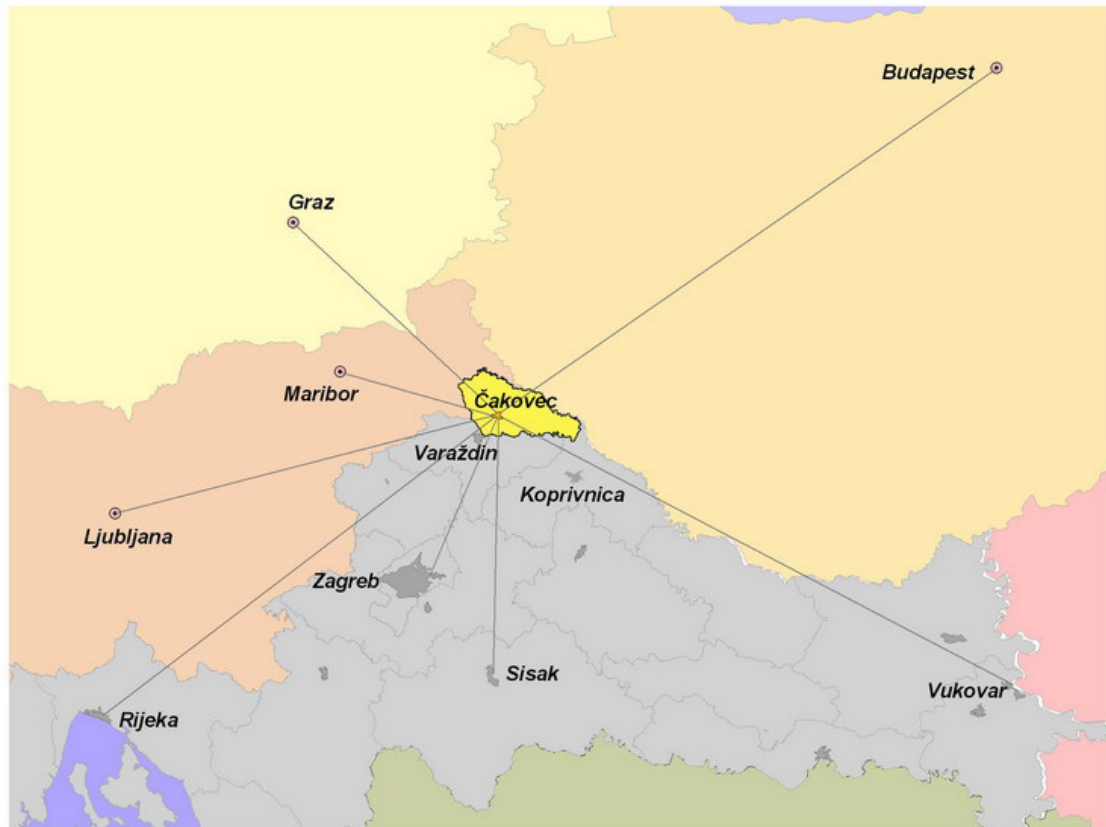

Zemljopisni podaci:

- Međimurska županija ima povoljan geoprometni položaj u odnosu na zemlje srednje Europe (vidi sliku 2).
- Županija je smještena na krajnjem sjeveru Hrvatske – između rijeka Mure i Drave.
- Smještena je na dodiru dviju velikih morfoloških cjelina: istočnih Alpa i Panonske nizine.

- Gornje Međimurje ima izrazite osobine niskog pobrđa i je početak je Slovenskih gorica. Najviši vrh Međimurja je Mohokos s 344,5 m nadmorske visine.
- Donje Međimurje obilježava nizinski reljef, blago nagnut prema istoku, u smjeru otjecanja vodenih tokova.

Slika 2: Položaj Međimurske županije u odnosu na srednju Europu

Površina:

- Površina županije je 729,5 km². Sudjeluje sa 1,29% u kopnenom dijelu površine Hrvatske. Površinom je najmanja, a po broju stanovnika 17. županija sa 118.426 stanovnika ili 2,71% ukupnog stanovništva Hrvatske (4 437.460 u 2001.).

Granice:

- Pogranična je županija i graniči s Republikom Slovenijom i Republikom Mađarskom;
- Unutar Hrvatske županija graniči s Varaždinskom i Koprivničko-križevačkom županijom;
- Državna granica sa Slovenijom i Mađarskom duga je 110,5 km. Županijske granice duge su 71,8 km. Ukupna granica duga je 182,3 km.

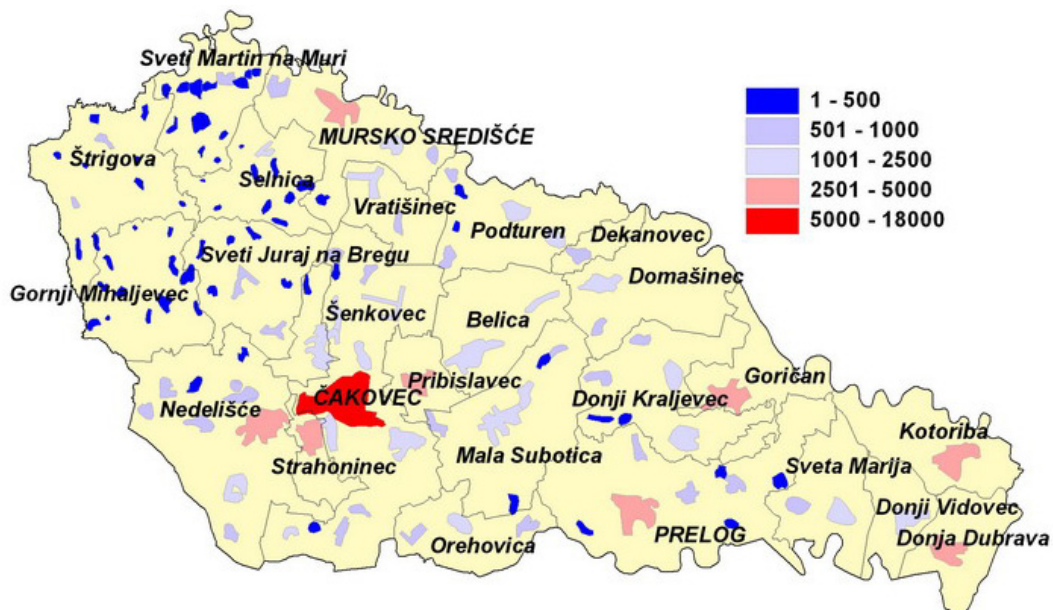
Slika 3: Županijske granice i osnovna prometna povezanost

Gustoća naseljenosti:

- Međimurje je najgušće naseljeno područje Republike Hrvatske. Gustoća naseljenosti županije je 162 st/km². Najgušće je naseljen Čakovec sa 361,7 st/km² a najmanje naseljena Općina G. Mihaljevec sa 64 st/km².

Slika 4: Prostorna razdioba stanovništva po naseljima MŽ.

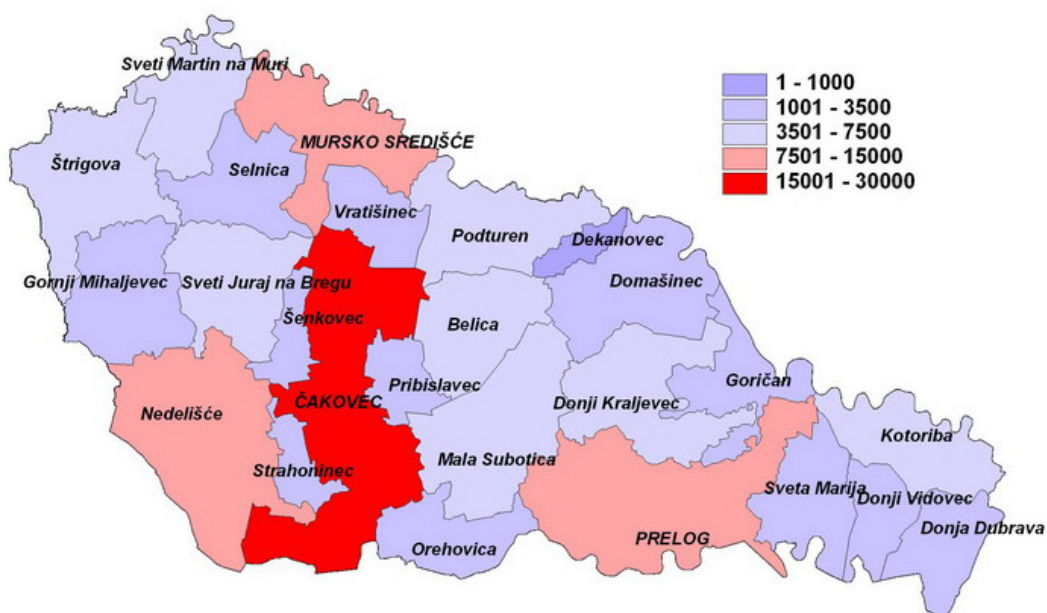

Administrativna podjela

- Županija ima 25 jedinica lokalne samouprave, od toga:
  - 3 grada: Čakovec, Prelog, Mursko Središće i
  - 22 općine: Belica, Dekanovec, Domašinec, Donja Dubrava, Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Gornji Mihaljevec, Kotoriba, Mala Subotica, Nedelišće, Orehovica, Podturen, Selnica, Strahoninec, Sveta Marija, Sveti Juraj na bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec, Štrigova, Vratišinec, Pribislavec.
- Najveća općina je Nedelišće (11.544 stanovnika), a najmanja Dekanovec (832 stanovnika).
- Unutarnji ustroj u samoupravnom djelokrugu Županije čine:
  - Predstavničko tijelo: Skupština Međimurske županije (41 vijećnik)
  - Izvršno tijelo: Poglavništvo Međimurske županije (13 članova)
  - Upravna tijela: Upravni odjel za gospodarstvo, Upravni odjel za društvene djelatnosti, Zavod za prostorno uređenje, Služba za međužupanijsku i međunarodnu suradnju, Odsjek za odnose s javnošću, Tajništvo.

Naselja: ukupno 127 naselja.

Slika 5: Administrativna podjela i prostorna raspodjela stanovništva po JLS MŽ.

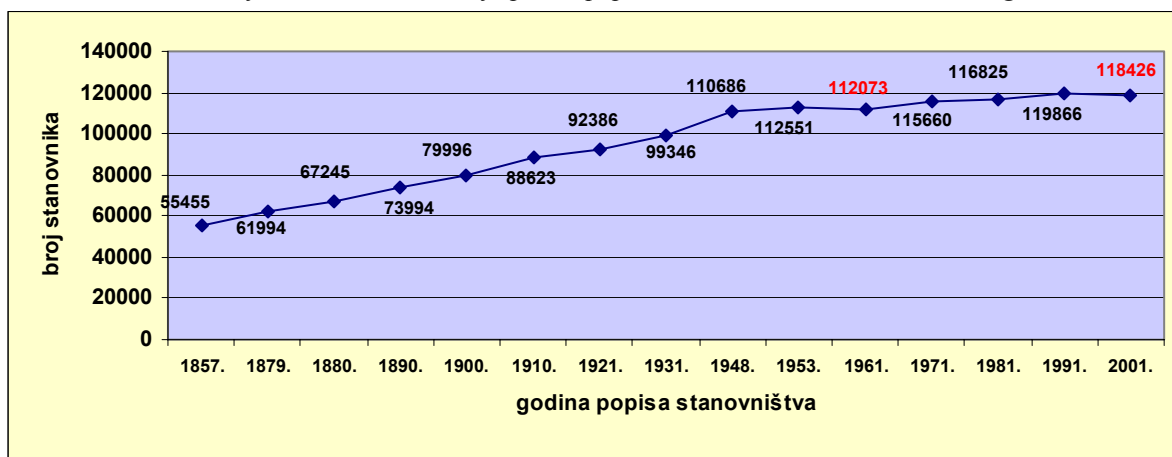

2.3. STANOVNIŠTVO

Obilježja

- u Međimurskoj županiji¹ živjelo je u 2001. 118.426 stanovnika, od toga 58.043 muškaraca i 60.383 žena;

Graf 1: Broj stanovnika Međimurja prema popisima stanovništva od 1857.-2001. godine:

Izvor podataka: Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije

- udio mladih od 14 godina u 2001. u Međimurskoj županiji veći je od prosjeka za Hrvatsku (18,6% u odnosu na prosjek od 7,1% za Hrvatsku), a udio starijih od 65 godina manji od tog prosjeka (13,7%:15,7%);
- u strukturi stanovništva u razdoblju 1991.-2001. udio mladih od 14 godina smanjio se sa 21,6% na 18,6% a udio starijih od 65 godina povećao sa 12,1% na 13,7%;
- najviše stanovnika ima u dobnoj skupini 40-44 godine;
- prosječna starost stanovništva Međimurske županije u 2001. godini iznosi 37,6 godina, indeks starenja 72,0, dok je koeficijent starosti 18,7;²
- u usporedbi sa 1991. godinom, prosječna starost stanovništva povećala se za 2,1 godinu;
- prema nacionalnoj strukturi, Hrvata ima 94 % dok u ostalih 6% najveći dio čine Romi (3 do 4% u ukupnom stanovništvu Županije).

2.4. PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ I INFRASTRUKTURA

PRIRODNI RESURSI

Prirodni resursi

- **poljoprivredno zemljište** obradivo, od toga:

oranice	519,7 km ²	71,25%
livade	367,6 km ²	50,40%
voćnjaci	113,6 km ²	15,40%
vinogradi	27,5 km ²	3,80%
pašnjaci	11,0 km ²	1,50%
	20,0 km ²	2,70%

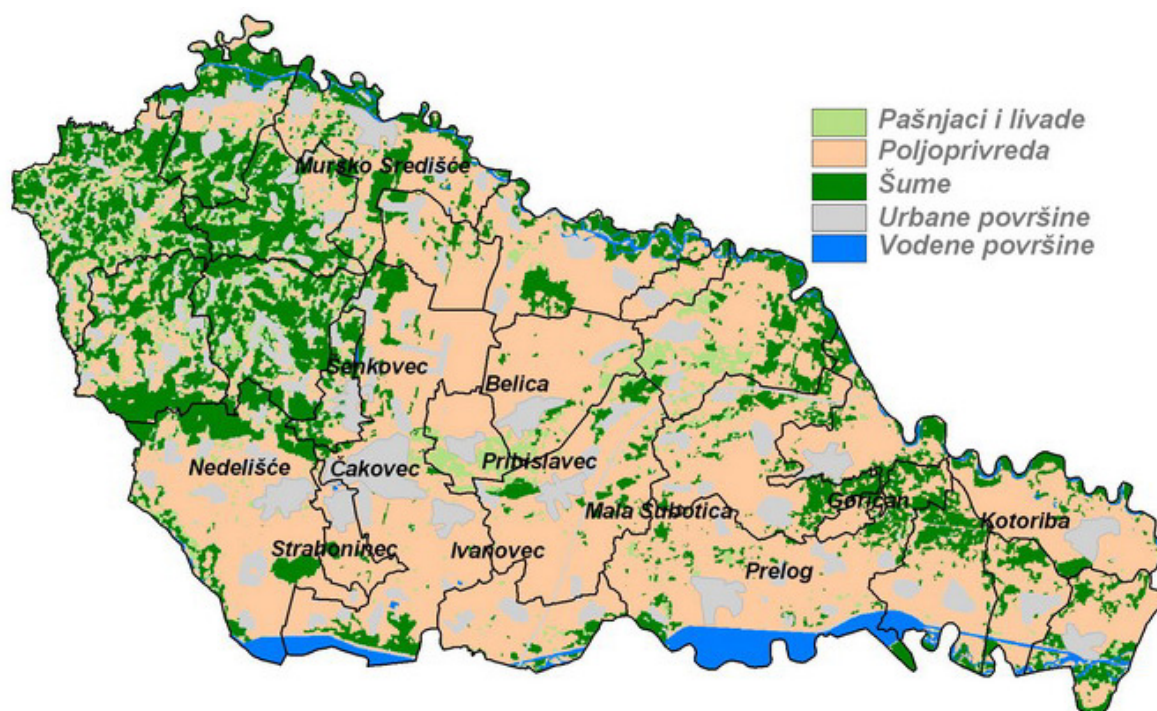
¹ Popis stanovništva 2001., DZS.

² Indeks starenja se računa kao omjer broja osoba starijih od 65 g. i broja osoba mladih od 14 g. (međutim, mogući su i drugi omjeri, npr. stanovnika starijih od 60 g. u stan. mlađem od 20 g.) Koeficijent starenja se računa kao omjer broja osoba mladih od 15g. i osoba starijih od 65 g.

šume	93,0 km ²	12,80%
ostalo - naselja graditeljska područja	96,8 km ²	13,30%

- **voda** – podzemne vode visoke kvalitete i izdašnosti najveći su prirodni resurs županije
- **mineralne sirovine:** šljunak; pijesak (male količine); plin (nova istraživanja upućuju na isplativost eksploatacije); geotermalna voda (Vučkovec – toplice Sv. Martin, Draškovec); nafta (zasad neisplativa za eksploataciju); ugljen (eksploatiran – neisplativo).

Slika 6: Korištenje zemljišta / zemljišni pokrov u MŽ.

BIORAZNOLIKOST I KRAJOBRAZ

Obilježja

- krajobraz Županije, prema tipološkim značajkama, čini nekoliko cjelina: urbanizirani krajobraz – izdvaja se središnji najgušće naseljeni prostor Županije; kultivirani krajobraz Donjeg Međimurja; kultivirani krajobraz Gornjeg Međimurja; krajobraz Mure i Drave – odnosi se na prostor starog toka Drave;
- zaštićenih dijelova na području Županije (prema Zakonu o zaštiti prirode) ima 11 – obuhvaćaju 19,85% površine Županije;³

³ Zaštićene prirodne vrijednosti na području Županije jesu sljedeće: Značajni krajobraz rijeke Mure; Spomenik prirode Vlažne livade na lokalitetu Bedekovićeve grabe u Općini Sveti Juraj na Bregu; Spomenik prirode stablo Hrasta lužnjaka ispred crkve Sv. Vida u Donjem Vidovcu; Spomenik parkovne arhitekture Perivoj Zrinski u Čakovcu; Spomenik parkovne arhitekture stablo Platane u Nedelišću; Spomenik parkovne arhitekture stablo Lipe u Strelcu; Spomenik parkovne arhitekture stablo Ginka u Donjoj Dubravi; Spomenik parkovne arhitekture

- uz poplavne zone porječja Mure i Drave nalaze se prostrana prirodna močvarna područja s velikom biološkom i krajobraznom raznolikošću;
- ostaci bukovih šuma na području Gornjeg Međimurja značajna su staništa za velik broj reliktnih i dijelom endemičnih biljnih svojiti, a dolina Drave s akumulacijama Čakovec i Donja Dubrava spada u ornitološki značajna područja u Hrvatskoj;
- osim divlje flore i faune, izdvajaju se i svojite koje je čovjek uzgajao i mijenjao tisućama godina, čime je stvorena značajna genetska zaliha za poboljšanje njihovih uzgojnih svojstava.

Razvojni problemi

- prirodna baština nije dostatno iskorištena za ruralni razvitak, primjerice za razvoj rekreativnog i seoskog turizma, u ruralnim područjima županije;
- umjetna jezera, iako ornitološki vrijedna, znače degradaciju i uništavanje vrijednih prirodnih močvarnih i vodenih staništa;
- obalna staništa Mure i Drave – neutvrđene obale, te pješčani i šljunkoviti sprudovi – pripadaju najugroženijim staništima u Europi;
- biljne vrste ugrožene su uglavnom nekontroliranim sabiranjem.

Razvojne potrebe

- izraditi katastar prirodnih vrijednosti te pripremiti i donijeti program zaštite prirode i zaštite okoliša, koji su temelj za buduće prostorne planove i zaštitu prirode Županije;
- uvesti strože oblike zaštite u kategoriji posebnog rezervata unutar već zaštićenog područja uz Muru te prostora uz Dravu;
- održavati postojeće spomenike parkovne arhitekture;
- očuvati prirodne resurse – kao važan potencijal za razvoj lokalnog gospodarstva i turističke djelatnosti;
- tijekom planiranja velikih gospodarskih i infrastrukturnih građevina te pri projektiranju trasa za infrastrukturnu mrežu osigurati njihovo uklapanje u krajobraz;
- angažirati udruge, pojedince i institucije, kao i pohranjene dosadašnje rezultate pri izradi katastra i uvođenju strožih oblika zaštite.

ŠUME

Obilježja

- šume i šumska zemljišta obuhvaćaju 9719 ha, od čega je 3329 ha državnih, a 6390 ha privatnih šuma;
- šumovitost je vrlo niska, svega 12%, u usporedbi s postotkom šumovitosti RH koja iznosi 35%; Međimurje je siromašno šumama;
- ukupna sječiva drvena masa u deset godina iznosi 107.491 m³, odnosno u deset godina siječe se 62% desetogodišnjeg prirasta;
- s obzirom na veliku usitnjenost u strukturi šumskih površina i njihovu povezanost s poljoprivrednim površinama (vinogradi) i naseljima (velika gustoća), državne šume zajedno sa šumama u privatnom vlasništvu imaju sve više zaštitnu i rekreativnu ulogu.

Razvojni problemi

- neracionalno gospodarenje šumama i šumskim zemljištem, čime se otežava održavanje biološke raznolikosti, te sposobnost obnavljanja uništenih površina pošumljavanjem;
- uzurpiranost šumskih prostora uz rijeku Muru, te posebno Dravu, nekontroliranim divljim gradnjama i odvozom smeća, te divljim sječama od strane romske populacije koja tu živi;
- neinventarizirano stanje privatnih šuma, te nepostojanje programa za gospodarenje privatnim šumama, što onemogućava kontrolu sječe (stihijskom sječom bez planova obnove nestaju

---

dva stabla Platane u Svetom Urbanu; Spomenik parkovne arhitekture stablo Tulipanovca u Vučetinecu; Spomenik parkovne arhitekture Glicinija u Čakovcu; Spomenik parkovne arhitekture stablo Magnolije u Pribislavcu.

čitavi šumski bioekosustavi koji imaju u najvećem udjelu ekološku i sociološku, a u manjoj mjeri gospodarsku funkciju);

- zanemarivanje opće korisne funkcije šuma (ekološke i socijalne).

Razvojne potrebe

- izraditi program, smjernice i osnovu gospodarenja za privatne šume;
- zaustaviti eksploataciju šljunka iz korita rijeka Drave uslijed koje se suše čitavi preostali kompleksi autohtonih šuma, te zaustaviti šljunčarenje iz korita rijeke Mure;
- educirati ljude u privatnom šumskom sektoru, intenzivnije kontrolirati plansku sječu i obnovu šuma, te izvršiti reviziju postojećih šuma u privatnom sektoru;
- razviti parkove šuma koji se navode u prostornim planovima županije već niz godina, a predstavljaju iznimnu sociološku, ekološku i krajobraznu vrijednost kao i jednu od perspektiva razvoja kontinentalnog turizma;
- provesti prekogranične programe razvoja kontinentalnog turizma koji bi se temeljili na krajobraznim, ekološkim, kulturnim i tradicijskim vrijednostima Mure i područja uz Muru, koje bi zajednički pripremili i provodili Međimurje i Prekmurje u Sloveniji.

Slika 7: Raspored šuma u Međimurskoj županiji

OKOLIŠ

Obilježja

VODE

- podzemne su vode visoke kvalitete i najveće su prirodno bogatstvo Županije. Međimurski vodonosnik bi mogao opskrbljivati dvostruko više stanovnika nego danas;
- unutar naselja kvaliteta podzemne i površinske vode je loša a trend pogoršanja kvalitete stalno raste.

TLO

- nepovratni gubitak poljoprivrednog zemljišta posljedica je prenamjene zemljišta, koja je rezultat proširivanja graditeljskih područja predviđenih prostornim planovima na vrijednim poljoprivrednim tlima te eksploatacije mineralnih sirovina, posebno šljunka, bez rudarske dozvole.

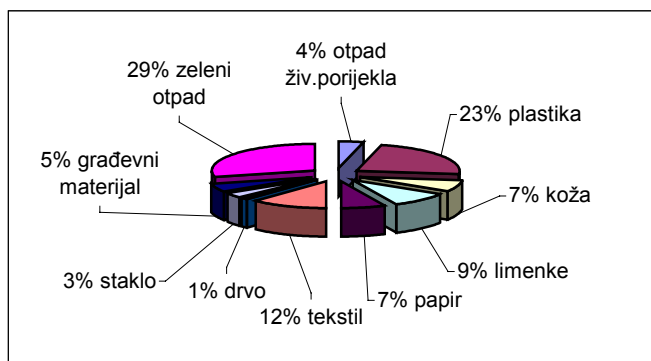
ZRAK

- nema industrijskih onečišćivača;
- nije uspostavljena županijska mreža za praćenje kvalitete zraka;
- legalna i nelegalna odlagališta otpada čest su izvor onečišćenja zraka jer, osim onečišćenja tla i voda;

OTPAD

Graf 2: Prosječni sastav komunalnog otpada vidljiv je iz sljedećih prikaza:

Otpad životinjskog podrijetla	4%
Plastika	23%
Koža	7%
Limenke	9%
Papir	7%
Tekstil	12%
Drvo	1%
Staklo	3%
Građevni materijal	5%
Zeleni otpad	29%

Izvor: Zavod za prostorno uređenje, Čakovec

- evidentirano je 37 odlagališta (površina onečišćenih otpadom). Na najvećem odlagalištu, "Totovec", provode se aktivnosti sanacije i njegovo konačno zatvaranje predviđa se u roku 8 godina. U sklopu projekta sanacije provodi se i projekt uređenja II. faze izgradnje kompostane uz odlagalište. Ako se ostvari projekt izgradnje regionalnog odlagališta komunalnog otpada za 4 županije sjeverozapadne Hrvatske, prostor odlagališta Totovec koristit će se kao pretovarna stanica za Međimursku županiju;
- sva druga odlagališta ne provode monitoring okoliša; 23 odlagališta od ukupno 37 nalaze se u području vodonosnika;
- provodi se i odvojeno prikupljanje otpada. Postavljeno je 620 kontejnera: 245 za staklo, 130 za plastičnu ambalažu, 118 za metalnu ambalažu te 127 za papir.

Razvojni problemi

- ne postoji koordinirano, detaljno i sustavno praćenje stanja okoliša (zrak, voda, tlo) - ne provodi se monitoring izvora, vrste i količine onečišćujućih tvari;
- nisu se poduzimale primjerene mjere unapređenja postojećeg stanja (samo odlagalište Totovec provodi monitoring okoliša);
- nepovezan je rad službi državne uprave i lokalne uprave, a inspekcijske su službe nefunkcionalne;
- opasnost od mogućeg onečišćenja podzemnih voda. Posebno je loše stanje u pogledu odvodnje, sabiranja i obrade procjednih voda te otplinjavanja odlagališta;
- opterećenju i/ili opasnosti od onečišćenja tla pridonose nepročišćene otpadne vode – gnojovka s većih stočarskih gospodarstva, jer se najčešće izlijevaju na poljoprivredne površine;
- onečišćenje i degradacija tla provodi se na sljedeće načine:
  - uporabom kemijskih sredstava u poljoprivredi;
  - odlaganjem otpada na nelegalna odlagališta, odnosno divlja odlagališta u šume, livade, uz poljske putove, vodotoke, šljunčare;
  - erozivnim procesima na području Gornjeg Međimurja, uzrokovanim prvenstveno vodom te na pojedinim lokalitetima sječom šuma, odnosno obradom zemljišta na kosim terenima;
  - prometom na cestama koje nemaju riješenu odvodnju s pročišćavanjem površinskih voda koje se ispiru s kolnika;
- iskopavanje pijeska i šljunka, dovoz smeća i različitog otpada uz rijeku Dravu vodi narušavanju prirodnog okoliša.

Razvojne potrebe

- sustavno prikupljati informacije o okolišu, pratiti stanje okoliša te uvesti monitoring tla, vode i zraka za vrste i količine onečišćenja;
- zaštitom vodocrpilišnih zona dvaju aktivnih i jednog potencijalnog vodocrpilišta u Međimurju (kroz pošumljavanje II. vodocrpilišne zone i poticanje razvoja biološko dinamičke i integralne proizvodnje hrane u III. vodocrpilišnoj zoni) očuvati podzemne vode kao najvažniji prirodni resurs;
- uključivati potpuno kućanstava i pravne osobe u organizirano prikupljanje i odvoz otpada;
- riješiti problem legalizacije dogovornih odlagališta u legalna ili što prije izgraditi regionalni centar za gospodarenje otpadom sjeverozapadne Hrvatske.

INFRASTRUKTURA

VODOPRIVREDA

Obilježja

Korištenje voda

- izgrađenost vodovodnog sustava iznosi 98%, a osnovni podaci o vodoopskrbi i potrošnji vode od strane stanovništva te industrije vidljivi su iz sljedeće tablice:

Tablica 1: Osnovni podaci o vodoopskrbi i potrošnji vode

	Postotak stanovništva koje je opskrbljeno vodom	Postotak kućanstava koja plaćaju vodu	Prosječna potrošnja vode za kućanstvo (m ³ /godina)	Prosječna potrošnja vode za industriju (m ³ /godina)
Međimurska županija	78%	94,68	122	830
Urbana područja	81	93,07	125	1294
Ruralna područja	74	95,49	118	366

Izvor: Međimurske vode, Čakovec

- na vodovodnu mrežu priključeno je 78% kućanstava, a mogućnost priključenja postoji za 98,5 % kućanstava. Na sustav nije priključeno oko 9.000 kućanstava koja koriste vodu upitne kvalitete.⁴

Štetno djelovanje voda

- opasnost prijeti od poplavnih voda izvan područja Županije – od rijeka Drave i Mure;
- sustav za obranu od poplava čine: a) Sustav hidroelektrana na rijeci Dravi (HE Čakovec, HE Dubrava i djelomično HE Varaždin, b) Sustav za obranu od poplava Čakovca, c) Sustav za obranu od poplava Murskog Središća, d) Sustav za obranu od poplava Kotoribske nizine;
- pojava bujica (spadaju u skupinu štetnog djelovanja voda – kada su velikog obujma i kratkotrajne dobivaju atribut elementarna nepogoda) u Međimurju prisutna je samo u sjeverozapadnom dijelu Županije. U slijevu rijeke Mure zabilježeno je 11 bujičnih podsljevova;
- izgrađena je mreža kanala I, II, III, IV reda, retencije te cijevna drenaža, koje služe za odvodnju i zadržavanje vodnih valova i snižavanje razine podzemne vode; time je omogućena obrada zemljišta i poljoprivredna proizvodnja.

Zaštita voda

- postoje četiri formirana sustava odvodnje: grad Čakovec s gravitirajućim naseljima, grad Prelog, grad Murško Središće, naselje Kotoriba, naselje Donji Kraljevec i naselje Vratišinec. Kod svih sustava primijenjen je mješovit način odvodnje, tj. skupno prikupljanje i odvođenje sanitarnih i tehnoloških otpadnih voda te oborinskih voda;
- jedino grad Čakovec ima izgrađeni uređaj za pročišćavanje otpadnih voda; drugi sustavi u prijamnike ispuštaju nepročišćene otpadne vode. Grad Čakovec u cijelosti je pokriven mješovitom kanalizacijom, pripadajućim objektima (kišni preljevi i retencijski bazeni) koji odvođe vodu na Uređaj za pročišćavanje i nakon tretmana vode u vodotok Trnavu;
- na području grada Preloga izgrađen je veći dio kanalizacijske mreže, koji je mješovitog tipa odvodnje. Otpadne vode upuštaju se u lijevi drenažni kanal HE Dubrava, bez pročišćavanja. U gradu Murskom Središću javna je kanalizacijska mreža dobrim dijelom već izgrađena; primijenjen je mješovit kanalizacijski sustav.

Razvojni problemi

- pogoršanje kvalitete površinske i podzemne vode;
- neadekvatna zaštita od poplava na području naselja Podturen, Domašinec, Goričan i Kotoriba te nedovoljna zaštita od erozivnog djelovanja brdskih potoka;
- gubici vode unutar vodoopskrbnog sustava;
- neposredna blizina vodocrpilišta i županijske cesta koja spaja gradove Čakovec i Varaždin, na kojoj se odvija intenzivan promet (moguće ozbiljne štete pri prijevozu opasnih tvari) te mnoga nekontrolirana smetlišta i odlagališta otpada koja neposredno utječu na kvalitetu voda.

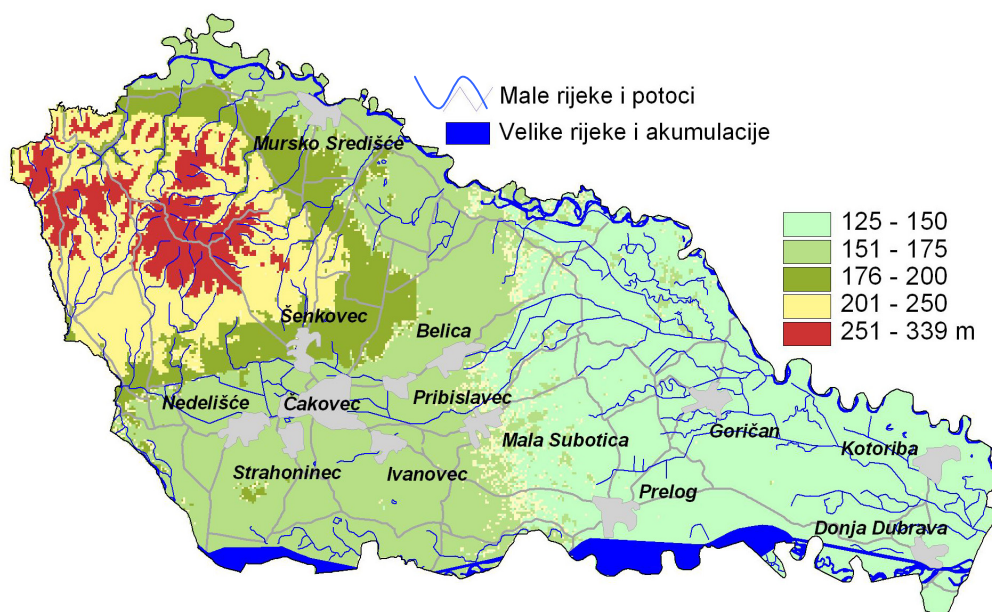
Razvojne potrebe

- izgraditi natapne kanale i natapne objekte i uređaje, prvenstveno u područjima s visoko kvalitetnim tlama. Nasipe izgraditi na dijelovima gdje sustav obrane od poplave ne funkcionira ili djelomično funkcionira;
- izgraditi kanalizacijski sustav u naseljima koja se nalaze u vodozaštitnoj zoni;
- smanjiti utjecaj zagađivača, tj. voditi katastar zagađivača i pravilno zbrinjavati otpad;
- uvesti zbrinjavanje komunalnog otpada u osam jedinica lokalne samouprave, te uspostaviti komunalnu infrastrukturu za zbrinjavanje otpadnih, fekalnih voda iz kućanstava i pojačati nadzor nad uspostavom internih pročišćavača u industrijskim pogonima;
- sanirati vodene površine nakon eksploatacije rudnih bogatstava šljunka i pijeska, koje se najčešće pretvaraju u divlja odlagališta;

⁴ Istraživanja u 20 naselja Županije pokazuju da od 106 ispitanih uzoraka vode iz lokalnih izvorišta (hidrofori, pumpe, bunari) njih 81 (76,4%) ne odgovara odredbama pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

- ulagati u sigurnost i kvalitetu vodoopskrbe;
- zabraniti prijevoz opasnih tvari na državnim i županijskim cestama u vodozaštitnom području.

Slika 8. Reljef, površinske vode i veća naselja MŽ.

ENERGETIKA

Obilježja

Hidroelektrane:

- na području Županije nalaze se dvije hidroelektrane, HE Čakovec i HE Dubrava, ukupne snage oko 160 MW. Njihova ukupna snaga daleko nadilazi potrebe Županije.

Distribucija električne energije:

- županija se napaja iz dviju trafostanica: Čakovec i Prelog, ukupne instalirane snage 122 MW, a sastavni dio elektroenergetskog sustava čini 10 trafostanica 35/10 kV instalirane snage 104,2 MW i 553 trafostanice TS 10/0,4 kV instalirane snage 142,8 MW. U eksploataciji je 1713 km srednjenaponskih vodova i niskonaponske mreže;
- budući da je najveća postignuta vršna snaga nešto manja od 49 MW, postoje velike rezerve električne energije za gospodarski razvoj.

Tablica 2: Osnovni podaci o distribuciji električne energije:

	Postotak stanovništva koje je priključeno na električnu mrežu	Postotak stanovništva koje plaća račune za struju	Postotak ilegalnog spajanja na električnu mrežu	Prosječna potrošnja struje u kućanstvu (kWh/godina)	Prosječna potrošnja struje u industriji (kWh/ godina)	
					Srednji napon	Poduzetnici
Hrvatska			možda	2 976	1.902,556	39.339
Međimurska županija	99 %	100 %	Ne	2 768	1.022.456	31.638
Urbana područja	99 %	100 %	Ne	2 790		

Ruralna područja	99 %	100 %	Ne	2 763		
------------------	------	-------	----	-------	--	--

Izvor: Hrvatska elektroprivreda

Obnovljivi izvori energije:

- u Županiji nema interesa za ulaganje u obnovljive izvore električne energije – bio masa, te sunčana energija;
- u Županiji je prvi proizvođač električne energije iz fotosolarnih modula mikrosunčane elektrane koji je priključen usporedno s niskonaponskom mrežom Hrvatske elektroprivrede – višak proizvedene električne energije isporučuje se neposredno u mrežu Hrvatske elektroprivrede;
- prema pokrivenosti plinske mreže i broja priključaka Županija je najbolja u Republici Hrvatskoj. Trenutačno je izgrađenost 96%, a pokrivenosti kupcima 62%;
- glavni plinski dovodi su iz pravca Varaždina i Koprivnice. Mreža je novija i u dobrom stanju, s iznimkom dijela stare plinske mreže koja je većinom u gradu Čakovcu;
- sadašnji distributivni plinski sustav tehnički omogućuje korištenje plina za industrijski razvoj;
- INA se odlučila za privođenje proizvodnji plina odobrenih triju eksploatacijskih polja te za nastavak istraživanja na području lokaliteta Međimurje Peklenica. Ispitivanje bušotine Međimurje (Mđ) – 1 pokazalo je da se na tom lokalitetu može očekivati značajno novo plinsko polje.

Tablica 3: Osnovni podaci o distribuciji plina:

	Postotak stanovništva koje je priključeno na plinsku mrežu	Postotak stanovništva koje plaća račune za plin	Prosječna potrošnja plina u kućanstvu (m ³ /godina)	Prosječna potrošnja plina u industriji (m ³ /godina)
Međimurska županija	70%	90%	1 969	10.390
Urbana područja	80%	88%	2 360	11.400
Ruralna područja	60%	92%	1 570	9.350

Izvor: Hrvatska elektroprivreda

Razvojni problemi i potrebe

- potrebno je rekonstruirati, odnosno zamijeniti dio stare plinske mreže koja je većinom u gradu Čakovcu te poboljšati dobavu plina od Varaždina do Čakovca;
- premda su investicijski troškovi veliki, postoje mogućnosti korištenja sunca za proizvodnju električne energije što bi otvorilo mogućnosti za razvoj obrtništva na izgradnji i održavanju tih sustava;
- razmotriti iskorištavanje potencijala «Terme Draškovec».

PROMETNA INFRASTRUKTURA

Obilježja

- cestovna je povezanost unutar Županije dobra, kao i povezanost na hrvatsku i europsku cestovnu mrežu;
- autocesta Goričan-Zagreb povezuje županiju od sjevera Hrvatske sve do krajnjeg juga;
- gornji dio Međimurja ima kvalitetne prometnice. Razvijena gusta mreža tih cesta važna je za razvoj turizma. Donje Međimurje ima također razvijene ceste na mnogo većoj površini.

Tablica 4: Usporedno stanje cesta u Međimurskoj županiji i Republici Hrvatskoj:

u postocima

ocjena stanja*	ceste			
	županijske		lokalne	
	Međimurje	Hrvatska	Međimurje	Hrvatska
0	57,70	17,57	62,38	18,30
1	24,21	12,76	18,51	10,61
2	10,39	20,32	4,49	19,31
3	5,31	27,30	2,98	27,13
4	2,30	14,43	3,36	15,24
5	0,10	7,63	8,21	9,42

* 0 = novi tepih; 1 = odlično stanje; 2 = dobro stanje; 3 = stanje srednje;
4 = loše stanje; 5 = makadam

Izvor: Županijske ceste

Razvojni problemi i potrebe

- izgraditi preostale obilaznice Grada Čakovca i većih naselja (uključujući spajanje s graničnim prijelazima);
- razmotriti preusmjeravanje tranzitnog prometa na prijevoz preko željezničkog prometa, uz neophodnu izgradnju potrebne infrastrukture;
- povećati sigurnost sudionika u prometu temeljem poboljšanja kolnika (njihova sanacija, modernizacija, zaštita i obnova).

2.5. GOSPODARSTVO

STRUKTURA I OSNOVNA OBILJEŽJA GOSPODARSTVA

Obilježja i razvojni problemi

- međimurska je županija po razvijenosti, mjerenoj prema visini bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku, na 12. mjestu u Hrvatskoj (bez Zagreba). Njezin BDP po stanovniku u 2003. je iznosio 7.699 EUR-a, dok je prosjek za Hrvatsku iznosio 9.684 EUR-a, a za EU 15 prosjek je bio 23 180 EUR-a;⁵
- 2001. g. županija je bila na 6. mjestu prema BDP-u po stanovniku, dok je 2003. pala na 12. mjesto. Županija ima 20,5% manji BDP po stanovniku od prosjeka Hrvatske i skoro 3 puta manji BDP od prosjeka EU 15;
- zaostajanje u gospodarskom rastu za ostalim županijama. U odnosu na 2001. županijski BDP po stanovniku se povećao za 7,7% što je manje od povećanja na nacionalnoj razini koje je iznosilo 12,6%. U odnosu na ostale županije, Međimurska županija se po rastu BDP-a po stanovniku u razdoblju 2001.-2003. nalazi tek na 15. mjestu.

Tablica 5: Rangiranje županija prema visini BDP po stanovniku u EUR
(BDP po kupovnoj moći)

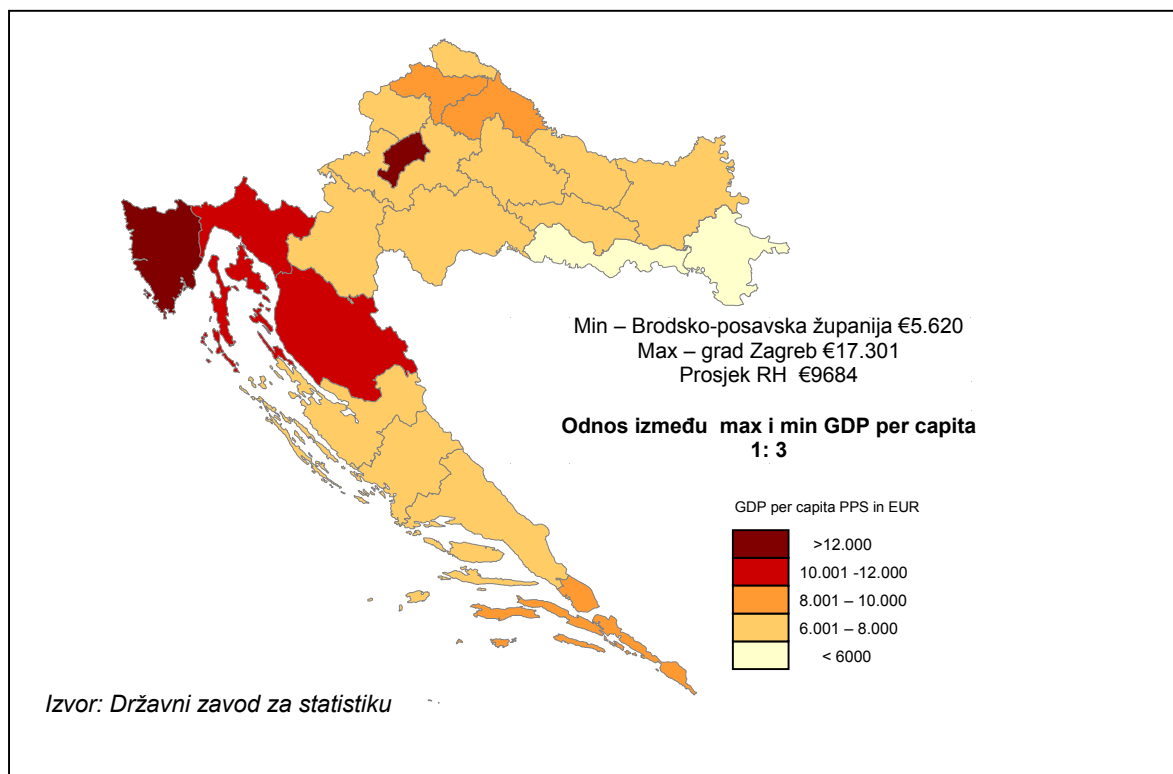
Županija	2001	2002	2003	Indeks 2003/2001	2003 RH =100
Brodsko-posavska	5.246	5.511	5.620	107,1	58,0
Vukovarsko-srijemska	4.988	5.373	5.742	115,1	59,3
Šibensko-kninska	5.473	5.985	6.766	123,6	69,9
Krapinsko-zagorska	6.793	6.788	6.976	102,7	72,0
Požeško-slavonska	6.351	6.533	7.051	111,0	72,8
Zagrebačka	5.837	7.151	7.172	122,9	74,1

⁵ Eurostat Yearbook 2003

Splitsko-dalmatinska	6.514	6.889	7.253	111,3	74,9
Virovitičko-podravska	6.875	7.147	7.356	107,0	76,0
Osječko-baranjska	6.672	7.396	7.402	110,9	76,4
Bjelovarsko-bilogorska	6.752	7.354	7.451	110,4	76,9
Karlovačka	7.302	8.035	7.596	104,0	78,4
Sisačko-moslavačka	7.460	7.761	7.670	102,8	79,2
Međimurska	7.146	7.749	7.699	107,7	79,5
Zadarska	6.198	6.804	7.795	125,8	80,5
Dubrovačko-neretvanska	7.751	8.030	8.584	110,7	88,6
Varaždinska	8.178	8.959	9.037	110,5	93,3
Koprivničko-križevačka	8.893	9.585	9.595	107,9	99,1
Ličko-senjska	6.897	8.380	10.172	147,5	105,0
Primorsko-goranska	10.105	10.512	11.285	111,7	116,5
Istarska	11.561	12.283	12.863	111,3	132,8
Grad Zagreb	15.166	16.319	17.301	114,1	178,7
HRVATSKA	8.597	9.266	9.684	112,6	100,0

Izvor: DZS

Slika 9. Regionalna razvijenost prema visini BDP-a po stanovniku za 2003. g.

- međimurska županija pripada grupi županija sa BDP-om po stanovniku između 6 i 8 tisuća Eura. Treba uzeti u obzir da Međimursku županiju odlikuje značajno viša gustoća stanovništva nego u većini ostalih županija kao i puno veći udjel mladih osoba u ukupnom stanovništvu što doprinosi slabijim rezultatima kod računanja BDP-a po stanovniku (za detaljniji uvid u razlike o razvijenosti županije vidi «Dodatak 6: Pregled pokazatelja o razvijenosti županije»).

Tablica 6: Usporedba strukture gospodarstva Međimurske županije i Hrvatske 1990.-2003.

Područje djelatnosti	Međimurska županija udio u ukupnom gospodarstvu u %			Republika Hrvatska udio u ukupnom gospodarstvu u %		
	1990.	2000.	2003.	1990.	2000.	2003.
Poljoprivreda, lov, šumarstvo	4,0	2,7	2,4	7,0	4,2	4,0
Prerađivačka industrija	58,8	53,0	53,7	40,9	35,1	32,1
Graditeljstvo	17,0	14,9	13,3	10,2	9,5	10,2
Prijevoz, skladištenje i veze	2,1	2,2	2,2	12,0	11,3	10,4

Izvor: FINA

- prema broju zaposlenih najznačajnije su prerađivačka industrija, trgovina na veliko i malo, graditeljstvo i poljoprivreda. Međimurje ima veći udjel prerađivačke industrije i poljoprivrede u gospodarstvu u odnosu na čitavu Hrvatsku, dok je udio usluga značajno manji.

Tablica 7: Struktura poduzeća⁶, izražena brojem poduzeća i brojem zaposlenih, u 2003.:

	broj poduzeća	broj zaposlenih
mala poduzeća	1.685	9.019
srednja poduzeća	73	4.950
velika poduzeća	29	8.528

- u odnosu na prosjek u Hrvatskoj broj zaposlenih u gospodarskim subjektima u sektorima poljoprivrede, lova i šumarstva sudjeluje sa znatno manjim udjelom u ukupnom broju zaposlenih;
- u prerađivačkoj industriji zaposleno je više od polovine ukupnog broja zaposlenih u gospodarstvu, a prvenstveno u radno-intenzivnoj proizvodnji (tekstilna industrija, industrija obuće...);
- dio velikih tvrtki (građevinarstvo, prehrambena industrija) veže uz sebe značajan broj kooperanata;
- u graditeljstvu je zaposleno znatno više radnika nego na razini države, no prihodi i dobiti razmjerno su niski (niska kvalifikacijska struktura zaposlenih u graditeljstvu, što rezultira niskom plaćenim graditeljskim poslovima);
- ugostiteljstvo, turizam i promet slabije su razvijeni u odnosu na susjedne županije;
- dominiraju niskoakumulativne djelatnosti, što potvrđuje nizak udjel međimorskog gospodarstva u republičkom po ostvarenoj dobiti (svega 1%) i zaostajanje u plaćama (25%) kao pokazateljima efikasnosti poslovanja;
- u 1990-ima godina međimursko je gospodarstvo imalo 11 predstavnika u skupni 400 najvećih hrvatskih poduzetnika, dok ih danas ima samo 5;
- nedostatna je suradnja gospodarstva s visokoškolskim i istraživačkim institucijama – nedostatan je oslonac na tehnologiju i znanje;
- prostorni razmještaj tvrtki pokazuje i dalje veliku koncentraciju u Čakovcu, koji je već tradicionalno najzanimljivije područje za otvaranje novih poduzeća – registrirana su 832 poduzeća (gotovo polovica), koja raspolažu sa 73% poduzetničke imovine, 80% kapitala i zapošljavaju 60% ukupnog broja zaposlenih u gospodarstvu Međimurske županije;
- konkurentni su dijelovi prerađivačke industrije.

Razvojne potrebe

- unaprijediti poduzetničko okruženje u Županiji radi jačanja konkurentnosti gospodarstva;

⁶ Prema podacima FINA

- poticati okrupnjavanje resursa te prevladati «razdrobljenost» međimurskog gospodarstva, koje nije prepoznatljivo i nema dovoljan broj «gospodarskih lidera» oko kojih bi se okupljali mali i srednji poduzetnici;
- poticati poslovno i razvojno povezivanje i umrežavanje poduzeća u Županiji i stvarati pogodne uvjete za razvoj klastera;
- ulagati u razvoj ljudskih potencijala u gospodarstvu ali i u županijskoj upravi te u jedinicama lokalne samouprave za upravljanje gospodarskim razvojem;
- privlačiti srednji i visoki menadžment, kao najvažniji razvojni resurs i osnovu za podizanje konkurentske sposobnosti gospodarstva (povećanjem plaća i osiguravanjem drugih pogodnosti);
- poticati korištenje znanja i inovacija radi stvaranja proizvoda veće dodane vrijednosti i bolje organizacije rada.

PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

Obilježja i razvojni problemi

- udio tekstilne i obućarske industrije u ukupnom prihodu gospodarstva iznosi 9,5%, u ukupnom broju zaposlenih 22% (2004. godina), a prosječna plaća u tim djelatnostima zaostaje za županijskim prosjekom više od 20%;
- tekstilna i obućarska industrija najveći su međimurski izvoznici, s udjelom od oko 45% u ukupnom izvozu, ali ujedno ostvaruju i najveće gubitke;
- u metaloprerađivačkoj, prehrambenoj i nekim drugim djelatnostima ostvaruju se pozitivni poslovni rezultati; u nekima od njih posluju vrlo uspješne male i srednje tvrtke, koje svoj razvoj temelje na znanju, tehnologiji, stalnom povećanju konkurentnosti i izvozu.

Razvojne potrebe

- razvijati metaloprerađivačku industriju temeljenu na proizvodima veće dodatne vrijednosti;
- podržavati poduzeća koja svoje poslovanje i rast zasnivaju na primjeni znanja, razvoju tehnologija i inovacija i koja su usmjerena na proizvodnju viših tehnoloških razina;
- prevladati usitnjenost prerađivačkih kapaciteta;
- razvijati prehrambenu industriju utemeljenu na domaćim, visoko kvalitetnim sirovinama;
- razvijati samo perspektivne segmente tekstilne industrije uz potrebna ulaganja u sredstva za proizvodnju, opremu i radnu snagu.

MALO GOSPODARSTVO, OBRRTNIŠTVO I POTPORNE INSTITUCIJE ZA MALO GOSPODARSTVO

MALO GOSPODARSTVO

Obilježja

- malo gospodarstvo, posebno mala poduzeća, ima dugu tradiciju u Međimurju, koje pripada skupini onih županija u Hrvatskoj koje imaju razvijeno i dinamično malo gospodarstvo;

Tablica 8: *Struktura malih i srednjih poduzeća prema područjima djelatnosti u 2003. i 2004. godini*

Područje djelatnosti		Broj aktivnih trgovačkih društava					
		Struktura 2003.			Struktura 2004.		
		ukupno	mala	srednja	ukupno	mala	srednja
A	Poljoprivreda, lov, šumarstvo	35	31	3	38	34	3
B	Ribarstvo	-	-	-	-	-	-
C	Rudarstvo i vađenje	-	-	-	-	-	-

D	Prerađivačka industrija	362	316	29	360	308	33
E	Opskrba el. strujom, plinom i vodom	2	-	-	2	-	-
F	Graditeljstvo	219	211	5	221	212	5
G	Trgovina na veliko i malo	622	597	22	631	607	21
H	Hoteli i restorani	90	89	1	99	99	-
I	Prijevoz, skladištenje i veze	79	75	4	78	74	4
J	Financijsko posredovanje	29	29	-	28	28	-
K	Poslovanje nekretn. i poslov. usluge	222	216	6	223	219	4
L	Javna uprava i obr., obv. soc. osig.	-	-	-	-	-	-
M	Obrazovanje	24	24	-	25	25	-
N	Zdravstvena zaštita i soc. skrb	19	18	1	25	24	1
O	Ostale društ., soc. i usl. djelat.	50	49	1	57	55	2
	Ukupno	1.753	1.655	72	1.787	1.685	73

- mali poduzetnici zapošljavaju 40,2% ukupnog broja zaposlenih; u dobiti nakon oporezivanja sudjeluju sa 36,0%, a u gubicima nakon oporezivanja sa 21,7%, što potvrđuje važnost malog gospodarstva u međimurskom gospodarstvu;
- karakteristika je srednjih poduzetnika polarizacija na one s dobrim rezultatima i one s velikim gubicima (u tekstilnoj industriji istodobno su prisutne tvrtke s velikim gubicima kao i one s odličnim rezultatima). Uz poduzetnike u tekstilnoj djelatnosti, najveći su gubitaši u skupini srednjih poduzetnika u djelatnosti graditeljstva i ugostiteljstva;
- srednji poduzetnici zapošljavaju 23,0% ukupnog broja zaposlenih (2004. godine);
- najniže plaće i dalje imaju mali poduzetnici, kod kojih prosječne neto plaće iznose 2.248 kuna ili 13,6% manje od prosjeka međimorskog gospodarstva. Istodobno, srednji poduzetnici isplaćivali su najviše plaće i to u iznosu od 2.948 kuna odnosno za 13,3% iznad prosjeka međimorskog gospodarstva.

Razvojni problemi

- usitnjenost, atomiziranost malih poduzeća, njihova nedovoljna povezanost, suradnja i opredijeljenost za udruživanje;
- nedovoljno ulaganje u nova znanja, istraživanje i razvoj te nove tehnologije;
- nedovoljna educiranost poduzetnika i zaposlenih te nedovoljna uključenost mladih sposobnih stručnjaka sa sposobnostima za primjenu i razvoj novih tehnologija – proizvodnih i informacijskih – kao i metoda upravljanja;
- nedovoljno korištenje suvremenog menadžmenta u poduzećima;
- premalo certifikata ISO-9000 i drugih standarda.

Razvojne potrebe

- poticati ulaganja poduzetnika u nova znanja i tehnologije;
- unapređivati povezivanje tvrtki s istraživačkim i razvojnim institucijama;
- sustavno razvijati korištenje modernih informacijskih tehnologija na županijskoj i lokalnoj razini (e-upravljanje, e-bussiness, e-obrazovanje i dr.);
- jačati i razvijati poduzetništvo kroz obrazovne programe (cjeloživotno učenje, učenje na radnome mjestu, specijalistička znanja i dr.) isticanjem nekih osnovnih vrijednosti u poslovanju, ali i vrijednosti Međimurja kao što je radišnost;
- smanjivati sve administrativne zapreke u Županiji u svim fazama ciklusa poduzetničkog pothvata, od pokretanja, razvoja i rasta do vlasničkog transfera;
- stvarati pogodne uvjete na razini Županije za privlačenje domaćih i stranih ulaganja;
- poticati korištenje iskustava i «najbolje prakse» unutar Županije i iz drugih područja Hrvatske i Europe radi jačanja produktivnosti, kvalitete proizvoda i konkurentnosti;
- stimulirati «izvozni» potencijal MSP-a;
- poticati konkurentnost malog gospodarstva.

OBRTNIŠTVO

Obilježja

- obrtništvo ima dugu tradiciju i razmjerno je razvijeno u Županiji;
- ukupan broj obrtnika (oko 20% ukupno zaposlenih u Županiji) u 2004. bio je 2.013 (radionica) i prilično je stabilan ili bilježi mali porast. Obrtnici zapošljavaju oko 4.300 radnika⁷;
- proizvodne djelatnosti čine svega 19,14% ukupnog obrtništva, a uslužne 34,32% (na trgovinu otpada 20,25% na ugostiteljstvo 10,22%, a na prijevoz osoba i stvari 8,03%);
- u proizvodnim djelatnostima najviše je obrtnika je u nisko akumulativnim granama – tekstil, prerada i obrada metala i proizvodnja od drveta;
- najveći broj obrtnika koncentriran je u Čakovcu i Nedelišću - gotovo 50% ukupnog broja obrtnika u Županiji.

Razvojni problemi i potrebe

- nedovoljna obrazovanost obrtnika i nedovoljno mladih kadrova zaposlenih u obrtništvu.

POTPORNE INSTITUCIJE ZA MALO GOSPODARSTVO

Obilježja

- u Županiji se provode programi podržavanja i kreditiranja malog gospodarstva i obrtništva i vrlo uspješno realiziraju se programi kreditiranja od strane nadležnog ministarstva (kreditne linije «Gruda snijega, «Poduzetnik 1» i «Poduzetnik 2» te Lokalni projekti razvoja «Poduzetnik»);
- županija je uključena u financijske ali i druge oblike podupiranja malog gospodarstva, a ključnu ulogu u tome ima razvojna agencija REDEA, kao slijednik prvog i najuspješnijeg hrvatskog poduzetničkog centra MPC-a⁸. (REDEA je i suosnivač i glavni organizator Međimurskog sajma poduzetništva – MESAP). Osnovne aktivnosti REDEA-e u potpori malom gospodarstvu jesu:
  - potpora razvoju malog gospodarstva kroz edukaciju («start-up» edukacija za početnike, savjetnici poduzetništva, informatička poduka poduzetnika; specijalizirani tečajevi, konferencije, seminari i predavanja)
  - organizacija kreditiranja (kreditni program Poduzetnik, krediti za razvoj poljoprivrede)
  - kreiranje, izrada i provedba razvojnih projekata i projekata financiranih iz EU i drugih fondova, koji obuhvaćaju i one iz malog gospodarstva
  - savjetodavne usluge
  - organizacija sajamskih aktivnosti.
- županija je ujedno članica i jedan od osnivača Razvojne agencije Sjever, koja radi na privlačenju stranih investicija za cijelu sjeverozapadnu regiju;
- u Županiji djeluje 28 gospodarskih zona i sličnih potpornih institucija za malo gospodarstvo, od čega je 12 već popunjeno, a u 16 još uvijek ima slobodnih parcela. U pripremnoj fazi je 31 industrijsko-poslovna zona (tablica s detaljnim pregledom stanja gospodarskih zona u Županiji priložena je u Dodatku 5. ROP-a).

Problemi

- nedostaju specijalizirane institucije za tehnološku potporu poduzetništvu (tehnološki centri, parkovi, agencije i sl.), koje bi bile usmjerene na istraživanje i razvoj, transfer tehnologije i razvoj novih tehnologija te povezivanje gospodarstva i znanstveno-istraživačkih institucija i centara;

⁷ Prema podacima Hrvatskoga zavoda za mirovinsko osiguranje

⁸ O drugim funkcijama i aktivnostima REDEA-e vidi u poglavlju «Upravljanje razvojem»

- nedostatna je suradnja županijskih s drugim hrvatskim ali i međunarodnim institucijama na razvojnim projektima koji potiču razvoj inovativnosti i primjenu novih tehnologija.

Potrebe

- unapređivati poduzetničko okruženje u Županiji kroz posebnu podršku potpornim institucijama za malo gospodarstvo – u prvom redu otvaranju i daljnjem razvoju poduzeća. Dalje razvijati i poticati pružanje stručnih i profesionalnih usluga malom gospodarstvu;
- podržati osnivanje potpornih tehnoloških institucija radi unapređivanja tehnološkog i inovativnog razvoja, a time i jačanje konkurentnosti malog gospodarstva;
- podupirati informiranje, povezivanje i uključivanje malog gospodarstva u nacionalne, ali i međunarodne programe i projekte poticanja tehnološkog razvoja;
- jačati djelovanje regionalne razvojne agencije REDEA-e u daljnjoj podršci planiranju, programiranju i provedbi gospodarskog i ukupnog razvoja Međimurske županije. Jačati kapacitete REDEA-e, HGK i HOK za uključivanje u nacionalne programe potpore malom gospodarstvu kao i programe EU-a te druge međunarodne programe;
- poticati udruživanje malih poduzeća u klastere;
- jačati međunarodno povezivanje s Prekmurjem (Slovenija) i Županijom Zala (Mađarska) ali i s drugim europskim regijama (npr. austrijskom Štajerskom), na konkretnim gospodarskim projektima – kroz djelovanje REDEA-e i drugih institucija;
- poticati daljnje regionalno povezivanje s drugim u Hrvatskoj (s Varaždinskom, Koprivničko–križevačkom, Krapinsko-zagorskom i Bjelovarsko-bilogorskom županijom) radi povezivanja potencijala za razvoj i zajedničkih nastupa – putem REDEA-e i drugih potpornih institucija za malo gospodarstvo;
- izgraditi središnju gospodarsku zonu «Međimurje» i urediti središnje gospodarske zone na glavnom izlazu sa autoceste A 4, kod čvorišta Sveti Križ. Dugoročno, zonu je potrebno proširiti za narednih 200 ha. Prema namjeni, zonu je potrebno opremiti za gradnju većih proizvodnih pogona, kako bi bila prikladna za vanjske i domaće investitore;
- opremiti komunalnom infrastrukturom gospodarsku zonu «Vojarna» Čakovec. Zbog prikladnosti lokacije u ovoj zoni potrebno je osnivanje i gradnja tehnološkog parka, poduzetničkog inkubatora te još nekih oblika poduzetničke infrastrukture, dok je u ostalom dijelu zone potrebno izgraditi poslovno-proizvodne objekte;
- poticati zadržavanje, poglavito u sektoru poljoprivrede.

MEĐIMURSKI SAJAM PODUZETNIŠTVA – MESAP

Obilježja

- međimurski sajam poduzetništva MESAP d.o.o. važan je poticajni mehanizam za međimursko gospodarstvo i njegovu učinkovitu promidžbu;
- nastao je 1999. godine kao rezultat potrebe da se malom gospodarstvu pruži prilika za jači iskorak na lokalno – regionalno tržište. Danas MESAP predstavlja značajan razvojni projekt;
- u početku su MESAP organizirali zajedno Općina Nedelišće i Međimurski poduzetnički centar (MPC). U svrhu profesionaliziranja MESAP-a osnovana je tvrtka MESAP d.o.o.⁹;
- u nastalim promjenama MPC je transformiran u razvojnu agenciju REDEA u 100% vlasništvu Međimurske županije, a u 2006. godini Općina Nedelišće prodaje 20% udjela Međimurskoj županiji, tj. agenciji REDEA čime MESAP postaje projekt Županijskog ranga;
- osim MESAP-a svake se godine održavaju i Obrtnički sajam u Donjoj Dubravi (2006. godine biti će 11. po redu) i Međunarodni sajam ekologije i zdrave prehrane u Čakovcu (2006. godine biti će 10. po redu);
- unatoč predviđenoj novoj transformaciji MESAP-a i investicijama, glavna sajamska priredba i dalje je Međimurski sajam poduzetništva koji se održava tradicionalno sredinom lipnja;

⁹ U vlasničkim omjerima 60% Općina Nedelišće i 40% MPC.

- u regionalnom smislu MESAP je važan kao centar promidžbe u široj regiji, a priprema se i značajna međunarodna inicijativa za stvaranje «saveza triju sajмова» i to sajma Zalaegerszeg (Mađarska), Sajma Gornja Radgona (Slovenija) i MESAP-a. Ovim savezom otvaraju se tržišta susjednih zemalja za gospodarstvenike, a istovremeno se otvaraju i prilike za financiranje određenih razvojnih projekata sajamske infrastrukture iz sredstava fondova EU i drugih međunarodnih izvora financiranja.

Potrebe

- transformirati MESAP u smislu prelaska s jednogodišnjeg ciklusa održavanja sajмова na više sajamskih priredbi u tijeku godine. U ovu je svrhu pripremljen projekt razvoja sajma;
- profesionalizirati funkcije uprave sajma, investirati u gradnju čvrstog objekta te intenzivirati sajmovanje kroz cijelu godinu;¹⁰
- izgraditi hale, čime se stvaraju mogućnosti za održavanje 5 godišnjih specijaliziranih sajмова te ostalih sličnih manifestacija (promocije novih proizvoda, akcijske prodaje, predstavljanje tvrtki)...

POLJOPRIVREDA

Obilježja

- pogodni prirodni preduvjeti za razvoj raznovrsne poljoprivredne proizvodnje i postizanje visokih prinosa. Prednosti za razvoj poljoprivrede su:
  - relativno nezagađeni prirodni resursi (tlo i voda) kao dobra osnova za ekološku proizvodnju;
  - postignuta specijaliziranost određenih proizvodnji (vinogradarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo te peradarstvo);
  - rastuća potražnja za poljoprivrednim proizvodima na županijskoj ali i na nacionalnoj razini (najgušće naseljeno područje u Hrvatskoj, blizina Zagreba te dobra prometna povezanost za opskrbu poljoprivrednim proizvodima turističkih regija);
- poljoprivreda je po udjelu u županijskom gospodarstvu i po udjelu poljoprivrednog stanovništva u ukupnom stanovništvu iznad prosjeka Hrvatske i znatno iznad prosjeka EU. U poljoprivrednim kućanstvima živi 59,45% ukupnog stanovništva, dok je taj udio za Hrvatsku 33,66% a za EU 5%;
- u strukturi proizvodnje dominira biljna proizvodnja (žitarice (80%), koja se u srednjoročnom razdoblju gotovo nije mijenjala u usporedbi sa EU i razvijenim poljoprivrednim zemljama, u kojima u ukupnoj vrijednosti poljoprivredne proizvodnje prevladava stočarstvo (60%), a udio biljne proizvodnje je oko 40%;
- s obzirom na kvalitetu, tehnologiju i koncentraciju proizvodnje Županija je vodeća u Hrvatskoj u sljedećem:
  - *plantažnom voćarstvu*; udio plantažnih voćnjaka u ukupnoj površini voćnjaka u Međimurju je 55%, a u Republici Hrvatskoj 30%. Županija je na prvome mjestu u državi po površinama nasada jabuke na obiteljskim gospodarstvima;
  - *vinogradarstvu*; u vinogradarstvu je vrlo visok udio plantažnih nasada – 86% od ukupne površine. Visoki je udio kvalitetnih vina s geografskim porijeklom (40 međimurskih vinogradara proizvodi 160 vrsta vina sa zaštićenim geografskom porijeklom);
  - *proizvodnji krumpira*; županija je na prvom mjestu u Hrvatskoj po površinama na kojima je zasađen krumpir (18,3%);
- županija je vodeća u Hrvatskoj po peradarskoj proizvodnji – 10% ukupne proizvodnje u Hrvatskoj. Oko 1/3 ukupne proizvodnje je na modernim farmama.

---

¹⁰ Sama investicija – hala za izlaganje od 2.000 m² s popratnim sadržajima i dodatnim uređenjem iznosi oko 5,5 mil. kuna.

Razvojni problemi

- vlasničku strukturu poljoprivrednog zemljišta obilježava velika rascjepkanost i mali posjedi; prosječna veličina posjeda je 0,87 ha, u usporedbi s prosjekom u Hrvatskoj od 3,7 ha i prosjekom u EU od 25 ha;
- stočarstvo je nerazvijeno, s iznimkom peradarske proizvodnje. Dominiraju mali proizvođači i malo je modernih stočarskih farmi;
- navodnjavanja nema iako za to postoje vodeni resursi i planovi i ne koriste se dovoljno mogućnosti agrotehnike; posljedica je 20-30% manji prinos svih ratarskih kultura od njihovog genetskog potencijala;
- stručna osposobljenost i obrazovanost poljoprivrednika izrazito je niska; stoga je mala i sposobnost za primjenu novih znanja i tehnologija u proizvodnji, organizaciji, marketingu i managementu;
- nerazvijeno je povezivanje malih poljoprivrednih proizvođača;
- neorganizirani su proizvođači i nastup na tržištu;
- ne postoji strateško opredjeljenje u pogledu odnosa prema održivom gospodarenju i nedovoljne su potpore pojedinim granama (pčelarstvo).

Razvojne potrebe

- okrupniti zemljišne posjede;
- poticati jačanje i rast komercijalnih proizvođača te udruživanje malih proizvođača za zajednički nastup na tržištu – posebno za opskrbu velikih trgovačkih lanaca, hotela i drugih velikih potrošača;
- uvesti navodnjavanje poljoprivrednih površina;
- prilagoditi ratarsku i stočarsku proizvodnju zahtjevima tržišta, odnosno, izmijenjenim prehrambenim navikama stanovništva;
- poticati i unaprjeđivati vinogradarstvo, povrtlarstvo i voćarstvo te poticati i organizirani razvoj cvjećarstva, sjemenarstva i uzgoja ljekovitog bilja (te proizvodnje mogle bi apsorbirati višak ženske radne snage u sklopu programa potpore razvoju ženskog poduzetništva);
- u stočarstvu dalje razvijati svinjogojstvo i govedarstvo te poticati uzgoj koza, zečeva, gusaka, pataka, purana i nojeva, te razvijati slatkovodno ribarstvo;
- «brandirati» autohtone poljoprivredne proizvode («meso z tiblice», «sir-turoš»...) i promovirati ih u okviru turističke ponude (seoski turizam);
- poticati otvaranje malih prerađivačkih kapaciteta (male mljekare, sirane i dr.).

Lov

Razvojna obilježja, problemi i potrebe

- lov je organiziran preko lovačkog saveza Županije, u koji je učlanjeno 21 lovačko društvo sa 970 članova. Lovačka društva gospodare sa 52.000 ha lovne površine. U lovištima se kao glavne vrste divljači uzgajaju srna, zec, fazan i trčka;
- zbog konstantnih antropogenih utjecaja matični fond divljači počeo se smanjivati početkom devedesetih godina;
- potrebno je povećati matični fond divljači na broj koji prirodna sredina može podnijeti bez štetnih utjecaja te uskladiti lov, tržišno poslovanje i zaštitu prirode kako bi ta djelatnost postala prepoznatljiv «brand» i resurs za razvoj turizma.

GRADITELJSTVO

Obilježja

- graditeljstvo je u cjelini posljednjih godina primjer rastuće i organizirane djelatnosti tj. najpropulzivnija je djelatnost Županije (graditeljske tvrtke bilježe vrlo dinamičan rast, trenutačno u graditeljstvu djeluju 4 velike tvrtke – od toga 3 «međimurske gazele», 5 srednjih tvrtki i 212 malih);
- graditeljstvo zapošljava 13,9% zaposlenih u Županiji (2004. godina) te sudjeluje sa 12,2% u ukupnom prihodu Županije;
- graditeljstvo obuhvaća poslove visokogradnje, niskogradnje, hidrogradnje, kao i sve vrste instalacijskih i završnih radova;
- dominiraju poslovi niske tehnološke razine i male dodane vrijednosti;
- više od trećine trgovačkih društava je u djelatnosti izgradnje objekata, a ostala su u djelatnosti završnih radova, u djelatnosti instalacijskih radova itd.;
- postojanje graditeljske tradicije i graditeljskog umijeća dobra su osnova za kreiranje «branda» međimurskog graditeljstva;
- radi razvoja i povećanja konkurentnosti graditelji su izradili vlastitu razvojnu strategiju: "Studija polaznih osnova strateškog plana razvoja graditeljstva u Međimurskoj županiji".

Razvojni problemi

- usitnjenost i nepovezanost proizvodnih kapaciteta;
- kontinuiran pad zaposlenosti u sedamdesetim godinama – graditeljstvo Međimurja zapošljavalo je više od 8.000 radnika, potkraj devedesetih taj je broj pao na oko 3.000 zaposlenih, a u 2003. na prosječno 2.675;
- nedostatak stručne radne snage, kvalificirane i visokokvalificirane (zidara, tesara i armirača, ali i poslovođa, te diplomiranih inženjera graditeljstva);
- negativni financijski rezultati poslovanja dijela međimurskih tvrtki i konkurencija "sivog tržišta";
- zastarjela oprema i tehnologija.

Razvojne potrebe

- okupniti graditeljske resurse radi zajedničkog nastupa na tržištu i poticati njihovo usmjeravanje na tehnološki složenije i zahtjevnije poslove s većom dodanom vrijednosti;
- privlačiti i uključiti potreban broj kvalificiranih graditeljskih radnika;
- razviti sofisticirane poslovne usluge vezane uz graditeljsku djelatnost radi zaokruženja ponude graditeljskih usluga (projektiranje, procjena i promet nekretnina i dr.);
- intenzivnije ulagati u razvoj, nova znanja i tehnologije te organizaciju i upravljanje projektima;
- educirati mlade kadrove;
- jačati promidžbu međimurskog graditeljstva;
- provesti Strategiju razvoja graditeljstva.

TURIZAM

Obilježja

- osnovni resursi za razvoj turizma u županiji su očuvana prirodna i kulturna baština, vode te povoljan geoprometni položaj i termalni izvori;
- broj turističkih posjeta u razdoblju 1991.-2004. kretao se bez oscilacija u rasponu od 6 do 8 tisuća, od čega su oko polovica strani turisti. Domaći gosti većinom su izletničke grupe, sudionici kulturnih i sportskih manifestacija i poslovni ljudi. Inozemni gosti većinom su

poslovni ljudi, iseljenici i lovci. Osmišljeni razvoj novih turističkih proizvoda započeo je tek 2002. godine;

- sredinom 2005. godine otvorene su i Toplice Sv. Martin sa 14 apartmana i ukupno 392 kreveta, čiji se broj posjetilaca u 2005. godini procjenjuje na oko 10.000.

Razvojni problemi

- vrlo malo kvalitetnog osposobljenog kadra i mali interes poduzetnika za ulaganje u edukaciju i usavršavanje. Turistička zajednica raspolaže nedostatnim financijskim sredstvima i premalim brojem djelatnika;
- ne postoje značajnije poticajne mjere za razvoj turizma, pogotovo u ruralnom turizmu, gdje je ruralna tradicijska graditeljska baština posve devastirana;
- poduzetnici nisu do sada kreirali novu turističku ponudu niti značajnije ulagali u sektor (tek 2004. javljaju se prve poduzetničke inicijative);
- ne postoji dovoljno važnijih događaja koji su regionalnog, nacionalnog ili međunarodnog značenja, nedovoljni su i neprimjereni smještajni kapaciteti i nedostatna su ulaganja u marketing – promociju postojećih turističkih proizvoda.

Razvojne potrebe

- povećati ponudu turističkih proizvoda, te osmisлити događaje koji bi se vezali za kulturnu baštinu i druge čimbenike koji čine identitet županije (gastronomija, vinarstvo, ostalo) te razviti kvalitetnije smještajne kapacitete (prvenstveno u seoskom turizmu);
- poticati usmjereno i specijalizirano obrazovanje, podići razinu opće osposobljenosti za rad u turizmu te ulagati u očuvanje tradicionalne graditeljske baštine;
- osmisлити ulaganje u marketing i poticati poduzetnike za ulaganje u turizam;
- Sveti Martin na Muri treba postati okosnica razvoja turizma u Gornjem Međimurju.

NEZAPOSLENOST

Obilježja

- stopa nezaposlenosti u Županiji iznosila je 16,0%, u Hrvatskoj 18,1%, a u EU (15) 7,2% (2003. godina). Županija ima konstantan udio od više od 2% ukupnog broja nezaposlenih u Republici Hrvatskoj;
- najveći udio u broju nezaposlenih imaju KV i VKV radnici. Slijede radnici s SSS i NKV radnici;
- broj nezaposlenih osoba u Županiji se u razdoblju od 1996.-2001. godine povećava, a nakon 2001. počinje opadati. Međimurska županija je u skupini od pet županija koje su zabilježile smanjenje broja nezaposlenih osoba u razdoblju 1999.-2002., premda je ono relativno malo;
- najveći broj nezaposlenih osoba je u dobi od 20-24 godine (kao i u Hrvatskoj), slijede osobe u dobi od 25-29 te od 15-19 godina;
- od ukupno prijavljenih nezaposlenih osoba njih 7200, tj. oko 36%, nije u mogućnosti odmah zaposliti se na tržištu rada. Većina bi se mogla zaposliti samo uz dodatne obrazovne aktivnosti, prekvalifikaciju i stručno osposobljavanje;
- Hrvatski zavod za zapošljavanje – područna služba Čakovec provodi državne programe i projekte za zapošljavanje na području Županije te programe koji odgovaraju županijskim specifičnostima (povezivanje i suradnja s poslodavcima, informiranje, osnivanje i rad «Job centra» i dr.).

Razvojni problemi

- naglašen je manjak kvalificiranih radnika u graditeljstvu i metaloprerađivačkoj industriji. Iako su neka od tih zanimanja prisutna u evidenciji nezaposlenih osoba u relativno visokom omjeru, radi se o osobama starije dobi, narušenog zdravlja, koje više ne mogu raditi poslove u struci;
- nedostatak fakultetski obrazovnih kadrova kao što su dipl. inženjeri graditeljstva i dipl. inženjeri strojarstva;

- trajan je višak nezaposlenih u zvanjima srednje stručne spreme (tehničari) jer su mogućnosti za njihovo zapošljavanje male;
- među nezaposlenima dominiraju zvanja/zanimanja prodavači i ekonomisti, koja bilježe najveću dinamiku u zapošljavanju, odnosno fluktuaciju, ali se to često svodi na zaposlenja koja nisu dugoročnija;
- «neatraktivnost» KV profila zbog vrlo niskih plaća, koje zaostaju za susjednim županijama;
- prisutan blagi rast udjela starijih od 50 godina (trenutačno oko 19,0% ukupnog broja nezaposlenih);
- raste udio žena u evidenciji nezaposlenih (trenutačno oko 61,0%);
- niska obrazovna razina nezaposlenih osoba – više od 40,0% evidentiranih ima samo osnovnu, ali i nezavršenu osnovnu školu;
- znatan broj u evidenciji nezaposlenih čini romska populacija, koja obuhvaća gotovo 15,0% ukupno nezaposlenih, a većinom se radi o osobama bez obrazovanja, radnog iskustva i radnih navika.

Razvojne potrebe

- provesti obrazovne aktivnosti: prekvalifikacije, doškolovanje, stručno osposobljavanje za određene profile – s obzirom na oporavak graditeljstva i metalne industrije;
- usmjeravati programe mjera aktivne politike u zapošljavanju (koji su do sada bili jednaki za cijelu Hrvatsku), prema regionalnim specifičnostima Međimurske županije, a te su:
  - ponovno poticanje javnih radova i drugih oblika zapošljavanja s ciljem zapošljavanja isključivo korisnika socijalne skrbi (novčane naknade ili socijalne pomoći), a prvenstveno pripadnike romske populacije;
  - poticanje osposobljavanja žena za poslove u kući/zbrinjavanje starijih i nemoćnih, za kategoriju ljudi koja je od Centra za socijalnu skrb prepoznata kao potrebna za tu vrstu pomoći;
- realizirati čvršću suradnju Zavoda za zapošljavanje (Zavoda) i poslodavaca kroz lokalna partnerstva i razvoj lokalnog tržišta rada;
- usmjeravati programe sufinanciranja zapošljavanja prema podizanju sposobnosti i konkurentnosti radne snage, kojoj prijete nezaposlenost zbog tehnološkog viška
- problemu dugotrajno nezaposlenih osoba (koje su često istodobno u tretmanu Zavoda i Centra za socijalnu skrb), pristupiti na način da radno sposobne osobe budu u tretmanu Zavoda, a ostali korisnici usluga Centra;
- uključiti nezaposlene (u prvom redu nezaposlene Rome), koji ostaju u punom tretmanu Zavoda, u program «Workfare» (odrađivanje socijalne pomoći);
- provesti analize tržišta rada i potreba za zaposlenicima radi utvrđivanja potreba za zaposlenicima od strane poslodavaca;
- osigurati Zavodu odgovarajuće uvjete za dovoljan broj osposobljenih i kompetentnih zaposlenika sredstva za rad.

VANJSKA TRGOVINA

Obilježja

- županija ima negativan saldo trgovinske bilance, ali je pokrivenost uvoza izvozom znatno veća u odnosu na Republiku Hrvatske i iznosi 78,05% (2004. god.);
- prema veličini ostvarenog izvoza, Županija zauzima 9. mjesto od ukupno 20 županija i grada Zagreba (2004. godina);
- u uvozu Republike Hrvatske po županijama, Međimurska županija je na 10. mjestu, s ukupno uvezenih 275 mil USD;
- županija je u strukturi izvoza Republike Hrvatske sudjelovala 1990. godine sa 2% tj. 81.262.000 USD. U razdoblju od 2001. do 2004. godine Međimurska županija ima konstantan udio u izvozu od 2,7%;

- u ukupnoj strukturi uvoza Republike Hrvatske Međimurska županija ima udio od 1,7% 2004. godine. Godine 1990. on je iznosio 1,4%. U razdoblju od 1990.-1993. godine uvoz Županije se povećava i dostiže 3,3%;
- najveći udio u izvozu Međimurske županije čini prerađivačka industrija. Taj udio za Međimursku županiju iznosi 93%, dok je u RH 85%. Druge grane izvoza su poljoprivreda, trgovina i građevinarstvo;
- u uvozu najveći udio ima prerađivačka industrija, no visoku stopu rasta bilježi trgovina.

Tablica 9: Usporedba izvoza Republike Hrvatske i Međimurske županije

u tisućama USD

GODINA	Republika Hrvatska		Međimurska županija	
	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz
1995.	4.632.670	7.509.884	147.425	167.802
1996.	4.511.822	7.787.861	147.270	203.637
1997.	4.170.699	9.104.017	135.100	200.206
1998.	4.541.114	8.383.064	138.633	172.500
1999.	4.302.498	7.798.641	140.632	154.095
2000.	4.431.597	7.886.512	129.837	151.547
2001.	4.665.908	9.147.130	135.795	174.312
2002.	4.903.584	10.722.045	133.570	188.168
2003.	6.164.188	14.198.916	168.507	246.076
2004.	8.022.452	16.583.152	214.726	275.107

Izvor: DZS

STRANA ULAGANJA

Razvojna obilježja i potrebe

- u Županiji su prisutna sljedeća strana ulaganja:
  - Calzedonia (Italija) - greenfield investicija, tvornica čarapa
  - Trgovački centri
  - Ljevaonica Jegesberger (Austrija)
  - LPT Prelog (SAD)
  - Šestan Busch (Njemačka)
  - Hespo (Švedska)
- u usporedbi s drugim županijama Međimurska županija je 2004. godine bila na 9. mjestu po visini stranih ulaganja. Izravna vlasnička ulaganja i zadržana dobit od ulaganja iznosila su 2004. godine 10,3 mil. EUR;
- u privlačenju domaćih i stranih ulaganja posebnu ulogu ima Regionalna razvojna agencija REDEA, koja potiče pogodno okruženje i preduvjete za poslovanje na lokalnoj razini – npr. izradom Kataloga gospodarskih zona Međimurske županije i promotivnih materijala za ulaganje, kao i kontaktima s potencijalnim ulagačima;
- županija treba iskoristiti povoljan zemljopisni položaj i razvijenu infrastrukturu te sustavno privlačiti strane ulagače stvaranjem pogodnih uvjeta;
- potrebno je osigurati jednostavnu i brzu administrativnu proceduru te omogućiti poticaje putem lokalnih poreza i doprinosa (komunalnih) i sl. na županijskoj razini i razini jedinica lokalne samouprave.

2.6. OBRAZOVANJE

PREDŠKOLSKI ODGOJ

Obilježja

- mreža predškolskih ustanova dobro je razvijena;
- institucionalnim predškolskim odgojem obuhvaćeno je 60-65% djece (oko 2.500 predškolske djece);
- u konkurenciji javnog i privatnog sektora otvoreno je više mjesta u vrtićima nego što je potrebno što korisnicima ostavlja mogućnost izbora;
- većina vrtića uz osnovni program nudi i različite dodatne programe prema izboru roditelja;
- oko 50% romske djece uključeno je u predškolski odgoj.

Razvojni problemi i potrebe

- potrebno je uvesti sustav po kojemu bi odgojni programi vrtića određivali njihovu tržišnu cijenu jer je financiranje predškolskog odgoja jedan od najvećih problema;
- nedovoljan broj stručnih suradnika i odgajatelja u usporedbi s brojem predškolske djece (psiholozi, defektolozi...);
- otežano je organiziranje predškolskog odgoja za stanovnike romskih naselja jer su naselja izdvojena i u njima nema predškolskih ustanova;
- Nacionalni program za Rome (program Ministarstva obrazovanja) prema kojemu bi se organizirao dvogodišnji predškolski odgoj za svu romsku djecu, nije ostvaren;
- nedostaje nadzor i kontrola inspeksijskih službi, posebno u privatnim vrtićima.

OSNOVNO OBRAZOVANJE

Obilježja

- sustav osnovnog obrazovanja dobro je razvijen u pogledu dostupnosti škole svakom pojedinom učeniku;
- u Županiji djeluje 30 osnovnih škola, Centar za odgoj i obrazovanje i Osnovna umjetnička škola, ali i 27 područnih osnovnih škola. Neke škole imaju vrlo malo učenika – dio njih zbog smanjenja broja učenika, a dio zbog razdvajanja osnovnih škola posljednjih petnaestak godina;
- posljednjih nekoliko godina znatno su poboljšani uvjeti u kojima se školuju romska djeca, koja u pojedinim školama čine većinu učenika.

Razvojni problemi i potrebe

- dio osnovnih škola ima uvjete za organiziranje nastave u jednoj smjeni, a neke od njih takav način rada već primjenjuju;
- nedovoljan je broj stručnjaka koji ne rade izravno u nastavi, ali su za uspješan razvoj djece i njihovo školovanje vrlo važni (pedagozi, psiholozi, defektolozi, socijalni radnici...) što je posebno izraženo u malim školama (kakva je većina u Županiji) i školama koje obuhvaćaju djecu iz romskih naselja;
- potrebno je omogućiti djeci tijekom cijelog 8. razreda upoznavanje s potencijalnim radnim mjestima i zanimanjima – na nivou Županije organizirati Otvorene dane škole;
- na razini Županije potrebno je organizirati profesionalnu orijentaciju – za čiju je realizaciju potrebna suradnja osnovnih i srednjih škola te poduzetnika;
- naglašena velika centralizacija odlučivanja u osnovnom školstvu;
- nove školske sportske dvorane treba izgraditi u petnaestak škola, primjereno školskim potrebama.

SREDNJOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Razvojni problemi i potrebe

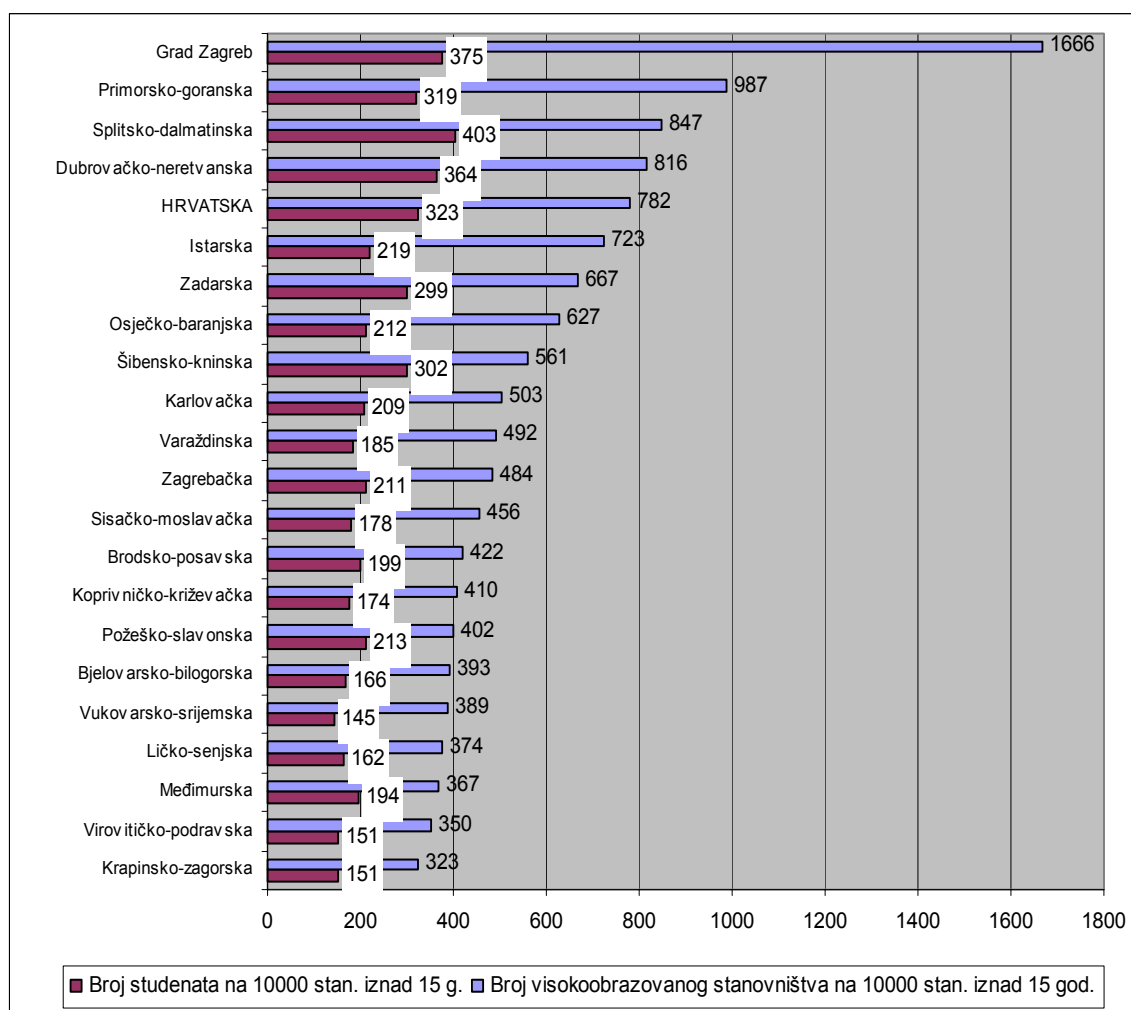
- izrazito centraliziran sustav srednjoškolskog obrazovanja, posebno strukovnog, bitno ograničava i onemogućava srednjim školama u Županiji da svoj razvoj povežu i usklade s razvojem županijskog gospodarstva;
- u nedostatku stručne pomoći s razine Ministarstva obrazovanja ili Zavoda za školstvo škole pokušavaju pronaći rješenja i ponuditi nove programe koji će odgovarati potrebama gospodarstva Županije, ali i privući učenike;
- višegodišnji je nesklad između poslodavaca koji traže određena zanimanja, te učenika koji imaju interese i preferencije za školovanje u drugim zanimanjima;
- trogodišnji su programi za obrazovanje obrtničkih zanimanja «vertikalno neprohodni» – tj. ne postoji mogućnost za daljnje školovanje;
- potrebno je osigurati uvjete i poticati stručno usavršavanje profesora;
- nedostatan je prostor za škole, posebno za Ekonomsku i trgovačku te Gimnaziju, što uvelike ograničava mnoge aktivnosti;
- potrebno je nastaviti i konkretizirati započete brojne aktivnosti koje razvijaju uspješnu suradnju škola s gospodarstvom, uključujući i usklađivanje upisnih kvota s potrebama gospodarstva.

VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

Obilježja

- županija ima gotovo najmanje visokoobrazovanih na 10.000 stanovnika, u usporedbi s drugim županijama u Hrvatskoj;
- županija nema razvijeno visoko školstvo; postoji samo jedna visokoškolska ustanova;
- blizina Varaždina kao visokoškolskog središta s perspektivom otvaranja sveučilišta te blizina Zagreba kao najjačeg sveučilišnog centra, omogućuje razmjerno dobru dostupnost visokoškolskom obrazovanju;
- Vladi Republike Hrvatske upućen je zahtjev za donošenje uredbe o osnivanju Međimurskog veleučilišta s obrazovnim programima agronomije, građevine i poduzetništva. U svakom programu predviđa se godišnje po 90 studenata.

Graf 3. Broj studenata i visokoobrazovanog stanovništva na 10.000 stanovnika starijih od 15 godina

Izvor: Statistički ljetopis 2002., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001. godine, DZS.

Razvojni problemi

- nedostatna i nedovoljno konkurentna potražnja za visokoobrazovanim i visokostručnim kadrovima posljedica je nedovoljnog i nestalnog interesa dijela gospodarstva za ulaganje u razvoj, tehnologiju i inovacije;
- obrazovanje nije dovoljno usklađeno s potrebama gospodarstva;
- nepostojanje programa za povratak i zadržavanje mladih s visokoškolskom naobrazbom, kao i programa za privlačenje mladih i obrazovanih stručnjaka, unatoč brojnim prednostima i mogućnostima (kvaliteta života) u Međimurskoj županiji;
- nema primjerenog programa cjeloživotnog učenja.

Razvojne potrebe

- poticati specijalizirane obrazovne programe u skladu sa potrebama gospodarstva;
- provesti specijalizirane programe – za mlade, za poduzetnike, za nezaposlene (međunarodne, nacionalne, privatne) za stjecanje dodatnog obrazovanja za potrebe gospodarstva;
- poticati povezivanje s visokoškolskim ustanovama u bližem okruženju;
- izrada i provedba programa cjeloživotnog učenja.

2.7. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

ZDRAVSTVO

Obilježja

Zdravstvena situacija

- perinatalni mortalitet je 5,9‰, a u Republici Hrvatskoj 7,8‰ (2004. godina);
- smrtnost dojenčadi je u padu ali je konstantno viša od prosjeka Hrvatske; u 2004. je stopa mortaliteta dojenčadi iznosila 7,6 /1.000 živorođenih, dok je u cijeloj Republici bila 6,1/1.000 živorođenih. Najveća smrtnost evidentirana je kod teritorijalno izdvojenih pacijenata;
- bez pregleda u trudnoći ili s nedovoljno kontroliranom trudnoćom evidentirano je 2004. god. 14,2% majki što je znatno lošije nego za Hrvatsku (5,6% 2003. godine). Na to znatno utječe određena grupa trudnica izdvojena prema teritorijalnoj pripadnosti, od kojih je 69,4% bilo bez pregleda ili s nedovoljno kontroliranom trudnoćom (2004. godina).

Zdravstvene ustanove

- u županiji postoji 13 zdravstvenih ustanova od kojih je samo jedna stacionarna - Županijska bolnica Čakovec, sa 351 krevetom, tako da na 1.000 stanovnika ima 2,96 kreveta što je manje od prosjeka Hrvatske - 3,63 kreveta, bolnica ima veću iskorištenost postelja (94%-87%), kao i zauzetost kreveta koja je iznosila 343 dana, a u Hrvatskoj 316 dana (2004. godina);
- gravitacija pacijenta prema bolnici je 83% i najviša je od svih općih bolnica u Hrvatskoj (2004.);
- dobra je «pokrivenost» ambulancama primarne zdravstvene zaštite (liječnik je smješten nedaleko od pacijenata) i ljekarnama.

Zdravstveni djelatnici

- broj stanovnika na jednog zdravstvenog djelatnika za 68% je veći od prosjeka za Hrvatsku, 131:78 (2004. godina);
- na 1000 stanovnika u Međimurskoj županiji je 1,65 liječnika, što je manje od prosjeka Hrvatske - 2,39 liječnika/1000 st. (2002. godina).

Razvojni problemi

- velika opterećenost zdravstvenog osoblja;
- edukacija zdravstvenog osoblja (za ginekologe i pedijatre godinama se nije odobravala specijalizacija, a velik je problem i obnavljanje kadrova);
- osiguravanje zdravstvene zaštite za teritorijalno izdvojene pacijente, te nedovoljan broj zdravstvenih timova u nekim dijelovima Županije;
- nedostatak ustanova za palijativnu skrb;
- nedostatan financiranje Županijske bolnice Čakovec od strane HZZO-a i neprimjereni prostorni uvjeti rada Zavoda za javno zdravstvo;
- velika opterećenost opreme, održavanje i amortizacija opreme; pritisak na održavanje kvalitete usluga.

Razvojne potrebe

- unapređivati kvalitetu usluga, dijagnostike i liječenja u Bolnici Čakovec i drugim zdravstvenim organizacijama;
- osigurati primjenu standarda HZZO-a (normativi) i time smanjiti opterećenost liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika;
- jačati te financijski podupirati sustavnu edukaciju liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika te unapređivati organizaciju i upravljanje u zdravstvu radi postizanja veće učinkovitosti; smanjivanja troškova i osiguravanja bolje kvalitete usluga;
- unaprijediti preventivnu zdravstvenu zaštitu (provesti programe ranog otkrivanja kroničnih bolesti i dr.);

- uspostaviti timove u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (ginekologija);
- poticati ulaganja u opremu u skladu s prioritetnim potrebama;
- osnaživati informatizaciju u obavljanju zdravstvenih usluga, te poticati i provoditi istraživačke programe i druge aktivnosti radi unapređenja zdravstva;
- unapređivati korištenje zdravstvene zaštite teritorijalno izdvojenih pacijenata;
- poboljšati teritorijalnu pokrivenost Hitnom medicinskom službom.

SOCIJALNA SKRB

Obilježja

- u odnosu na broj stanovnika u Županiji ima oko 10-18% siromašnih i oko 5-7% invalidnih;
- na području Županije djeluje jedan centar za socijalnu skrb (Centar za socijalnu skrb Čakovec). U 2003. godini oko 9.500 osoba je koristilo neki oblik materijalne skrbi (oko 8% stanovništva). Među njima je najviše osoba koje primaju pomoć za uzdržavanje (5.797), a od ukupnog broja korisnika te pomoći, najveći je udio romske populacije (69,9%)¹¹.

Razvojni problemi

- povećani izdaci za skrb o Romima ostavljaju bez odgovarajuće skrbi starije neromsko stanovništvo;
- znatan broj pripadnika romske nacionalne manjine koji žive od socijalne pomoći i njihovo otežano zapošljavanje s obzirom na izrazito niske radne kvalifikacije;
- nedovoljni kadrovi za socijalnu skrb;
- “uzurpiranje” nekretnina na kojima su uglavnom provizorno izgrađena romska naselja, što je zapreka rješavanju njihovih infrastrukturnih i komunalnih potreba;
- nedovoljan nadzor korištenja socijalne pomoći;
- premalo domova za psihički oboljele odrasle osobe;
- nedovoljna edukacija udomitelja;
- nedovoljna stručna ekipiranost i nedostatan prostor Centra za socijalnu skrb Čakovec.

Razvojne potrebe

- poticati samozapošljavanje, naročito romske populacije, te surađivati s drugim institucijama u programima socijalizacije i integracije Roma u lokalnu zajednicu;
- realizirati infrastrukturne projekte u romskim naseljima i osnovati prihvatni centar za romsku djecu zatečenu u skitnji;
- osnovati socijalna vijeća u svim jedinicama lokalne samouprave i umrežiti ih s odgovarajućim ustanovama te poticati proces radne i socijalne integracije korisnika (razviti «workfare-program» u funkciji uključivanja radno sposobnih korisnika u društveno koristan rad);
- realizirati započete i nove projekte informatizacije, uvesti ISO standarde, permanentno obrazovati djelatnike, informirati korisnike i dr.;
- osnovati kuće za krizna stanja i sklanjanje bilo koje osobe u «potrebi».

2.8. KULTURA

Obilježja

- u Međimurju se nalazi ukupno oko 800 nepokretnih spomenika kulture. Od toga 500 je sakralnih i oko 300 profanih spomenika;
- nepokretni spomenici kulture najviše kategorije jesu:

¹¹ Prema podacima Centra za socijalnu skrb Čakovec

- Stari grad u Čakovcu - fortifikacijski i stambeni kompleks, nastao u 13. stoljeću. Nakon potresa 1738. godine barokiziran. Kompleks je nakon obnove predviđen kao memorijalni i reprezentativni prostor;
- ostaci pavlinskog kompleksa u Šenkovcu sa sačuvanim svetištem nekadašnje samostanske crkve oslikane oko 1380. godine iznimno vrijednim freskama talijanskih gotičkih slikara. Uz samostansku crkvu 1559. godine izgrađen je mauzolej obitelji Zrinski;
- crkva sv. Jeronima u Štrigovi. S pavlinskom rezidencijom čini lijep barokni kompleks (freske najpoznatijeg hrvatskog baroknog iluzionističkog slikara Ivana Ranglera).

Razvojni problemi i potrebe

- staviti pod zaštitu spomenike kulture - tek 8 nepokretnih spomenika kulture stavljeno je pod zaštitu, ostali su spomenici samo evidentirani;
- osnovati restauratorski zavod u Županiji te izraditi kategorizaciju spomenika kulture, osigurati sredstva i staviti nepokretne spomenike pod zaštitu;
- nekadašnji pavlinski kompleks, zajedno s Općinom Šenkovec, nakon sveobuhvatne konzervacije i restauracije pretvoriti u prvorazrednu turističku destinaciju;
- kulturnu baštinu i narodno blago potrebno u većoj mjeri staviti u funkciju turizma;
- obnoviti stari grad u Čakovcu;
- sustavno voditi brigu o spomenicima kulture te nadzirati izvedbu restauratorskih radova na kulturnim spomenicima Međimurja (primjer Štrigove);
- provoditi očuvanje kulturne baštine usporedno sa očuvanjem nematerijalne baštine;
- razvijati identitet Županije, koji je potrebno graditi ne samo temeljem kulturnih stečevina nego i vrlo bogate tradicije (običaji, folklor, glazba i dr.) i povijesnih znamenitosti Županije, uključujući primjerice vrlo značajnu povijest željezničke infrastrukture i prometa (povezivanje programa i projekata turizma s kulturnom i tradicionalnom baštinom Međimurja); oživjeti legende i osmisliti kulturna događanja vezano uz povijesne osobe i događaje.

2.9. CIVILNO DRUŠTVO¹²

Obilježja

- u Međimurskoj županiji registrirane su 792 organizacije civilnog društva – OCD (travanj 2005.), koje su pokretači mnogih promjena, aktivnosti i događanja s ciljem podizanja kvalitete življenja svih stanovnika Županije;
- civilno društvo u Međimurskoj županiji ima dobru tradiciju djelovanja i osiguran mu je širok prostor rada;
- u sklopu županijske razvojne agencije REDEA-e osnovan je odjel za razvoj organizacija civilnog društva, koji pruža stručnu i tehničku pomoć svim zainteresiranim organizacijama;
- u sklopu odjela za društvene djelatnosti pri Međimurskoj županiji uveden je sustav dobre prakse u suradnji regionalne samouprave i OCD-a te se raspisuju natječaji za potrebe u kulturi i poziv za predlaganje programa udruga civilnog društva – takav se sustav predlaže i u jedinicama lokalne samouprave;
- organizacije civilnog društva financiraju se iz sredstava raspisanih na natjecanjima domaćih i stranih fondova pri čemu im pomoć pruža odjel za razvoj civilnoga društva pri razvojnoj agenciji;
- potiče se suradnja između sva tri sektora - javnog, privatnog i društvenog kroz podršku programskim aktivnostima i koordinaciju;
- razvijena je suradnja OCD-a i sredstava javnog informiranja;

¹² Pod pojmom organizacije civilnog društva razumijevamo udruge, zaklade i fondacije, privatne ustanove, zadruge, neformalne građanske inicijative i sindikate.

- značajna je edukacijska uloga koju organizacije civilnog društva provode u Županiji sukladno svojim ciljevima;
- najaktivnije su organizacije u područjima: briga o djeci i mladima, zaštita prirode i okoliša, tradicionalna kultura i vrijednosti, urbana kultura i kultura općenito, prava potrošača, ljudska prava, ženska prava te amaterski sport;
- rad u udrugama u velikoj većini organizacija civilnog društva je volonterski.

Razvojni problemi

- ne postoji Strategija razvoja civilnog društva u Republici Hrvatskoj (trenutačno su samo određeni članovi radne grupe za izradu Strategije);
- na razini Županije i JLS ne postoji ili je tek djelomično izrađen, usvojen i primijenjen Kodeks o prioritetima financiranja nevladinih organizacija;
- institucije vlasti na lokalnoj razini nisu senzibilizirane za potrebu suradnje i partnerstva s nevladinim sektorom;
- ne postoji kvalitetna baza inicijativa, projekata i programa kojima upravljaju organizacije civilnog društva, a same organizacije nemaju dovoljno jasno definirane razvojne i programske potrebe;
- financiranje organizacija civilnog društva iz proračuna Županije, gradova i općina često ne prati stvarne potrebe i podložno je previranjima;
- nedostatni su kadrovi;
- nedostatna je osposobljenost, poglavito dodatna edukacija na područjima institucionalnog jačanja i prijave za strane fondove;
- većina udruga u Županiji suočena je sa problemima nedostatka adekvatnog prostora, primjerice pogona za preradu hrane, edukacijskih centara i sl.

Razvojne potrebe

- postići višu razinu suradnje s medijima;
- unaprijediti organizaciju rada unutar sektora civilnoga društva u Županiji i povećati sudjelovanje organizacija civilnoga društva u osmišljavanju, provedbi i praćenju razvojne politika Županije na svim razinama;
- podizati osposobljenosti organizacija civilnog društva kako bi bile u mogućnosti utjecati na kreiranje razvojne politike Županije;
- sudjelovati u izradi plana za osnivanje Regionalnog centra potpore za čije je osnivanje i rad sredstva osigurala Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva;
- podržavati razvijanje mreža organizacija s obzirom na njihova područja djelovanja;
- uvesti sustavnu valorizaciju volonterskog rada te podupirati i promovirati volonterski rad i edukaciju mladih, kao i provedbu kampanje promicanja aktivnog sudjelovanja mladih u društvu;
- poticati sudjelovanje građana kroz rad udruga – poticati građane da se što više aktiviraju, uključuju i sudjeluje u razvoju organizacija civilnog društva;
- uspostaviti lokalna/regionalna partnerstva među sektorima (javni, privatni, društveni) za rješavanje određenih razvojnih problema Županije.

2.10. MEĐUŽUPANIJSKA, PREKOGRANIČNA I MEĐUREGIONALNA SURADNJA

MEĐUŽUPANIJSKA SURADNJA

Razvojna obilježja i problemi

- Međimurska županija ima sljedeće sporazume o međužupanijskoj suradnji:
  - 2004, travanj – potpisan *Sporazum o međusobnoj suradnji* – između Dubrovačko-neretvanske i Međimurske županije s ciljem unapređenja gospodarskog, kulturnog i društvenog razvitka županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave kojim se

izražava zajednička želja za utemeljenjem trajne međusobne suradnje na području kulture, turizma, gospodarstva, znanosti, prosvjete i sporta te na ostalim područjima za koja se pokaže zajednički interes ili potreba

- 2004, rujan - potpisan *Sporazum o međusobnoj suradnji* – između Koprivničko-križevačke i Međimurske županije
- 2005, ožujak – potpisan *Sporazum o suradnji* između Istarske razvojne agencije (IDA) iz Pule i Razvojne agencije Sjever (DAN) iz Varaždina
- sadašnja je razina međužupanijske suradnje nedovoljno razvijena s obzirom na njen potencijal. Nedostaju konkretne akcije i rezultati, koji bi slijedili potpisivanje sporazuma o suradnji;
- većina konkretnijih akcija odvija se na *ad hoc* osnovi, usmjerena je prije svega rješavanju aktualnih problema, bez sustavnog pristupa prepoznavanju zajedničkih tema i predlaganju mogućih zajedničkih projekata;
- do sada su postojali (pre)slabi poticaji za razvoj takve suradnje. Tako je npr. donedavno malo koja županija imala ROP kao programsku osnovicu djelovanja županijskih aktera, koja bi mogla poslužiti kao platforma za prepoznavanje potencijalnih međužupanijskih projekata. Također, tijela nacionalne razine nisu osigurala zajednički okvir koji bi poticao takav tip suradnje, što je sve zajedno imalo za posljedicu nisku razinu međužupanijske suradnje.

Potrebe

- podizati znanja i vještine za međužupanijsku suradnju, zajedničku pripremu i provedbu razvojnih projekata od obostranog interesa;
- organizirati programiranje, koordinaciju i provedbu međužupanijske suradnje unutar REDEA-e, s obzirom da je Nacionalnom razvojnom strategijom RH predviđeno da će Županijske razvojne agencije biti zadužene za provedbu dijela «Županijskih razvojnih strategija» koji se odnose na međuregionalnu suradnju;
- podizati razinu osposobljenosti i vještine za međužupanijsku suradnju, zajedničku pripremu i provedbu razvojnih projekata od obostranog interesa;
- prenositi iskustva drugih vezano za uspješnu realizaciju međužupanijske suradnje;
- dati prioritet onim razvojnim programima i projektima međužupanijske suradnje koji se odnose na prioritetna razvojna pitanja Županije.

PREKOGRANIČNA I MEĐUREGIONALNA SURADNJA

Razvojna obilježja i problemi

- suradnja s drugim regijama u inozemstvu ima posebnu važnost za Međimursku županiju - od unapređenja gospodarske suradnje do poboljšavanja prometne povezanosti, zaštite okoliša, itd.);
- prekogranični partneri Županije nalaze se u dvije zemlje članice Europske unije. One mogu poslužiti kao izvanredan izvor informacija o iskustvima članstva u Europskoj uniji. Prekogranična suradnja u tom smislu je mnogo šira od same mogućnosti sudjelovanja u natječajima Europske unije i osiguravanja financiranja iz fondova EU-a.
- Na području prekogranične suradnje mogu se izdvojiti sljedeće važnije aktivnosti:
  - 1995. godine – potpisan je *Sporazum o međusobnoj suradnji* – između Županije Zala i Međimurske županije, o njegovanju dobrosusjedskih odnosa te suradnji samouprava i ustanova, gospodarskih, poljoprivrednih, turističkih, kulturnih, znanstvenih, sportskih i građanskih organizacija;
  - kolovoz 2000. - održan 1. susret čelnika županija sudionica prekogranične suradnje Hrvatske i Mađarske u Harkanju radi donošenja zajedničkih planova razvoja;
  - studeni 2004. – potpisan je *Sporazum o osnivanju «Euroregije Mura – Drava»* - između Županije Zala, Županije Somogy i Međimurske županije s ciljem proširivanja gospodarskih i kulturnih veza, suradnje nacionalnih i etničkih manjinskih skupina, poticanja zaštite okoliša i dr.;

- svibanj 2005. – potpisan je *Sporazum o razvoju gospodarskih projekata* – između Pokrajine Štajerske (Republika Austrija), Koprivničko-križevačke, Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Virovitičko-podravске i Međimurske županije.
- **Program za susjedstvo Mađarska – Hrvatska – Slovenija – INTERREG IIIA -**
  - na prvi natječaj EU programa INTERREG IIIA – Program za susjedstvo Slovenija – Mađarska – Hrvatska, koji je bio raspisan potkraj 2004. godine *iz Međimurja je bilo kandidirano 10 projekata, od čega je REDEA kandidirala dva*. Pozitivnu ocjenu dobio je samo jedan projekt koji je kandidirala općina Štrigova zajedno sa slovenskim partnerom.
  - Drugi natječaj INTERREG IIIA – Program za susjedstvo Slovenija – Mađarska – Hrvatska koji je bio raspisan u studenom 2005. također je polučio veliki interes u Međimurju, a REDEA je kandidirala 4 projekta.
- **PHARE CBC program**
  - *Hrvatski zavod za zapošljavanje se tijekom 2004. godine* uključio u suradnju sa pograničnim zemljama kao što su Mađarska i Slovenija vezano za mogućnost korištenja pretpristupnih fondova. Područna služba Čakovec 2004. godine bila je partner mađarskim kolegama u njihovom projektu u okviru Phare CBC programa, što je rezultiralo održavanjem Prve hrvatsko-mađarske konferencije politike zapošljavanja (22-23/9/2004, Nagykanizsa);
  - *Međimurski poduzetnički centar (sadašnja REDEA) i Razvojna agencija iz Zalaegerszega* zajednički su kandidirali 3 projekta za program «PHARE CBC-Fond za male pilot-projekte Mađarska - Hrvatska». Realizirana su prva dva projekta, a provedba trećeg je u tijeku:
    - Mađarsko – hrvatska pogranična gospodarska suradnja – projekt završen (2004./2005.)
    - Održiva suradnja na planu alternativnih izvora energije – projekt završen (2004./2005.)
    - Izgradnja turističkog on line sustava u pograničnoj zoni – projekt završen (2005./2006.)
- uočljiva je intenzivnija razina prekogranične nego međuregionalne suradnje, čemu je pogodovao zemljopisni položaj Županije kao i snažni poticaji za razvoj prekogranične suradnje, prije svega kroz mogućnosti sufinanciranja konkretnih projekata iz fondova Europske unije. Realno je očekivati još bolju prekograničnu suradnju te jačanje međuregionalne suradnje u narednim godinama s obzirom na planirano financiranje prekograničnih i međuregionalnih aktivnosti iz pretpristupnih fondova;¹³
- zbog zahtjevne evaluacije prijave projekata za programe i natječaje Europske unije, ključno pitanje postaje priprema dovoljnog broja kvalitetnih projekata. Dosadašnja iskustva natječaja pokazuju kako je upravo slaba kvaliteta prijave i nedostatna koordinacija različitih prijavitelja rezultirala (pre)malim brojem odabranih projekata.

Potrebe

- prekograničnoj i međuregionalnoj suradnji dati značajno mjesto u okviru provedbe ROP-a;
- organiziranje posebne jedinice unutar REDEA-e koja bi poslužila kao koordinacijski centar raznih županijskih tijela i jedinica lokalne samouprave za programiranje i provedbu prekogranične i međuregionalne suradnje, a ujedno i za pripremu projekata za programe EU-a;
- jačanje kapaciteta za pripremu prijedloga za EU i druge programe prekogranične i međuregionalne suradnje, za provedbu tih programa kao i njihovo praćenje i vrednovanje;
- prijenos tuđih iskustava u prekograničnoj i međuregionalnoj suradnji, pripremi i provedbi razvojnih projekata;

¹³ Prema planu za 2006. od ukupne alokacije sredstava PHARE-a za Hrvatsku 10% bi se odnosilo na prekograničnu suradnju, a sličan postotak može se očekivati za IPA financiranje od 2007. nadalje do ulaska u EU.

- fokusiranje programa i projekata na područja i ciljeve koji su bitni za razvoj Međimurja.

2.11. UPRAVLJANJE RAZVOJEM

Obilježja

- osim ureda i tijela područne i lokalne samouprave, za institucionalni okvir za upravljanje razvojem Županije važne su u prvom redu razvojna agencija REDEA te nevladine organizacije i udruge, tj. organizacije civilnog društva;
- osnovna svrha REDEA-e jest promicanje održivog razvoja Međimurja, otklanjanje sadašnjih razvojnih ograničenja te provedba koncepta novog razvojnog saveza koji će mobilizirati sve razvojne subjekte i aktere i uspješno povezati gospodarski, javni i civilni sektor. Uloga REDEA-e je vrlo važna s aspekta cjelovitog osmišljavanja, koncipiranja i provedbe razvojnih programa te umrežavanja svih ključnih aktera za razvoj s područja Županije, ali i sa središnje razine.¹⁴ REDEA je imala ključnu ulogu u izradi ROP-a; ta će uloga biti još važnija u samoj provedbi Regionalnog operativnog programa;¹⁵
- prisutna je i razvojna agencija SJEVER-DAN. Strateški ciljevi agencije su:
  - objedinjavanje i koordinacija aktivnosti privlačenja izravnih direktnih stranih investicija
  - koordinacija i pomoć pri izradi aplikacija za dobivanje sredstava iz europskih fondova
  - razvoj ljudskih resursa
- prisutna je i Hrvatska gospodarska komora te Hrvatska obrtnička komora – čija je uloga važna u pogledu potpore strateški značajnog malog gospodarstva i obrtništva u Županiji;
- osim samih institucija i tijela koja čine institucionalni okvir, od prvenstvene je važnosti njihova osposobljenost za efikasno i efektivno upravljanje razvojem. Važna je i njihova koordinacija te horizontalna i vertikalna suradnja, tj. odnosi, komunikacija i koordinacija svih ključnih aktera pri upravljanja razvojem Županije. Upravo su tu uočljiva bitna ograničenja i nedostaci u Županiji.

Razvojni problemi

- nepostojanje specijaliziranih programa kojima bi se podigla nedostatna razina znanja o menadžmentu, dokumentacijskoj razradi razvojnih programa, stranim jezicima i drugim specijalističkim vještinama i znanjima nužnim za učinkovito upravljanje razvojem;
- slaba suradnja županijskih upravnih tijela s drugim županijskim ustanovama, udrugama i komorama;
- loš protok informacija u tijelima regionalne samouprave. Nedostatna je komunikacija oko ključnih razvojno orijentiranih programa i projekata. Slaba je komunikacija među pročelnicima odjela, kao i komunikacija s općinama (ali i između njih);
- odsutnost praćenja i vrednovanja provedbe razvojnih programa;
- nedostaje jedinstvena informacijsko-informatička baza podataka;
- najmanje razvijeni gradovi i najslabije razvijene općine, u kojima su razvojni problemi najveći, kao i potrebe za razvojnim ulaganjima, imaju najniže proračune, tj. raspoložu iznimno malim sredstvima za upravljanje razvojem. S prosječnim proračunom od 2-4 milijuna kuna nije moguće pokrenuti a još manje provesti znatnije razvojne programe;
- većina je općina na rubu likvidnosti, tj. gotovo sve općine nalaze se u vrlo teškoj financijskoj situaciji.

Razvojne potrebe

- sustavno koristiti relevantne informacije za razvitak Županije od strane korisnika te podići razinu znanja i vještina za učinkovito upravljanje razvojem;

¹⁴ Takvu ulogu razvojnih agencija potvrđuju i vrlo uspješna iskustva sličnih razvojnih institucija u inozemstvu – tj. u svim zemljama Europske unije, a Nacionalna strategija regionalnog razvoja pridaje posebno mjesto regionalnim razvojnim agencijama u okviru svojih osnovnih programa.

¹⁵ O aktivnostima REDEA-a u poticanju malog gospodarstva bilo je više riječi u odjeljku «Potporne institucije za malo gospodarstvo».

- poboljšati koordinaciju i protok informacija među općinama, gradovima i Županijom i popraviti suradnju na zajedničkim razvojnim programima te zakonski obvezati općine da obavještavaju Županiju o potpisanim sporazumima;
- uspostaviti jedinstvenu informacijsko-informatičku bazu podataka u Županiji te educirati korisnike informacijskog sustava;
- sustavno uvoditi praćenje i vrednovanje razvojnih programa;
- intenzivnije uključiti Gospodarsku i Obrtničku komoru i druge županijske institucije, strukovna udruženja i udruge pri osmišljavanju i raspravljanju o razvoju Županije;
- unaprijediti suradnju i zajedničko ulaganje općina i gradova u Županiji. Oskudna financijska sredstva na taj bi se način mogla učinkovitije iskoristiti. Time bi se ujedno ubrzalo uvođenje načela dodatnosti Europske unije, tj. sufinanciranje razvojnih programa od strane niza korisnika, te bi se stvorila pretpostavka za lakši pristup pristupnim i strukturnim fondovima EU-a.

S obzirom na sadašnji te daljnji značaj REDEA-e (provedba planiranja i programiranja županijskih, međužupanijskih, međuregionalnih i prekograničnih razvojnih programa) posebno su izdvojene slijedeće potrebe REDEA-e:

- omogućiti REDEA-i da bude bitan čimbenik u lobiranju prema središnjim i međunarodnim institucijama, ali i drugim institucijama, razvojnim agencijama i sl. u drugim županijama – u skladu s ulogom koja je razvojnim agencijama predviđena u okviru Nacionalne strategije regionalnog razvoja – Programa razvoja županija i širih regija (Cilj 2) i Programa za prekograničnu i međuregionalnu suradnju (provedba prioriteta za kopnene granice s Europskom unijom);
- omogućiti stalan protok informacija između svih ključnih ureda/institucija u Županiji i REDEA-e radi provedbe koordiniranih razvojnih inicijativa i programa;
- osigurati redovitu komunikaciju uprave REDEA-e s upravom Županije u pitanjima koja se odnose na budući gospodarski i društveni razvitak.

POGLAVLJE III: VIZIJA I CILJEVI RAZVOJA ŽUPANIJE

3.1. UVOD

SWOT analiza je izrađena sa svrhom da se utvrde osnovni čimbenici razvoja županije, potencijali, kao i ograničenja za njen razvoj. Ona predstavlja korak dalje od sagledavanja analize trenutnog stanja (dane u osnovnoj analizi) u pravcu razmišljanja o budućnosti, željenoj i mogućoj, odnosno prema kasnijim fazama ROP-a – određivanju vizije razvoja, osnovnih razvojnih ciljeva, prioriteta, te konačno utvrđivanju mjera i projekata za njihovu realizaciju.

Sa stajališta perspektive budućeg razvoja, zadatak je izdvojiti ona bitna obilježja utvrđena u osnovnoj analizi, koja predstavljaju osnovne snage, odnosno slabosti razvoja. Također, slijedom razmatranja stanja i trendova u širem nacionalnom i međunarodnom okruženju, zadatak je utvrditi osnovne razvojne mogućnosti i prijetnje daljnjem gospodarskom i društvenom razvoju županije. Drugim riječima, u SWOT analizi su utvrđene:

- 1) **snage**, koje je potrebno na najbolji mogući način iskoristiti
- 2) **slabosti**, o kojima valja voditi računa, te ih prevladati, gdje i kad god je to moguće
- 3) **prilike**, koje bi trebalo iskoristiti u svrhu jačanja postojećih snaga, te umanjivanja utvrđenih slabosti; te
- 4) **prijetnje**, o kojima također valja voditi računa, te ih nastojati umanjiti gdje i kad god moguće, kako ne bi ugrozile postojeće snage i još više naglasile prisutne slabosti.

Pri provedbi i korištenju rezultata SWOT analize valja posebnu pozornost posvetiti razmišljanju o najboljem načinu kako da se snage i prilike iskoriste, kao i razmišljanju kako da se slabosti i prijetnje zaobiđu.

3.2. SWOT ANALIZA

Nalazi i podaci Osnovne analize poslužili su kao osnova za izradu SWOT analize, tj. za definiranje osnovnih snaga, slabosti, mogućnosti i prijetnji koje obilježavaju Županiju. Sredinom 2005. godine održane su tri radionice sa županijskom radnom skupinom, tijekom kojih su članovi skupine izradili te postigli konsenzus oko osnovnih elemenata SWOT analize. SWOT analiza raspravljena je i s članovima Partnerske skupine. U narednoj tablici prikazani su rezultati SWOT analize Međimurske županije:

SWOT ANALIZA MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

• SNAGE

GOSPODARSTVO

Razvijeno poduzetništvo, MSP s jakim tradicijom i rastom

- Kontinuiran rast i razvoj grupe MSP koji ostvaruju visoki udjel novododane vrijednosti, koji su konkurentni i izvozno orijentirani (posebno u metalopreradivačkoj industriji)
- Uspješna i razvojno usmjerena razvojna agencija REDFA (bivši poduzetnički centar) s dobro umreženim poduzetnicima i iskustvima u provedbi podrške razvoju poduzetništva i čitavog gospodarstva
- Dobro pripremljene poduzetničke zone u glavnim poduzetničkim područjima

Uspješne velike tvrtke u sektorima prehrane, graditeljstva i prerade metala

- Graditeljstvo koje uz tradiciju i kapacitete ima dogovorenu i usvojenu strategiju razvoja (zajednički nastup na domaćim i stranim tržištima, razvoj ljudskih potencijala, tehnologije, organizacije, jačanje konkurencije i suradnja s okruženjem)
- Metalopreradivačka i prehrambena industrija u kojoj je niz konkurentnih tvrtki s uspješnim rastom i razvojem, te značajnim izvozom
- Dio velikih tvrtki (graditeljstvo, prehrambena industrija) veže uz sebe značajan broj kooperanata

Rastuća specijalizacija u poljoprivredi

- Kontinuirana proizvodnja kvalitetnih vina s prepoznatljivošću na tržištu te organizirana proizvodnja voća, povrća i krumpira, koja ima značajni udio u nacionalnoj proizvodnji i potrošnji

PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA

Dobar geografski položaj, dobra unutarnja prometna povezanost i razvijena infrastruktura

- Područje između Slovenije, Austrije i Mađarske
- Razvijena mreža prometnica
- Dobra elektroenergetska infrastruktura

Očuvana prirodna i bogata kulturna baština (resursi)

- Očuvani prirodni krajobrazi
- Kulturna i povijesna baština (mjesto, građevine, folklor, običaji, kulinarstvo, glazba i dr.)
- Velike rezerve podzemne vode

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Dobra infrastruktura izradenost škola, bolnice i drugih zdravstvenih ustanova

- Dobro razvijena teritorijalna mreža škola
- Dostupnost visokoškolskog obrazovanja (blizina Varaždina i Zagreba) i tehnoloških institucija

• MOGUĆNOSTI

GOSPODARSTVO

Razvoj poduzetništva i jačanje konkurentnosti gospodarstva

- Razvoj MSP i velikih tvrtki kroz umrežavanje poduzetnika, stvaranje clustera, razvoj ljudskih resursa, razvoj tehnološke i poduzetničke infrastrukture (prenamjenom vojnih prostora), inovacije, razvoj novih proizvoda, jačanje uloge MESAP-a, poboljšanje uvjeta za privlačenje stranih investicija, suradnju sa susjednim županijama, korištenje programe i izvore EU i druge međunarodne izvore
- Osnivanje i jačanje Euroregije sa susjednim područjima u Mađarskoj, Sloveniji i Austriji te prekograničnu suradnju iskoristi za financiranje i razvoj gospodarskih projekata te privlačenje stranih investicija za razvoj turizma, zaštitu okoliša i upravljanje regijom
- Povećanje izvoznog potencijala

Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje

- Brendiranje i stvaranje prepoznatljivog identiteta kvalitetnih regionalnih proizvoda (vina, voća /jabuka/, povrća i krumpira) i usluga
- Stalan brzi rast turizma u Hrvatskoj iskoristiti za jačanje proizvodnje i preradu visokokvalitetnih poljoprivrednih i drugih proizvoda i usluga (graditeljstvo), te za razvoj seoskog, rekreativnog, kulturnog i zdravstvenog turizma

Razvoj komercijalne poljoprivredne proizvodnje i prerade, povećanje konkurentne sposobnosti

- Jačanje velikih specijaliziranih proizvođača, okrupnjavanje zemljišta i navodnjavanje, korištenje napredne tehnologije, organizacije i menadžmenta, finalizacija poljoprivrednih proizvoda

PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA

Uspostava sustava zaštite okoliša i gospodarjenje otpadom

- Unapređenje upravljanja otpadom (sredstva, znanje i tehnologije) kroz provedbu međuzupanijskih programa izgradnje regionalnog odlagališta otpada, te drugih programa i izvora

Zaštita od poplave, sustav odvodnje i sustav otpadnih voda

- Provedba programa zaštite od poplave, modernizacija sustava odvodnje i sustava otpadnih voda – nacionalni izvori financiranja i EU fondovi

Korištenje prirodne i kulturne baštine (resursi) za razvoj turizma i ruralni razvoj

- Razvoj zdravstvenog i rekreativnog turizma (toplice - korištenje termalnih izvora), kulturnog i seoskog turizma
- Program razvoja proizvodnje solarne energije, bioplina i biomase
- Program ruralnog razvoja

DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Razvoj ljudskih resursa, socijalnog sektora i zdravstva

- Provedba programa (međunarodni, nacionalni, privatni) za dodatno obrazovanje i stručno osposobljavanje za potrebe gospodarstva

<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</p> <p><u>Otvorenost za suradnju u razvoju</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rastuća prekogranična suradnja sa Slovenijom, Mađarskom i Austrijom u razmjeni informacija, gospodarstvu, pripremi zajedničkih projekata i kulturi • Početna dobra osposobljenost za prekograničnu suradnju te pripremu prijedloga projekata u okviru razvojne agencije REDEA <p><u>Jačanje djelovanja i utjecaja civilnog društva</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Porast broja udruženja i nevladinih udruga i jačanje njihovog djelovanja u razvoju civilnog društva i ukupnog razvoja Županije 	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje razine informatizacije društva • Povezivanje sa visokoškolskim ustanovama u bližem okruženju • Unapređenje uvjeta i poboljšanje života Roma i socijalno ugroženih skupina (zapošljavanje, obrazovanje, zdravstvena zaštita i dr.), te jače uključivanje romske populacije u društvene i gospodarske procese kroz programe za razvoj manjina iz izvora EU i drugih međunarodnih izvora <p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM</p> <p><u>Unapređenje upravljanja lokalnim razvojem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jačanje kapaciteta u upravi županije i jedinicama lokalne samouprave za upravljanje razvojem (znanja, vještine, management (izvršni kadar, strani jezici, informatička izobrazba) • Povezivanje i umrežavanje razvojnih agencija i institucija radi zajedničkog razvoja širih regija kroz intenzivnije uključivanje u bilateralne, EU programe i projekte • Jačanje svijesti i spremnosti većeg dijela nosilaca razvoja za dogovaranje oko vizije i strategije razvoja i za učinkovitije upravljanje razvojem u županiji • Korištenje programa za jačanje REDEA-e u sklopu Nacionalne strategije regionalnog razvoja
<p>• SLABOSTI</p>	<p>• PRIJETNJE</p>
<p>GOSPODARSTVO</p> <p><u>Nepovoljna gospodarska struktura</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Značajan udio u gospodarstvu zastarijelih, niskoakumulativnih, radno-intenzivnih industrija (tekstilna i obućarska) bez perspektivnih programa i prilika za restrukturiranje i opstanak <p><u>Nedovoljna umreženost poduzetnika i nedostatna orijentacija na tehnološki razvoj</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • «Razdobljenost» gospodarstva, individualizacija poduzetnika i nedostatak programa za povezivanje i umrežavanje MSP • Nepostojeća tehnološka infrastruktura i nemotiviranost poduzetnika za korištenje tehnologija • Nedostatak suradnje gospodarstva s visoko-školskim i istraživačkim institucijama <p><u>Atomizirani poljoprivredni resursi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ustijeni poljoprivredni resursi (zemljišta, mali proizvođači), tradicionalna struktura proizvodnje, slabo korištenje suvremenih tehnologija, nedovoljna obrazovna struktura • Neorganizirani proizvođači i nastup na tržištu <p><u>Nedovoljno iskorišteni potencijali za turizam</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje tradicije turističkih djelatnosti, • Kulturna baština i narodno blago se nedovoljno koriste za razvoj turizma <p><u>Strukturalna nezaposlenost i niske plaće u gospodarstvu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Strukturalna nezaposlenost: velik nesrazmjer između potreba i ponude radne snage (dob, spol, obrazovanje, manjak visoko obrazovanih stručnjaka potrebnih razvoju gospodarstva) i visok stupanj dugoročne nezaposlenosti • Najniže plaće u gospodarstvu u usporedbi s drugim HR županijama 	<p>GOSPODARSTVO</p> <p><u>Jačanje izloženosti konkurenciji</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Konkurencija u poljoprivredi i proizvodnji hrane i u tradicionalnim industrijama (tekstilna i obućarska) iz EU, Kine i drugih zemalja • Brzi razvoj novih tehnologija, menadžmenta i organizacije u svijetu, za čije su praćenje i uvođenje potrebna stalna i velika ulaganja • Brža i uspješnija pripremljenost i osposobljenost susjednih i drugih županija za uključivanje u međunarodne razvojne projekte (programi i projekti, organizacija i ljudski potencijali) <p>PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA</p> <p><u>Zagađivanje, uništavanje prirodnih resursa</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nastatak i povećanje onečišćavanja izvana zbog izostanka izgradnje sustava za pročišćavanje i odvodnju, te zbrinjavanje otpada uzvodnih korisnika • Poplave • Jačanje štetnih utjecaja akumulacijskih jezera na šume, mikroklimu i okoliš u cjelini • Neadekvatno upravljanje šumama od strane privatnih vlasnika (dominacija komercijalnih interesa) <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI</p> <p><u>Gubitak ljudskih resursa, nezaposlenost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jačanje "odljeva mozgova" zbog brzog porasta boljih prilika za rad i život mladih obrazovanih ljudi u susjednim županijama, drugim dijelovima Hrvatske i inozemstvu • Porast nezaposlenosti nestručne radne snage, te «uvoz» radne snage <p><u>Neučinkovita podrška razvoju zajednice Roma</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Neučinkovita provedba Nacionalnog program za Rome, drugih državnih programa

<p>PRIRODNI RESURSI, OKOLIŠ, INFRASTRUKTURA <u>Sustav zaštite okoliša</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno koordiniran, vođen iz više mjesta, nedostaje komunikacija (kontrola, mjerenje, sistematizacija, zbrinjavanje otpada...) • Neadekvatno upravljanje otpadom • Loš sustav odvodnje i pročišćavanja voda • Izloženost poplavama <p><u>Neadekvatno upravljanje prirodnim i kulturnom baštinom</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostajni ljudski resursi, sredstva, organizacija <p>DRUŠTVENE DJELATNOSTI <u>Stanovništvo, obrazovanost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niska obrazovna struktura • Obrazovanje nije u skladu sa potrebama gospodarstva • Nedovoljna svijest o cjeloživotnom obrazovanju • Depopulacija u nekim dijelovima županije, ekspanzija u drugim dijelovima <p><u>Nedostatak učinkovitog i uspješnog rješavanja socijalnih i gospodarskih problema Roma</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljni vlastiti resursi (financijski i ljudski) za poboljšanje života Roma, rješavanje teškoća u njihovom zapošljavanju, zdravstvena zaštita, učinkovito korištenje socijalne pomoći za Rome <p><u>Zdravstvo i socijalna skrb</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • velika opterećenost liječnika i nedovoljan broj liječnika i kadrova za socijalnu skrb; neadekvatan prostor Zavoda za javno zdravstvo <p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM <u>Nedostani resursi za upravljanje razvojem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mali fiskalni kapacitet većine općina, najmanje razvijene JLS imaju najniže proračune što onemogućuje provedbu razvojnih programa • Nedovoljna koordinacija, komunikacija i protok informacija između ključnih aktera i razvojnih institucija, te županijske uprave i jedinica lokalne samouprave • Manjak dovoljno osposobljenih kadrova i znanja za efikasno upravljanje razvojem i uključivanje u međunarodne razvojne programe • Nedovoljna socijalna i društvena odgovornost dijela poduzetnika za lokalni i županijski razvoj • Nedostatak dobre informacijske baze podataka za upravljanje razvojem i za izradu razvojnih programa i projekata • Nedostajna suradnja sa susjednim županijama na zajedničkim razvojnim projektima 	<p>UPRAVLJANJE RAZVOJEM <u>Neefikasno upravljanje regionalnim i nacionalnim razvojem, te centralizacija</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Politički uvjetovano (s centralne razine države) regionalno organiziranje i koncentracija investicija, institucija i upravljanja (državne institucije, gospodarska infrastruktura, zdravstvo, školstvo), povećavanje obveza jedinica lokalne samouprave • Nedostajna i nepravodobna pripremljenost središnje države za sudjelovanje u programima EU i drugim međunarodnim programima i nedovoljno procesiranje tih programa prema županiji • Slaba komunikacija i povezanost između politike i gospodarstva između centralne i regionalne/lokalne razine
---	---

Temeljem izrađene SWOT analize, i prikazanih snaga i mogućnosti vidljivo je na čemu Međimurska Županija može graditi svoj razvoj. Pritom, valja uzeti u obzir i niz razvojnih ograničenja, koja su vidljiva iz utvrđenih slabosti, a koje treba ukloniti, te prijetnji, koje bi trebalo ublažiti ili nastojati ih izbjeći.

Osnovne utvrđene snage i mogućnosti Međimurske županije su slijedeće:

- **Poduzetništvo** - temeljeno na uspješnom sektoru malog i srednjeg gospodarstva, s dobrim "imageom", jakom tradicijom i rastom, u okviru kojega grupa konkurentnih i izvezno orijentiranih MSP (posebno na području metaloprerađivačke i prehrambene industrije, a sve više i građevinarstva), predstavlja značajan razvojni potencijal - pogotovo ukoliko se iskoriste postojeće dobro pripremljene poduzetničke zone u glavnim poduzetničkim područjima, te mogućnosti za razvoj clustera. Za daljnji gospodarski razvoj značajna je i rastuća specijalizacija u poljoprivredi, u prvom redu kontinuirana proizvodnja kvalitetnih vina s prepoznatljivošću na tržištu, što može poslužiti i za razvoj turizma, te voćarstvo.
- **Položaj, prirodni resursi i infrastruktura** – dobar geoprometni položaja Županije u području tromeda između Slovenije, Austrije i Mađarske, te dobro razvijena mreža prometnica unutar Županije. Potencijal se temelji i na dobroj infrastrukturnoj izgrađenosti, kao značajnoj pretpostavci za razvoj gospodarstva i kvalitete života, te znanjima o uspješnom upravljanju komunalnom infrastrukturom. Očuvana prirodna i bogata kulturna baština osnova su za razvoj postojećih i novih oblika turističke ponude (rekreativni i zdravstveni turizam, vinske ceste, dr).. Značajan resurs za razvoj turizma su i Toplice Sv. Martin na Muri i Draškovec. Važan razvojni potencijal su i velike rezerve podzemne vode.
- **Društvene djelatnosti** - dobra infrastruktura izgrađenosti škola, bolnica i drugih zdravstvenih ustanova (uključujući nove kapacitete i opremu županijske bolnice), te dostupnost visokoškolskog obrazovanja (Varaždin, Zagreb).
- **Upravljanje razvojem** - uz postojeće institucije i tijela (u prvom redu REDEA-e), su stečena znanja i iskustva u suradnji s institucijama u drugim županijama te regijama, poglavito rastuća prekogranična suradnja sa Slovenijom, Mađarskom i Austrijom u razmjeni informacija, u gospodarstvu te u pripremi, izradi i realizaciji zajedničkih projekata. Sve naglašenija je i uloga i jačanje djelovanja civilnog društva kroz porast broja nevladinih udruga - kao bitna odrednica za korištenje i daljnje unapređenje razvojnog potencijala.

Kako će razvojni uspjeh ovisiti ne samo o korištenju spomenutih snaga i mogućnosti, već i o sposobnosti savladavanja utvrđenih slabosti i opasnosti, koje predstavljaju ograničenja razvoju, njihovo ublažavanje i uklanjanje tražiti će stalno, efektivno i koordinirano djelovanje.

Ograničenja razvoju Županije su:

- **Nepovoljna gospodarska struktura** - s obzirom na značajan udio zastarjelih, niskoakumulativnih, radno-intenzivnih industrija (tekstilna i obućarska), bez dovoljno perspektivnih programa i prilika za restrukturiranje.
- **Nedovoljna umreženost poduzetnika** - kao posljedica "razdrobljenosti" gospodarstva, individualizacije poduzetnika, nedostatnog programa za povezivanje i umrežavanje MSP.
- **Nedostatna orijentacija poduzeća na razvoj koji se temelji na korištenju tehnologija** - ova je slabost rezultat nepostojanja tehnološke infrastrukture, ali i nedovoljne podrške za stvaranje tehnoloških potpornih institucija, nemotiviranosti poduzetnika za korištenje tehnologija, kao i nedostatka suradnje gospodarstva s visokoškolskim i istraživačkim institucijama.
- **Strukturalna nezaposlenost** - veliki nesrazmjer između potreba i ponude radne snage (dob, spol, obrazovanje, manjak visoko obrazovanih stručnjaka potrebnih razvoju gospodarstva)

- **Atomiziranost i neučinkovito korištenje poljoprivrednih resursa** - usitnjena i raštrkana poljoprivredna zemljišta, tradicionalne strukture proizvodnje, dominacije samodostatne proizvodnje, slabog korištenja suvremenih tehnologija, te neorganiziranih proizvođača i nastupa na tržištu.
- **Slab poduzetnički interes za turizam** – nepostojanje interesa za ulaganje u turizam.
- **Nedovoljno koordiniran sustav zaštite okoliša** - kontrola, mjerenje i sistematizacija onečišćenja, zbrinjavanje otpada i sl..
- **Niska obrazovna struktura stanovništva** - obrazovanje koje nije u skladu sa potrebama gospodarstva, nepostojanje cjeloživotnog učenja, te nedostatno razvijeni ljudski resursi za upravljanje razvojem - manjak dovoljno osposobljenih kadrova i znanja (jezici, «project management», informatička obrazovanost, dr.).
- **Nedovoljno učinkovito rješavanje socijalnih i gospodarskih problema Roma** - predstavlja naglašenu slabost s obzirom na udio i porast romskog stanovništva u Županiji, ali i s obzirom na nedovoljne vlastite resurse (financijske i ljudske) za razvojne programe usmjerene na poboljšanje života Roma, (rješavanje teškoća u zapošljavanju romskog stanovništva, podizanja razine njihove zdravstvene zaštite, učinkovito korištenje socijalne pomoći za Rome i sl.).

3.3. VIZIJA RAZVOJA ŽUPANIJE I STRATEŠKI CILJEVI

Ključni dionici Županije utvrdili su da je vizija razvoja Međimurske županije za razdoblje 2006-2013. godina sljedeća:

VIZIJA
Međimurje - županija snažnog poduzetništva zasnovanog na znanju i inovacijama, očuvane prirodne i kulturne baštine te visoke kvalitete življenja

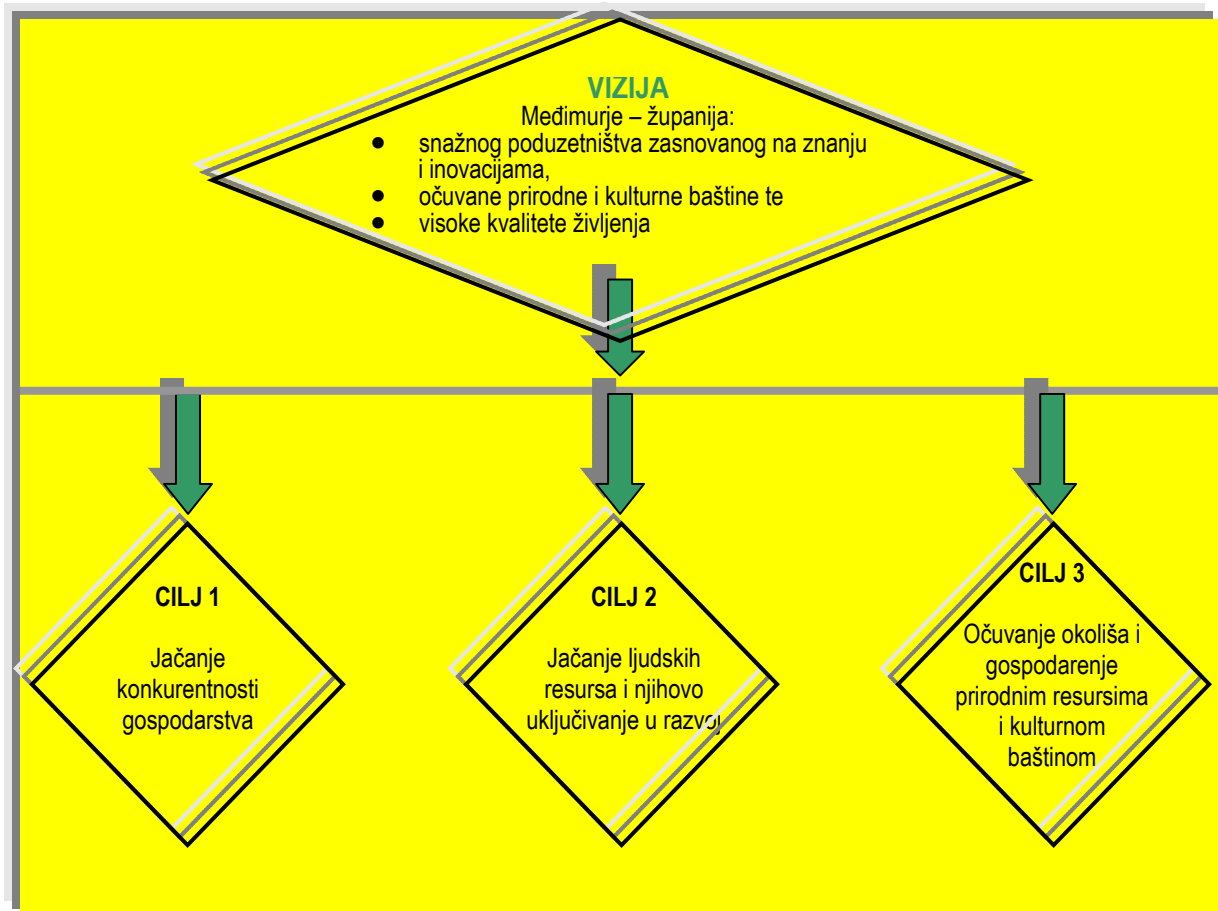
Viziju razvoja raspravila je i predložila Županijska radna skupina, kao i Partnerski odbor. Iz prihvaćene vizije vidljivo je da se razvoj Županije u narednom razdoblju temelji na njene dvije osnovne snage, tj. na razvijenom poduzetništvu s jakim i prepoznatim rastom i tradicijom s jedne strane te na prirodnoj i kulturnoj baštini s druge strane.

Iz vizije je vidljivo da se najveća važnost pridaje znanju i tehnologiji te očuvanju i unapređenju postojećih osnovnih snaga Međimurske županije – razvijenom malom i srednjem poduzetništvu, uspješnim velikim tvrtkama u sektorima prehrane, graditeljstva i prerade metala, rastućoj specijalizaciji u poljoprivredi, dobrom geografskom položaju i unutarnjoj prometnoj povezanosti, dobroj infrastrukturnoj izgrađenosti, očuvanoj prirodi i bogatoj kulturnoj baštini, dobroj infrastrukturnoj izgrađenosti škola, bolnica i drugih zdravstvenih ustanova, otvorenosti za suradnju u razvoju, te jačanju djelovanja i utjecaja civilnog društva.

Slijedom definirane vizije, županijska radna skupina i Partnerski odbor utvrdili su i postigli dogovor o sljedeća tri strateška cilja Županije:

- 1. Strateški cilj 1:   Jačanje konkurentnosti gospodarstva;**
- 2. Strateški cilj 2:   Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj**
- 3. Strateški cilj 3:   Očuvanje okoliša i gospodarenje prirodnim resursima i kulturnom baštinom**

Vizija i ciljevi razvoja Međimurske županije

Strateški cilj 1: Jačanje konkurentnosti gospodarstva

Gospodarstvo županije nužno je pripremati za skoro natjecanje na otvorenom tržištu Europske unije. Jačanje konkurentnog gospodarstva županije podrazumijeva poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva, koje svoje poslovanje i rast zasniva na primjeni znanja, razvoju tehnologija i inovacija te povezivanju s istraživačkim i akademskim institucijama. Produktivnost gospodarskih subjekata potrebno je poticati i povećati kroz poticanje inovacija, kao trajne osnove konkurentnosti, ulaganje u stručnost zaposlenih, te kroz uvođenje i primjenu novih tehnologija. Time bi se stvorila osnova za daljnji razvoj i povećanje konkurentnih prednosti graditeljstva, metaloprerađivačke i prehrambene industrije, kao i mogućnosti njihova izvoza na inozemno tržište.

Nužno je jačanje postojećih poduzetničkih aktivnosti u županiji kroz poticanje poslovnog i razvojnog povezivanja poduzeća i stvaranje pogodnih uvjeta za razvoj clustera, čime bi se povećala produktivnost MSP, ojačala njihova izvozna orijentacija te pridonijelo prevladavanje "razdrobljenosti" međimorskog gospodarstva koje nije dovoljno prepoznatljivo.

Konkurentnost na području poljoprivrede neće biti moguća dok se ne pristupi okrupnjavanju zemljišnih posjeda, navodnjavanju, poticanju jačanja i rasta komercijalnih proizvođača kao i povezivanju i udruživanju malih proizvođača.

Strateški cilj 2: Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj

Odgovarajuće osposobljena radna snaga pretpostavka je uspjeha u suvremenom gospodarstvu, a provedba specijaliziranih obrazovnih programa, uključujući sektorski usmjerene programe, kao i programe dokvalifikacije, prekvalifikacije, te uvođenje koncepta cjeloživotnog učenja - najučinkovitiji je način povećanja konkurentnosti postojeće radne snage. Jačanjem ljudskih resursa moguće je ostvarivanje vizije snažnijeg poduzetništva zasnovanog na znanju i inovacijama, te

realizacija visoke kvalitete življenja. Osim toga, prisutnost radne snage s odgovarajućim znanjima i vještinama snažan je faktor privlačenja domaćih i stranih ulaganja u visokoproduktivne proizvodne grane.

Temelj razvoja ekonomije znanja moguće je ostvariti kroz unapređenje obrazovne strukture, poticanje razvoja temeljnih kompetencija i konkurentnog znanja i vještina te prilagodbom obrazovanja potrebama gospodarstva – s posebnim naglaskom, pored spomenutog, na stalnoj edukaciji poduzetnika, kreiranju i provedbi specijalističkih obrazovnih programa, potpori zapošljavanju mladih stručnjaka, te poticanju posebno nadarenih srednjoškolaca i studenata. Realizacija tog cilja podrazumijeva znatno intenzivnija ulaganja gospodarstva u razvoj ljudskih resursa, čime se stvaraju preduvjeti za brži razvoj društva znanja u Županiji.

Podizanje kvalitete življenja stanovništva Županije podrazumijeva i unapređenje uvjeta za život i rad socijalno ugroženih skupina, u prvom redu romskog stanovništva. Značajno je i intenzivnije uključivanje neprofitnih, nevladinih institucija i udruga, tj. razvoj civilnog društva, kao i poticanje zdravog življenja, što podrazumijeva provedbu specifičnih preventivnih zdravstvenih programa.

Strateški cilj 3: Očuvanje okoliša i gospodarenje prirodnim resursima i kulturnom baštinom

Provedba ovog cilja pridonijeti će jačanju ekonomskog potencijala i realizaciji vizije Županije. Radi se ujedno o jednom od strateških razvojnih ciljeva na razini strukturne politike EU-a. U Županiji još nije donesen program zaštite prirode i zaštite okoliša te su sve naglašenije potrebe za uvođenjem sustavnog praćenja stanja okoliša, kao i kontrole onečišćenja. Pritom je od strateške važnosti i pitanje očuvanja podzemnih voda Međimurja kao najvažnijeg prirodnog resursa, ali na značenju dobiva i kreiranje programa za korištenje alternativnih obnovljivih izvora energije – koji su u skladu i s europskim i hrvatskim razvojnim smjernicama, a njihova provedba može i dalje pridonijeti očuvanju okoliša.

Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom kao i očuvanje posebnosti, tradicije - u duhovnom i materijalnim oblicima - važno je s obzirom na značaj tih resursa za unapređenje razvoja alternativnih oblika turizma i drugih konkurentnih gospodarskih i društvenih djelatnosti koje mogu pridonijeti realizaciji prepoznatljivosti Županije u hrvatskom ali i susjednom međunarodnom okruženju, te time doprinijeti kvaliteti življenja lokalnog stanovništva, što bi među ostalim, doprinijelo zadržavanju mladih stručnjaka u županiji ali i pospješilo dolazak visokoobrazovanih mladih ljudi iz drugih područja Hrvatske da žive i rade na području međimurske županije.

3.4. PRIORITETI I MJERE

Ključni županijski dionici utvrdili su tri strateška razvojna cilja koja proistječu iz vizije i to: 1) jačanje konkurentnosti gospodarstva; 2) jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj te 3) očuvanje okoliša i gospodarenje prirodnim resursima i kulturnom baštinom. Temeljem utvrđenih razvojnih ciljeva članovi Županijske Radne skupine i Partnerskog odbora odredili su 15 prioriteta i 45 mjera pomoću kojih će se ciljevi ostvarivati. Utvrđenim prioritetima i mjerama određuje se način na koji će se SWOT analizom utvrđene prednosti i mogućnosti iskoristiti, a slabosti i prijetnje prevladati ili ublažiti, a sve u cilju ostvarenja postavljene vizije, odnosno realizacije tri strateški utvrđena razvojna cilja Županije.

Prioriteti logično proizlaze iz vizije i tri utvrđena strateška razvojna cilja a prilikom njihova utvrđivanja nastojalo se uzeti u obzir ograničenost resursa, te ravnoteža između prioriteta kojima je cilj razvoj gospodarske infrastrukture, kao i onih kojima je cilj unapređenje kvalitete okoliša. Također, prilikom utvrđivanja razvojnih prioriteta razmatrao se širi kontekst zadan nacionalnim razvojnim ciljevima, kao i razvojnim ciljevima i strategijama na razini EU.

Utvrđeni prioriteti u odnosu na tri definirana strateška razvojna cilja županije su sljedeći:

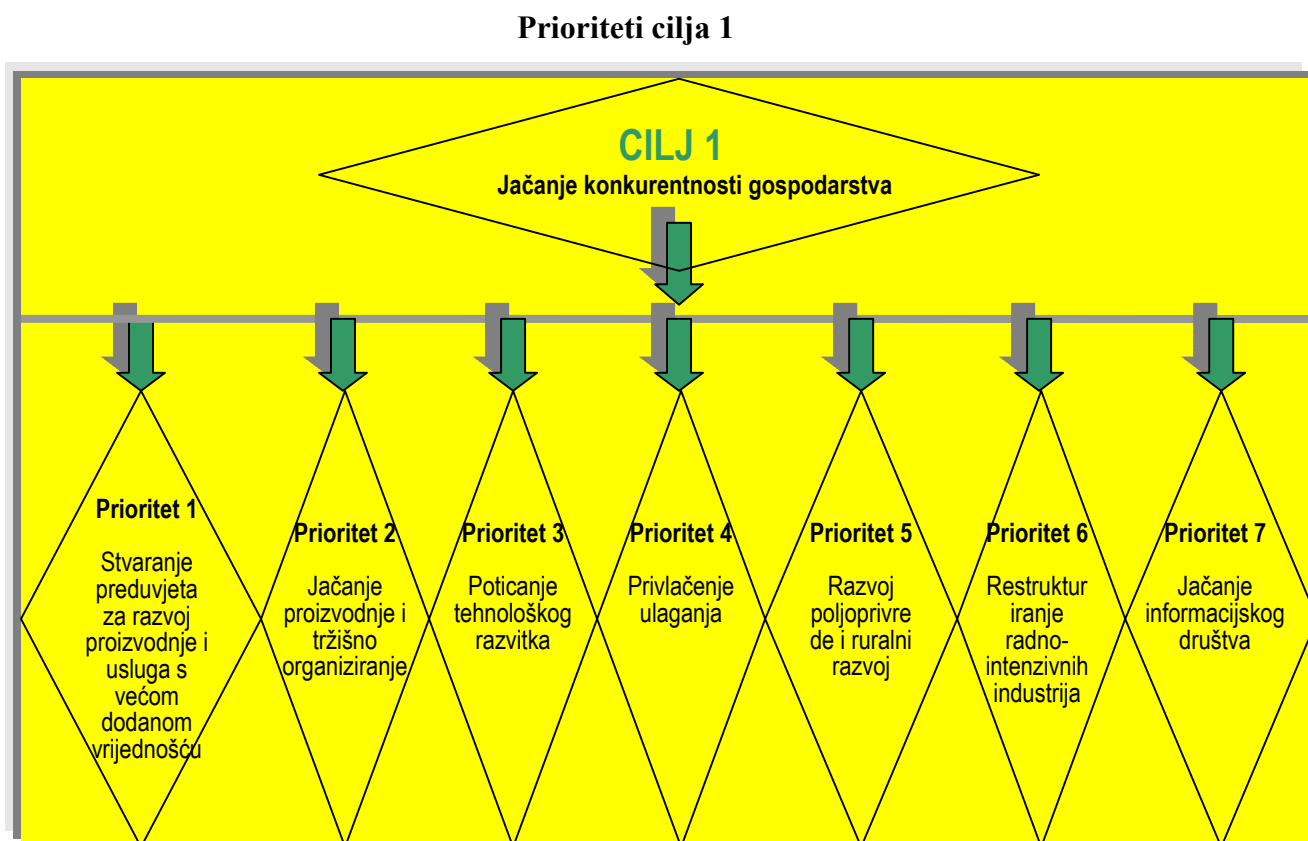
STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI
1. JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA	1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću
	2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
	3. Poticanje tehnološkog razvitka
	4. Privlačenje ulaganja
	5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
	6. Restrukturiranje radno intenzivnih industrija
	7. Jačanje informatičkog društva
2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U RAZVOJ	8. Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
	9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
	10. Poticanje razvoja civilnog društva
	11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
	12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
3. OČUVANJE OKOLIŠA I GOSPODARENJA PRIRODNIM RESURSIMA I KULTURNOM BAŠTINOM	13. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
	14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
	15. Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

Prioriteti koji su pridruženi svakom pojedinačnom strateškom razvojnom cilju vidljivi su iz sljedećih shema.

RAZVOJNI PRIORITETI¹⁶

Slijedi kratko obrazloženje svakog prioriteta s obzirom na strateški cilj ROP-a na koji se svaki prioritet odnosi

Strateški cilj 1 JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA

1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću.

Potrebno je unaprijediti brzinu i učinkovitost rada lokalne uprave kako bi se potaknulo poduzetništvo, a suvremen i profesionalan rad podrazumijeva i potpunu depolitizaciju služba javne uprave. Nadalje, bitno je ukloniti, u najvećoj mogućoj mjeri, administrativne zapreke poslovanju. Poboljšanjem poslovanja javnih i komunalnih poduzeća i povećanjem konkurencije putem javnih nadmetanja i poticanjem poduzetništva u sektoru komunalnih usluga moguće je sniziti cijenu i povećati kvalitetu proizvodnih inputa. Nužno je jačati postojeću te dalje razvijati infrastrukturnu podršku MSP (informacijska, marketinška, pružanje specijaliziranih stručnih usluga). Bitan je i razvoj finansijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti a program za pripremu i uvođenje ISO normi treba proširiti na sva poduzeća.

2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje

Potrebno je intenzivnije povezivanje međimurskog gospodarstva, potpora osnivanju klastera, u okviru kojih bi se okupljali mali i srednji poduzetnici, te stvaranje robnih marki kvalitetnih proizvoda Županije (brendiranje i daljnje jačanje prepoznatljive kvalitete županijskih proizvoda). Jačanje

¹⁶ brojevi prioriteta slijede sukcesivno 3 strateška cilja – od 1-15. Prioriteti su rangirani s obzirom na važnost samo u okviru svakog razvojnog cilja, međutim, brojčano navođenje svih 15 prioriteta ne označava ujedno njihov rang s obzirom na važnost za realizaciju svih utvrđenih razvojnih ciljeva Županije, isto tako kao što niti razvojni ciljevi nisu rangirani po važnosti s obzirom na ostvarivanje utvrđene vizije razvoja.

proizvodnje moguće je prvenstveno daljnjim razvojem uspješnih postojećih djelatnosti u metaloprerađivačkoj i prehrambenoj industriji - u kojima djeluje niz konkurentnih tvrtki sa značajnim izvozom - ali i ranim prepoznavanjem novih poduzetničkih jezgri sa znatnim razvojnim potencijalom. "Izvozni mentalitet" potrebno je poticati kroz programe financiranja izvoznih napora MSP (primjerice, krediti za izvozne programe, sudjelovanje na međunarodnim sajmovima, istraživanje inozemnih tržišnih niša i sl.).

3. Poticanje tehnološkog razvitka

Nužno je potaknuti županijska poduzeća na poduzimanje aktivnosti na planu tehnološkog razvoja i primjene novih tehnoloških znanja i dostignuća u proizvodnji koja bi rezultirala inovacijama - koje nisu samo rezultat razvojno-istraživačkog procesa - već nastaju kroz sposobnost poduzeća da prihvate nove tehnologije. Ove je sposobnosti moguće razvijati i poticati kroz specijalizirane potporne tehnološke institucije - u prvom redu sektorski usmjerene tehnološke centre i agencije, koji su bili osnovni faktor i "motor" regionalne konkurentnosti u susjednim razvijenijim zemljama. Postojanje i uspješno djelovanje ovakvih potpornih tehnoloških institucija preduvjet je i za razvoj suvremenih klastera, zasnovanih, među ostalim, na tehnološkom umrežavanju inovativnih i razvojno orijentiranih malih poduzeća. Dotle dok se ovakvi centri/agencije ne razvijaju, nužna je potpora povezivanju gospodarstva s istraživačkim i razvojnim institucijama u najbližem okruženju. Potrebno je razvijati i sposobnosti radne snage, poglavito u metaloprerađivačkoj, prehrambenoj i graditeljskoj djelatnosti, da usvaja i prilagođava novu tehnologiju kako bi se povećala proizvodnost i konkurentnost ovih djelatnosti značajnih za gospodarski razvitak Županije. Također, potrebno je poticati razvitak sustava potpore zapošljavanju stručnjaka i ulaganja u istraživanje i razvoj, kao i razvoj posebnih programa poticanja novih visokotehnoloških rizičnih ulaganja.

4. Privlačenje ulaganja

Kreiranje poticajnih mjera za privlačenje investicija podrazumijeva povezivanje i umrežavanje razvojnih agencija i institucija s ciljem pružanja sve informacijske i stručne potpore potencijalnim investitorima. Ubrzavanje investicija podrazumijeva i spremnost lokalnih vlasti za smanjivanje cijena građevinskih i drugih dozvola, kao i poticanje komunalnih poduzeća u županiji na snižavanje cijena komunalnih priključaka. Potrebna je snažnija suradnja sa susjednim hrvatskim županijama u privlačenju velikih investicijskih projekata, kao i sa susjednim područjima u Mađarskoj, Sloveniji i Austriji, a prekograničnu suradnju treba iskoristiti za financiranje i razvoj gospodarskih projekata, u skladu sa utvrđenim razvojni prioritetima županije.. Nužno je i jačanje uloge sajmova (MESAP i drugi) te gospodarske promocije, koristeći programe i izvore EU i druge domaće i međunarodne izvore.

5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj

Za konkurentnost poljoprivrede bitno je okrunjivanje zemljišnih posjeda, poticanje rasta komercijalnih proizvođača i povezivanje malih proizvođača putem zadruga i interesnih udruga za unapređenje proizvodnje, skladištenja, prerade i prodaje. Potrebno je jače «brendiranje» kvalitetnih regionalnih proizvoda (vina, voća, povrća i krumpira) te razvitak sustava potpore korištenju suvremenih tehnologija poljoprivredne proizvodnje.

Poželjna je izrada plana ruralnog razvoja županije, usklađena s industrijskim razvojem i posebice razvojem seoskog, rekreativnog, kulturnog i zdravstvenog turizma

6. Restrukturiranje radno intenzivnih industrija

U gospodarstvu Županije postoji znatan udjel radno intenzivnih industrija (tekstilna i obućarska) bez perspektivnih programa i prilika za restrukturiranje i opstanak na tržištu u konkurenciji sa zemljama niskih troškova rada. Iako postoje određeni izgledi za opstanak tih djelatnosti uz snažniju preorijentaciju na zahtjevnije tržišne segmente, te primjenu novih tehnologija, potrebne su aktivnosti na obrazovanju i prekvalifikaciji znatnog broja stanovnika koji bi se mogli uključiti u druge gospodarske sektore s većim razvojnim potencijalom. Na to se nadovezuje i potreba za sustavnim privlačenjem srednjeg i visokog menadžmenta, kao najvažnijeg razvojnog resursa, što bi nadalje pospješilo proces restrukturiranja radno intenzivnih industrija.

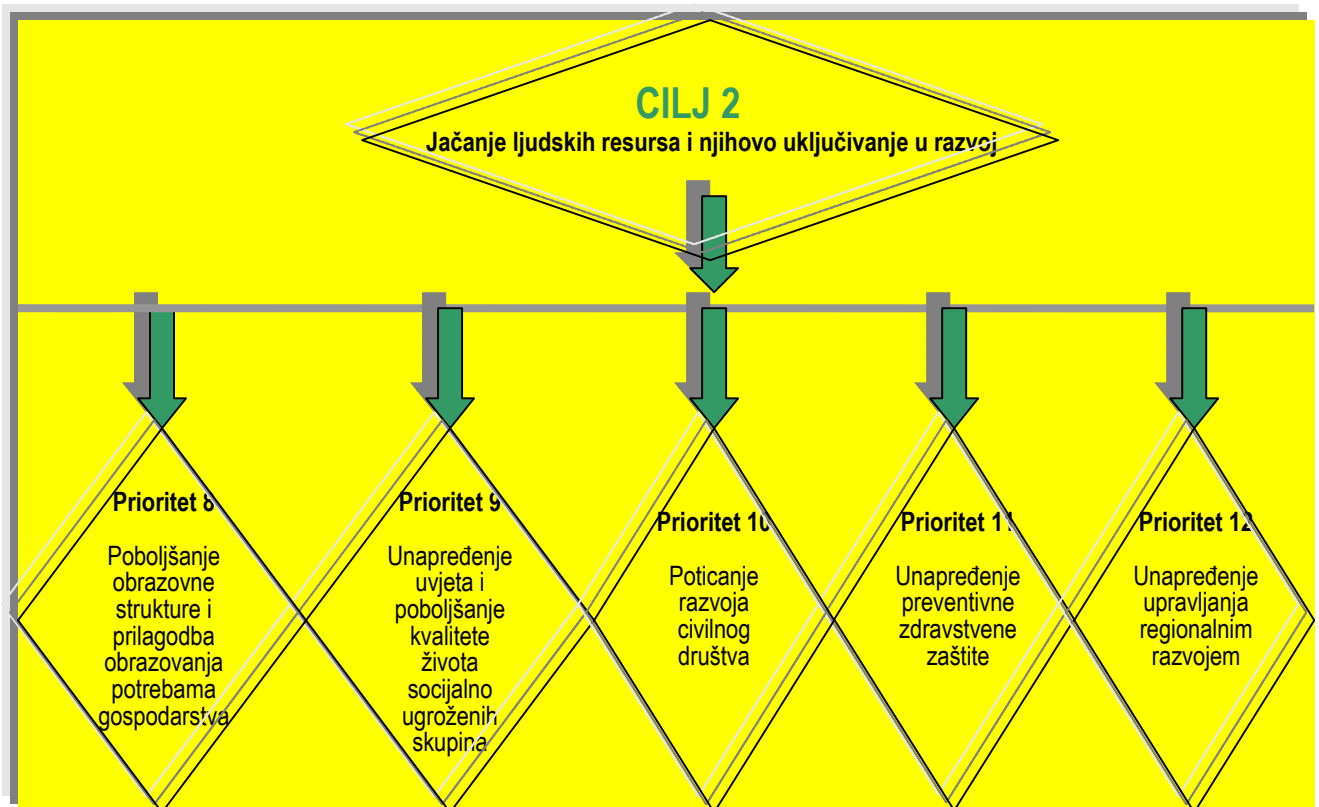
7. Jačanje informacijskog društva

Prvi segment je postavljanje cilja pune informatizacije javne uprave u Županiji kroz razvoj tzv. "e-uprave" što ne podrazumijeva samo komunikaciju elektroničkom poštom, već i aktivno priopćavanje informacija i pružanje usluga elektroničkim putem na način koji će omogućiti poduzetnicima i građanima «on-line» obavljanje većeg dijela komunikacije s javnom upravom te pristup svim relevantnim informacijama koje mogu biti korisne poduzetnicima. Drugi je segment olakšati stjecanje osnovne informatičke pismenosti svim građanima putem otvorenih tečajeva i besplatnog pristupa osnovnim javnim informatičkim uslugama.

Strateški cilj 2

JACANJE LJUDSKIH RESURSA I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U RAZVOJ

Prioriteti cilja 2

8. Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva

Sve ubrzaniji tehnološki razvoj koji se ogleda u pomaku u potraživanju obrazovnog minimuma - od osnovne do kompjutorske pismenosti - naglašava probleme i potrebe usklađivanja tehnoloških potreba u gospodarstvu, te obrazovanja, koje nadilazi postojeće obrazovne programe - od osnovnog do visokog obrazovanja. Potvrda ovoga je činjenica da mnoga znanja danas zastarijevaju i prije nego što se počnu primjenjivati. Nekoliko je načina poboljšanja obrazovne strukture Županije, kako formalne, tako i sadržajne. Za mlade osobe koje tek ulaze na tržište rada potrebno je prilagoditi obrazovne programe procijenjenim budućim potrebama regionalnog tržišta rada te posebno poticati i stipendirati fakultetsko obrazovanje i zapošljavanje stručnjaka. Planirana realizacija programa razvoja Međimurskog veleučilišta s obrazovnim programima agronomije, građevine i poduzetništva upravo predstavlja korak u tom pravcu. Bitno je i stručno osposobljavanje i doškoloavanje nezaposlenih osoba, ali i kontinuirano obrazovanje poduzetnika i njihovih zaposlenika kako bi opstali unutar sustava zaposlenosti. U tom je smislu potrebno poticati usvajanje ključnih poduzetničkih vještina, a posebno poticati obrazovanje i usavršavanje odraslih osoba prema zahtjevima tržišta rada ali i daljnje poticanje

specijaliziranog obrazovanja nadarenih - čemu se pridonosi stvaranju ozračja izvrsnosti, što poticajno djeluje na sve sudionike u obrazovnom ustavu. U ovom je pogledu od posebnog značenja i uvođenje te realizacija cjeloživotnog učenja.

9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina

Nužno je poboljšati mogućnosti za zapošljavanje Roma i drugih socijalno ugroženih skupina te invalidnih osoba kroz posebne obrazovne programe za stjecanje osnovnih kvalifikacija ali i sustavom poticaja za darovitu i ambicioznu djecu i mlade ljude. Njihovo uključivanje u društvene i gospodarske procese moguće je kroz programe za razvoj manjina u okviru programa EU i drugih međunarodnih programa.

Jačanje socijalne integracije moguće je uključivanjem u javne radove, poticajnim dizajniranjem sustava zdravstvene i socijalne pomoći te većim uključanjem djece u predškolski odgoj.

10. Poticanje razvoja civilnog društva

Postoji velik prostor za uključivanje neprofitnih i nevladinih institucija i udruga u razvojne procese Županije, te za poticanje sudjelovanja građana kroz rad udruga. Područje djelovanja uključuje zdravstvenu i socijalnu skrb, suradnju u obrazovanju, okolišu, kulturi i druge posebne projekte od koristi za lokalnu zajednicu kao i uključivanje u upravljanje razvojem Županije. U tom smislu, od ključnog će značaja u narednom razdoblju biti podizanje osposobljenosti organizacija civilnog društva kako bi bile u mogućnosti utjecati na kreiranje razvojne politike županije. Nužno je jačanje suradnje između javnog, privatnog i društvenog sektora, te intenzivnija potpora kvalitetnim razvojnim programima postojećih udruga i nevladinih organizacija na području županije.

11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite

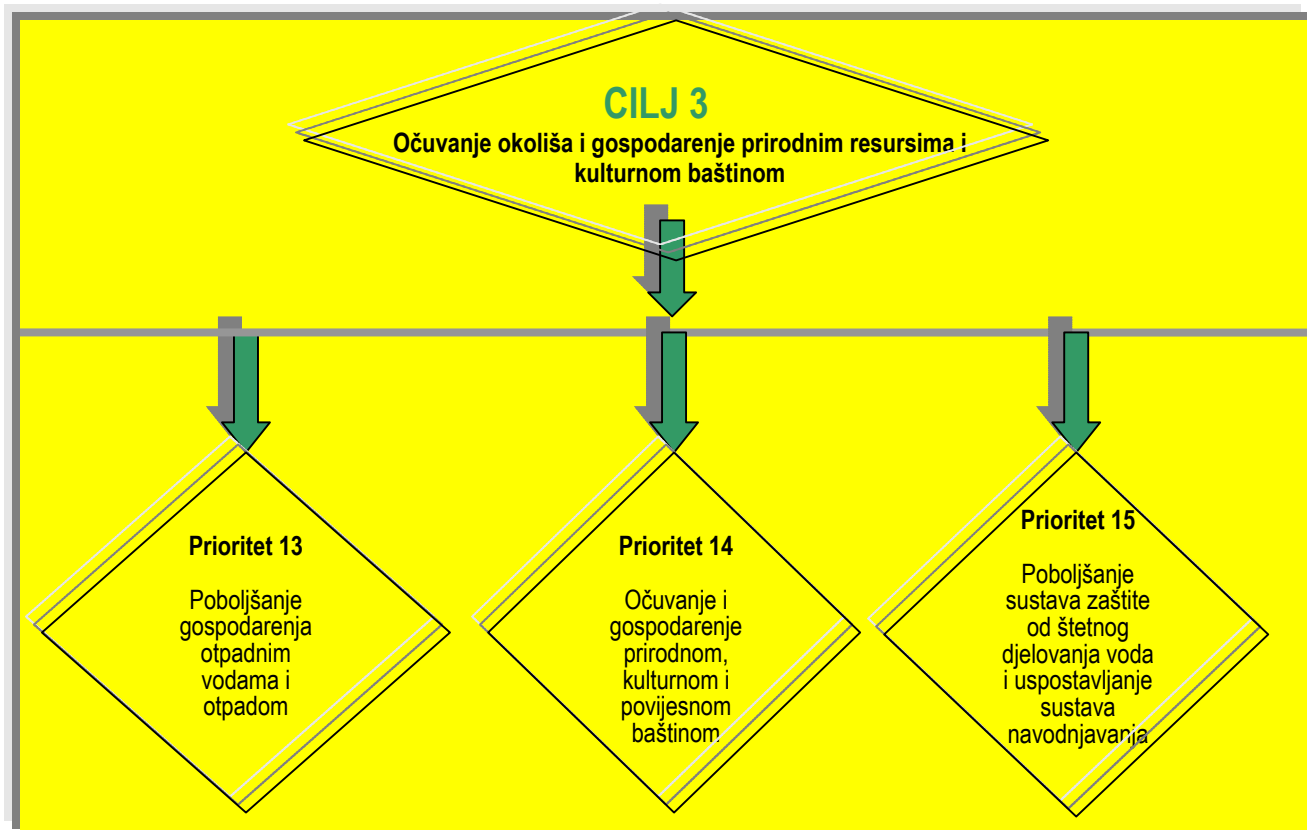
Problemi organizacije zdravstvene zaštite Županije nameću potrebe za unapređenjem programa ranog otkrivanja bolesti, poticanje zdravog načina života i posebnu organizaciju brige za kronične bolesnike i starije osobe te socijalno ugrožene skupine. Prioritetnim se ocjenjuje unapređivanje kvalitete usluga, dijagnostike i liječenja, osnaživanje informatizacije u obavljanju zdravstvenih usluga, provedba istraživačkih programa i drugih aktivnosti radi unapređenja zdravstva.

12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem

Nužno je jačati osposobljenost u upravi županije i JLS za učinkovito i odgovorno obavljanje javnih poslova, te jačati personalne, materijalne, informatičke i financijske uvjete za rad u županijskim institucijama i tijelima. Potrebno je uvesti metode javnog menadžmenta i poduzetništva kod upravnih tijela županije, te jačati koordinaciju i komunikaciju između županijske uprave i jedinica lokalne samouprave, poboljšati suradnju sa susjednim županijama na zajedničkim razvojnim projektima kao i komunikaciju sa središnjom državnom razinom. Nužno je i poticati uvođenje suvremenih standarda elektroničkog upravljanja, internetizaciju upravnih procesa te sustavno uvesti sustav praćenja i vrednovanja realizacije razvojnih programa. Za učinkovito upravljanje razvojem važno je i uvođenje veće fleksibilnosti i suradnje među županijskim dužnosnicima, te jačanje transparentnosti poslovanja, otvorenosti, odgovornosti te orijentaciju na rezultate.

Bitno je bolje prihvaćanje znanja i vještina u upravi Županije i jedinicama lokalne samouprave za učinkovito uključivanje u međunarodne razvojne programe prekogranične i međuregionalne suradnje. Podizanje razine upravljanja razvojem podrazumijeva i jačanje županijske razvojne agencije, te osposobljavanje, jačanje uloge i uključivanje civilnog sektora u kreiranje razvojne politike Županije.

Prioriteti cilja 3

13. Pobljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom

Potrebna je izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama i otpadom na području cijele Županije što će, među ostalim, doprinijeti i očuvanju prirodnih krajobrazu i poljoprivrednog zemljišta, posebice s obzirom na znatne rezerve podzemnih voda.

14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom

Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom kao i očuvanje tradicije bitno je za razvoj turizma i drugih djelatnosti ali prvenstveno s ciljem poboljšanja ukupne kvalitete života na području Županije. Potrebno je poticanje programa očuvanja i korištenja kulturnih i povijesnih resursa, kao i korištenja alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplin). U Županiji još nije donesen program zaštite prirode i zaštite okoliša i sve su naglašenije potrebe za uvođenjem sustavnog praćenja stanja okoliša, kao i kontrole onečišćenja i upravljanja otpadom.

15. Pobljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

Kako je riječ o znatnim ulaganjima i izgradnji cjelovitog i usklađenog sustava potrebno je koordinirano strateško djelovanje na izgradnji objekata zaštite od štetnog djelovanja voda, istodobno s uspostavom cjelovitog sustava za navodnjavanje poljoprivrednih površina.

MJERE

U daljnjem koraku, svaki je usuglašen prioritet rezultirao prijedlogom nekoliko mjera potrebnih za realizaciju prioriteta. Mjere definiramo kao niz određenih razvojnih intervencija koje osiguravaju ostvarivanje prioriteta. Sukladno svakom razvojnom prioritetu Članovi Županijske radne skupine i Partnerskog odbora predložili su, usvojili i razradili 45 mjera. Predložene mjere razrađene su prema Obrascu za prijavu mjera (vidi Dodatak 7.).

Mjere u obrascu su opisane, te su navedene osnovne aktivnosti predviđene za njihovu realizaciju. Svaka razrađena mjera poslužila je kao osnova za utvrđivanje nekoliko projekata, tj. za izradu baze podataka ROP-a.

Slijedi tablica s ROP- om određenim razvojnim strateškim ciljevima, prioritetima i mjerama Međimurske Županije:

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
1. JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA	1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1. Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture 2. Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete 3. Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti 4. Jačanje socijalne odgovornosti poduzetnika
	2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	1. Interesno povezivanje gospodarskih subjekata 2. Stvaranje županijskih robnih marki i brendiranje kvalitetnih regionalnih proizvoda 3. Osnivanje i razvoj clustera
	3. Poticanje tehnološkog razvitka	1. Razvoj tehnološke infrastrukture
	4. Privlačenje ulaganja	1. Stvaranje promotivnih programa za privlačenje investicija
	5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	1. Okrupnjavanje zemljišta 2. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača 3. Razvoj poduzetništva u poljoprivredi 4. Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljoprivrednih proizvoda malih poljoprivrednih proizvođača kroz zadruge i udruge 5. Izrada plana ruralnog razvoja Županije
	6. Restrukturiranje radno intenzivnih industrija	1. Restrukturiranje tekstilne i obućarske industrije
	7. Jačanje informatičkog društva	1. Razvoj infrastrukture i znanja za IT 2. Poboljšanje informatizacije javne uprave u Županiji, JLS i privatnom sektoru
STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U RAZVOJ	8. Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	1. Poboljšanje obrazovne strukture 2. Stručno osposobljavanje i doškolovanje nezaposlenih osoba za tržište rada 3. Podrška zapošljavanju mladih stručnjaka 4. Razvoj cjeloživotnog učenja 5. Poticanje poslovnih subjekata za ulaganje u razvoj ljudskih resursa 6. Smanjivanje neravnoteže u ponudi i potražnji na tržištu rada

		7. Razvoj visokoškolskih obrazovnih programa u Županiji
	9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	1. Poboljšanje mogućnosti za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina, invalidnih osoba kroz posebne obrazovne programe za stjecanje kvalifikacija te uključivanje u javne radove 2. Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove) 3. Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina 4. Izrada cjelovitog programa socijalizacije Roma u društvenom, ekonomskom i kulturnom smislu
	10. Poticanje razvoja civilnog društva	1. Jačanje sudjelovanja neprofitnih organizacija u razvoju Županije 2. Poticanje razvoja civilnog društva
	11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	1. Unapređenje i provedba programa ranog otkrivanja nezaraznih kroničnih bolesti 2. Promicanje zdravog načina života 3. Unapređenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba
	12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	1. Jačanje sposobnosti županijske razvojne agencije 2. Jačanje sposobnosti za upravljanje JLS u Županije i razvoj ljudskih resursa 3. Jačanje međužupanijske, međuregionalne i prekogranične suradnje
STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
3. OČUVANJE OKOLIŠA I GOSPODARENJE PRIRODNIH RESURSIMA I KULTURNOM BAŠTINOM	13. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	1. Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama 2. Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele Županije
	14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom	1. Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom kulturnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja 2. Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma 3. Razvoj infrastrukture za praćenje zaštite okoliša 4. Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplin) 5. Unapređenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica
	15. Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	1. Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja voda 2. Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje

DETALJNIJI OPIS MJERA

OPIS MJERA VEZANIH UZ STRATEŠKI CILJ 1

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
1. JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA	1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1. Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture 2. Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete 3. Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti 4. Jačanje socijalne odgovornosti poduzetnika
	2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	1. Interesno povezivanje gospodarskih subjekata 2. Stvaranje županijskih robnih marki i brendiranje kvalitetnih regionalnih proizvoda 3. Osnivanje i razvoj clustera
	3. Poticanje tehnološkog razvitka	1. Razvoj tehnološke infrastrukture
	4. Privlačenje ulaganja	1. Stvaranje promotivnih programa za privlačenje investicija
	5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	1. Okrupnjavanje zemljišta 2. Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača 3. Razvoj poduzetništva u poljoprivredi 4. Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljoprivrednih proizvoda malih poljoprivrednih proizvođača kroz zadruge i udruge 5. Izrada plana ruralnog razvoja županije
	6. Restrukturiranje radno intenzivnih industrija	1. Restrukturiranje tekstilne i obućarske industrije
	7. Jačanje informatičkog društva	1. Razvoj infrastrukture i znanja za IT 2. Poboľšanje informatizacije javne uprave u Županiji, JLS i privatnom sektoru

CILJ 1: JAČANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA

PRIORITET	Prioritet : 1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću
MJERA	Mjera 1 : Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture
CILJ MJERE	Unaprijediti rad postojećih institucija poduzetničke infrastrukture, poboljšati i pokrenuti i nove programe za potporu poduzetnicima. Poboľšati rad uprave u Županiji i jedinicama lokalne uprave u funkciji stalnog poticanja razvoja poduzetništva i rasta njegove konkurentnosti.
SADRŽAJ	Analiza razvojnih potreba poduzetništva; utvrđivanje prioriteta aktivnosti potpore poduzetništvu; poboljšanje postojećih i pokretanje novih programa za razvoj poduzetništva; jačanje sposobnosti (kadrovi , znanje, vještine, organizacija) institucija poduzetničke infrastrukture, intenzivnije uključivanje i korištenje programa državnih institucija, EU, međunarodnih, prekograničnih; jačanje povezanosti i suradnje sa susjednim županijama.
NOSITELJI	Županija, REDEA, jedinice lokalne samouprave, udruženja poduzetnika, HGK-MŽ, HOK-MŽ.
INDIKATORI	Broj i vrsta poduzetničkih programa potpore; rast poduzetništava; broj novih programa; broj programima obuhvaćenih poduzetnika; financijska vrijednost programa; ocjena uspješnosti programa.

PRIORITET	Prioritet : 1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću
MJERA	Mjera 2 : Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete
CILJ MJERE	Unaprijediti razinu primjene standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete proizvoda i usluga i to prvenstveno u djelatnostima koje su ključne za gospodarski razvoj Županije te u onim proizvodnim i uslužnim djelatnostima gdje su takvi procesi već u tijeku. Uvoditi i unaprijediti primjenu sustava ispitivanja i praćenja kvalitete proizvoda i usluga.
SADRŽAJ	Informiranje i motiviranje poduzetnika o potrebi uvođenja standarda i normi; programi za uvođenje ISO i drugih standarda u gospodarstvu; programi za uvođenje HACCP sustava u prehrambenoj djelatnosti i turističkim uslugama; programi za ostale standarde.
NOSITELJI	REDEA, HGK-MŽ, HOK-MŽ
INDIKATORI	Broj poduzetnika koji su usvojili standarde i sustave kvalitete, broj programa za informiranje i uvođenje standarda i sustava kvalitete.

PRIORITET	Prioritet : 1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću
MJERA	Mjera 3 : Razvoj financijskih instrumenata za potporu gospodarskih aktivnosti
CILJ MJERE	Povećati dostupnost i poboljšati uvjete financiranja za mala i srednje poduzetnike, posebno one koji počinju. Pridonijeti povećavanju mogućnosti za rast poduzeća i lakše pokretanje novih poduzeća.
SADRŽAJ	Analiza sadašnjeg financijskog okruženja za mala i srednja poduzeća te za rad novih poduzeća; korištenje, izbor i prijenos „best practice-a“ iz zemalja EU; osposobljavanje kadrova koji će biti angažirani na uvođenju novih instrumenata; uvođenje ovih financijskih instrumenata: razvijanje konzorcija za jamstva i kreiranje kreditnih linija te ostalih financijskih instrumenata
NOSITELJI	REDEA , Županija , HBOR, banke i druge financijske institucije
INDIKATORI	Broj i vrsta novih financijskih instrumenata, broj i tip potpomognutih poduzeća, rast i širenje potpomognutih novih i postojećih poduzeća, povećanje zaposlenosti.

PRIORITET	Prioritet : 1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću
MJERA	Mjera 4 : Jačanje socijalne odgovornosti poduzetnika
CILJ MJERE	Unaprijediti društveno odgovorno poslovanje poduzeća koje obuhvaća cjelokupni raspon njihovog djelovanja i odnose koje pri tome uspostavlja u Županiji, ali i šire (od toga što i kako neko poduzeće proizvodi, kako kupuje i prodaje, kako utječe na okoliš, kako zapošljava i utječe na razvoj svojih zaposlenika, kako ulaže u društvenu zajednicu) i to iznad razina koje propisuje zakon s ciljem umnožavanja koristiti svih dionika u Županiji.
SADRŽAJ	Izraditi program za jačanje društveno odgovornog poslovanja poduzeća u Županiji, promovirati taj program u poduzećima (poduzetnicima, managerima i vlasnicima), utvrditi provedbene aktivnosti, uspostaviti suradnju s poduzećima i institucijama koje provede takve programe radi potpore i prijenosa iskustava, uključiti javnost Međimurja. Posebno u programu naglasak staviti na mala i srednja poduzeća.
NOSITELJI	REDEA, Gospodarsko vijeće, HGK-MŽ, poduzeća
INDIKATORI	Broj poduzeća koja su provela društveno odgovorno poslovanje, broj i vrsta izvještaja poduzeća, učinci u poslovnom svijetu i u javnosti Županije.

PRIORITET	Prioritet 2 : Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
MJERA	Mjera 1 : Interesno povezivanje gospodarskih subjekata
CILJ MJERE	Povezati, unutar sektorski i međusektorski poduzetnike, ojačati njihove pozicije na tržištu, konkurentnost, smanjiti troškovi poslovanja, poticati poduzetnike na proizvodnju s većom dodanom vrijednosti, na uvođenje nove tehnologije i inoviranje. Omogućiti povezivanje i umrežavanje malih sa srednjim i velikim poduzećima. Ojačati «kulturu» povezivanja, suradnje radi prevladavanja duha «razdrobljenosti» i atomiziranosti u gospodarstvu i stvoriti okvire za lakše umrežavanje međimurskih poduzeća unutar Županije i izvan Županije.
SADRŽAJ	Utvrđiti proizvodne i poslovne profile poduzeća; analizirati stanje i potrebe postojećih oblika i instrumenata povezivanja; ispitati i izabrati modele/oblike poslovne suradnje; utvrditi institucionalni okvir za povezivanje; informirati i educirati poduzetnike i postojeće institucije; uspostaviti nove oblike povezivanja i «poduzetničke mreže», pratiti efekte suradnje; permanentno jačati svijest i sposobnosti poduzetnika i polovnog okruženja o unapređenju poslovnog umrežavanja; promovirati nove modele povezivanja.
NOSITELJI	REDEA, HGK-MŽ, HOL-MŽ, poduzetnici
INDIKATORI	Broj i vrsta poslovnog povezivanja, broj poduzetnika, broj programa.

PRIORITET	Prioritet 2 : Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
MJERA	Mjera 2 : Stvaranje županijskih robnih marki i brendiranje kvalitetnih regionalnih proizvoda
CILJ MJERE	Unaprijediti postojeće i razviti marketinške programe u Županiji na brendiranju kvalitetnih regionalnih proizvoda radi jačanja konkurentnosti, rasta proizvodnje i plasmana te očuvanja i njegovanja identiteta Međimurja. Potaknuti stvaranje komercijalnih marki međimurskih proizvoda (vino, jabuke, "meso z tiblice", sir "turoš", međimurski proizvod i sl.) s ciljem jačanja i promocije međimorskog gospodarstva, obogaćivanja turističke i ugostiteljske ponude i očuvanja tradicijskih proizvoda županije.
SADRŽAJ	Izrada programa za brendiranje međimurskih proizvoda, identificiranje i vrednovanje proizvoda za stvaranje županijskih robnih marki, informiranje proizvođača, uspostavljanje standarda, institucionaliziranje postupaka i procesa, marketing, praćenje i vrednovanje tržišne pozicije brendiranih proizvoda.
NOSITELJI	REDEA, HGK MŽ; HOK MŽ; Županija, jedinice lokalne samouprave, HGK, HOK-MŽ; Udruge poljoprivrednih proizvođača; Turistička zajednica;
INDIKATORI	Broj brendova; povećanje proizvodnje i plasmana; broj proizvođača

PRIORITET	Prioritet 2 : Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
MJERA	Mjera 3 : Osnivanje i razvoj klastera
CILJ MJERE	Potaknuti i ubrzati uspostavljanje klastera u vodećim gospodarskim djelatnostima (metaloprerađivačka industrija i građevinarstvo), koje imaju neke od potrebnih preduvjeta, s ciljem razvojnog, tehnološkog i poslovnog povezivanja te postizanja veće konkurentnosti.
SADRŽAJ	Izraditi analizu tehnoloških, razvojnih i poslovnih profila potencijalnih poduzeća; utvrditi vrstu i tipa klastera; uspostaviti međuregionalnu i međužupanijsku suradnju; osnažiti inicijative i motivaciju za uspostavljanje klastera; educirati i osposobiti poduzetnike i menadžment; uspostaviti klaster, provoditi praćenje i vrednovanje njegovog funkcioniranja; izraditi plan razvoja klastera.
NOSITELJI	REDA, HGK-MŽ, mala i srednja poduzeća
INDIKATORI	Broj i tip klastera; broj poduzeća uključenih u klaster; povećanje ulaganja u razvoj i tehnologiju; porast tehnološki složenijih proizvoda; porast zapošljavanja visokoobrazovanih stručnjaka; porast izvoza; održivost poslovanja firmi u klasterima, generiranje novih firmi iz djelatnosti klastera.

PRIORITET	Prioritet 3 : Poticanje tehnološkog razvitka
MJERA	Mjera 1 : Razvoj tehnološke infrastrukture
CILJ MJERE	Omogućiti organiziranje institucija – tehnoloških centara, parkova i inkubatora – za podršku intenzivnijem i sustavnom korištenju znanja i inovacija te tehnološkog razvoja od strane poduzetnika, posebno malih i srednjih, koje nisu u mogućnosti sami organizirati istraživanje i razvoj (R&D). Zadaća je tehnoloških centara pomoć u transferu tehnologije kroz informiranje, upoznavanje, povezivanje i realizaciju projekata te korištenje znanja, inovacija i tehnologije kako u proizvodnji tako i u organizaciji u upravljanju. Svrha tehnoloških parkova jest osigurati koncentraciju i povezanost između tvrtki i institucija za istraživanja i razvoj (R&D) za provedbu razvojno-tehnoloških projekata.
SADRŽAJ	Analiza tehnoloških profila tvrtki i njihovih razvojnih potreba; planiranje i osnivanje tehnoloških centara i parkova; osiguravanje ljudskih resursa; povezivanje/ umrežavanje /razmjena iskustva sa sličnim institucijama u susjednim županijama i šire, priprema i provedba projekata.
NOSITELJI	REDEA, Županija, visokoškolske institucije, HGK-MŽ, HOK-MŽ.
INDIKATORI	Broj i vrsta tehnoloških i institucija, broj tehnoloških i inovacijskih programa, broj poduzetnika uključenih u programe, iznos ulaganja poduzetnika u inovacije i tehnologiju, učinci uspješnosti realizacije tehnoloških programa (broj inovacija, patenata), broj i vrsta programa suradnje s visokoškolskim i istraživačkim institucijama .

PRIORITET	Prioritet 4 : Privlačenje ulaganja
MJERA	Mjera 1 : Stvaranje promotivnih programa za privlačenje investicija
CILJ MJERE	Promovirati lokacije spremne za ulaganja kroz sveobuhvatno upoznavanje potencijalnih investitora s uvjetima i mogućnostima ulaganja. Promovirati mogućnosti za ulaganja u međimurska poduzeća i grupe poduzeća (građevinarstvo).
SADRŽAJ	Unaprijediti postojeće i razviti nove programe za privlačenje ulaganja; koordinirati i povezati programe i aktivnosti; analizirati sadašnje programe za privlačenje investitora (stranih i domaćih); utvrditi mogućnosti i uvjete za ulaganje (npr. o potencijalnim lokacijama za ulaganje, o potencijalnim poduzećima); utvrditi pogodnosti, uvjete i kriterija za izbor stranih ulagača; objediniti sve relevantne informacije za strane i ostale investitore; educirati osobe zaduženih za rad sa potencijalnim investitorima; definirati ciljne skupine prema kojima se želi nastupati; izraditi „ponudbene“ materijale za investitore i program prezentacija i marketing na važnijim skupovima investitora;
NOSITELJI	REDA, Županija, gardovi i općine ,
INDIKATORI	broj i vrsta kontakata s potencijalnim investitorima, broj potencijalnih investitora koji su posjetili Županiju, broj tip i vrijednost novih ulaganja, učinci na zapošljavanje, prihod lokalne zajednice, na povezivanje s lokalnim poduzećima.

PRIORITET	Prioritet 5 : Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
MJERA	Mjera 1 : Okrupnjavanje zemljišta
CILJ MJERE	Okrupnjavanje posjeda kako bi se omogućila učinkovitija i konkurentnija proizvodnja (učinkovitije korištenje mehanizacije, smanjenje troškova proizvodnje, specijalizacija) i prevladala ograničenja razvoju poljoprivrede koju u Županiji karakteriziraju mali, usitnjeni i rascjepkani posjedi.
SADRŽAJ	Analiza stanja i potreba; osvješćivanje i motivacija poljoprivrednih proizvođača (vlasnika) o potrebi okrupnjavanja; priprema i uključivanje u pilot-programe provedbe ukupnog procesa okrupnjavanja zemljišta.
NOSITELJI	Županija, HZPSS, udruge poljoprivrednih proizvođača.
INDIKATORI	Promjena strukture veličine zemljišta poljoprivrednika, promjena vlasničke strukture, veličina i specijalizacija u proizvodnji, produktivnost i efikasnost.

PRIORITET	Prioritet 5 : Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
MJERA	Mjera 2 : Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača
CILJ MJERE	Unapređenje već započetih procesa specijalizacije i jačanja komercijalnih proizvođača u poljoprivredi, u proizvodnji radno-intenzivnih kultura i osobito u stočarstvu.
SADRŽAJ	Daljnje unapređivanje uvjeta (uključujući županijske poticaje) za ulaganje u izgradnju suvremenih poljoprivrednih i stočarskih kapaciteta; poboljšanje i širenje programa za stjecanje stručnih znanja, korištenje novih tehnologija i suvremene organizacije, promicanje i osposobljavanje za ekološku proizvodnju; izrada programa povezivanja i umrežavanja proizvođača, stvaranja i razvoja regionalnih brandova.
NOSITELJI	Županija, jedinice lokalne samouprave, istraživačke i visokoškolske institucije, komercijalni proizvođači.
INDIKATORI	Broj komercijalnih proizvođača, povećanje kapaciteta, ulaganja u proizvodnju i tehnologiju, broj i vrsta edukacije, produktivnost i efikasnost., udjel na tržištu.

PRIORITET	Prioritet 5 : Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
MJERA	Mjera 3 : Razvoj poduzetništva u poljoprivredi
CILJ MJERE	Stvoriti poticajnu poduzetničku klimu kako bi se omogućilo da poljoprivredno stanovništvo, koje ima smisla i volje, počelo baviti i razvijati za bavljenje poduzetništvom. Pospješiti povećanje i diversifikaciju gospodarskih aktivnosti, u ruralnom prostoru, prestrukturirati poljoprivredu, povećati zaposlenost i poboljšati uvjete života.
SADRŽAJ	Dopuniti postojeće i kreirati i razvijati nove programe za informiranje, motivaciju, edukaciju, savjetodavnu pomoć i potporu te kroz poticajne mjere za početak i razvoj poduzetništava u poljoprivredi.
NOSITELJI	REDEA, Županija, jedinice lokalne samouprave, Poljoprivredna savjetodavna služba zadruge i udruge.
INDIKATORI	Broj poljoprivrednih gospodarstva preusmjerenih na poduzetništvo, poduzetničkim pothvatom; broj novih poduzetnika, broj novi radnih mjesta.

PRIORITET	Prioritet 5 : Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
MJERA	Mjera 4 : Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana poljoprivrednih proizvoda) malih poljoprivrednih proizvođača kroz zadruge i udruge
CILJ MJERE	Unaprijediti uvjete i osigurati potrebnu podršku za osnivanje, rad i razvoj poljoprivrednih i prerađivačkih zadruga malih i srednjih poljoprivrednih proizvođača, kao i za rad udruge; pridonijeti poboljšanju položaja malih i srednjih poljoprivrednih proizvođača te povećanju konkurentnosti poljoprivrede u Županiji.
SADRŽAJ	Poticanje uspostavljanja suvremenih zadruga koje trebaju pridonijeti: jačanju proizvodnje za tržište, poboljšanju kvalitete, povećanju konkurentnosti i poboljšanju položaja malih proizvođača na tržištu, povezivanju i poslovanju s velikim kupcima (trgovačkim lancima) kroz osiguravanje odgovarajućih cijena i stabilnost isporuka (a time i proizvodnje) te kroz uvođenje i jačanje regionalnih brandova. Informiranje, savjetodavne usluge. Poticanje udruživanja davanjem prednosti kod raznih postojećih poticajnih mjera.
NOSITELJI	Županija, REDEA, udruge poljoprivrednika, zadruge i njihovi savezi
INDIKATORI	Broj udruženih malih poljoprivrednika i broj zadruga i udruge, rast specijalizacija i unapređenje proizvodnje, udjel na tržištu, ulaganja u proizvodnju i plasman.

PRIORITET	Prioritet 5 : Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
MJERA	Mjera 5: Izrada plana ruralnog razvoja županije
CILJ MJERE	Izraditi strateški dokument za razvoj ruralnog prostora Županije kojim će se obuhvatiti preustroj poljoprivrede, očuvanje seoskog prostora u smislu zaštite okoliša, povećanje njegove gospodarske vrijednosti i privlačnosti za život.
SADRŽAJ	Utvrđiti ruralni prostor Županije, postojeće stanje i potrebe; odrediti ciljeve, mjere i prioritete; definirati pojedinačne programe ruralnog razvitka i mjere posebno u segmentu ulaganja u poljoprivredna gospodarstva, unapređenja prerade i trženja poljoprivrednih proizvoda, utvrditi potrebe za ulaganjem u ruralnu infrastrukturu.
NOSITELJI	Županija, jedinice lokalne samouprave, REDA.
INDIKATORI	Usuglašenost plana s programima EU (SAPARD) i razvojnim strategijama Hrvatske, broj i sadržaj prioriteta, mjera i aktivnosti za ruralni razvoj.

PRIORITET	Prioritet 6 : Restrukturiranje radno intenzivnih industrija
MJERA	Mjera 1: Restrukturiranje tekstilne i obućarske industrije
CILJ MJERE	Nizom intervencija podržati programe kojim bi se olakšalo i pomoglo poduzećima tekstilne i obućarske industrije da provedu moguće promjene u proizvodnji i poslovanju kako bi postali konkurentni i pronašli «niše» na tržištu za proizvode s većom dodanom vrijednošću. Umrežiti sve pojedinačne sektorske i druge aktivnosti i resurse, s državne, županijske i lokalne razine i stvoriti sinergiju u intervencijama potpore za restrukturiranje poduzeća u ovom sektoru. Mjera obuhvaća samo «horizontalne» intervencije (sve one koje nisu izravne financijske i druge subvencije) svim privatnim poduzećima koja zadovoljavaju utvrđene uvjete.
SADRŽAJ	Potpora i pomoć za prijenos i korištenje «dobrih iskustava» iz EU i drugih regija; razradu programa restrukturiranja (uvođenju i korištenju novih tehnologija i upravljanja; pokretanju inovacija pristupu tržištima i promociji, upravljanju ljudskim resursima (osposobljavanje managementa, stručnjaka specijalista, prekvalifikacija i osposobljavanje radnika); zbrinjavanju viška radnika kroz druge programe i aktivnosti uz angažman državnih i županijskih institucija; povezivanje s inozemnim i domaćim partnerima za privlačenje ulaganja.
NOSITELJI	Poduzeća tekstilne i obućarske industrije, REDEA, HGK, Županija
INDIKATORI	Broj sačuvanih i novootvorenih radnih mjesta, udio novih proizvoda i tržišna realizacija; poslovni pokazatelji, ulaganje u razvoj; položaj na tržištu; zarade zaposlenih.

PRIORITET	Prioritet 7 : Jačanje informatičkog društva
MJERA	Mjera 1 : Razvoj infrastrukture i znanja za IT
CILJ MJERE	Poticati i intenzivirati korištenje informatičkih tehnologija za svakog stanovnika u Međimurju i u poslovanju i poslovnom komuniciranju. Pridonijeti razvijenosti društva, a osobito efikasnosti, konkurentnosti, prilagodljivosti, dinamičnosti gospodarstva Županije. Unaprijediti uvođenje i korištenje informatičke opreme programa i znanja za korištenje i daljnji razvoj.
SADRŽAJ	Povećati dostupnost IT tehnologija za svakog građanina, javni terminali, programi informiranja, edukacije i treninga, posebno za malo i srednje poduzetništvo; savjetodavne usluge u vezi s nabavkom opreme i korištenju informatičkih tehnologija; program poticanja korištenja IT u poslovanju, obrazovanju, komuniciranju.
NOSITELJI	Županija, jedinice lokalne samouprave, REDA, HGK-MŽ, HOK-MŽ,.
INDIKATORI	Broj i vrsta javnih terminala, broj i vrsta seminara i treninga za poduzetnike i građane broj i vrsta seminara i treninga, broje i tip korištenja IT, broj i vrsta elektronskih transakcija, broj i korištenje elektronskih servisa (e-government, HITRO i dr.)

PRIORITET	Prioritet 7 : Jačanje informatičkog društva
MJERA	Mjera 2 : Poboljšanje informatizacije javne uprave u Županiji, JLS i privatnom sektoru
CILJ MJERE	U potpunosti informatizirani rad jedinica županijske i lokalne samouprave; umrežavanje i internetizacija.
SADRŽAJ	Prilagodba procedura potrebama informatizacije; redovno softversko i hardversko opremanje županijske uprave i JLS-a; edukacija djelatnika; umrežavanje jedinica regionalne i lokalne samouprave; internetizacija sadržaja i usluga regionalne i lokalne samouprave.
NOSITELJI	Županija, gradovi i općine,
INDIKATORI	Broj i vrsta uvedenih IT sustava, broj danih informacija, ažuriranje weba i baza podataka broj elektronskih upita i broj riješenih predmeta, porast učinkovitosti uspješnosti u radu.

OPIS MJERA VEZANIH UZ STRATEŠKI CILJ 2

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE	
2. JAČANJE LJUDSKIH RESURSA I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U RAZVOJ	8. Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	1. Poboljšanje obrazovne strukture	
		2. Stručno osposobljavanje i doškovanje nezaposlenih osoba za tržište rada	
		3. Podrška zapošljavanju mladih stručnjaka	
		4. Razvoj cjeloživotnog učenja	
		5. Poticanje poslovnih subjekata za ulaganje u razvoj ljudskih resursa	
		6. Smanjivanje neravnoteže u ponudi i potražnji na tržištu rada	
		7. Razvoj visokoškolskih obrazovnih programa u Županiji	
	9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	1. Poboljšanje mogućnosti za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina, invalidnih osoba kroz posebne obrazovne programe za stjecanje kvalifikacija te uključivanje u javne radove	2. Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)
			3. Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina
			4. Izrada cjelovitog programa socijalizacije Roma u društvenom, ekonomskom i kulturnom smislu
	10. Poticanje razvoja civilnog društva	1. Jačanje sudjelovanja neprofitnih organizacija u razvoju Županije	2. Poticanje razvoja civilnog društva
			1. Unapređenje i provedba programa ranog otkrivanja nezaraznih kroničnih bolesti
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	2. Promicanje zdravog načina života	3. Unapređenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba	
		1. Jačanje sposobnosti županijske razvojne agencije	2. Jačanje sposobnosti za upravljanje JLS i Županije i razvoj ljudskih resursa
			3. Jačanje međužupanijske, međuregionalne i prekogranične suradnje
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	2. Jačanje sposobnosti za upravljanje JLS i Županije i razvoj ljudskih resursa	3. Jačanje međužupanijske, međuregionalne i prekogranične suradnje	

CILJ 2: JAČANJE Ljudskih RESURSA I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U RAZVOJ

PRIORITET	Prioritet 8 : Pобоljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 1: Pобоljšanje obrazovne strukture
CILJ MJERE	Rješavanje problema kadrovske strukture, tj podizanje razine obrazovne strukture stanovništva
SADRŽAJ	Stimuliranje upisa u srednje škole; kreditiranje i dodjela većeg broja stipendija; ulaganje u izgradnju i opremanje škola; besplatni prijevoz; stipendiranje poslijediplomskih studija; stvaranje „pozitivnog okruženja“ (političko-društvenog) za otvaranje Veleučilišta; promoviranje (marketinška obrada potencijalnih krajnjih korisnika) za cjeloživotno učenje; razvoj edukacije i treninga za management i zaposlenike, za modernu poljoprivredu, poduzetništvo u poljoprivredi i dr.; redefiniranje postojećih obrazovnih programa kako bi se isti više približili potrebama poslodavaca); potpora postojećoj suradnji srednjih stručnih škola i gospodarstvenika iz djelatnosti graditeljstva i metaloprerađivačke industrije; praćenje i vrednovanje provedbe mjere.
NOSITELJI	Srednje škole, Veleučilište, Međimurska županija – Odjel za društvene djelatnosti, Hrvatski zavod za zapošljavanje, HOK, Institucije koje vrše obrazovanje u smislu cjeloživotnog učenja
INDIKATORI	Broj upisanih u srednje škole, fakultete i poslijediplomski studij, broj stipendiranih broj opremljenih i izgrađenih škola, broj novih programa/zvanja za potrebe gospodarstva, broj osposobljenih kroz cjeloživotno učenje.

PRIORITET	Prioritet 8: Pобоljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 2: Stručno osposobljavanje i doškovanje nezaposlenih osoba za tržište rada
CILJ MJERE	Smanjivanje «strukturalne nezaposlenost» koja je karakteristična za županiju..
SADRŽAJ	Detektirati zvanja/zanimanja, dodatna znanja, vještine koje su potrebne na tržištu rada u županiji; : marketinška obrada (tribune, okrugli stolovi, letci i sl.) krajnjih korisnika i korisnika s ciljem buđenja svijesti o potrebi stručnog osposobljavanja i doškovanja; utvrditi institucije koje bi mogle provoditi programe osposobljavanja; prikupiti ponude/nastavne planove od potencijalnih provoditelja osposobljavanja; stručni odabir kandidata za osposobljavanje; pratiti provedbu osposobljavanja i rezultate.
NOSITELJI	HZZ, MŽ-Odjel za društvene djelatnosti, Pučko učilište i druge obrazovne institucije, srednje škole, HOK, HGK, Strukovne udruge poslodavaca.
INDIKATORI	Broj novoosposobljenih/novoškolovanih, veća konkurentnost nezaposlenih osoba sve izraženo kroz % novozaposlenih osposobljenih u ukupnoj masi zaposlenih za referentno razdoblje; manja stopa nezaposlenosti, - izjednačavanje mogućnosti za zapošljavanje.

PRIORITET	Prioritet 8: Pобоljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 3: Podrška zapošljavanju mladih stručnjaka
CILJ MJERE	Poticaj poduzećima koja zapošljavaju mlade školovane ljude, te izrada sustava privlačenja mladih stručnjaka
SADRŽAJ	Analiza potencijalne potražnje za zapošljavanje mladih stručnjaka; razvoj garantnih sustava za poslodavce; izrada sustava privlačenja mladih stručnjaka; stvaranje privlačnih uvjeta za visokoobrazovane mlade ljude kroz poticanu stanogradnju /kroz program POS-a.
NOSITELJI	Županija, poduzeća, HGK, Zavod za zapošljavanje, dr.
INDIKATORI	Broj zaposlenih mladih stručnjaka, % mladih nezaposlenih stručnjaka koje obuhvaća mjera, % diplomiranih stručnjaka obuhvaćenih garantnim sustavom.

PRIORITET	Prioritet 8: Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 4: Razvoj cjeloživotnog učenja
CILJ MJERE	Jačanje formalno stečenog obrazovanja, znanja i vještina, u svrhu povećanja kompetencija na tržištu rada, čime bi se podigla razina konkurentskih sposobnosti radnih mjesta, a posljedično i ukupna gospodarska konkurentnost Županije.
SADRŽAJ	Osvješčivanje javnosti o značaju sustava cjeloživotnog učenja (CU); utvrđivanje te prepreka za sustavno uvođenje CU na razini Županije; utvrđivanje mogućnosti financiranja i stvaranje okruženja za uvođenje CU na poslu; predlaganje i provedba poticajnih aktivnosti za približavanje učenja korisnicima; izrada prijedloga za trening programe u svrhu poticanja CU; kreiranje sustava CU u odnosu na profesionalno i redovno obrazovanje; povezivanje i suradnja javnog i privatnog sektora, utvrđivanje odgovornosti i uloge županijskih upravnih, obrazovnih, nevladinih i drugih razvojnih institucija u promicanju sustava CU u Županiji.
NOSITELJI	Županija, JLS, obrazovne ustanove i institucije u Županiji, HZZ
INDIKATORI	Broj novih programa i alata za poticanje CU, broj zaposlenih koji primjenjuju CU; broj poduzeća koja potiču cjeloživotno učenje.

PRIORITET	Prioritet 8: Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 5: Poticanje poslovnih subjekata za ulaganje u razvoj ljudskih resursa
CILJ MJERE	Smanjenje nezaposlenosti i razvoj ljudskih resursa, te usklađenost kvalifikacijske strukture zaposlenih u skladu sa potrebama gospodarstva i razvojnim prioritetima Županiji, te razvoj kompetentnih mladih kadrova koji vladaju novim znanjima i vještinama potrebnih za realizaciju konkurentnog gospodarstva Županije.
SADRŽAJ	Analiza stanja i potreba gospodarstva za pojedinim kadrovima; unapređivanje suradnje Zavoda za zapošljavanje i gospodarstva; izrada i kontinuirano ažuriranje baze podataka vezano za ponudu i potražnju za radnom snagom; aktivnosti na uvođenju sustava cjeloživotnog učenja u suradnji s gospodarstvenicima; podrška gospodarstva u osiguravanju prostora i materijala za trening i edukaciju; objedinjenje svih državnih, županijskih, međunarodnih inicijativa, te u suradnji s gospodarstvom iniciranje programa za razvoj ljudskih resursa te iznalaženje mogućnosti za njihovo financiranje
NOSITELJI	Županija, Zavod za zapošljavanje, REDEA, HGK, HOK, Gospodarsko socijalno vijeće, županijske tvrtke
INDIKATORI	Br. realiziranih programa razvijenih u suradnji sa gospodarstvenicima; br. polaznika programa koji su podržani od strane gospodarstvenika; broj i iznosi financiranih programa od strane gospodarstvenika

PRIORITET	Prioritet 8: Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 6: Smanjivanje neravnoteže u ponudi i potražnji na tržištu rada
CILJ MJERE	Uskladiti ponudu i potražnju na tržištu rada kroz kreiranje aktivnog i fleksibilnog tržišta rada, te uspostavu obrazovnih programa prilagođenih potrebama županijskog gospodarstva, čime bi se pridonijelo smanjivanju strukturne nezaposlenosti
SADRŽAJ	Ažuriranje informacija o ponudi i potražnji na županijskom tržištu rada te analiza uskih grla; identificiranje uloge i odgovornosti ključnih institucija u smanjivanju neravnoteže u ponudi i potražnji na tržištu rada; razvoj programa poticanja zapošljavanja u suradnji sa Zavodom za zapošljavanje; ; razvoj cjelovitog sustava poticaja za pojedina zanimanja za koja se anticipira da su od strateškog značenja za razvoj županijskog gospodarstva i realizaciju utvrđenih razvojnih prioriteta; praćenje i ocjenjivanje uspješnosti rezultata temeljem realiziranih aktivnosti i programa
NOSITELJI	Županija, Zavod za zapošljavanje, obrazovne ustanove, JLS
INDIKATORI	% smanjenja strukturne nezaposlenosti, % smanjenja nezaposlenosti «targetiranih» grupa: žena, mladih školovanih, osoba s invaliditetom, romskog stanovništva;

PRIORITET	Prioritet 8: Pобољшanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
MJERA	Mjera 7: Razvoj visokoškolskih obrazovnih programa u Županiji
CILJ MJERE	Razvoj visokog obrazovanja u Županiji, uključujući u prvom redu osnivanje međimurskog veleučilišta, s obrazovnim programima agronomije, građevine i poduzetništva te time jačanje koncentracije novih znanja i konkurentnih nastavnih programa. Cilj je povećati kompetencije i broj visokoobrazovanih osoba u Županiji što će se reflektirati na povećanoj konkurentnosti radne snage..
SADRŽAJ	Osnivanje međimurskog veleučilišta; izrada prijedloga nastavnih programa na području agronomije, građevine i poduzetništva; formiranje odjela; privlačenje i edukacija, kadrova za potrebe veleučilišta; promocija međunarodne suradnje (i međunarodnog usavršavanja) te prijenosa novih znanja, poticanje veza veleučilišta i gospodarstva.
NOSITELJI	Međimurska Županija
INDIKATORI	broj visokoobrazovanih osoba u Županiji, broja nastavnih programa usklađenih s najnovijim trendovima i standardima u EU; broj visokoobrazovanih studenata usmjerenih na područja koja su od prioritetnog značenja za razvoj Županije; broj studenata koji sudjeluje u međunarodnoj suradnji i razmjeni studenata.

PRIORITET	Prioritet 9: Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
MJERA	Mjera 1: Poboljšanje mogućnosti za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina, invalidnih osoba kroz posebne obrazovne programe za stjecanje kvalifikacija te uključivanje u javne radove
CILJ MJERE	Ovom mjerom nastojao bi se riješiti višeslojni problem nezaposlenosti ugroženih skupina (niska razina obrazovanja, predrasude poslodavaca, legalizacija njihovih aktivnosti, marginaliziranost romske populacije). Time bi se poticao porast njihove zaposlenost, radni angažman, a samim time i poboljšavanje njihovog socioekonomskog statusa.
SADRŽAJ	Izrada analize stanja obrazovne strukture ugroženih skupina; stvaranje preduvjeta za uključivanje ugroženih skupina u programe pripreme za zapošljavanje – procjena preostale radne sposobnosti; praćenje i vrednovanje provedbenih aktivnosti.
NOSITELJI	Hrvatski zavod za zapošljavanje, Međimurska Županija – Odjel za društvene djelatnosti, Centar za socijalnu skrb, Zavod za javno zdravstvo, srednje škole, Pučko učilište i druge obrazovne institucije, Romske udruge.
INDIKATORI	Broj obrađenih kandidata za pripremu za zapošljavanje, broj upućenih na javne radove, broj doškolovanih, broj upućenih za seminare za edukaciju za pokretanje vlastitog posla, broj zaposlenih, broj otvorenih – legaliziranih obrta.

PRIORITET	Prioritet 9: Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
MJERA	Mjera 2: Unapređenje socijalne infrastrukture modernizacija, izgradnja nove)
CILJ MJERE	Poticanje modernizacije postojeće, te razvoj nove neophodne socijalne infrastrukture radi poboljšavanja uvjeta i kvalitete života socijalno ugroženih skupina u Županiji, te njihovo što uspješnije integriranje u društveni i gospodarski život
SADRŽAJ	Analiza i prioritiziranje potreba za obnavljanjem postojećih predškolskih i dugih društvenih ustanova i institucija, te za izgradnjom novih; izrada programa obnove i izgradnje neophodne infrastrukture; mobiliziranje financijskih i drugih resursa potrebnih za unapređenje infrastrukture; organiziranje potrebnih radova, praćenje i ocjenjivanje realiziranih rezultata
NOSITELJI	Županija, JLS, socijalne ustanove Županije,
INDIKATORI	Broj izrađenih programa unapređenja socijalne infrastrukture; broj djece koja pohađaju obnovljene i nove izgrađene ustanove; broj korisnika dugih obnovljenih i izgrađenih institucija socijalne infrastrukture.

PRIORITET	Prioritet 9: Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
MJERA	Mjera 3: Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina
CILJ MJERE	Unapređenje integriranja socijalno ugroženih skupina na području Županije i poboljšavanje okruženja za njihov život i rad na području Županije, te općenito poboljšavanje kvalitete njihova života i suživota sa drugim skupinama stanovništva. Time bi se stvorila osnova za provedbu jednakih mogućnosti za život svih kategorija stanovnika Županije.
SADRŽAJ	Analiza potreba vezano za socijalnu integraciju marginaliziranih grupa; izrada programa socijalne integracije marginaliziranih grupa; definiranje nosioca i odgovornosti pojedinih programa; mobiliziranje potrebnih financijskih sredstava za realizaciju programa; utvrđivanje primarnih korisnika (djeca, žene, mladi, dr.) i prioriteta inicijativa/aktivnosti; realizacija prioriteta aktivnosti/programa; promicanje senzibilnosti za programe u široj javnosti; praćenje i vrednovanje realizacije programa socijalne integracije
NOSITELJI	Županija, JLS, obrazovne i druge socijalne institucije u Županiji
INDIKATORI	Broj pripremljenih programa; broj realiziranih uspješnih programa socijalne integracije; broj korisnika programa.

PRIORITET	Prioritet 9: Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
MJERA	Mjera 4: Izrada cjelovitog programa socijalizacije Roma u društvenom, ekonomskom i kulturnom smislu
CILJ MJERE	Ovom mjerom nastojao bi se na sveobuhvatan i međusektorski način unaprijediti rješavanje višeslojnog problema socijalizacije Roma, od nezaposlenosti (niska razina obrazovanja, predrasude poslodavaca, legalizacija njihovih aktivnosti, marginaliziranost romske populacije), obrazovanja, zdravstvene sigurnosti, kulture do stanovanja i samoorganiziranosti. Time bi se svestrano poticao porast i poboljšavanje njihovog socioekonomskog statusa, kao i njihovo uključivanje u razvoj lokalne zajednice te bi se jačale sposobnosti za brigu o vlastitom razvoju.
SADRŽAJ	Izrada cjelovitog pregleda razvojnih potreba i aktivnosti socijalizacije Roma temeljem postojećih i novih analiza i planova pojedinih segmenata (nezaposlenosti, obrazovanja, zdravstvene sigurnosti, kulture, stanovanja, programa i djelovanja romskih udruga) u suradnji sa mjerodavnim lokalnim, županijskim i državnim institucijama. Izrada Akcijskog plana, utvrđivanje prioriteta, rokova, definiranje nosioca i odgovornosti pojedinih aktivnosti /projekata; mobiliziranje potrebnih financijskih sredstava; utvrđivanje primarnih korisnika (djeca, žene, mladi, dr.), praćenje (monitoring) i evaluacija realizacije aktivnosti/projekata; promicanje osjetljivosti i motiviranosti za programe u široj javnosti; praćenje i vrednovanje realizacije cjelovitog programa socijalne integracije Roma.
NOSITELJI	Međimurska Županija – Odjel za društvene djelatnosti, JLS, državne institucije, Hrvatski zavod za zapošljavanje, Centar za socijalnu skrb, Zavod za javno zdravstvo, srednje škole, Pučko učilište i druge obrazovne institucije, Romske udruge, druge udruge, zaklade.
INDIKATORI	Broj pripremljenih i realiziranih programa/projekata; broj korisnika programa, broj upućenih na javne radove, broj doškoloranih, broj upućenih za seminare za edukaciju za pokretanje vlastitog posla, broj zaposlenih, broj otvorenih – legaliziranih obrta, broj djece uključene u redovno školovanje i vanškolske aktivnosti, broj korisnika zdravstvenih usluga, broj korisnika komunalne infrastrukture (vodoopskrba, el. struja, odlagališta otpada i dr.), broje korisnika legaliziranih kuća i stanova, broj realiziranih programa romskih udruga, broj javnih tribina i medijskog praćenja socijalizacije Roma.

PRIORITET	Prioritet 10: Poticanje razvoja civilnog društva
MJERA	Mjera 1: Jačanje sudjelovanja neprofitnih organizacija u razvoju Županije
CILJ MJERE	Postavljanje regionalnog i/ili županijskog centra potpore koji obuhvaća izradu modela suradnje među svim sektorima djelovanja te jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva s ciljem kontinuiranog razvoja organizacija civilnog društva, te njihove integracije i uključivanja u razvoj Županije.
SADRŽAJ	Izrada studija vezanih uz razvoj ljudskih resursa, potencijala i mogućnosti u županiji; izrada prijedloga modela suradnje između sva tri sektora djelovanja (javnog sektora, privrednog sektora i sektora civilnog društva) u županiji; izrada strategije jačanja sektora civilnog društva u županiji; osnaživati postojeće i razvijati potrebne kapacitete u županiji; jačanje svijesti o važnosti razvoja civilnog društva u razvoju županije.
NOSITELJI	Jedinice lokalne i regionalne samouprave, REDEA, organizacije civilnog društva, institucije, Županija, građani.
INDIKATORI	Povećanje % kvalitetnih projekata, broj stručnjaka i građana zaposlenih i aktivnih u OCD-ima, manja stopa nezaposlenosti, broj uključenih građana i institucija u procese CD-a

PRIORITET	Prioritet 10: Poticanje razvoja civilnog društva
MJERA	Mjera 2: Poticanje razvoja civilnog društva
CILJ MJERE	Osmisliti institucionalni i organizacijski model suradnje udruga i županijske uprave i županijskih razvojnih institucija (ključnih dionika razvoja) u svrhu zajedničkog angažmana na realizaciji programa od prioritarnog značenja za gospodarsko-društveni razvitak županije.
SADRŽAJ	Snimiti stanje i djelovanje (misije, svrha, ciljevi) postojećih udruga; utvrditi potrebe i probleme udruga; predložiti akcijske planove za daljnji razvoj (podršku) udruga i njihovo umrežavanje u postojeću institucionalnu strukturu županijskih upravnih i drugih razvojnih institucija; utvrditi trenutne probleme u suradnji udruga i županijske uprave i institucija (ključnih dionika razvoja); predložiti novi model institucionalne i organizacijske suradnje; utvrditi akcijske planove za daljnju suradnju udruga i dionika razvoja u pojedinim razvojnim segmentima.
NOSITELJI	Jedinice lokalne i regionalne samouprave, REDEA, organizacije civilnog društva, institucije, Županija, građani
INDIKATORI	Broj udruga koje će biti podržane i umrežene temeljem mjere, akcijski plan za podršku razvoja udruga tj. civilnog društva u Županiji, unaprijeđeno i efikasnije djelovanje udruga u županiji u smislu doprinosa cjelovitog gospodarsko-društvenog razvitka županije, unaprijeđeni odnosi između udruga i županijske uprave i institucija.

PRIORITET	Prioritet 11: Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
MJERA	Mjera 1: Unapređenje i provedba programa ranog otkrivanja nezaraznih kroničnih bolesti
CILJ MJERE	Ranim otkrivanjem kroničnih nezaraznih bolesti može se spriječiti nastanak komplikacija što doprinosi boljoj kvaliteti života oboljelih, a produljuje se i preživljavanje, te smanjuje invalidnost pa tako i zdravstvene, socijalne i ekonomske posljedice kako za pojedinca, tako i za njegovu obitelj i zajednicu u cjelini.
SADRŽAJ	Stvaranje mreže ustanova i pojedinaca uključenih u provođenje programa prevencije kroničnih bolesti; istraživanje postojećih kapaciteta u županiji za provođenje programa ranog otkrivanja; ugovaranje i nabavka dijagnostičkih aparata i dijagnostičkog potrošnog materijala, izrada baze podataka osoba pod rizikom, pregledanih i novootkrivenih; osnivanje centara za «screeninge» različitih bolesti; razrada metoda nadzora i praćenja rezultata i evaluacije; edukacija stručnog osoblja i volontera koji onda mogu biti sekundarni edukatori; organiziranje individualnog savjetovanja i razvoj vještina; provođenje seminara i radionica; priprema audiovizualnih materijala; medijske aktivnosti, organiziranje tv i radio emisija te osmišljavanje, organiziranje i provođenje medijskih kampanja; itd.
NOSITELJI	Zdravstvene ustanove u Međimurskoj županiji, Udruge za prevenciju različitih bolesti i udruge oboljelih i druge NVO, lokalna politička zajednica.
INDIKATORI	% populacije obuhvaćen programima ranog otkrivanja bolesti (npr. 80% rizične populacije obuhvaćeno skrining mamografijom, preventivnim kliničkim pregledima dojke...), broj educiranih novootkrivenih bolesnika, % uključenih stanovnika i udruga za prevenciju bolesti i udruga oboljelih u terenska ispitivanja, % osoba koje su usvojile znanje, promijenile stavove i ponašanje, promjena (smanjenje) stopa obolijevanja, smrtnosti i invalidnosti .

PRIORITET	Prioritet 11: Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
MJERA	Mjera 2: Promicanje zdravog načina života
CILJ MJERE	Promicanjem zdravog životnog stila doprinosi se unapređenju zdravlja, odnosno sprječavanju ili usporavanju djelovanja rizičnih faktora za pojavu kroničnih bolesti, te se smanjuje obolijevanje, smrtnost i invalidnost od istih, što doprinosi unaprjeđenju ljudskih potencijala. Sudjelovanjem u programima promocije zdravlja stvaraju se mreže socijalne potpore i postoji mogućnost izmjene informacija o obrazovanju, zapošljavanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti.
SADRŽAJ	Identifikacija ključnih čimbenika koji doprinose zdravlju određene populacije; određivanje osnovne strategije promicanja zdravlja; identifikacija i motivacija svih potencijalnih «promotora zdravlja»; stvaranje mreže ustanova i pojedinaca uključenih u provođenje unapređenja zdravlja; organiziranje individualnog savjetovanja i razvoj vještina organiziranje «Škole za promociju zdravlja» u lokalnoj zajednici; medijske aktivnosti; organiziranje «edukativnih štandova» u zajednici; provođenje različitih testiranja na terenu; formiranje grupa za pomoć i samo-pomoć («peer educators») i njihova edukacija, itd.
NOSITELJI	Zdravstvene ustanove u Međimurskoj županiji, Odgojno-obrazovne ustanove, Ustanove socijalne skrbi, lokalna zajednica, NGO, vjerske zajednice, privatne inicijative
INDIKATORI	Broj posjetitelja savjetovalištima, broj provedenih radionica i seminara, broj uključenih u rad radionica i seminara, broj objavljenih novinskih članaka, radio i TV emisija, medijskih kampanja, % populacije uključen u provođenje različitih aktivnosti, % osoba koje su usvojile znanje, promijenile stavove i ponašanje, promjene u mortalitetu i morbiditetu, promjene društvenih normi.

PRIORITET	Prioritet 11: Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
MJERA	3. Unapređenje kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba
CILJ MJERE	Podizanje uvjeta i kvalitete života kroničnih bolesnika i starijih osoba, njihovo veće sudjelovanje u životu zajednice i bolje korištenje njihovih resursa na dobrobit njih samih ali i cjelokupne društvene zajednice.
SADRŽAJ	Istraživanje zdravstvenih i socijalnih potreba kroničnih bolesnika i starijih osoba na području Međimurske županije, procjena postojećih kapaciteta u županiji za stacionarni i dnevni boravak osoba s posebnim potrebama, drugih kroničnih bolesnika i starijih osoba, izrada registra resursa za spomenutu populaciju kako bi se mogao izraditi «vodič za stare osobe, vodič za obitelji u kojoj skrbe za oboljele od moždanog udara i dr.» u kojima će biti obaviješteni o servisima i uslugama koje im stoje na raspolaganju u lokalnoj zajednici, razvijati volunтарizam u smislu razvijanja odnosa između mladih i starih u vidu povremenih posjeta i druženja, educirati volontere i članove obitelji bolesnika i osoba s posebnim potrebama za njegu bolesnika u kući, za uspješnu komunikaciju i zadovoljavanje drugih potreba u vaninstitucionalnoj skrbi, organiziranje pomoći u zadovoljavanju egzistencijalnih potreba, savjetovališni rad i zdravstvena preventiva, organiziranje sportsko-rekreativnih, kulturno-zabavnih i radno-kreativnih aktivnosti, organiziranje različitih akcija i manifestacija, izgradnja rekreativno-rehabilitacijskih centara i osnivanje ustanova ili dnevnih centara za palijativnu skrb.
NOSITELJI	Nevladine udruge koje okupljaju oboljele od različitih bolesti i starije osobe, te osobe s posebnim potrebama, socijalne i zdravstvene ustanove, lokalna politička zajednica, vjerske zajednice, privatne inicijative, odgojno-obrazovne ustanove
INDIKATORI	% ciljane populacije obuhvaćen programima vaninstitucionalne ili institucionalne skrbi, viša razina kvalitete pruženih usluga, broj realiziranih tečajeva za osposobljavanje volontera, članova obitelji ili samih bolesnika, starijih osoba ili osoba s posebnim potrebama, broj aktivnih volontera, broj posjeta volontera, broj razvijenih novih usluga i ustanova, % osoba koje su usvojile znanje, promijenile stavove i ponašanje, zadovoljstvo sudionika programa, promjene u mortalitetu i morbiditetu, promjene društvenih normi

PRIORITET	Prioritet 12: Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
MJERA	Mjera 1: Jačanje sposobnosti županijske razvojne agencije
CILJ MJERE	Osnažiti i dalje razvijati postojeću Regionalnu razvojnu agenciju REDEA kako bi bila osposobljena za daljnju provedbu ROP-a, te postala značajan faktor u procesu upravljanju razvojem Županije te bila ključni subjekt prilikom iniciranja, pripreme, provedbe, praćenja i vrednovanja razvojnih projekata međužupanijske, prekogranične i međuregionalne suradnje.
SADRŽAJ	Daljnje podizanje razine osposobljenosti djelatnika agencije, poglavito za provedbu, praćenje i vrednovanje međužupanijske, prekogranične i međuregionalne suradnje; povezivanje REDEA-e sa srodnim razvojnim agencijama u susjednim zemljama kroz razmjenu iskustva, studijska putovanja, sudjelovanje na zajedničkim projektima; intenzivnije povezivanje REDEA-e sa postojećim razvojnim agencijama i sličnim razvojnim institucijama u Hrvatskoj u svrhu iniciranja i provedbe zajedničkih razvojnih programa koji se odnose na utvrđene razvojne prioritete Županije.
NOSITELJI	REDEA, Županija
INDIKATORI	Broj odobrenih razvojnih projekata za prekograničnu i međuregionalnu suradnju, broj uspješno realiziranih razvojnih projekata koji se odnose na međužupanijsku, prekograničnu i međuregionalnu suradnju; broj realiziranih tečajeva za osposobljavanje djelatnika i njihovo stjecanje specifičnih znanja i vještina

PRIORITET	Prioritet 12: Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
MJERA	Mjera 2: Jačanje sposobnosti za upravljanje JLS i Županije i razvoj ljudskih resursa
CILJ MJERE	Povećanje učinkovitosti i efektivnosti upravljanja razvojem Županije od strane JLS i županijskih upravnih tijela
SADRŽAJ	Podizanje razine osposobljenosti JLS i djelatnika Županijske uprave za upravljanje razvojem kroz provedbu specijaliziranih tečajeva (menagerske, komunikacijske, informatičke vještine, učenje stranih jezika, dr.); uvođenje sustava praćenja i vrednovanja realizacije razvojnih projekata; podizanje kvalitete usluga koje se pružaju građanstvu; izrada modela poboljšanja koordinacije, organizacije /horizontalne i vertikalne/ i protoka informacija u županijskoj upravi; jačanje suradnje Županije i JLS, te samih JLS u provedbi razvojnih projekata; jačanje suradnje Županijske uprave sa ostalim ključnim dionicima razvoja (razvojnim akterima) u Županiji.
NOSITELJI	JLS, Županija, REDEA
INDIKATORI	broj realiziranih međužupanijskih, prekograničnih i međuregionalnih razvojnih projekata, broj projekata na kojima sudjeluje više JLS iz Županije, broj uspješnih razvojnih projekata na kojima sudjeluje Županija u suradnji sa JLS(kvalitativni): viša razina kvalitete pruženih usluga građanstvu, poboljšana koordinacija i protok informacija u Županijskoj upravi,

PRIORITET	Prioritet 12: Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
MJERA	Mjera 3: Jačanje međužupanijske, međuregionalne i prekogranične suradnje (MMP)
CILJ MJERE	Jačanje suradnje Županije s drugim područjima u zemlji i inozemstvu kroz aktivnije sudjelovanje u pripremi, provedbi, praćenju i vrednovanju međužupanijske, međuregionalne i prekogranične (MMP) suradnje.
SADRŽAJ	Intenziviranje MMP suradnje; podizanje razine osposobljenosti za pripremu i provedbu razvojnih projekata koji se odnose na MMP, praćenje i vrednovanje (radionice, seminari, stručna usavršavanja u inozemstvu, dr.); stvaranje mreža suradnje kroz razvojne projekte koji su u fazi pripreme; priprema i provedba projekata temeljem utvrđenih razvojnih prioriteta Županije; kadrovsko i tehničko jačanje REDEA-e i Županijske uprave za pripremu i provedbu projekata MMP.
NOSITELJI	REDEA, Županija, JLS,
INDIKATORI	Broj predloženih (izrađenih prijedloga) projekata MMP; broj uspješno realiziranih projekata MMP; utjecaj realiziranih projekata na gospodarski i društveni razvoj Županije; broj realiziranih tečajeva za podizanje osposobljenosti za pripremu, provedbu, praćenje i vrednovanje projekata MMP

OPIS MJERA VEZANIH UZ STRATEŠKI CILJ 3

STRATEŠKI CILJ	PRIORITETI	MJERE
3. OČUVANJE OKOLIŠA I GOSPODARENJE PRIRODNIM RESURSIMA I KULTURNOM BAŠTINOM	13. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama 2. Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele Županije
	14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom	<ol style="list-style-type: none"> 1. Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom kulturnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja 2. Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma 3. Razvoj infrastrukture za praćenje zaštite okoliša 4. Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplin) 5. Unapređenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica
	15. Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja voda 2. Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje

CILJ 3: OČUVANJE OKOLIŠA I GOSPODARENJA PRIRODNIM RESURSIMA I KULTURNOM BAŠTINOM

PRIORITET	Prioritet 13: Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
MJERA	Mjera 1: Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama
CILJ MJERE	Zaštita podzemne vode i vodotoke od utjecaja zagađenja otpadnih voda. Prioritet je završetak izgradnje kanalizacije u naseljima gdje je ona započela te izgradnja pripadajućih pročištača da se zaštite recipijenti u koje se sada ulijevaju otpadne vode iz izgrađenih kanalizacija, te izgradnja kanalizacije i pročištača kojima će se direktno štiti vodozaštitna područja, te rijeke Drava i Mura.
SADRŽAJ	Idejna rješenja odvodnje; revizija idejnih rješenja; stručne podloge za lokacijsku dozvolu; studija utjecaja na okoliš za određene zahvate; glavni i izvedbeni projekti; revizija projekata; tender dokumentacija s provedbom potrebnih nadmetanja za izvođenje radova; izvođenje radova; stručni nadzor za vrijeme izvođenja radova; tehnički pregled građevine i izdavanje uporabne dozvole; probni rad za pojedinu vrstu građevine.
NOSITELJI	Međimurske vode d.o.o., gradovi i općine, stanovnici koji žive u tim gradovima i općinama, gospodarstvenici u gospodarskim zonama.
INDIKATORI	Broj kilometara novoizgrađenog kanalizacijskog sustava, broj domaćinstava koji će se priključiti na kanalizacijski sustav, broj gospodarskih subjekata koji će se priključiti na kanalizacijski sustav, povećanje % stanovništva županije spojenih na kanalizacijski sustav, povećanje % stanovnika županije spojenih na sustav pročišćavanja otpadnih voda.

PRIORITET	Prioritet 13: Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
MJERA	Mjera 2: Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije
CILJ MJERE	Smanjivanje pritiska otpada na okoliš i ljudsko zdravlje, smanjivanje nastajanja otpada što će voditi boljem korištenju i zaštiti resursa, smanjivanje količine koje se odlažu ili neodgovorno odbacuju i smanjivanje rizika od otpada.
SADRŽAJ	Donošenje županijskog plana gospodarenja otpadom; edukacija i informiranje javnosti o problemima i aktualnom stanju gospodarenja otpadom (radionice, seminari, okrugli stolovi); identificiranje infrastrukturnih problema vezanih uz gospodarenje otpadom; identificiranje prioriteta za infrastrukturna ulaganja kako bi se poboljšalo upravljanje otpadom; priprema opisa poslova za usluge, radove i robu za pripremanje odobrene lokacije.
NOSITELJI	Županija, Zavod za prostorno uređenje, JLS, dr.
INDIKATORI	Količina odvojeno skupljenog i recikliranog kom. otpada, količina obrađenog otpada, količina odloženog otpada, stanovništvo obuhvaćeno organiziranim skupljanjem kom.

PRIORITET	Prioritet 13: Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
MJERA	Mjera 2: Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije
CILJ MJERE	Smanjivanje pritiska otpada na okoliš i ljudsko zdravlje, smanjivanje nastajanja otpada što će voditi boljem korištenju i zaštiti resursa, smanjivanje količine koje se odlažu ili neodgovorno odbacuju i smanjivanje rizika od otpada.
SADRŽAJ	Donošenje županijskog plana gospodarenja otpadom; edukacija i informiranje javnosti o problemima i aktualnom stanju gospodarenja otpadom (radionice, seminari, okrugli stolovi); identificiranje infrastrukturnih problema vezanih uz gospodarenje otpadom; identificiranje prioriteta za infrastrukturna ulaganja kako bi se poboljšalo upravljanje otpadom; priprema opisa poslova za usluge, radove i robu za pripremanje odobrene lokacije.
	otpada.

PRIORITET	Prioritet 14: Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
MJERA	Mjera 1: Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom kulturnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja
CILJ MJERE	Očuvanje i obnova kulturne baštine s ciljem podizanja kvalitete turističke ponude te omogućavanje razvoja novih oblika turizma (rekreativnog, seoskog, vinske ceste, zdravstvenog) temeljenog na postojećim kulturnim, povijesnim, prirodnim i drugim resursima županije: raznolikosti krajobraza, očuvanom okolišu, razvijenom vinogradarstvu, gastronomiji, dr...
SADRŽAJ	Utvrđivanje sadašnjih potreba za obnovom kulturne i povijesne baštine; utvrđivanje prioriteta za revitalizaciju; provedba obnove spomenika; praćenje provedbe;; plan razvoja novih oblika turizma; utvrđivanje prioriteta oblika turizma; izrada prijedloga projekata; mobiliziranje financijskih sredstava; određivanje odgovornih institucija, provedba i praćenje.
NOSITELJI	Županija, Muzej Međimurja, Turistička zajednica međimurske Županije, dr.
INDIKATORI	Broj obnovljenih objekata kulturne baštine; broj vinskih cesta, biciklističkih staza, pješačkih staza, seoskih turističkih domaćinstava....

PRIORITET	Prioritet 14: Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
MJERA	Mjera 2: Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma
CILJ MJERE	Kvalitetnije gospodarenje kulturnom i prirodnom baštinom te poticanje obnove i revitalizacije kulturno-povijesnih spomenika, jačanje ponude turističkog sektora te novih ulaganja u turističke objekte i ponudu.
SADRŽAJ	Izrada registra spomenika kulture, njihova kategorizacija i procjena mogućnosti uključivanja u turističku djelatnost; identifikacija svih kulturnih i prirodnih atrakcija koje se potencijalno mogu turistički valorizirati; izrada strateških projekata uključivanja spomenika kulturne i prirodne baštine u turističku djelatnost; izrada projekata povezivanja pojedinih kulturnih i prirodnih atrakcija u zajedničku turističku ponudu Županije; edukacija kulturnih i turističkih djelatnika za kvalitetno izvođenje preporučenih mjera; umrežavanje dionika radi zajedničkog nastupa na tržištu; senzibiliziranje javnosti; uvođenje međunarodnih kvalitativnih standarda; brendiranje turističke destinacije; evaluacija izvršenih aktivnosti kratkoročno i srednjoročno te dugoročno.
NOSITELJI	Vlasnici kulturno-povijesnih objekata; Županijske i lokalne turističke zajednice
INDIKATORI	Broj novih kulturno turističkih proizvoda, broj spomenika koji je obnovljen i revitaliziran (dugoročnije), povećanje broja turističkih posjeta.

PRIORITET	Prioritet 14: Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
MJERA	Mjera 3: Razvoj infrastrukture za praćenje zaštite okoliša
CILJ MJERE	Razvoj infrastrukture sustava praćenja svih sastavnica okoliša u svrhu njegova očuvanja, porasta kulture življenja i zdravijeg života stanovništva Županije, ali i razvoja konkurentnog gospodarstva u skladu sa EU standardima na području zaštite okoliša
SADRŽAJ	Razvoj sustava kontinuiranog praćenja čistoće zraka; unapređenje postojećeg sustava monitoringa voda (podzemnih i površinskih); uspostava trajnog monitoringa kakvoće tla; razvijanje i jačanje sustava gospodarenja otpadom; kontrola utjecaja na zdravlje i životni standard ljudi; izrada jedinstvene baze podataka (GIS) svih negativnih opterećenja okoliša; osiguravanje transparentnosti i dostupnosti svih podataka putem javnih medija, brošura, internetskih stranica.
NOSITELJI	Županija, gradovi i općine, udruge, HV, ZZJZ.
INDIKATORI	Pokazatelji koji potvrđuju porast kakvoće tla, zraka, vode.

PRIORITET	Prioritet 14: Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
MJERA	Mjera 4: Stvaranje programa i potpora za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplin)
CILJ MJERE	Smanjivanje korištenja prirodnih resursa, te smanjivanje onečišćenja zraka.
SADRŽAJ	Razvoj istraživanja geotermalnih vrela te mogućnosti iskorištavanja geotermalne vode; razvoj programa za korištenje drugih alternativnih i obnovljivih izvora energije; plan aktivnosti na realizaciji programa korištenja alternativnih izvora energije; utvrđivanje odgovornih tijela za provedbu programa; praćenje i vrednovanje realizacije programa.
NOSITELJI	Županija, Elektra Čakovec, međimurske vode, druge županijske institucije,
INDIKATORI	Broj pripremljenih programa korištenja alternativnih i obnovljivih izvora energije; broj realiziranih programa; procjena stupnja očuvanja prirodnih resursa te očuvanja okoliša temeljem provedenih programa.

PRIORITET	Prioritet 14: Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
MJERA	Mjera 5: Unapređenje okoliša kroz izgradnju i modernizaciju prometnica
CILJ MJERE	Sačuvati visoku kvalitetu okoliša kroz izgradnju novih prometnica/zaobilaznica
SADRŽAJ	Analiza potrebnih novih prometnica; prioritiziranje izgradnje prometnica; analiza potreba za modernizacijom prometnica, te izrada plana aktivnosti; praćenje i realizacije provedbe programa
NOSITELJI	Međimurske ceste, drugi
INDIKATORI	Broj izgrađenih novih prometnica; broj moderniziranih prometnica; procjena očuvanja okoliša

PRIORITET	Prioritet 15: Poboljšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja
MJERA	Mjera 1: Izgradnja objekata zaštite od štetnog djelovanja voda
CILJ MJERE	Zaštita ljudi i materijalnih sredstava uz vodotoke od kojih prijeti opasnost od poplava.
SADRŽAJ	Izgradnja i održavanje objekata koji služe obrani od poplave
NOSITELJI	Hrvatske vode
INDIKATORI	Broj kilometara izvedenog i rekonstruiranog sustava za obranu od poplave

PRIORITET	Prioritet 15: Poboljšavanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja
MJERA	Mjera: 2: Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje
CILJ MJERE	Povećanje udjela radno-intenzivnih kultura, stabilniji i veći prinosi, veća kvaliteta i širi asortiman poljoprivrednih proizvoda što će dugoročno rezultirati i povećanjem financijske koristi.
SADRŽAJ	Okupnjavanje zemljišta; edukacija poljoprivrednih proizvođača i ukupnog stanovništva i usvajanje suvremenih tehnologija u svim sektorima poljoprivrede; izgradnja pilot područja navodnjavanja i ostalih područja predviđenih za navodnjavanje; preorijentacija tradicionalne poljoprivrede prema novim momentima zabilježenim na tržištu; nadgledanje provedbe mjere.
NOSITELJI	Komercijalni poljoprivredni proizvođači
INDIKATORI	Broj kilometara izvedenog sustava za navodnjavanje, broj priključenih korisnika na sustav i praćenje korištenja vode u m ³ .

3.5. POVEZANOST I USKLAĐENOST CILJEVA I MJERA ROP-a S NACIONALNIM RAZVOJNIM CILJEVIMA I RAZVOJNIM CILJEVIMA EUROPSKE UNIJE

POVEZANOST S NACIONALNIM RAZVOJNIM CILJEVIMA

Izrada ROP-a Međimurske županije od samog se početka oslanjao na strateške razvojne ciljeve i prioritete na nacionalnoj razini. Ta povezanost s ciljevima na višoj razini razmatrala već u fazi izrade SWOT analize, a prvenstveno u fazi utvrđivanja osnovnih razvojnih ciljeva ROP-a, razvojnih prioriteta, ali i samih mjera.

S obzirom na osnovnu svrhu ROP-a i utvrđenu viziju razvoja Međimurske županije, prije svega se usklađivala povezanost razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera s ključnim strateškim dokumentom **Nacionalnog vijeća za konkurentnost (NVK), tj. sa "55 preporuka za ostvarivanje konkurentnosti"**, koje je Vlada predstavila i prihvatila u proljeće 2004. godine. Također, razmatrala se i povezanost s drugim strateškim dokumentom, **Nacionalnom strategijom regionalnog razvoja Hrvatske** – čija je izrada dovršena u listopadu 2005. godine, kada je i prezentirana široj javnosti.

Usklađenost ciljeva ROP-a s ciljevima Nacionalnog vijeća za konkurentnost

Vizija razvoja Međimurske županije, zasniva se na snažnom poduzetništvu, znanju i inovacijama – ujedno ključnim segmentima spomenutog strateškog dokumenta Nacionalnog vijeća za konkurentnost. Naime, dokument "55 preporuka" zasniva se na utvrđivanju ključnih preporuka za ostvarivanje konkurentnosti u 4 sljedeća područja koja su ujedno prepoznata u sklopu razvojnih ciljeva i prioriteta Međimurske županije kao ključni za realizaciju razvojne vizije:

- obrazovanje za rast i razvoj
- regionalni razvoj i razvoj klastera
- razvoj inovativnosti i tehnologije
- jačanje malih i srednjih poduzeća

Pri analizi tih prioritetnih preporuka NVK-a u sklopu svakog od ta 4 osnovna područja, vidljivo je da se iznimno podudaraju s prva dva od tri strateška cilja ROP-a:

- Cilj 1: jačanje konkurentnosti gospodarstva, te
- Cilj 2: jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj

Usporedimo li preporuke u sklopu svakog od spomenutih područja iz dokumenta "55 preporuka", te utvrđene prioritete i mjere u okviru spomenuta dva strateška cilja ROP-a međimurske Županije, vidljivo je da je iznimna kompatibilnost prisutna kod sljedećih preporuka, tj. prioriteta:

- razvoj poduzetničke kulture i podržavajuće infrastrukture za podršku MSP
- razvoj klastera
- privlačenje ulaganja
- unapređivanje upravljanja razvojem
- uvođenje standarda kvalitete i povećanje proizvodnosti u poduzećima
- poticanje transfera tehnologije i usvajanje novih znanja
- stimuliranje izvoznog mentaliteta malih i srednjih poduzeća
- poticanje uloge privatnog sektora u obrazovanju
- razvoj specijalističkih programa dodatnog obrazovanja
- poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva.
- jačanje informatičkog društva
- tržišno organiziranje i dr.

Iz priložene sheme na kraju ovog priloga pregledna je povezanost ciljeva i prioriteta ROP-a sa preporukama NVK. Ukoliko se sagledaju predložene mjere u okviru ROP-a (poglavlje 4.3.), povezanost je još uočljivija i konkretnija.

Iz priložene slike najuočljivija je povezanost razvojnog cilja 1 iz ROP-a sa preporukama NVK u segmentu Obrazovanja za rast i razvoj, te strateškog cilja 2, sa preporukama NVK iz preostala tri segmenta (razvoja klastera, razvoja inovativnosti i tehnologije i jačanje MSP-a).

Usklađenost ciljeva ROP-a s ciljevima Nacionalne strategije regionalnog razvoja RH

Kod Nacionalne strategije regionalnog razvoja RH (NSRD) s aspekta razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera ROP-a, posebno valja istaknuti sljedeće prioritete:

- Prioritet 1.1., koji se odnosi na jačanje svih županija i širih regija te
- Prioritet 1.3., koji se odnosi na smanjenje negativnih učinaka granica.

Ti su prioriteti posebno i vrlo iscrpno razrađeni u sklopu dva zasebna programa NSRD:

- Program razvoja županija i širih regija te
- Program za prekograničnu i međuregionalnu suradnju.

U ROP-u, komplementarni razvojni prioriteti i mjere vezano za prvi Program NSRD su:

- jačanje županijske razvojne agencije (u sklopu prioriteta 12: Upravljanje razvojem)
- uključivanje neprofitnih organizacija u razvoj Županije (u okviru prioriteta 10)
- jačanje sposobnosti za upravljanje gradova i općina i županije za razvoj ljudskih resursa/podizanje osposobljenosti (u sklopu prioriteta 12).

Temeljem rečenog kao i sheme priložene na kraju poglavito je vidljiva povezanost ta dva strateška cilja NSRD (ujedno i njena dva programa) s predloženim razvojnim prioritetima u sklopu Strateškog cilja 2 ROP-a Međimurske županije: jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj.

U ROP-u je prekogranična i međuregionalna suradnja razmatrana kao posebno poglavlje i horizontalni cilj, u smislu što se razmatra u okviru svakog od tri strateška razvojna cilja, a posebno kroz prioritet: «Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem» u okviru Strateškog cilja: Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj». Zbog značenja prekogranične i međuregionalne suradnje za sva ključna razvojna područja Županije, ova su pitanja, pored Osnovne analize i SWOT analize, te naznačenog razvojnog prioriteta, u okviru kojega su obrađena i kao zasebna mjera - razmatrana i u okviru većine drugih razvojnih prioriteta. Prekogranična i međužupanijska suradnja su time horizontalno «provučena» kroz cjelinu ROP-a upravo zbog njihove važnosti te povezanosti za svako područje razvoja Županije. I s ovog aspekta, ROP je usklađen s osnovnim ciljevima i prioritetima, kao i jednim od programa Nacionalne strategije regionalnog razvoja Hrvatske.

Usklađenost ciljeva ROP-a s Nacionalnom strategijom i programom prostornog uređenja, Nacionalnom strategijom zaštite okoliša; Nacionalnim planovima za upravljanje vodama

Navedene nacionalne strategije / planovi u najvećoj mjeri se tiču trećeg strateškog cilja ROP-a: Očuvanja okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom, te uz njega vezana tri prioriteta, odnosno 8 mjera. Usporedba nacionalnim strategijama određenih ciljeva i prioriteta s prioritetima i mjera određenim ROP-om, pokazuje visoku razinu podudarnosti odnosno usklađenosti. Konkretnije, nacionalna strategija zaštite okoliša prepoznaje gospodarenje otpadom i zaštitu voda (u provom redu od onečišćenja otpadnim vodama) kao najveće probleme i posljedično najviše prioritete u sektoru zaštite okoliša, što je posve u sklad s ROP-om određenim prioritetom 1: Pобољшanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom.

ROP-om određen prioritet 2 – očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom – odnosno uz njega vezane mjere u skladu su s temeljnim državnim opredjeljenjem za održivi razvoj, racionalno korištenje i zaštitu nacionalnih dobara te povećanje vrijednosti i kvalitete prostora i okoliša, koje je deklarirano u svim relevantnim nacionalnim strategijama, uključujući i sve ovdje razmatrane.

Konačno ROP-om određen prioritet 3 – poboljšanje sustava zaštite i štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja – u skladu je s nacionalnim ciljevima i planovima upravljanja / gospodarenja vodama. Konkretnije, Nacionalni projekt navodnjavanja i gospodarenja poljoprivrednim zemljištem i vodama u RH područje Međimurske županije velikim dijelom klasificira u područja visoke i vrlo visoke pogodnosti, a time i prioritetnosti, za navodnjavanje.

POVEZANOST S RAZVOJNIM CILJEVIMA EU-a

Razvojni ciljevi EU-a za programsko razdoblje 2007.-2013.

Kad je riječ o ciljevima EU-a posebno vrijedi istaknuti važnost programskih ciljeva za naredno programsko razdoblje, tj. od 2007.-2013. godine koji su vidljivi iz niza strateških razvojnih dokumenata EU-a¹⁷, koji su osnovna smjernica za niz razvojnih politika - prvobitno za strukturnu politiku.

---

¹⁷ Među ključne razvojne dokumente EU-a za naredno programsko razdoblje valja spomenuti sljedeće: Cohesion Policy in Support for Growth and Jobs: Community Strategic Guidelines, 2007-2013 (2005); Common Actions for Growth and Employment: The Community Lisbon Programme (2005); New Proposals for Growth and Jobs under the Next Financial Framework 2007-13 (2005); Working Together for Growth and Jobs. Next Steps in Implementing the Revised Lisbon Strategy (2005; European Economy, NO.2., Directorate-General for Economic and Financial Affairs, EC (2005); Integrated Guidelines for Growth and Jobs . 2005-08) i dr.

S obzirom na to da je i ROP program koji se realizira kao podloga za korištenje prepristupnih fondova EU, ali i svojevrsna priprema za pristup i korištenje budućih strukturnih fondova EU-a, važna je činjenica da postoji komplementarnost između strateških ciljeva i razvojnih prioriteta Međimurske županije, s osnovnim ciljevima EU za spomenuto naredno programsko razdoblje.

Podudarnost je poglavito vidljiva na temelju detaljnijeg razmatranja prioriteta sva tri strateška cilja ROP-a sa sljedećim relevantnim ciljevima koje izdvajamo (među ostalima) za naredno programsko razdoblje EU, temeljem nekoliko spomenutih ključnih strateških dokumenata EU-a:

- **Prijelaz na gospodarstvo utemeljeno na znanju**
- **Iskorištavanje konkurentskih prednosti**
- **Promicanje održivog razvoja industrije**
- **Ulaganje u ljudski i fizički kapital**
- **Unapređenje upravljanja razvojem**

Horizontalni ciljevi EU

Kao i u prethodnom programskom razdoblju važni su tzv. horizontalni ciljevi, koji uključuju šire društvene ciljeve, tj. relevantni su u sklopu svakog razvojnog programa. Naime, pri ocjenjivanju prijedloga kao i učinaka i rezultata razvojnih programa EU-a, važno se mjesto pridaje razmatranju poštivanja horizontalnih ciljeva.

Horizontalni ciljevi dijele se na:

- **Razvoj informacijskog društva**
- **Promociju jednakih mogućnosti i ljudskih prava**
- **Upravljanje okolišem i "održivost"**
- **Nastavak privatno-javnog partnerstva i učinkovite demokracije**

Razvoj informacijskog društva u Međimurskoj županiji

Informacijsko društvo trebao bi biti jedan je od pokretača suvremenih gospodarskih i društvenih promjena u Županiji. Više nije slučaj da je gospodarski rast moguć ako samo neki pojedinci imaju pristup informacijama. Prijelaz prema informacijskom društvu zahtijeva sudjelovanje svih. Potencijal informacijskog društva u Međimurskoj županiji nije u potpunosti iskorišten iako je prepoznato da je informacijska i komunikacijska tehnologija (IKT) bitna komponenta za povećanje poslovne konkurentnosti. Poslovna upotreba informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) u Međimurskoj županiji vrlo je niska u usporedbi s razvijenim regijama Europske unije. Uza sve više konkurentskih tvrtki u drugim zemljama i županijama koje iskorištavaju prednosti proširenih tržišnih prilika, važno je da sva poduzeća mogu iskoristiti prednosti IKT-a i da njihovi zaposlenici imaju za to potrebne vještine. Osobna upotreba također je niska u Županiji što sprječava razvoj individualnih vještina i umrežavanje. Postoji opasnost da će informacijsko društvo načiniti digitalnu podjelu i povećati mogućnosti onima koji već posjeduju određene vještine, istodobno smanjujući mogućnosti onima koji ih ne posjeduju. Oni kojima nedostaju osnovne/ključne vještine najvjerojatnije će imati najslabiji pristup IKT uslugama i opremi.

Nedovoljna razvijenost (i osposobljenost za korištenje) IKT vjerojatno će povećati poteškoće koje pojedinci imaju pri pristupanju mogućnostima i danas i u budućnosti. Županija će igrati ključnu ulogu u tome da informacijsko društvo bude među važnim temama ROP-a. S vremenom će informacijsko društvo utjecati na način na koji gotovo sve tvrtke u Županiji posluju. Neke su već svjedokom dolaska novih konkurenata koji nisu postojali prije dvije ili tri godine. Oni koji reagiraju najbrže i idu ukorak s novim razvojem dobit će najviše od nove dinamike poslovnog okruženja. Imati mogućnost odgovora

na uvijek promjenjivo tržište, zahtijeva mogućnost i ključne vještine koje su prethodno uočene kao važan element strategije.

Razvoj politike jednakih mogućnosti u Međimurskoj županiji

Politika jednakih mogućnosti u Međimurskoj županiji provodit će se u sklopu svih mjera i projekata. Podnositelji projekata trebat će objasniti kako namjeravaju provoditi načela jednakih mogućnosti u svojim projektima za koje traže potporu ROP-a. Namjera takvog pristupa jest dati što veću važnost načelu jednakih mogućnosti. ROP će promicati jednak pristup svih ljudi obrazovanju, obuci i mogućnostima zapošljavanja koje nudi ROP bez obzira na spol, invaliditet ili etničko podrijetlo.

Upravljanje okolišem Županije

Predanost Europske unije okolišu i održivom razvoju zajamčena je ugovorima iz Maastrichta i Amsterdama. U zaključcima sastanka Europskoga vijeća održanog u Göteborgu naglašena je važnost ujednačavanja gospodarskog rasta s ciljevima održivog razvoja. Sve inicijative koje sufinancira EU moraju uzeti u obzir postojeće stanje okoliša i osigurati da nijedna interventna politika nema negativan utjecaj na okoliš.

Kako je već opisano u Osnovnoj analizi, u Županiji postoje vrijedni dijelovi okoliša koje je potrebno zaštititi kako bi u njima mogli uživati i budući naraštaji. Osim toga, ako Županija počne koristiti svoje prirodne resurse (šume, zemljište, voda) na sustavniji način kako bi se povećala zaposlenost, može se pretpostaviti da bi takvo korištenje prirodnih resursa, ukoliko nije dobro planirano i organizirano, moglo dodatno nepovoljno utjecati na stanje okoliša.

Kao i kod ostalih horizontalnih ciljeva, pitanju održivog razvoja posebna je pozornost posvećena pri predlaganju mjera i prijedloga projekata. U viziji Županije ugrađeni su principi održivog razvoja, a postoji i poseban prioritet koji se izravno odnosi na pitanja zaštite okoliša i održivog razvoja. To je Strateški cilj 3 «**Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom**» i njemu pridruženi prioriteti:

- **Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom**
- **Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom za poticanje i usmjeravanje razvoja**
- **Navodnjavanje i zaštita od poplava**

Razvoj partnerstva i učinkovite demokracije

Partnerstva na lokalnoj i regionalnoj razini u Europi prepoznata su kao jedan od važnih instrumenata socio-ekonomskog razvoja. Takva partnerstva vidljiva su u slučaju rada lokalnih i regionalnih vlasti s poslovnim i civilnim organizacijama u planiranju i izvršavanju razvojnih inicijativa. Partnerstvo se smatra prinosom postizanju maksimalne mobilizacije resursa i utjecaja te je dokazano učinkovito kao odgovor na krizne situacije u gospodarstvu. Takve situacije odnose se na zatvaranje velikih tradicionalnih industrija, povećanje siromaštva i socijalnu isključenost. U nedostatku partnerskih dogovora smanjeni su izgledi za uspješan lokalni gospodarski razvoj. Nedostatak partnerstava također nosi rizik od udvostručavanja i ponavljanja već poduzetih akcija, kao i opasnost da aktivnosti i projekti ne dospiju do onih korisnika kojima je potpora najpotrebnija.

Međimurska županija je već u procesu izrade ROP-a koristila partnerske odnose. Tijekom izrade ROP-a konzultirani su svi važniji dionici u Županiji oko ključnih pitanja razvoja i pripreme strategije. Razvoj civilnog društva Županija smatra vrlo važnim i jedan od prioriteta izravno se odnosi na njegovo jačanje radi povećanja njegova utjecaja na razvoj u Županiji. Mjere koje su pridružene tom prioritetu su sljedeće:

- **Uključivanje neprofitnih organizacija u razvoj županije**
- **Razvoj infrastrukture civilnog društva.**

Pri predlaganju svake konkretne mjere (u sklopu zadanog ROP formata) u sklopu osnovnih razvojnih prioriteta ROP-a Međimurske županije, uzeli su se u obzir ti horizontalni ciljevi.

Na narednoj slici prikazani su osnovni odnosi između različitih vrsta ciljeva na spomenute tri razine: EU, nacionalnoj i županijskoj (ROP ciljevi).

Usklađenost sa ciljevima prepristupnih programa Europske Unije

Polazeći od činjenice da se Hrvatska trenutno nalazi usred procesa pristupanja Europskoj Uniji, vrlo je važno razmotriti usklađenost ROP-a sa ciljevima prepristupnih programa. Hrvatska trenutno može koristiti programe **PHARE, ISPA i SAPARD**. Međutim od 2007. spomenuti se programi zamjenjuju jednim programom za prepristupnu pomoć pod nazivom **Instrument za prepristupnu pomoć** (eng. *Instrument for pre-accession assistance - IPA*) koji tako postaje **glavni oblik pomoći Europske Unije zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u razdoblju 2007.-2013.** O važnosti IPA-e svjedoči podatak da planirana financijska vrijednost programa IPA za razdoblje 2007.-2013. iznosi 12,9 milijardi eura.

Obzirom da su ciljevi i prioritete PHARE, ISPA i SAPARD programa u cijelosti ugrađeni u ciljeve i prioritete IPA-e, ocjenjivanje usklađenosti će biti izvršeno u odnosu na program IPA.

Struktura komponenti IPA-e

IPA program se sastoji od pet komponenti:

- pomoć u tranziciji i jačanje institucija
- regionalna i prekogranična suradnja
- regionalni razvoj
- razvoj ljudskih potencijala
- ruralni razvoj

Svaka komponenta ima definirane indikativne prioritete koji su predstavljeni u sljedećoj tablici. Konačni prioritete se za svaku zemlju korisnicu programa detaljnije razrađuju kroz tzv. operativne programe. Za izradu operativnih programa su odgovorna nadležna tijela na nacionalnoj razini, a u slučaju Hrvatske se očekuje da će proces izrada operativnih programa biti završen početkom 2007.

Komponente i prioritete IPA-e:

Komponente IPA-e	Prioritete
○ Pomoć u tranziciji i jačanje institucija	<ul style="list-style-type: none"> • Pokriva sve aktivnosti usmjerene ka jačanju institucija i investicije vezane za <i>acquis communautaire</i> • Pokriva sve mjere, unutar konteksta pristupanja, koje nisu pokrivene ostalim komponentama
○ Regionalna i prekogranična suradnja	<ul style="list-style-type: none"> • Promoviranje održivog gospodarskog i društvenog razvoja pograničnih područja • Rješavanje zajedničkih izazova u području zaštite okoliša, javnog zdravlja i prevencije u području organiziranog kriminala • Osiguravanje efikasne i sigurne granice • Promoviranje lokalnih akcija usmjerenih zblizavanju lokalnog stanovništva
○ Regionalni razvoj	<ul style="list-style-type: none"> • Transportna infrastruktura, fokusiranje na povezivanje sa TEN-T mrežom; • Projekti zaštite okoliša koji se odnose na područje upravljanja vodama, vodoopskrbom, otpadnim vodama i kvaliteta zraka. Također su pokrivene projekti u području energetike, učinkovitosti, okolišne izobrazbe i

	<p>projekti iz područja energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i čistog gradskog prijevoza.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rehabilitacija industrijskih zona, uključujući rehabilitaciju onečišćenog zemljišta i postrojenja • Inovativnost i poduzetništvo, kroz potporu malim i srednjim poduzećima (MSP), uključujući jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta, potporu za poticanje transfera tehnologije, razvoj poslovnih mreža i klastera • Informacijsko društvo, uključujući razvoj lokalnog sadržaja, usluga i aplikacija, razvoj širokopojasne mreže, potpora i usluge MSP-ima u usvajanju i primjeni informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT); • Socijalna infrastruktura (Obrazovanje i zdravlje), tamo gdje predstavljaju kočnicu za uspješni regionalni razvoj.
○ Razvoj ljudskih potencijala	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje prilagodljivosti radnika i poduzeća, posebice promicanje cjeloživotnog učenja, promoviranje poduzetništva i potpornih usluga u području restrukturiranja radne snage • Unapređivanje pristupa zapošljavanju, sprečavanje nezaposlenosti kroz modernizaciju institucija na području tržišta rada, provedba aktivnih i preventivnih politika povećanja zaposlenosti žena. • Ojačati društvenu uključenost hendikepiranih osoba i borba protiv svih oblika diskriminacije na tržištu rada • Promoviranje partnerstva i umrežavanja u području zapošljavanja i socijalne uključenosti • Proširiti i unaprijediti investicije u ljudski kapital, posebice kroz promoviranje reformi u području obrazovanja i sustava treninga • Jačanje institucionalnih kapaciteta i efikasnosti javne administracije, socijalnih partnera i relevantnih nevladinih organizacija u području zapošljavanja
○ Ruralni razvoj	<ul style="list-style-type: none"> • Unaprijediti tržišnu efikasnost ruralnih proizvođača • Unaprijediti standarde kvalitete i higijene • Omogućiti ново zapošljavanje u ruralnim područjima

Usporedimo li navedene komponente, odnosno prioritete svake od spomenutih komponenti sa utvrđenim prioritetima u okviru ROP-a, očita je usklađenost kod prve, treće i četvrte komponente, odnosno odgovarajućih prioriteta:

U ROP-u, **komplementarni razvojni prioritet** vezano za **prvu komponentu** IPA-e je:

• Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem (u sklopu cilja 2)

U ROP-u, komplementarni razvojni prioriteti vezano za **treću komponentu** IPA-e su:

• Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću (u sklopu cilja 1)   • Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje (u sklopu cilja 1)   • Poticanje tehnološkog razvitka (u sklopu cilja 1)   • Jačanje informatičkog društva (u sklopu cilja 1)   • Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom (u sklopu cilja 3)   • Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom (u sklopu cilja 3)

- Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja (u sklopu cilja 3)

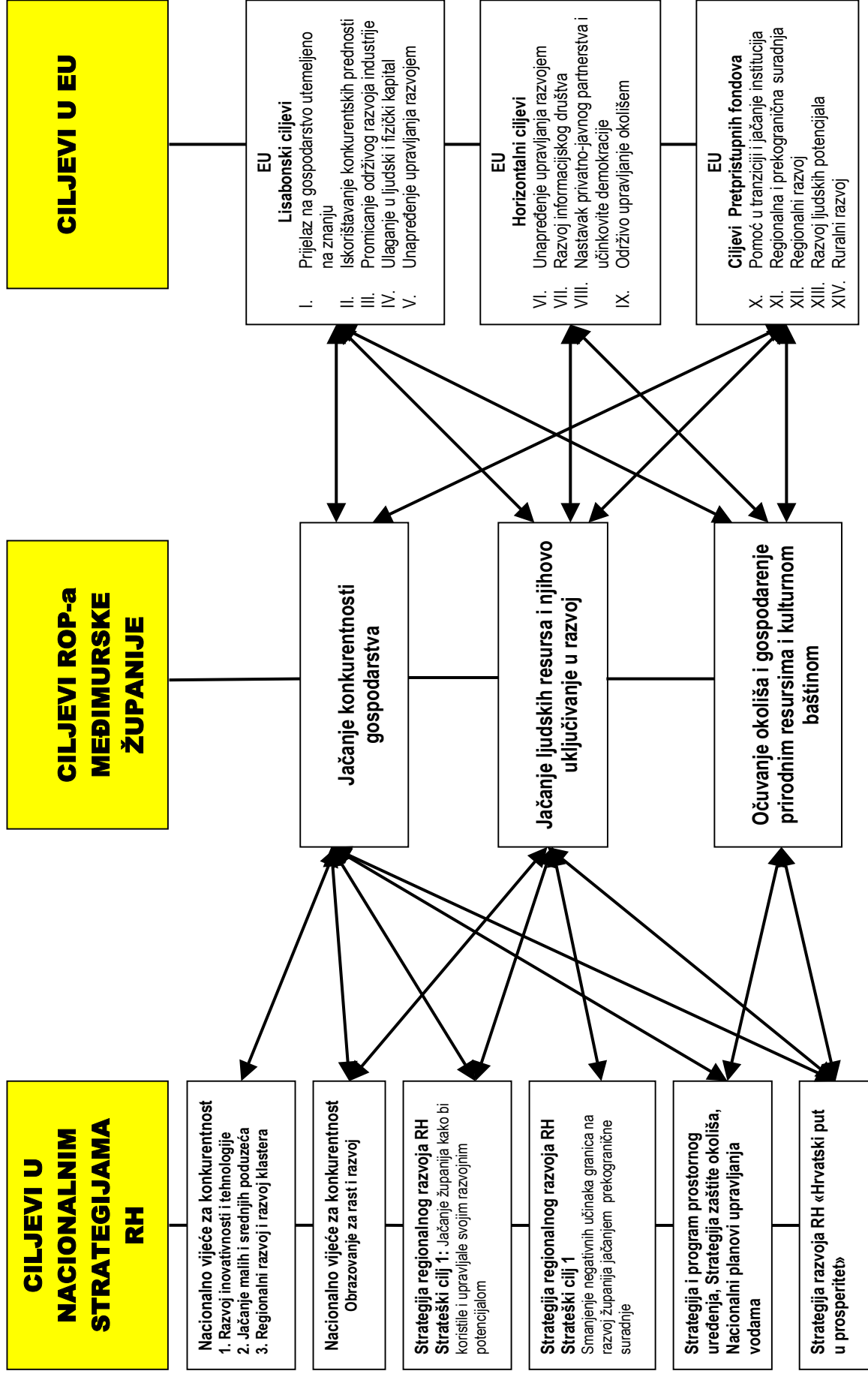
U ROP-u, komplementarni razvojni prioriteti i mjere vezano za **četvrtu komponentu** IPA-e su:

- Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva (u sklopu cilja 2)
- Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina

U ROP-u, komplementarni razvojni prioriteti i mjere vezano za **petu komponentu** IPA-e su:

- Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj (u sklopu cilja 1)

Na narednoj slici prikazana je osnovna povezanost između različitih vrsta ciljeva na EU, nacionalnoj i županijskoj razini (ciljevi ROP-a). Veliki broj «strelica» potvrđuje visoku razinu usklađenosti između ROP-a Međimurske županije i nacionalnih i EU razvojnih ciljeva.

POGLAVLJE IV: BAZA PROJEKATA ROP-a

4.1. KRITERIJI ZA ODABIR PROJEKATA

Proces odabira projekata iznimno je važan. Projekti odabrani za provedbu kroz ROP moraju biti u skladu sa strategijom ROP-a, kao i sa županijskim i nacionalnim strategijama i razvojnim planovima. Nužno je da projekti budu izvedivi i odabrani na transparentan način. Članovi Radne skupine i Partnerskog odbora usuglasili su se o procesu odabira projekata i kriterijima odabira.

Faze odabira projekata, te kriteriji za njihov odabir prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 10: Faze odabira projekata – faze i dogovoreni kriteriji

Faza	Kriteriji (Projekti bi trebali)	Rezultati
<p>1)</p> <p>IDENTIFIKACIJA</p> <p>U ovoj se fazi utvrđuju projekti.</p>	<p>Projekti mogu biti u bilo kojoj fazi razvoja, od početne zamisli do iscrpnog plana, ali moraju (<u>obvezni kriteriji</u>):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odražavati ROP - tj. rezultirati iz osnovne i SWOT analize i proizlaziti iz prioriteta i mjera ROP-a. • Podudarati se s ostalim odobrenim planovima (tj. postojećim i odobrenim nacionalnim/županijskim/prostornim planovima jedinica lokalne samouprave) sektorskim i drugim. • Biti usklađeni s Nacionalnom strategijom regionalnog razvoja RH 	<p>Proces identifikacije treba rezultirati dugačkim popisom projekata s pravom prvenstva koji zadovoljavaju kriterije, podijeljene po sektorima.</p> <p>Ti sektori bi se u potpunosti trebali prilagoditi vladinim (i EU) sektorima.</p>
<p>2)</p> <p>VREDNOVANJE ODABIRA</p>	<p>I u najboljem slučaju bi trebali (<u>poželjni kriteriji</u>):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pridonijeti razvoju konkurentnog gospodarstva • Pridonijeti jačanju ljudskog potencijala • Pridonijeti očuvanju okoliša • Biti usklađeni s relevantnim programima EU-a za razdoblje 2007.-2013. • Općenito biti usklađeni s horizontalnim ciljevima EU-a 	<p>Karakteristični sektori su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvoj poduzetništva • Poljoprivredna potpora i ruralni razvoj • Infrastruktura (kanalizacija, odlagališta otpada i sl.) • Obrazovanje i razvoj ljudskih resursa • Zdravstvo i socijalna skrb • Kulturna baština, okoliš i turizam

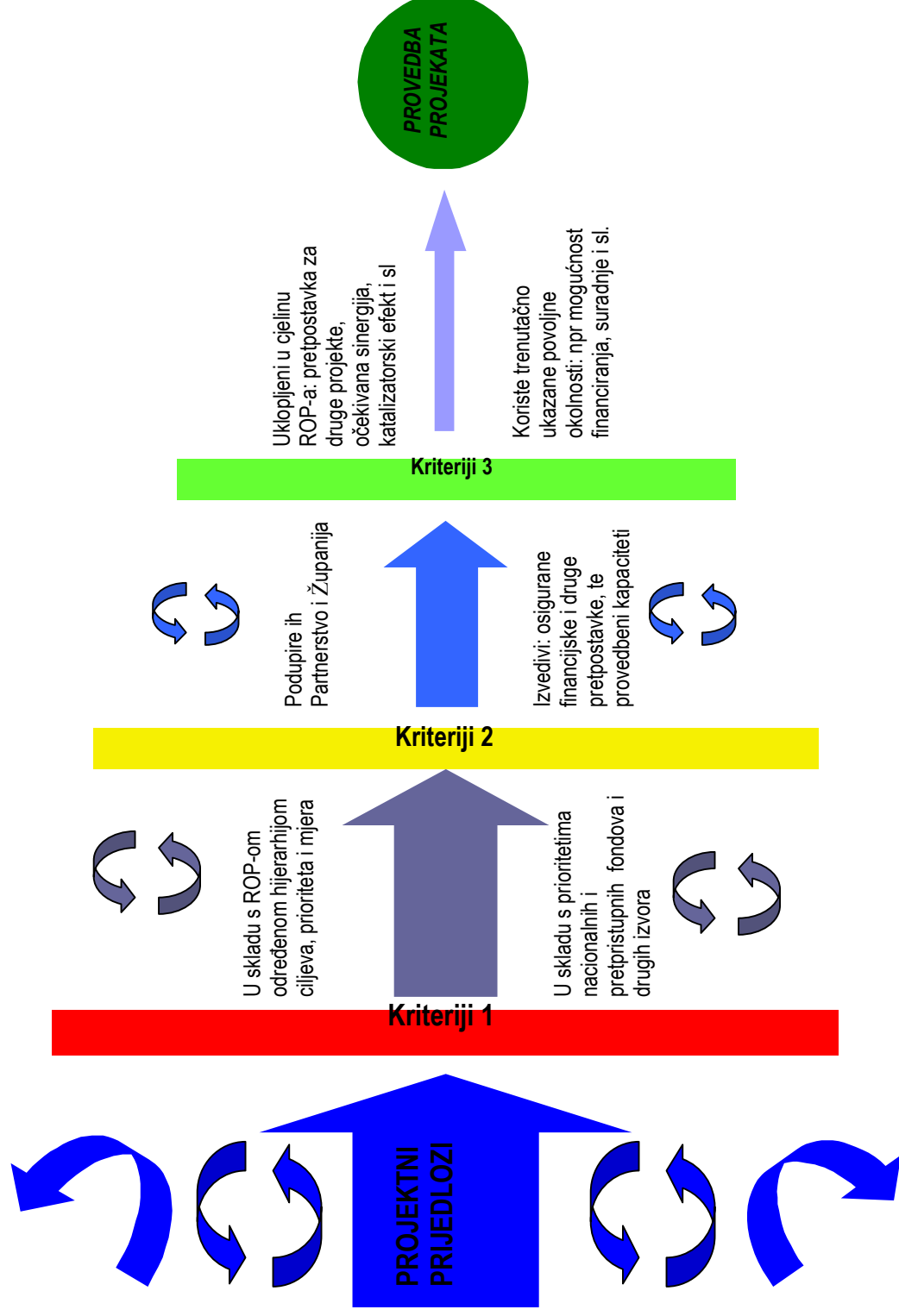

Faza	Kriteriji (Projekti bi trebali)	Rezultati
<p>3)</p> <p>RANGIRANJE Kod primjene ovih kriterija potrebni su neki preliminarni podaci o projektima kao što su opcije, opseg, troškovi i dobiti.</p>	<p>Obavezni kriteriji</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Mora biti označen kao projekt sa pravom prvenstva od strane Partnerskog Odbora</i> • <i>Može se brzo pripremiti u smislu studije izvedivosti i detaljnog osmišljavanja</i> (bez značajnijih problema tehničke, ekološke, financijske, privredne, socijalne ili druge naravi) • <i>Može se brzo realizirati</i> (npr. nabava zemljišta ne predstavlja problem, postoji lokacijska /građevinska dozvola te projektna dokumentacija) • <i>Raspoloživa sredstva sufinanciranja</i>. Projekt ima osigurano sufinanciranje u iznosu od min. 20% troškova projekta. • <i>Početna procjena dokazuje veće dobiti od troškova (cost benefit)</i> • <i>Odgovorna institucija ima kapacitet za upravljanje i održavanje projekta</i> <p>Poželjni kriteriji</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Projekt je preduvjet za provedbu sljedećih projekata</i> • <i>Projekt ima potencijal privlačenja dodatnih fondova u Županiju</i> • <i>Dopunjuje ostale ROP projekte</i> • <i>Promovira socijalnu uključenost</i> • <i>Uključuje partnerstvo među sektorima</i> 	<p>Popis visoko prioritetnih projekata u svakom od sektora koji uglavnom zadovoljavaju preliminarnu procjenu (pre-feasibility).</p> <p>To usklađivanje prioriteta lokalne razine s prioritetima vlade i međunarodnih izvora financiranja optimizira pristup sredstvima financiranja.</p>

	Uvjeti koje moraju zadovoljiti prijedlozi projekata (Projekti bi trebali)	Rezultat															
	<p>SVI prioritetizirani projekti trebali bi uključivati:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predmet, prioritet i mjeru za koju se veže prijedlog projekta • Kratki opis stanja • Kratki opis prijedloga rješenja koji sadržava mogućnosti, ciljne korisnike, dopunske projekte i operativne odgovornosti • Trenutačni status pripreme • Sva ključna pitanja u vezi s okolišem ili nabavkom zemljišta • Uključenje u prostorni plan <p>Za visoko prioritetizirane projekte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Procjena troškova s točnošću od manje ili više od 25% • Početna procjena o koristima • Definiranje organizacije za sufinanciranje (i fondovi) • Kratak pregled plana provedbe s definiranim rokovima i odgovornostima. 	<p>Matrica za projekte s pravom prvenstva prema sektoru kao što je pokazano u tabeli ispod:</p> <table border="1" data-bbox="932 569 1393 1339"> <thead> <tr> <th></th> <th>S1</th> <th>S2</th> <th>S3</th> <th>S4</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Visoki prioritet</td> <td>Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd</td> <td>Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd</td> <td>Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd</td> <td>Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd</td> </tr> <tr> <td>Prioritet</td> <td>Drugi identifikirani projekt i koji nemaju dovoljno podataka za pravo prvenstva</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		S1	S2	S3	S4	Visoki prioritet	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Prioritet	Drugi identifikirani projekt i koji nemaju dovoljno podataka za pravo prvenstva			
	S1	S2	S3	S4													
Visoki prioritet	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd	Proj 1 Proj 2 Proj 3 Proj 4 Proj 5 itd													
Prioritet	Drugi identifikirani projekt i koji nemaju dovoljno podataka za pravo prvenstva																

Proces odabira projekata vidljiv je iz naredne sheme.

Od projektnog prijedloga do provedbe projekta!

4.2. OKVIRNI PRIORITETNI PROJEKTI I BAZA PROJEKATA ROP-a

PROCEDURA FORMIRANJA, IZMJENA I DOPUNA BAZE RAZVOJNIH PROJEKATA ROP-a

Formiranje baze podataka je proces koji se često opisuje kao početni dio upravljanja projektnim ciklusom. Projekt se može definirati kao detaljan plan rada koji treba provesti u planiranom vremenskom razdoblju s jasno definiranim financijskim i ljudskim resursima. Projekti su onaj dio cjeline prethodno opisanog „okvira ROP-a“ kojim se njime definirana vizija i ciljevi razvoja postupno ostvaruju.

Prijedlozi projekata se utvrđuju i prikupljaju redovitim (barem dva puta godišnje) pozivom za iskazivanje interesa (vidi u Dodatku tekst poziva, te upute za potencijalne predlagatelje projekata), a slijedi proces vrednovanja i selekcije (kako obrazloženo u prethodnom poglavlju) te se od projektnih prijedloga formira spomenuta „baza podataka“.

Svi projekti koji ispunjavaju osnovni kriterij odabira: usklađenost s ciljevima, prioritetima i mjerama koje su utvrđene ROP-om, ulaze u bazu podataka. Kroz ovaj kriterij je implicitno utvrđena i usklađenost s nacionalnim i programima EU-a, kao i usklađenost s brojnim drugim kriterijima koji su uzeti u obzir pri formuliranju ROP-a. Prednost imaju oni projekti koji doprinose ostvarenju većeg broja ROP-om utvrđenih prioriteta i ciljeva.

Klasifikacija projekata obavlja se prema njihovom stupnju spremnosti za provedbu. Započet će se rad na projektima koji su spremni za provedbu, dok će se istodobno raditi studije izvedivosti i pred-izvedivosti za druge projekte kako bi bili spremni novi projekti za provedbu odmah nakon kraja provedbe prvog kruga projekata. Cilj je provoditi što više relevantnih projekata u Županiji – koliko god sustav može podnijeti.

S obzirom na stupanj spremnosti za provedbu, projekti se razvrstavaju u neku od sljedeće četiri moguće kategorije:

- **Projekti koji su spremni za provedbu** - posjeduju sve potrebne dozvole, završena je procjena izvedivosti, dobivena je pozitivna ocjena.
- **Projekti koji zahtijevaju potpunu procjenu izvedivosti** - oni mogu imati pozitivnu studiju pred-izvedivosti, ali za koje je sada potrebna potpuna studija izvedivosti, detaljni plan i/ili procjena troškova i koristi (cost-benefit analiza).
- **Projekti za koje su još potrebne studije pred-izvedivosti, te početne procjene učinaka** – oni za koje je potrebna procjena pred-izvedivosti i rana procjena učinaka.
- **Projektni prijedlozi** – postojeće ideje koje tek treba razviti u projekte.

Temeljem opisanog pristupa, očekuje se da će znatan broj projekata biti formiran u svoj konačni oblik kroz konstruktivni dijalog predlagatelja i „ocjenjivača“ projektnih prijedloga, s ciljem da konačni prijedlog projekata bude što kvalitetniji, te što privlačniji za domaće i inozemne financiranje.

Potrebno je naglasiti da se radi o kontinuiranom i trajnom procesu, uslijed čega je i baza podataka promjenjiva. Primjerice, to znači da projekt prijavljen u nekom od kasnijih poziva na iskazivanje interesa - ukoliko je dobro „pogođen“ s obzirom na aktualne uvjete u okružju, ROP-om definiranoj hijerarhiji ciljeva te druge opisane kriterije - može odmah dobiti visoku razinu prioriteta i odmah ući u provedbu. Slično tome, projekt koji je zbog svoje usklađenosti sa svim definiranim kriterijima odabira u nekom od ranih poziva na iskazivanje interesa odmah prepoznat i odabran kao visoko prioritetni projekt baze projekata ROP-a - može zbog neispunjenosti ili promjene nekog preduvjeta za

provedbu (npr. nedostatak financijskih sredstava ili nemogućnost ostvarenja potrebnog konsenzusa svih relevantnih dionika), dugo čekati pa čak i trajno ispasti iz baze podataka u svom izvornom obliku.

ANALIZA PROJEKTNIH PRIJEDLOGA PRIKUPLJENIH PRVIM POZIVOM ZA ISKAZIVANJE INTERESA

Prvim „pozivom za iskazivanje interesa“ prikupljeno je ukupno 216 prijedloga projekata. Prikupljen broj prijedloga projekata potvrđuje visoku zainteresiranost ključnih dionika razvoja u međimurskoj županiji. Baza projekata ROP-a je priložena u Dodatku ROP-a br. 10.

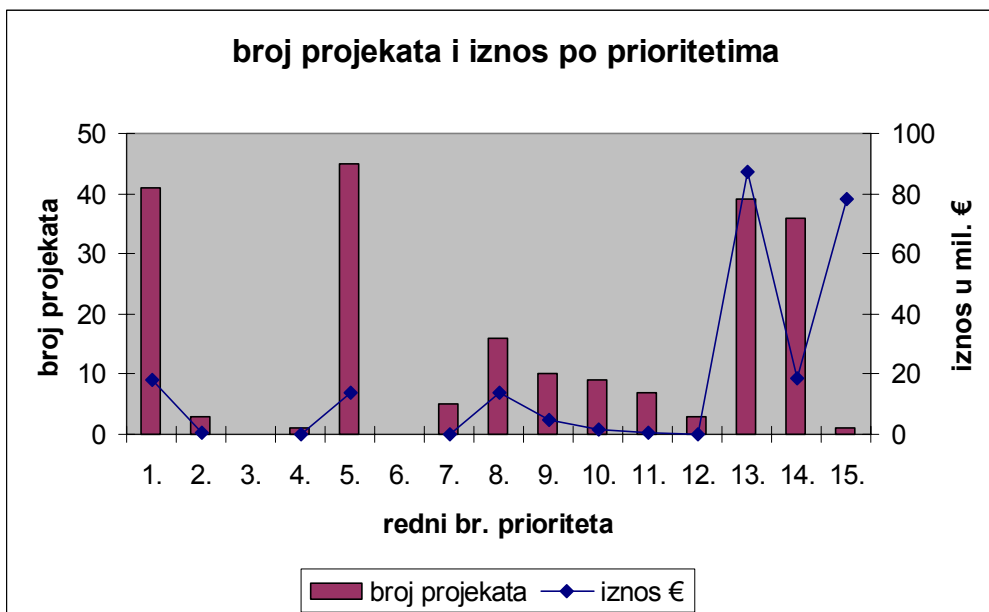
Važno je napomenuti da se svih 216 prijedloga projekata odnosi se na neki od razvojnih ciljeva, prioriteta i mjera utvrđenih u okviru ROP-a.

S obzirom na ROP-om utvrđene razvojne prioritete, zamjetno je da je najveći broj projekata predložen u okviru prioriteta br. 5, tj. «Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj». Zatim slijedi broj prijedloga projekata u okviru prioriteta br. 1, tj. «Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću». S obzirom na daljnje prioritete ROP-a, slijedi broj predloženih projekata u okviru prioriteta br. 13: «Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom, a na četvrtom mjestu po broju predloženih projekata je prioritet br. 14: «Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom».

U pogledu vrijednosti projekata, zamjetno je da daleko najveći iskazani iznos bilježe prijedlozi projekata u okviru prioriteta br. 13: «Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom te prioriteta br. 15: «Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja», što je i razumljivo s obzirom na potrebne infrastrukturne zahvate.

Broj predloženih projekata u okviru utvrđenih prioriteta ROP-a, kao i njihovi iznosi vidljivi su iz narednog grafikona:

Graf 4: Broj projekata po svakom prioritetu i proračun (iznos u mil. €) po svakom prioritetu

Prioritet:

1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodatnom vrijednošću
2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
3. Poticanje tehnološkog razvitka
4. Privlačenje ulaganja
5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
6. Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija
7. Jačanje informacijskog društva
8. Pобоljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
10. Poticanje razvoja civilnog društva
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
13. Pобоljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
15. Pобоljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

Uočljivo je da su projektnim prijedlozima izuzetno slabo pokriveni slijedeći, za razvoj vrlo značajni prioriteti:

- prioritet broj 3: poticanje tehnološkog razvitka,
- prioritet broj 7: jačanje informacijskog društva i
- prioritet broj 12: unapređenje upravljanja regionalnim razvojem,

Ovakvo stanje naglašava potrebu informiranja razvojnih dionika o deficitarnim područjima djelovanja, a s ciljem uravnoteženijeg razvoja po svim utvrđenim prioritetima. Ovo je tim više važno što se radi o vrlo važnim područjima za realizaciju konkurentnog gospodarstva i cjelokupnog efektivnog upravljanja gospodarskim i društvenim razvitkom Županije. Ovo potvrđuje činjenica da je razvojno strateški značajan prioritet «poticanje tehnološkog razvitka» u pogledu prijavljenih projekata najdeficitarniji, tj. bez i jednog prijavljenog projekta. Sve to naglašava potrebu da se u provedbi ROP-a posebno utvrde aktivnosti za pripremu i realizaciju ovih projekata.

Također, prijavljen broj projekata potvrđuje visoku koncentraciju na infrastrukturne projekte a slabu zastupljenost razvojnih projekata, koji su nužni za realizaciju konkurentnog gospodarstva Županije.

Iz naredne tabele moguće je raspoznati udio svakog prioriteta u ukupnom broju projekata, te udio svakog prioriteta u ukupnom proračunu, izračunato u postocima.

Tablica 11: Udio svakog prioriteta u ukupnom broju projekata (izračunat postotak)
Udio svakog prioriteta u ukupnom proračunu (postotak)

Broj projekata i njihovi iznosi prema prioritetu, izraženo u postocima					
Prioritet	Broj projekata	%		iznos €	%
1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodatnom vrijednošću	41	18,98		18.107.374	7,63
2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	3	1,39		405.405	0,17
3. Poticanje tehnološkog razvitka		0,00			0,00
4. Privlačenje ulaganja	1	0,46		20.270	0,01
5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	45	20,83		14.036.124	5,91
6. Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija		0,00			0,00
7. Jačanje informacijskog društva	5	2,31		143.715	0,06
8. Pобољшanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	16	7,41		13.685.171	5,76
9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	10	4,63		4.733.216	1,99
10. Poticanje razvoja civilnog društva	9	4,17		1.382.205	0,58
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	7	3,24		527.512	0,22
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	3	1,39		12.839	0,01
13. Poboљшanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	39	18,06		87.392.783	36,81
14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom	36	16,67		18.620.404	7,84
15. Poboљшanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	1	0,46		78.378.378	33,01
	216	100,00		237.445.396	100,00

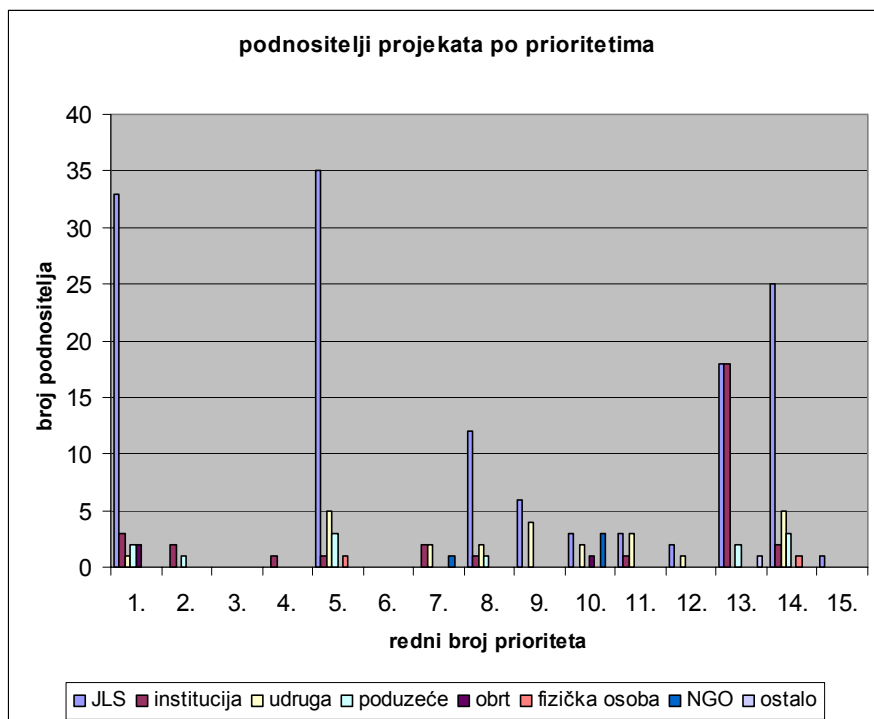
Tablica 12: Analiza projekata prema svakom prioritetu, broju projekata unutar prioriteta i proračunu unutar svakog prioriteta, te prema vrsti institucije (predlagatelja projekta) unutar svakog prioriteta

oznaka prioriteta	broj projekata	iznos €	JLS	institucija	Udruga	poduzeće	obrt	Fizička osoba	NGO	ostalo
1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodatnom vrijednošću	41	18.107.374	33	3	1	2	2			
2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	3	405.405		2		1				
3. Poticanje tehnološkog razvitka										
4. Privlačenje ulaganja	1	20.270		1						
5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	45	14.036.124	35	1	5	3		1		
6. Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija										
7. Jačanje informacijskog društva	5	143.715		2	2				1	
8. Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	16	13.685.171	12	1	2	1				
9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	10	4.733.216	6		4					
10. Poticanje razvoja civilnog društva	9	1.382.205	3		2		1		3	
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	7	527.512	3	1	3					
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	3	12.839	2		1					
13. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	39	87.392.783	18	18		2				1
14. Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	36	18.620.404	25	2	5	3		1		
15. Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	1	78.378.378	1							
	216	237.445.396	138	31	25	12	3	2	4	1

Podnositelji projekata s obzirom na prioritete ROP-a u prvom su redu jedinice lokalne samouprave. JLS su predložili najveći dio projekata u okviru prioriteta br. 5: «Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj», prioriteta br. 1: «Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću», zatim, prioriteta br. 14: «Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom» te prioriteta br. 13: «Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom. Vidljiva je i uloga udruga u predlaganju projekata, poglavito onih vezanih za prioritet: «Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom», te prioritet: «Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj». Istovremeno, zamjetan je vrlo mali broj projekata predložen od strane poduzeća i obrtnika. Podnositelji projekata po prioritetima prikazani su na narednom grafu.

Graf 5: Analiza podnositelja (vrste institucija) projekata po svakom prioritetu ROP-a

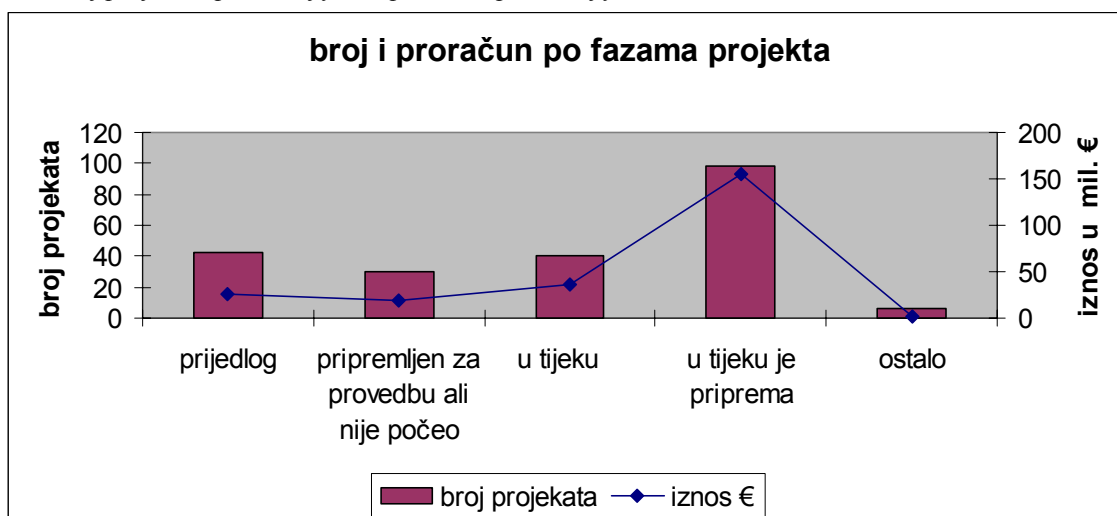

Prioritet:

1. Stvaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodatnom vrijednošću
2. Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
3. Poticanje tehnološkog razvitka
4. Privlačenje ulaganja
5. Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
6. Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija
7. Jačanje informacijskog društva
8. Poboljšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
9. Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
10. Poticanje razvoja civilnog društva
11. Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
12. Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem
13. Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom
14. Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
15. Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

S obzirom na faze u kojoj se nalaze predloženi projekti, najveći broj se odnosi na projekte čija je priprema u tijeku. Broj projekata s obzirom na fazu u kojoj se nalaze te predložene proračune, vidljiv je iz slijedećeg grafikona i tablice.

Graf 6: Broj projekata po svakoj fazi, i proračun po svakoj fazi u mil. €

Tablica 13: Analiza projekata prema fazama «gotovosti» - broj projekata po svakoj fazi, proračun po svakoj fazi, postotak sredstava po svakoj fazi (dio proračuna koji se odnosi na svaku fazu)

faza projekta	broj projekata	iznos €	%
prijedlog	42	25.209.021	10,62
pripremljen za provedbu ali nije počeo	30	19.757.058	8,32
u tijeku	40	35.960.929	15,14
u tijeku je priprema	98	154.969.848	65,27
ostalo	6	1.548.540	0,65
	216	237.445.396	

Baza projekata ROP-a od višestruke je važnosti i zato se predlaže da se kontinuirano tijekom daljnje provedbe ROP-a obavlja analiza novih prijedloga projekata, kako bi se stalno pratila njihova usklađenost s ključnim ciljevima i prioritetima razvoja.

POGLAVLJE V: PLAN PROVEDBE ROP-a

5.1. UVOD

ROP Međimurske županije sastoji se od niza razrađenih projekata s *razvojnim učincima*. Projekti se prvenstveno odnose na intervencije unutar podržavajuće poduzetničke i tehnološke infrastrukture, na poboljšavanje obrazovne strukture stanovništva i sposobnosti za upravljanje razvojem te na provedbu gospodarenja otpadnim vodama i otpadom, kao i očuvanja gospodarenja prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom.

Uspješnost ROP-a ne ovisi samo o značaju izabranih projekata nego i o načinu provedbe i upravljanja projektima. Kvalitetni prijedlozi projekata mogu doživjeti neuspjeh ukoliko je njihova provedba loša. Loša provedba, neodgovarajuća strategija financiranja i/ili loše upravljanje završenim projektom mogu ugroziti cjelokupan proces ROP-a.

Stoga se predlažu odgovarajući provedbeni mehanizmi, strategije financiranja, te postupci za praćenje i vrednovanje projekata i programa ROP-a:

1. Provedbeni mehanizmi - Institucionalni ustroj - opisani su predloženi institucionalni mehanizmi i pripreme radi provedbe ROP-a. Najvažniju ulogu imat će Jedinica za provedbu projekata. Predloženo je da se Jedinica za provedbu projekata nalazi unutar razvojne agencije REDEA, koja je odgovorna za nadzor i pripremu ROP-a.

2. Strategija financiranja – putem ROP-a Županija će prezentirati strukturirani razvojni plan raznim izvorima financiranja, uključujući Vladu Republike Hrvatske, Europsku komisiju i brojne bilateralne i multilateralne izvore financiranja.

3. Procedure praćenja i vrednovanja (monitoring i evaluacija) - ROP je "promjenjiv" razvojni plan koji se sastoji od niza razrađenih projekata. Tijekom vremena mijenjaju se okolnosti, što će rezultirati mijenjanjem ROP-a, njegove provedbe i pripadajućih projekata. Predložene procedure praćenja i vrednovanja omogućuju učinkovitu promjenu. Vrednovanje je predviđeno svake dvije godine.

Budućnost ROP-a – ROP je "promjenljiv" razvojni plan kojeg je potrebno vrednovati, mijenjati i poboljšavati u određenom razdoblju, odnosno kad god to okolnosti nalažu.

Sljedeći koraci – za ostvarenje ciljeva navedenih u ROP-u potrebno je poduzeti odgovarajuće korake, koji su navedeni u odjeljku 5.6.

5.2. INSTITUCIJE I MEHANIZMI PROVEDBE

U skladu s utvrđenim okvirom i osnovnim pristupom u pripremi i provedbi ROP-a, veliki dio ROP-om predloženih mjera ima za svrhu stvaranje okruženja koje omogućuje i potiče:

- Razvoj *privatnog sektora* – koji dovodi do gospodarskog rasta i
- Rast *civilnog društva* – koji podupire "participativnu demokraciju".

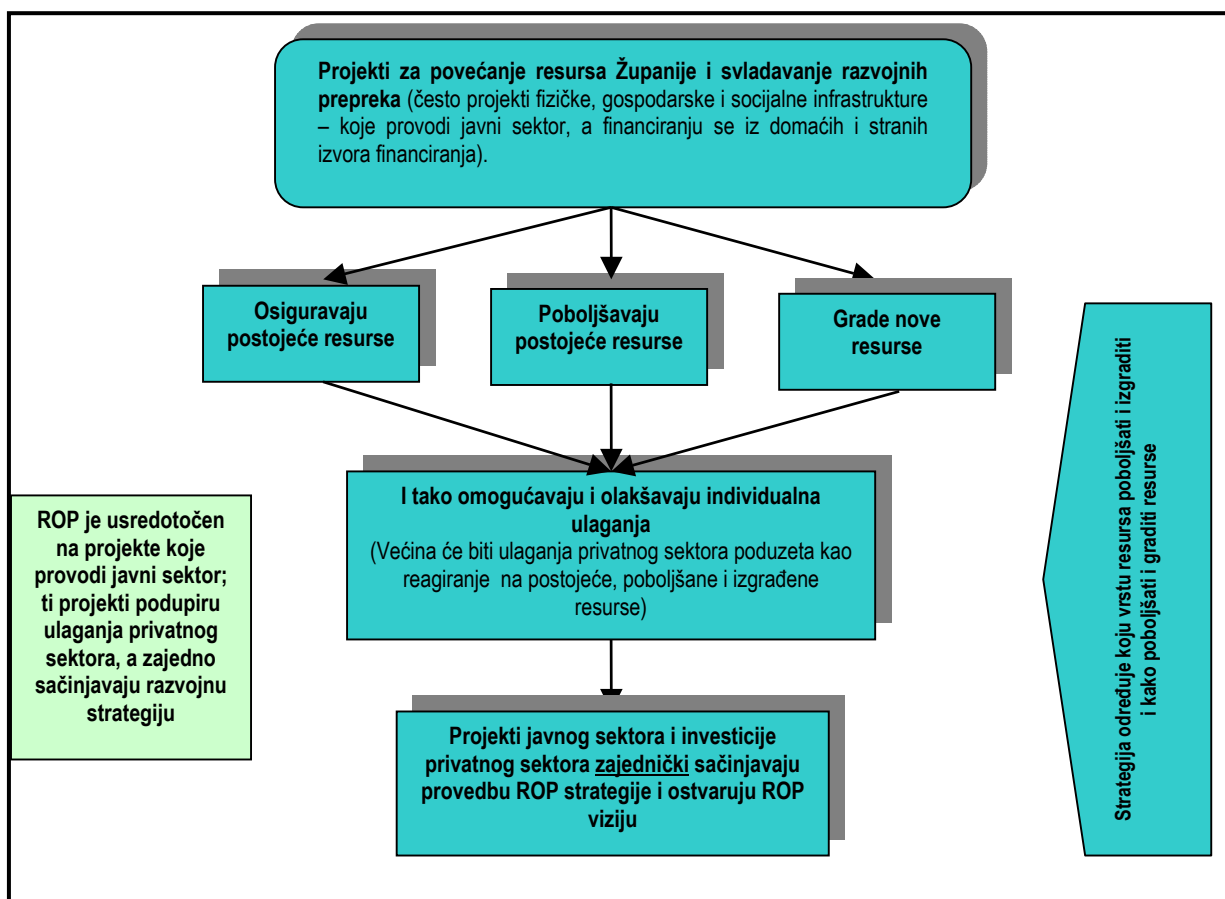
Provedba ROP-a pridonijet će uspostavi takvog okruženja. S obzirom na utvrđenu viziju, strateške ciljeve i razvojne prioritete Županije, njegova je provedba povezana s realizacijom projekata koji podržavaju razvoj poduzetništva, tj. odnose se na izgradnju, dogradnju, proširenje i opremanje potpornih institucija za malo gospodarstvo (gospodarskih zona, poduzetničkog inkubatora, tehnološkog parka, poljoprivredno-gospodarskih zona, sajamskog objekta za potrebe MESAP-a i dr.). Također, vezano za strateški cilj jačanja konkurentnosti Županije, provedba je povezana s osnivanjem

klastera, brandiranjem kvalitetnih međimurskih proizvoda, modernizacijom tehnoloških procesa, stvaranjem informacijskog društva i sl. Predložen je i niz nužnih infrastrukturnih projekata koji se odnose na izgradnju kanalizacijskih sustava i poboljšanje prometnica. Vezano za utvrđene strateške ciljeve očuvanja okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom, kao i jačanja ljudskih resursa, predložen je niz projekata koji se odnose na gospodarenje otpadom, sanaciju odlagališta otpada te kulturnu i turističku suradnju, izgradnju turističke zone i zdravstveno- turističkog kompleksa, revitalizaciju krajobraza te širenje, obnovu i izgradnju obrazovnih, kulturnih, sportsko-rekreativnih i zdravstvenih ustanova.

Svrha je da se provedbom predloženih projekata poveća resursna osnova Županije i izmijeni struktura tih resursa. U osnovnim crtama, svrha je osnažiti postojeće prednosti Županije koje će pridonijeti razvoju konkurentnog privatnog sektora i uspostavi učinkovitog civilnog društva.

Za provedbu ROP-a, poglavito u idućih nekoliko godina, nadležan je javni sektor. Njegova je uloga ključna i usmjerena na podržavanje županijskih tvrtki. Istodobno, ROP će biti usmjeren na podržavanje civilnog društva i unapređenje podržavajućih sustava koji jačaju društveno blagostanje svih stanovnika i time pridonose podizanju kvalitete življenja na području cijele Županije. Pristup Strategije ROP-a vidljiv je iz sljedećeg dijagrama:

Slika 11: Prikazuje osnovnu ideju strategije ROP-a Županije, tj. način na koji se iskazani cilj i povećanje resursne osnove županije planira ostvariti

Poboljšanje kapaciteta i sposobnosti agencije za provedbu u javnom sektoru također je bitan aspekt ROP-a. Jer, učinkovit i uspješan institucionalni kapacitet i osposobljenost u Županiji nužni su radi učinkovitog korištenja dostupnih domaćih i inozemnih financijskih sredstava. To podrazumijeva ponajprije sredstva pretprijetnih i strukturnih fondova EU – kad budu dostupna, ali i sredstva drugih

međunarodnih izvora financiranja, temeljem bilateralne i multilateralne tehničke i druge pomoći razvoju Županije.

Izrada ROP-a, prvog takvog integralnog strateškog razvojnog dokumenta u Međimurskoj županiji, predstavlja proces učenja koji je započeo u inicijalnoj fazi izrade ovog dokumenta u proljeće 2005. godine i nastavljen je do njegove finalizacije u. veljači 2006. godine. Proces provedbe ROP-a predstavljat će nastavak tog procesa učenja.

Te će promjene značiti sustavno uvođenje efikasnog upravljanja i praćenja dobivenih sredstava kao i provedbe razvojnih projekata. Institucionalno jačanje i podizanje osposobljenosti važno je u pogledu provedbe ROP-a u idućim godinama od strane i Županije i JLS, koje prije nisu imale tolike odgovornosti niti mogućnosti raspolaganja financijskim sredstvima u iznosima predviđenim za provedbu ROP-a.

Provedba ROP-a omogućit će javnom sektoru uspostavu okruženja koje će kroz predložene prioritetne projekte omogućiti i poticati razvoj privatnog sektora kako bi mogao pridonijeti gospodarskom rastu i promicanju razvoja demokratskog civilnog društva. Pri tome će se i sam javni sektor mijenjati, tj. nastat će institucionalno jačanje koje će omogućiti i Županiji i JLS da efikasno i efektivno upravljaju svojim razvojem i kontinuirano revidiraju i unapređuju Regionalni operativni program.

U provedbi ROP-a glavnu ulogu imaju Županijska skupština i Županijsko poglavarstvo, koje predstavljaju izabrani zastupnici i donositelji odluka sa zadaćom promicanja razvoja Županije. U Županiji djeluje Regionalna razvojna agencija REDEA, koja je sudjelovala u izradi ROP-a. Predviđeno je da se Jedinica za provedbu projekata nalazi u sklopu već postojeće razvojne agencije unutar Županije, tj. unutar REDEA-e.

Redea

U Međimurskoj županiji djeluje Regionalna razvojna agencija REDEA, s razvijenim kapacitetom i sposobnostima u predlaganju i provedbi razvojnih projekata i inicijativa, ali i na drugim područjima važnim za provedbu ROP-a. Također, važno je u tom pogledu i iskustveno učenje i stečena znanja REDEA-e vezano za primjenu osnovnih načela regionalne politike EU-a (transparentnost, partnerstvo i dr.), koja su od jeseni 2005. ujedno usvojena načela u sklopu Nacionalne strategije regionalnog razvoja Hrvatske.

REDEA će pratiti proces i pomagati provedbu cijelog ROP-a kroz osmišljavanje novih projekata i privlačenje dodatnih financijskih sredstava. REDEA će poštovati načela transparentnosti, partnerstva, koncentracije i supsidijarnosti na kojima se temelji priprema ROP-a. Radi održivosti cijelog procesa, REDEA može angažirati osobe koje su sačinjavale užu radnu skupinu za izradu ROP-a, a koje će uz daljnju tehničku pomoć ojačati kapacitete za razvoj vještina i znanja potrebnih za planiranje i upravljanje razvojem.

Glavna zadaća REDEA-e bit će utvrđivanje odgovarajućih postupaka za upravljanje i koordinaciju te osiguravanje funkcioniranja mehanizama javne nabave u skladu s odredbama RH, EU-a ili potencijalnih domaćih ili međunarodnih izvora financiranja. REDEA će biti zadužena za učinkovito komuniciranje između Županijske skupštine, Partnerskog odbora za razvoj županije i drugih interesnih skupina u tom procesu, kao i za rad i unapređenje partnerstva u Međimurskoj županiji.

Partnerski odbor za razvoj županije

Partnerski je odbor uz Županijsku skupštinu najvažnije tijelo unutar sustava za provedbu ROP-a. Ono je novo tijelo osnovano tijekom procesa pripreme ROP-a, a sastoji se od članova koji su nositelji interesa, odnosno dionici razvoja Županije.

Partnerski odbor predstavlja savjetodavnu skupinu koja se redovito sastaje i preporučuje ili odbacuje prijedloge pripremljene unutar ROP-a te predlaže preporuke Županijskoj skupštini u svrhu osiguravanja većeg i kvalitetnijeg uključivanja zainteresiranih strana.

Civilni sektor i javne ustanove

Civilni sektor i javne ustanove važni su sudionici u provedbi ROP-a. **Civilni sektor** ima iskustvo u pripremi i provedbi projekata i često raspolaže međunarodnim izvorima financiranja. Procjenjuje se da civilni sektor dobiva četiri puta više sredstava od međunarodnih izvora financiranja nego iz lokalnih izvora (općine i županije) pa stoga predstavlja skupinu institucija koja aktivno utječe na dotok financijskih sredstava u Županiju te omogućuje financiranje aktivnosti koje državne službe ne mogu pokriti.

Javne ustanove, koje se financiraju iz državnog proračuna i proračuna lokalne samouprave, imat će također važnu ulogu u privlačenju sredstava iz vanjskih izvora u Županiju jer zbog neprofitnog karaktera primaju nepovratnu financijsku pomoć iz fondova Europske unije. Istodobno, svojim organizacijskim kapacitetima i djelokrugom rada te su institucije sposobne raspolagati znatnim sredstvima dostupnim kroz zajmove investicijskih i razvojnih banaka.

Civilni sektor i javne ustanove imat će vrlo važnu ulogu u razvijanju i promoviranju suradnje na razvojnim projektima, koji se pokazuju uspješnima u zadovoljavanju potreba zajednice s obzirom da omogućuju osnaživanje i uključivanje samih korisnika u njihovu provedbu. Važna će biti suradnja civilnog sektora i javnih ustanova s REDEA-om u razvoju i promoviranju tih projekata.

Privatni sektor

Privatni je sektor glavni pokretač razvoja i otvaranja novih radnih mjesta. Njegova je zadaća najteža i predstavlja najveći pojedinačni izazov koji će se morati rješavati u okvirima ovog ROP-a. Privatnom je sektoru nužno omogućiti potreban okvir putem odgovorne i djelotvorne potpore države, koja na taj način povećava konkurentnost lokalnog gospodarstva, a konkurentno gospodarstvo otvara nova radna mjesta.

Provedbeni mehanizmi ROP-a, koji će rezultirati razvojem Županije na način koji je naveden i poželjan u ROP-u, izgrađivat će se kroz provedbu mjera i projekata definiranih ROP-om. Glavni mehanizam za uspješnu provedbu jesu kriteriji za odabir projekata koji su u skladu sa zahtjevima domaćih i međunarodnih izvora financiranja i definiranim razvojnim prioritetima, a onda i provedba (praćenje i vrednovanje).

Matrica ključnih dionika

U provedbu ROP-a uključen je širok spektar dionika iz Županije, ali i institucija državne uprave koje djeluju na nacionalnoj razini. U sljedećoj tablici dan je pregled glavnih dionika, njihov sadašnji status, njihova predviđena uloga u provedbi ROP-a te pregled razdoblja i materijalnih resursa potrebnih za ispunjavanje te uloge.

Tablica 14: Pregled ključnih dionika u provedbi ROP-a

Organizacija	Pregled trenutanih djelovanja	Uloga i odgovornosti u implementaciji ROP-a	Vremenski okvir i potrebni resursi
Županija	Izabrano zastupničko i izvršno tijelo Županije.	Usvaja nacrt i konačnu verziju ROP-a; upravlja provedbom i vrednovanjem rezultata.	Usvajanje dokumenata ROP-a: 2006. Provedba ROP-a: 2006.- 2013.
Regionalna razvojna agencija REDEA	Osnovana, imala ključnu ulogu u procesu izrade ROP-a	Pružanje potpore organizacijama u Županiji u pripremi projekata u skladu sa smjernicama i ograničenjima EK.	Jačanje ljudskih resursa i sposobnosti.

Partnerski odbor	Redovito se sastaje i sudjeluje u izradi ROP-a.	Savjetodavno tijelo Županijske skupštine. Dokument ROP-a i projekti u sklopu ROP-a zahtijevat će pisani osvrt i procjenu Partnerstva prije no što budu predloženi Županijskoj skupštini.	Neznatna dodatna sredstva možda će u budućnosti morati biti izdvojena za pokrivanje troškova i osnovno osoblje.
Privatni sektor	Niska razina koordinacije. Potrebno veće uključivanje u prioritetne razvojne projekte.	Ključni dionik odgovoran za stvaranje prihoda i održivih radnih mjesta. Mora dobiti priliku za iznošenje primjedaba i osiguravanje njihova uključivanja pri implementaciji kroz partnerstvo i druge načine.	Potrebno unapređenje organizacije i voljnosti za komunikaciju između Županije i privatnog sektora.
Civilni sektor	Posjeduje iskustvo u procjeni potreba zajednice i planiranju projekata te privlačenju dodatnih sredstava u županiju	Važni dionici jer mogu biti pokretači lokalnog gospodarstva i tvorci novih radnih mjesta.	Potrebno uspostaviti platformu za konstruktivan dijalog, kako između javnog sektora i nevladinih organizacija, tako i između privatnog sektora i nevladinih organizacija. Bit će potrebno donijeti strategiju financiranja, održati raspravu o njoj i usvojiti je.
Nadležna ministarstva	Predstavljaju najviše tehničke hijerarhijske instance uključene u pripremu ROP-a. Upravljaju procesom kroz osnovne smjernice i regulativnu podršku.	Koordinacija raznih izvora financiranja u cilju postavljanja učinkovitog djelatnog sučelja između projekata temeljnih na ROP-u i vanjskih sredstava. Nadzor nad ukupnim radom, praćenje rezultata i razvoj daljnjih smjernica. Praćenje ROP-a s aspekta provedbe Nacionalne strategije regionalnog razvoja RH, a naročito međužupanijske suradnje.	Potrebna je veća razina koordinacije mehanizama združenog financiranja od strane više domaćih i međunarodnih izvora financiranja, upravljanja razvojnom politikom te nadzora i vrednovanja razvojnih programa.

5.3. PRIBAVLJANJE SREDSTAVA I FINANCIRANJE

Osiguranje i pribavljanje financijskih sredstava kao i upravljanje tim sredstvima i praćenje njihova korištenja važan su aspekt provedbe ROP-a. Županija će trebati privlačiti financijska sredstva u projekte koji podržavaju razvojnu strategiju Županije.

Predviđeno je da se ROP financira iz sljedećih izvora sredstava:

- proračunska sredstva Županije i jedinica lokalne samouprave namijenjena kapitalnim ulaganjima;
- nacionalna sredstva Ministarstva mora, turizma prometa i razvitka (predviđena u sklopu Nacionalne strategije regionalnog razvitka) i drugih resornih ministarstava;
- sredstva dostupna temeljem pred pristupnih i budućih strukturnih fondova EU-a, koja će biti raspoloživa za ključne prioritetne projekte. Primjenjivost na županije trenutačno je mala i mora se povećati radi djelotvornog i učinkovitog korištenja raspoloživih sredstava. Upravo s tog aspekta ključno je ojačati kapacitete za pribavljanje i upravljanje tim sredstvima, kao i za praćenje i vrednovanje provedbe ROP-a. Predviđeno je da se tome posveti odgovarajuća pozornost kroz ROP, kao i kroz druge razvojne programe koje pokreće i financira Vlada RH;
- sredstva drugih domaćih i međunarodnih izvora financiranja i drugih bilateralnih i multilateralnih fondova i institucija.

S obzirom na nedostatna financijska sredstva u Županiji, kao i slab financijski položaj većine jedinica lokalne samouprave u Županiji, strategija financiranja povezana je prvenstveno s pristupom međunarodnim izvorima financijske pomoći (uključujući npr. financiranje Europske komisije, Svjetske banke, EBRD i drugih bilateralnih izvora financiranja). Cilj je korištenje dostupnih fondova Europske komisije te postizanje najvišeg stupnja učinkovitosti korištenja dostupnih fondova Vlade RH i drugih multilateralnih i bilateralnih fondova.¹⁸

Županija i JLS moraju osigurati dodatni dio sredstava u novcu ili materijalnom obliku. Dugoročni je cilj razviti poreznu i resursnu osnovu koja će donekle smanjiti oslanjanje na subvencije s nacionalne razine, kao i na pomoć međunarodnih izvora financiranja.

Prepoznato je da svaki domaći i inozemni nosilac financiranja ima vlastite zahtjeve, koji se moraju zadovoljiti prije nego se financiranje potvrdi. Stoga projekti predloženi tim nosiocima financiranja moraju biti takvi da ih oni žele financirati. Oni moraju biti u potpunom skladu s razvojnom strategijom regije u kojoj se projekt realizira i imati dodatnu pozitivnu procjenu izvedivosti (cost-benefit analizu). Jedan od zadataka provedbene jedinice ROP-a unutar REDEA-e bit će osigurati da se u sklopu ROP-a predloženi projekti na pravilan način podnose domaćim i međunarodnim nosiocima financiranja.

Trenutno se može govoriti samo o procjenama dostupnih sredstava, koje ne uključuju ulaganja privatnog sektora i ulaganja nevladinih/lokalnih organizacija. Temeljem analize raspoloživih sredstava, preciznije procjene moći će utvrditi Partnerski odbor i Županijsko poglavarstvo koji će biti zaduženi za provedbu ROP-a.

---

¹⁸ Vidi u Dodatku edukacijski prilog o pred pristupnim fondovima EU-a

5.4. PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROVEDBE ROP-a

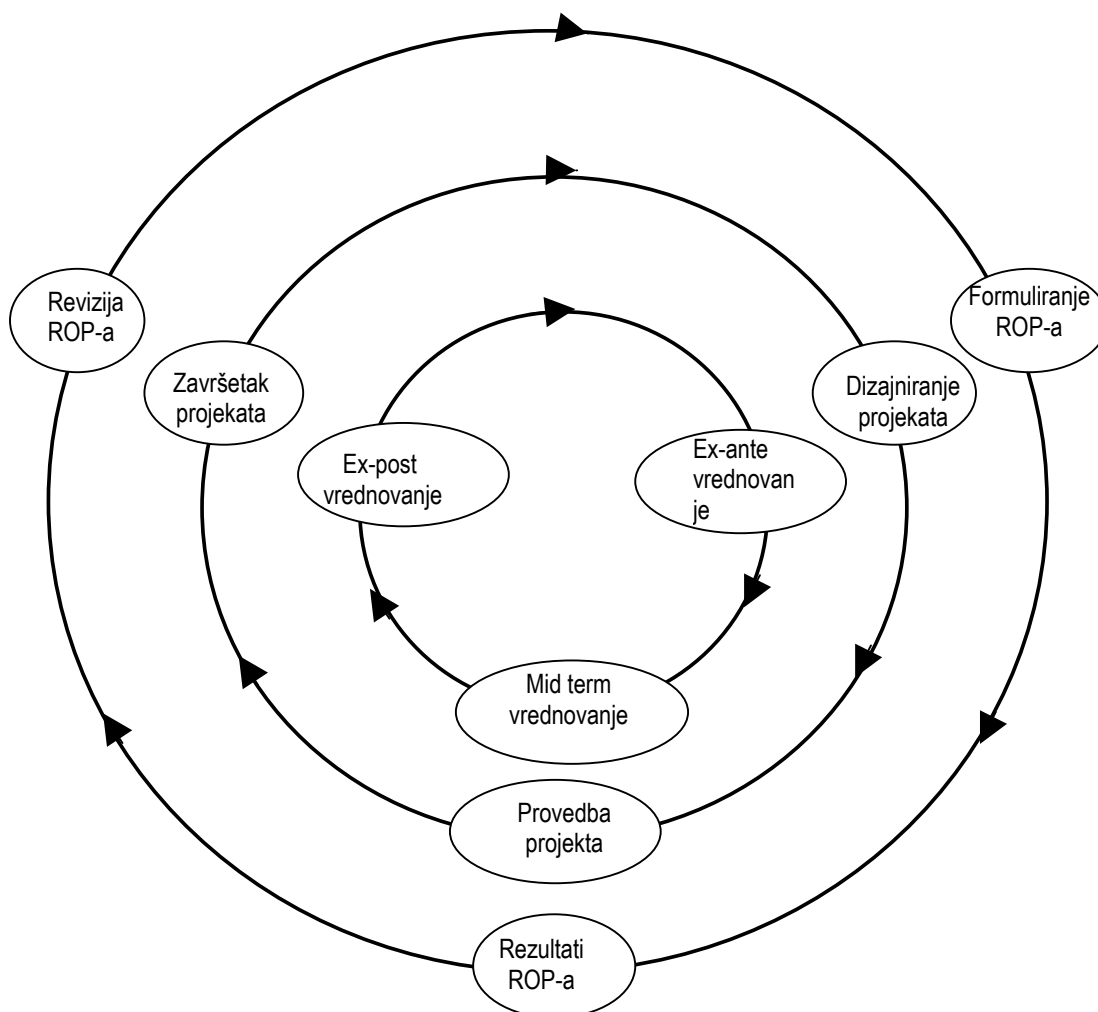
Svrha praćenja i vrednovanja je da se putem sustavnog ispitivanja omogući efikasna i transparentna provedba programa. Praćenje i vrednovanje socio-ekonomskih programa danas je na razini Europske unije pravna obaveza čije se poštovanje strogo zahtijeva radi poboljšanog upravljanja socio-ekonomskim razvojem.

Glavni ciljevi praćenja i vrednovanja su sljedeći:

- opravdanost – provjera postoji li potreba za određenim programom
- efikasnost - sigurnost da su dostupni resursi optimalno iskorišteni
- odgovornost - potvrda do koje mjere su ciljevi određenog programa ostvareni
- provedba – dobra i efikasna provedba i upravljanje
- stvaranje novog znanja - povećanje razumijevanja o tome što funkcionira u i kojim uvjetima i kako poboljšati učinke različitih mjera i programa.

Prikaz odnosa razvojnih politika, programa i evaluacija vidljiv je iz sljedeće sheme:

Shema: Ciklusi ROP-a, projekata i evaluacije

Tko provodi vrednovanje

Osnovno pitanje koje se nameće jest tko provodi vrednovanje – vanjski tim ili stručnjaci "iz kuće"? Obje mogućnosti imaju svoje prednosti i nedostatke. Vanjski stručnjaci često imaju više praktičnog iskustva i neovisni su, što je važno za osiguravanje vjerodostojnosti vrednovanja. S druge strane, interni evaluatori bit će bolje upoznati s institucionalnim i menadžerskim zahtjevima i imati lakši pristup informacijama i ključnom osoblju. Međutim, njih se ne može smatrati neovisnim i moguće je da ne raspolazu dovoljnim stručnim znanjem i vještinama.

Vrednovanje ovog ROP-a provesti će županijsko tijelo prema odluci Partnerskog odbora u suradnji s REDEA-om.

Osnovna ograničenja za sustavno vrednovanje

Jedno od osnovnih ograničenja za sustavno vrednovanje odnosi se na indikatore, tj. nepostojanje pokazatelja, pitanje njihove kvalitete, teškoće u njihovu prikupljanju, troškova njihova prikupljanja ali i vezano za samu potrebu razvoja indikatora. Indikatori u procesu vrednovanja korisni su jedino ako su relevantni, dobro definirani i jasni te ako će pomoći pri mjerenju napretka programa, a to nije uvijek moguće realizirati.

Softverski alat za potporu procesu praćenja i vrednovanja

Za učinkovitu provedbu praćenja i vrednovanja te korištenja rezultata vrednovanja potrebno je organizirati adekvatan informatički sustav upravljanja i pohrane relevantnih podataka. Takav sustav treba osigurati pravovremene informacije o različitim programima, njihovim sudionicima i rezultatima. Osnovu sustava činila bi baza koja bi morala sadržavati sljedeće podatke:

- osnovni podaci o svakom programu (nositelji, vrijeme trajanja, iznos financiranja itd.);
- podaci vezani za sadržaj programa (mjera i prioritet unutar koje se projekt realizira, sažetak projekta)
- ključni pokazatelji rezultata svakog programa;

Bilo bi poželjno da se takav softverski alat temelji na internetskoj tehnologiji koja bi omogućila unos podataka putem interneta kao i pregled sadržaja, čime bi cijeli proces dobio na učinkovitosti i transparentnosti.

Podaci potrebni za vrednovanje prikupljaju se u pravilu na projektnoj razini, koja omogućuje individualno praćenje svakog projekta. S druge strane, agregirani podaci za sve projekte trebaju pružiti mogućnost praćenja provedbe cijelog programa.

Upoznavanje lokalne i županijske zajednice s rezultatima vrednovanja ROP-a

Po završetku i prihvaćanju vrednovanja razvojnih učinaka ROP-a potrebno je s glavnim rezultatima upoznati ključne lokalne i regionalne aktere. Lokalni i regionalni akteri mogu biti upoznati s rezultatima vrednovanja neposredno ili posredno preko medija ili njihovom kombinacijom. Pri tome je posebno važno da rezultati vrednovanja budu iskazani na razumljiv i što objektivniji način.

POKAZATELJI ZA PRAĆENJE I VREDNOVANJE PROVEDBE ROP-a

Pokazatelji predstavljaju osnovicu za vrednovanje koja omogućuje mjerenje uspješnosti projekata unutar programa.

Postoji nekoliko tipologija pokazatelja, od kojih je za socio-ekonomske programe najkorisnija ona koja se sastoji od sljedećih pokazatelja:

- ulaznih;
- izlaznih;
- rezultata i
- dugoročnih učinaka.

Ulazni pokazatelji pružaju informacije o financijskim, ljudskim, materijalnim, organizacijskim i drugim resursima korištenim za provedbu programa. Primjeri ulaznih pokazatelja uključuju: ukupni proračun za provedbu programa, broj ljudi koji rade na provedbi programa, broj organizacija uključenih u provedbu programa itd.

Izlazni pokazatelji odnose se na izravne (opipljive) rezultate projektnih aktivnosti. Primjeri izlaznih pokazatelja su: kilometri izgrađenih cesta, povećanje kapaciteta lokalnog vodovoda, broj usavršenih polaznika tečaja itd.

Pokazatelji rezultata izravno su povezani s ciljevima programa. Oni pokazuju izravan učinak na korisnike programa, a mogu se mjeriti fizičkim ili drugim jedinicama. Rezultati također omogućuju utvrđivanje učinkovitosti pojedinih projekata tj. je li pojedini projekt ostvario predviđene ciljeve. Npr. ciljevi projekta izgradnje i/ili dogradnje vodoopskrbnog sustava mogu biti na primjer a) povećanje kapaciteta sustava, b) povećanje kvalitete sustava (smanjenje redukcije, smanjeni kvarovi, kvalitetnija voda) ili c) povećana teritorijalna pokrivenost sustavom. Svaki od tih ciljeva izravno je povezan s jednim od rezultata projekta: povećanim kapacitetom, povećanom kvalitetom ili povećanom pokrivenošću.

Pokazatelji dugoročnih učinka ukazuju na posljedice koje će program imati u dugom roku. Oni pokazuju posredne utjecaje projekata na veći dio stanovništva i na šire aspekte društvenog i gospodarskog razvoja (povećanje investicija, uvođenje novih usluga, promjene ponašanja pojedinaca ili tvrtki, povećanje zapošljavanja). Dugoročni su učinci povezani sa svrhom projekata tj. krajnjom namjenom pokretanja projekata.

Svaki od tih učinaka dalje se može kategorizirati prema pojedinim skupinama korisnika projekta. U pravilu korisnike projekata dijelimo na:

- a) lokalno stanovništvo
- b) lokalno gospodarstvo
- c) jedinice lokalne/regionalne samouprave
- d) lokalne nevladine i druge organizacije

Cilj je takve podjele procijeniti učinke projekata na ključne protagoniste razvoja, a to su upravo stanovništvo, poduzetnici, jedinica lokalne/regionalne samouprave te lokalne nevladine i druge organizacije.

Izvori prikupljanja podataka

Kvaliteti ocjenjivanja pridonosi veći broj izvora prikupljanja podataka. Na taj se način smanjuje rizik gubitka na kvaliteti podataka kao posljedica postojanja samo jednog izvora podataka. Zbog toga je poželjno za svaki projekt zasebno razmotriti sve mogućnosti prikupljanja podataka. Moguće metode prikupljanja podataka uključuju podatke iz zahtjeva za dodjelu sredstava, izvješća o završetku projekta, poštansku anketu, osobni intervju, službenu statistiku, fokus-grupe koje okupljaju sve relevantne sudionike projekta itd.

Primjeri korištenja potencijalnih pokazatelja:

I. POKAZATELJI KOJI MJERE UČINAK PROJEKTA NA STANOVNIŠTVO	
1. Društvena relevantnost projekta	1.1. Udjel stanovnika korisnika rezultata projekta u ukupnom stanovništvu 1.2. Ocjena važnosti projekta za lokalno stanovništvo
2. Rast zaposlenosti	2.1. Broj novozaposlenih osoba u pripremljivoj i provedbenoj fazi projekta 2.2. Broj novozaposlenih nakon završetka projekta
3. Sudjelovanje lokalnih aktera u planiranju i provedbi projekta - doprinos društvenom zajedništvu	3.1. Broj lokalnih udruga i organizacija uključenih u planiranje i provedbu projekta. 3.2. Broj javnih rasprava/održanih radionica o projektu
4. Financijski učinci projekta za stanovništvo	4.1. Procijenjeni ukupni financijski učinak projekta na stanovništvo
5. Obuhvat ugroženih skupina stanovništva projektom (nezaposleni, korisnici socijalne pomoći)	5.1. Da li projekt posebno cilja ugrožene skupine društva? 5.2. Udjel ugroženih skupina društva obuhvaćenih projektom u ukupno ugroženom stanovništvu iste kategorije (nezaposleni, korisnici socijalne pomoći)
6. Učinak na ravnopravno zapošljavanje spolova	6.1. Broj žena među novozaposlenim osobama (uključujući direktno i indirektno zapošljavanje) 6.2. Indirektni oblici potpore ravnopravnosti spolova pri zapošljavanju – potpora udrugama koje promiču i potiču zapošljavanje žena
II. POKAZATELJI KOJI MJERE UČINAK PROJEKTA NA LOKALNO GOSPODARSTVO	
7. Ocjena važnosti projekta za razvoj lokalnog gospodarstva	7.1. Ocjena važnosti projekta za unapređenje konkurentnosti lokalnog gospodarstva 7.2. Udjel poduzetnika koji imaju neposrednu korist od projekta u ukupnom broju lokalnih poduzetnika
8. Učinci projekta na veličinu i strukturu lokalnog gospodarstva	8.1. Porast broja poduzetnika kao (izravna i/ili neizravna) posljedica realizacije projekta 8.2. Doprinos sektorskoj diverzifikaciji poduzetnika
9. Učinak na turizam	9.1. Porast turističkih kapaciteta (porast broja postelja) 9.2. Kvalitativan doprinos razini turističke usluge (diverzifikacija turističke ponude, kvalitetniji smještaj...)
10. Financijski učinak projekta na lokalne poduzetnike	10.1. Financijski udjel lokalnih poduzetnika u ukupnoj vrijednosti provedbe projekta 10.2. Procijenjeni dugoročni financijski efekt projekta na lokalne poduzetnike
III. POKAZATELJI KOJI MJERE UČINAK PROJEKTA NA LOKALNU JEDINICU	
11. Doprinos jačanju kapaciteta lokalne uprave u planiranju i provedbi projekata	11.1. Odnos financijske vrijednosti projekta prema veličini lokalnog proračuna u godini realizacije projekta 11.2. Ocjena doprinosa jačanju kapaciteta lokalne uprave za planiranje i provedbu razvojnih projekata

12. Financijski učinci realizacije projekta za lokalnu jedinicu	12.1. Godišnji financijski prihodi kao posljedica realizacije projekta (u % od proračuna jedinice tekuće godine) 12.2. Godišnji financijski trošak održavanja investicije za lokalnu jedinicu (u % od proračuna jedinice tekuće godine) 12.3. Neto godišnji financijski efekt projekta na lokalni proračun (12.1 – 12.2)
13. Doprinos projekta razvoju suradnje s akterima iz drugih lokalnih/regionalnih/prekograničnih jedinica	13.1. Ocjena suradnje s drugim lokalnim jedinicama u planiranju i provedbi projekta
IV. POKAZATELJI KOJI MJERE OSTALE VAŽNE UČINKE PROJEKTA	
14. Smanjenje različitih oblika izoliranosti	14.1. Ocjena učinka projekta na smanjenje prometne izoliranosti 14.2. Ocjena učinka projekta na smanjenje obrazovne izoliranosti 14.3. Ocjena učinka projekta na smanjenje kulturne izoliranosti
15. Zaštita okoliša i održivo korištenje prirodnih izvora	15.1. Ocjena učinka projekta na unapređenje zaštite okoliša 15.2. Ocjena učinka projekta na održivo korištenje prirodnih izvora
16. Ocjena učinkovitosti projekta (samo za infrastrukturne projekte)	16.1. Izgrađenost infrastrukture po novčanoj jedinici
17. Djelotvornost projekta	17.1 Ocjena dostizanja postavljenih ciljeva

5.5. BUDUĆNOST ROP-a

ROP treba razmatrati kao dinamičan, "otvoreni" razvojni dokument koji će s vremenom trebati mijenjati i prilagođavati promjenama u okruženju.

ROP predstavlja opći okvir razvoja kojim se procjenjuju razvojni projekti i prioritete. Županija je zadužena za upravljanje ROP-om pa će morati razmatrati i uvažavati potrebne promjene u Županiji, u okruženju i one predložene od dionika.

S obzirom na spomenutu ulogu ROP-a predlaže se:

1. Godišnja kontrola/praćenje napretka - treba ju izraditi u vrijeme utvrđivanja županijskog proračuna za narednu godinu. Potrebno je ispitati svaki segment koji se odnosi na ciljeve i prioritete (mjere, projekte, odnosno predviđene rezultate) ROP-a kako bi se ocijenio postignut napredak i utvrdila uspješnost projekata.

Potrebno je potkrijepiti razloge za moguće predložene izmjene, a zatim se godišnja kontrola podnosi Partnerskom odboru radi usuglašavanja i odluke. Partnerski odbor može zatražiti pojašnjenja i prirediti preporuke za Županijsku skupštinu kako bi se na vrijeme mogao korigirati proračun za narednu godinu.

2. Dvogodišnje vrednovanje - naročito se treba usredotočiti na ostvarene rezultate projekata s obzirom na korištena sredstva. Radi se o formalnom procesu koji će obavljati Razvojna agencija REDEA, čiji će stručnjaci utvrđivati uspješnost projekata, njihovu učinkovitost, relevantnost i implikacije.

Svoj će izvještaj dostavljati Partnerskom odboru, čije će vrednovanje biti dostupno javnosti.

Službenom odlukom Skupštine predložene se izmjene mogu prihvatiti ili odbaciti, ali isključivo na temelju preporuka od strane Partnerstva. Na taj će način ROP biti stalno razmatran i ažuriran, rezultati će biti dostupni javnosti, a odlučivanje službeno evidentirano. Time će se ROP kontinuirano poboljšavati, a odlučivanje o razvojnoj politici mijenjati. Partnerstvo će se jačati i učvršćivati.

U tom smislu, ROP se može razmatrati kao "živi plan" koji će omogućavati potrebne promjene za potrebe razvojne politike Međimurske županije, istodobno ostavljajući mogućnost jasnog određivanja područja u kojima je potrebna suradnja s drugim županijama, ali i s prekograničnim i drugim regijama.

5.6. SLJEDEĆI KORACI

Sljedeći koraci u provedbi ROP-a Međimurske županije jesu:

- 1) Usvajanje dokumenta Regionalnog operativnog programa od strane Županijske skupštine,
- 2) Definiranje prioritetnih projekata od strane Partnerskog odbora,
- 3) Zaduživanje REDEA-e za provedbu projekata,
- 4) Pružanje tehničke pomoći za provedbu ROP-a – održavanje izgradnje kapaciteta REDEA-e (pružanje pomoći preko NSRD i drugih programa) za provedbu projekata u procesima upravljanja provedbom ROP-a, privlačenje sredstava za predložene projekte, priprema projektne dokumentacije te provedba praćenja i vrednovanja uspješnosti projekata,
- 5) Nadzor nad pripremom projekata od strane REDEA-e,
- 6) Priprema prvog kruga studija izvedivosti,
- 7) Početak provedbe prioritetnih projekata,
- 8) Trajno ažuriranje, analiza i upravljanje bazom projekata.

DODATAK

DODATAK 1. STATISTIČKI PRILOZI

Tabela: broj aktivnih trgovačkih društava u 2003. i 2004. godini po gospodarskim područjima

Područje djelatnosti		Broj aktivnih trgovačkih društava							
		Struktura 2003.				Struktura 2004.			
		ukupno	mala	srednja	velika	ukupno	mala	srednja	velika
A	Poljoprivreda, lov, šumarstvo	35	31	3	1	38	34	3	1
B	Ribarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-
C	Rudarstvo i vađenje	-	-	-	-	-	-	-	-
D	Prerađivačka industrija	362	316	29	17	360	308	33	19
E	Opskrba el. strujom, plinom i vodom	2	-	-	2	2	-	-	2
F	Graditeljstvo	219	211	5	3	221	212	5	4
G	Trgovina na veliko i malo	622	597	22	3	631	607	21	3
H	Hoteli i restorani	90	89	1	-	99	99	-	-
I	Prijevoz, skladištenje i veze	79	75	4	-	78	74	4	-
J	Financijsko posredovanje	29	29	-	-	28	28	-	-
K	Poslovanje nekret. i poslov. usluge	222	216	6	-	223	219	4	-
L	Javna uprava i obr., obv. soc. osig.	-	-	-	-	-	-	-	-
M	Obrazovanje	24	24	-	-	25	25	-	-
N	Zdravstvena zaštita i soc. skrb	19	18	1	-	25	24	1	-
O	Ostale društ., soc. i usl. djelat.	50	49	1	-	57	55	2	-
Ukupno		1.753	1.655	72	26	1.787	1.685	73	29

Tabela: Izvoz Republike Hrvatske i Međimurske županije (2003./2004.)

u 000 USD

NKD	IZVOZ			
	MEĐIMURSKA ŽUPANIJA		REPUBLIKA HRVATSKA	
	I.-XII.2003.	I.-XII.2004.	I.-XII.2003.	I.-XII.2004.
Poljoprivreda	5.836	7.388	44.952	49.046
Ribarstvo			78.126	54.961
Rudarstvo			63.105	105.087
Prerađivačka	157.380	200.719	5.162.852	6.830.523
Opskrba EE			10.326	54.388
Građevinarstvo	296	1.091		
Trgovina	4.228	5.407	520.446	618.575
Ugostiteljstvo				
Promet, skl. i veze	176	0		
Financ. posredovanje				
Poslovanje nekr.	552	110		
Javna uprava i obrana				
Obrazovanje				
Zdravstvena zaštita	0	2		
Ost. drustv. i soc. dj.	8	9		

Izvor: DZS

Tabela: Uvoz Republike Hrvatske i Međimurske županije (2003./2004.)

u 000 USD

NKD	UVOZ			
	MEĐIMURSKA ŽUPANIJA		REPUBLIKA HRVATSKA	
	I.-XII.2003.	I.-XII.2004.	I.-XII.2003.	I.-XII.2004.
Poljoprivreda	2.600	4.541	90.327	123.759
Prerađivačka	143.655	168.223	6.652.118	6.791.180
Opskrba EE	3.085	1.340	242.060	276.924
Građevinarstvo	7.489	8.198		
Trgovina	81.056	84.434	6.472.727	7.383.695
Ugostiteljstvo	247	117		
Promet, skl. i veze	2.442	1.204		
Financ. posredovanje	13	61		
Poslovanje nekr.	4.550	6.039		
Javna uprava i obrana				
Obrazovanje	311	111		
Zdravstvena zaštita	22	11		
Ost. drustv. i soc. dj.	604	828		
Ribarstvo			44.423	26.417
Rudarstvo			60.061	78.907

Izvor: DZS

DODATAK 2. SUDIONICI I SURADNICI ROP-a

RADNA SKUPINA

Društvene djelatnosti	
1. REDEA	Marjan Novak Sandra Polanec Marinović
2. Župan Međimurske županije	Josip Posavec
3. Upravni odjel za društvene djelatnosti	Blaženka Novak
4. Odsjek za školstvo, kulturu i sport	Golubić Dragutin
5. Odsjek za zdravstvo i socijalnu skrb	Andrea Sever Cafuk
6. Hrvatski Zavod za zapošljavanje	Vladimir Zebec Marina Kodba
7. Ured za statistiku	Mr. Juraj Lajtman, pomoćnik predstojnika
8. Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	Renata Kutnjak- Kiš
9. Centar za socijalnu skrb	Pavle Marčetić
Gospodarstvo	
1. REDEA	Marjan Novak Sandra Polanec Marinović
2. Upravni odjel za gospodarski razvoj	Danica Pošta
3. Zamjenik župana	Mladen Križaić
4. Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne odnose – Odsjek za gospodarstvo	Ksenija Brlek
5. Služba za gospodarstvo i imovinsko pravne odnose – Odsjek za gospodarstvo	Nenad Juzbašić
6. FINA	Nada Jelaš
7. Hrvatska obrtnička komora	Anđelko Crnčec
8. Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu	Suzana Pajić
9. Porezna uprava	Damir Habuš Marija Žnidar
10. Hrvatska gospodarska komora	Dijana Krnjak
11. Turistička zajednica Međimurske županije	Rudi Gula
Upravljanje razvojem	
1. REDEA	Marjan Novak Mihaela Pancer
2. Zamjenik župana	Mladen Križaić
3. Hrvatski Zavod za zapošljavanje	Vladimir Zebec Marina Kodba
4. Služba za međunarodnu i međužupanijsku suradnju	Andrea Horvat Kramarić Darko Radanović
5. Upravni odjel za gospodarski razvoj	Danica Pošta
6. Odsjek za proračun i financije	Nada Kraljić Horvat
7. Ured državne uprave u Međimurskoj županiji	Branimir Posavec, predstojnik
Prirodni i izgrađeni resursi	
1. REDEA	Marjan Novak Mihaela Pancer
2. Služba za prostorno uređenje, zaštitu okoliša i graditeljs.	Melanija Car
3. Zavod za prostorno uređenje	Mr. sc. Sandra Golubić
4. Turistička zajednica Međimurske županije	Marija Purić - Hranjec
5. Turistička zajednica Međimurske županije	Rudi Gula
6. Zavod za prostorno uređenje	Sutlar Dragomir
7. HRVATSKE ŠUME	Mr.sc. Dalibor Štorga
8. ELEKTRA ČAKOVEC	Ratimir Orlovac
9. ŽUPANIJSKA UPRAVA ZA CESTE	Krunoslav Tarandek
10. MEĐIMURSKE VODE	Vladimir Topolnjak
11. HRVATSKE VODE	Ivica Mustač
12. MUZEJ MEĐIMURJA	Mr.sc. Vladimir Kalšan

PARTNERSKA SKUPINA

Tumačenje boja:

Odabrane 4 boje odgovaraju formiranim radnim skupinama za potrebe ROP-a.

(Plavo – gospodarstvo

Zeleno – prirodni i izgrađeni resursi

Crveno – društvene djelatnosti

Ljubičasto – upravljanje razvojem)

UDRUGE PODUZETNIKA	
Udruga obrtnika i poduzetnika Donja Dubrava	Stjepan Rusak
Udruga poduzetnika i obrtnika općine Nedelišće	Ivan Horvat
Grupa trgovaca Čakovec	Rešetar Ivan
Udruga ekonomista Međimurja	Alojzije Sobočanec
Društvo građevinskih inženjera i tehničara Međimurja	Josip Švenda
Društvo pravnika Međimurja	Ksenija Salopek
INOMA - Društvo inovatora Međimurja	Darko Dobošić
UDRUGA ZA ZAŠTITU PRIRODNIH RESURSA	
Udruga za zaštitu prirodne baštine MURA	Marija Purić – Hranjec
ZEUS, Zaštitarsko – ekološka udruga Senjar	Renata Miser
EOL – Ekološka organizacija LIPA	Peđa Nedeljkov
Vinska cesta Međimurja	Franjo Lovrec
ZEON NOBILIS	Siniša Golub
KULTURNE, DRUŠTVENE, SPORTSKE I OSTALE UDRUGE	
Zajednica HKUU-a Međimurske županije	Dejan Buvač
Klub Međimuraca Zagreb	Krunoslav Lisjak
Klub studenata Međimurje	Pilić Tomas
Matica Hrvatska Čakovec	Zvonimir Bartolić
Zajednica športskih udruga i saveza Međimurske županije	Miljenko Topličanec
Udruga ROMA BAJAŠA MŽ	Horvat Franc
Udruga ROMA Međimurja	Balog Josip
ROTARY klub Čakovec	Mladen Lebar
LIONS KLUB ZRINSKI ČAKOVEC	dr. Ivanka Trstenjak Rajković
Udruga MEĐIMURSKE ROKE	Mirjana Biber Hren
Udruga HRVATSKA ŽENA	Kristina Puhalović
LIDER –centar za promicanje znanja i razvoj društva	Tomislav Strnišćak
Udruga umirovljenika MŽ	Petar Horvat
Zajednica Udruga HVIDRA-a	Mladen Klanjšćak
B A N K E	
Međimurska banka	Nenad Jedud
Raiffeisenbank Austria d.d. Podružnica Čakovec	Jasminka Rojko
O S T A L O / INSTITUCIJE/NAČELNICI	
SSSH – Povjereništvo	Franjo Veble
SSSH – Povjereništvo – Sektor metala	Branko Knez
SSSH – Povjereništvo – Sektor tekstila	Savo Šmitran
Centar za kulturu	Ladislav Varga

Županijska bolnica Čakovec	Franjo Fundak
Crkva	Predstavnik
Društvo za zaštitu potrošača «Potrošač»	Slavica Crnčević
MŽ – Pročelnik odjela za zaštitu i spašavanje	Ferid Kašmo
Policajska Uprava međimurska	Gosarić
GRAD ČAKOVEC	Branko Šalomon
GRAD MUSRKO SREDIŠĆE	Rudolf Klennert
GRAD PRELOG	Dragutin Glavina
OPĆINA BELICA	Zvonimir Taradi
OPĆINA DEKANOVEC	Ivan Hajdarović
OPĆINA DOMAŠINEC	Dragutin Lisjak
OPĆINA DONJA DUBRAVA	Marijan Varga
OPĆINA DONJI KRALJEVEC	Mladen Čonka
OPĆINA DONJI VIDOVEC	Josip Grivec
OPĆINA GORIČAN	Mario Moharić
OPĆINA GORNJI MIHALJEVEC	Franjo Kovačić
OPĆINA MALA SUBOTICA	Josip Šegović
OPĆINA NEDELIŠĆE	Mladen Posavec
OPĆINA OREHOVICA	Franjo Bukal
OPĆINA PODTUREN	Josip Lepen
OPĆINA PRIBISLAVEC	Rajko Grkavac
OPĆINA SELNICA	Andelko Kovačić
OPĆINA STRAHONONEC	Sanja Krištofić
OPĆINA SV. JURAJ NA BREGU	Zoran Šarić
OPĆINA SVETA MARIJA	Marija Frančić
OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI	Franjo Makovec
OPĆINA ŠENKOVEC	Viktor Peras
OPĆINA ŠTRIGOVA	Branko Resman
OPĆINA VRATIŠINEC	Biserka Tarandek
OPĆINA KOTORIBA	Zoran Radmanić
Konzultant	Bacinger Josip
GKP ČAKOM	Ivica Perhoč
GKP PRE-KOM d.o.o.	Željko Poredoš
MURS-EKOM d.o.o.	Juraj Zadravec
Hrvatske željeznice	Milan Marković
UNIMER d.o.o.	Ivan Sanjković
AGROMEĐIMURJE d.d.	Zlata Gašparić
MEĐIMURJE - PLIN	Vladimir Ivković
HESPO	Stjepan Hrešč
EKO MEĐIMURJE d.d.	Tomislav Strnišćak
ČAKOVEČKI MLINOVI	Stjepan Varga
MI VAJDA d.d.	Vladimir Mesarić
TVORNICA STOČNE HRANE d.d.	Josip Novaković
POLJOPRIVREDNA ZADRUGA	Branko Krnjak
ZRINSKI	Vladimir Halić
JELEN	Darko Pintarić
MEĐIMURJE TEGRA d.d.	Terezija Božek
TEHNIX	Đuro Horvat
CENTROMETAL	Davor Zidarić
LETINA-INOX d.o.o.	Mladen Letina
DOHOMONT d.o.o.	Antun Horvat
TEAM d.d.	Josip Švenda

MEĐIMURJE GRADITELJSTVO d.o.o.	Goran Knežević
INTER MEDIA d.o.o.	Dejan Novak
DIGITAL MEDIA d.o.o.	Boris Bakač
MEĐIMURJEPLET d.d.	Alojzije Sobočanec
APT d.o.o.	Andelko Kovačić
MEDIKOL	dr. Ivanka Trstenjak Rajković
MEDIJI	
RADIO 1	Miljenko Ovčar
TELEVIZIJA ČAKOVEC	David Vugrinec
Dopisništvo HTV-a	Smrtić Damir
Međimurske novine	Tomislav Novak
List Međimurje	Bojan Benčik
Dječji centar Čakovec	Mirjana Majdančić
Udruga ravnatelja OŠ	Ivica Pajić
TIOŠ	Dražen Blažeka
Ekonomska i trgovačka škola	Duška Novak
Gimnazija Čakovec	Tea Runjak Dragić
Gospodarska škola Čakovec	Vladimir Masten
Srednja škola Prelog	Tomislav Gregur
Graditeljska škola	Zoran Pazman
Visoka učiteljska škola Čakovec	Đuro Blažeka
UDRUŽENJE OBRTRNIKA - SEKCIJE	
Udruženje obrtnika MŽ	Antun Kukovec
Udruženje ugostitelja Međimurja	Mirjana Čanadi
Sekcija obrtnika uslužnih djelatnosti	Franjo Cimerman
Sekcija obrtnika prijevoza robe i usluga	Antun Kukovec
Sekcija obrtnika građevinskih djelatnosti	Slavko Faltak
Sekcija trgovačke i sličnih djelatnosti	Franjo Božak
Sekcija obrtnika proizvodnih djelatnosti	Ivan Lepoglavec
Sekcija obrtnika elektroinstalaterske, elektromehaničarske i rtv meh. djelatnosti	Josip Varga
STRUKOVNE GRUPE HGK	
Strukovna grupa trgovine	Franjo Vlah
Strukovna grupa tekstilne i obućarske industrije	Darko Pintarić
Strukovna grupa poljoprivrede i prateće industrije	Vladimir Mesarić
Strukovna grupa metaloprerađivačke industrije	Đuro Horvat
Strukovna grupa graditeljstva i industrije građevnog materijala	Josip Švenda
Strukovna grupa prometa	Mirko Maček
POLJOPRIVREDNE UDRUGE U MŽ	
Međimurska udruga za integriranu proizvodnju voća	Andelko Horvat
Međimurska udruga proizvođača povrća	Sandra Horvat
Društvo vinogradara i vinara Međimurja – HORTUS CROATIAE	Dejan Jambrović
Međimurska udruga proizvođača mlijeka	Zlatko Vrzan
Međimurska udruga uzgajivača simentalskog goveda	August Crikvenčić
AGACIA Udruga pčelara Međimurske županije	Anton Hruška
Regionalna udruga kozara i ovčara - RUKA	Stjepan Zadravec
Udruga uzgajivača međimurskog konja	Kristijan Valkaj
Udruga uzgajivača svinja Međimurja	Sonja Fažon
Podružnica udruge uzgajivača holštajna za SZ dio HR	Marija Vranović
GRADSKA UPRAVA GRADA ČAKOVCA	

Upravni odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša, stambene i komunalne poslove	Karmen Franin
Upravni odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša, stambene i komunalne poslove	Ninoslav Šipoš
Tajnik Grada	Dragica Kemeter
Upravni odjel za društvene djelatnosti	Slobodan Veinović
Upravni odjel za financiranje	Lidija Jaklin
GRADSKA UPRAVA GRADA PRELOGA	
Upravni odjel za društvene djelatnosti	
Upravni odjel za financije i proračun	Katica Ujlaki
Upravni odjel za prostorno uređenje, stambeno komunalne poslove, graditeljstvo i zaštitu okoliša	Željko Poredoš
GRADSKA UPRAVA GRADA MURSKO SREDIŠĆE	
Upravni odjel za gospodarstvo, graditeljstvo, zaštitu okoliša, stambene i komunalne poslove	Dvanajščak Igor
Upravni odjel za financiranje, proračun, društvene djelatnosti i socijalnu skrb	Marija Kraljić
TURISTIČKE ZAJEDNICE	
Turistička zajednica grada Čakovca	Somodi Đurđa
Turistička zajednica grada Preloga	Ivan Gradečak
Turistička zajednica grada Mursko Središće	Damir Jurinić
Turistička zajednica općine Nedelišće	Franjo Soldat
Turistička zajednica općine Kotoriba	Bernarda Habuš
Turistička zajednica općine Štrigova	Josip Mikec

PARTNERSKI ODBOR

PREZIME I IME ČLANA (po abecednom redu)	INSTITUCIJA/UDRUGA/OSTALO
PODGRUPA: GOSPODARSTVO	
1. Bakač Boris	DIGITAL MEDIA d.o.o.
2. Dobošić Darko	INOMA - Društvo inovatora Međimurja
3. Fažon Sanja	Udruga uzgajivača svinja Međimurja
4. Franin Karmen	Grad Čakovec – Upravni odjel za graditeljstvo, zaštitu okoliša, stambene i komunalne poslove
5. Horvat Anđelko	Udruga za integriranu proizvodnju voća
6. Horvat Đuro	HGK - Strukovna grupa metaloprerađivačke industrije TEHNIX d.o.o,
7. Horvat Sandra	Međimurska udruga proizvođača povrća
8. Jambrović Dejan	Društvo vinogradara i vinara Međimurja – HORTUS CROATIAE
9. Jeđud Nenad	Međimurska banka
10. Knez Branko	SSSH – Povjereništvo – Sektor metala
11. Lepoglavec Ivan	Udruženje obrtnika - Sekcija obrtnika proizvodnih djelatnosti
12. Mesarić Vladimir	MI VAJDA d.d, HGK - Strukovna grupa poljoprivrede i prateće industrije
13. Novak Dejan	INTER MEDIA d.o.o.
14. Pintarić Darko	HGK - Strukovna grupa tekstilne i obučarske industrije JELEN d.d
15. Sobočanec Alojzije	Udruga ekonomista Međimurja, Međimurjeplet d.d
16. Šmitran Savo	SSSH – Povjereništvo – Sektor tekstila
17. Švenda Josip	HGK - Strukovna grupa graditeljstva i ind. građevnog materijala, Društvo građevinskih inženjera i tehničara Međimurja, Team d.d.,
18. Varga Josip	Udruženje obrtnika - Sekcija obrtnika elektroinstalaterske, elektromehaničarske i RTV mehaničarske djelatnosti
19. Veble Franjo	SSSH – Povjereništvo
20. Vlah Franjo	HGK - Strukovna grupa trgovine
21. Vranović Marija	Podružnica udruge hrvatskih uzgajivača holštajna za sjeverozapadni dio Hrvatske
22. Vrzan Zlatko	Međimurska udruga proizvođača mlijeka
23. Zadavec Stjepan	Regionalna udruga kozara i ovčara «Ruka»
PODGRUPA: PRIRODNI I IZGRAĐENI RESURSI	

24. Golub Siniša	Zaštitarsko ekološka organizacija NOBILIS
25. Gradečak Ivan	Turistička zajednica grada Preloga
26. Habuš Bernarda	Turistička zajednica općine Kotoriba
27. Ivković Vladimir	Međimurje – plin
28. Jurinić Damir	Turistička zajednica grada Mursko Središće
29. Lovrec Franjo	Vinska cesta Međimurja
30. Marković Milan	Hrvatske željeznice – kolodvor Čakovec
31. Mikec Josip	Turistička zajednica općine Štrigova
32. Nedeljkov Peđa	Ekološka organizacija LIPA
33. Perhoč Ivica	GKP Čakom d.o.o.
34. Poredoš Željko	GKP PRE-KOM d.o.o.
35. Purić Hranjec Marija	Udruga za zaštitu prirodne baštine MURA
36. Soldat Franjo	Turistička zajednica općine Nedelišće
37. Somođi Đurđa	Turistička zajednica Grada Čakovca
PODGRUPA: DRUŠTVENE DJELATNOSTI	
38. Balog Josip	Udruga Roma Međimurja
39. Bartolić Zvonimir	Matica Hrvatska Čakovec
40. Blažeka Dražen	TIOŠ Čakovec
41. Blažeka Đuro	Visoka učiteljska škola Čakovec
42. Buvač Dejan	Zajednica HKUU-a Međimurske županije
43. Crnčević Slavica	Društvo za zaštitu potrošača «Potrošač»
44. Fundak Franjo	Županijske bolnica Čakovec
45. Horvat Franc	Udruga Roma Bajaša Međimurske županije
46. Lisjak Krunoslav	Klub Međimuraca Zagreb Klub studenata Zagreb
47. Majdančić Mirjana	Dječji centar Čakovec
48. Mirjana Biber Hren	Udruga MEĐIMURSKE ROKE
49. Novak Dušanka	Ekonomska i trgovačka škola Čakovec
50. Ovčar Miljenko	RADIO 1
51. Pajić Ivica	OŠ Nedelišće, Udruga ravnatelja OŠ
52. Pazman Zoran	Graditeljska škola Čakovec

53. Puhalović Kristina	Udruga HRVATSKA ŽENA
54. Runjak Dragić Tea	Gimnazija Čakovec
55. Topličanec Miljenko	Zajednica športskih udruga i saveza Međimurske županije
56. Trstenjak Rajković Ivanka	MEDIKOL , Lions klub Zrinski
57. Veinović Slobodan	Grad Čakovec – Upravni odjel za društvene djelatnosti
PODGRUPA: UPRAVLJANJE RAZVOJEM	
58. Bacinger Josip	Bercon d.o.o.
59. Bukal Franjo	OPĆINA OREHOVICA
60. Čonka Mladen	OPĆINA DONJI KRALJEVEC
61. Frančić Marija	OPĆINA SVETA MARIJA
62. Glavina Dragutin	GRAD PRELOG
63. Grivec Josip	OPĆINA DONJI VIDOVEC
64. Grkavac Rajko	OPĆINA PRIBISLAVEC
65. Hajdarović Ivan	OPĆINA DEKANOVEC
66. Klennert Rudolf	GRAD MURSKO SREDIŠĆE
67. Kovačić Anđelko	OPĆINA SELNICA
68. Kovačić Franjo	OPĆINA GORNJI MIHALJEVEC
69. Krištofić Sanja	OPĆINA STRAHONONEC
70. Lepen Josip	OPĆINA PODTUREN
71. Lisjak Dragutin	OPĆINA DOMAŠINEC
72. Makovec Franjo	OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI
73. Moharić Mario	OPĆINA GORIČAN
74. Peras Viktor	OPĆINA ŠENKOVEC
75. Posavec Mladen	OPĆINA NEDELIŠĆE
76. Radmanić Zoran	OPĆINA KOTORIBA
77. Resman Branko	OPĆINA ŠTRIGOVA
78. Šalamon Branko	GRAD ČAKOVEC
79. Šarić Zoran	OPĆINA SV. JURAJ NA BREGU
80. Šegović Josip	OPĆINA MALA SUBOTICA

81. Taradi Zvonimir	OPĆINA BELICA
82. Tarandek Biserka	OPĆINA VRATIŠINEC
83. Varga Marijan	OPĆINA DONJA DUBRAVA

PODUZETNICI

Naziv poduzeća	Direktor
PREHRANA	
ČAKOVEČKI MLINOVI d.d	Stjepan Varga
MI VAJDA d.d.	Vladimir Mesarić
TVORNICA STOČNE HRANE d.d.	Josip Novaković
POLJOPRIVREDNA ZADRUGA	Branko Krnjak
AGROMEDIMURJE d.d.	Zlata Gašparić
PRERADA, METALA, PLASTIKE I DRVA	
HESPO d.o.o	Stjepan Hrešć
EKO MEĐIMURJE d.d.	Tomislav Strnišćak
ZRINSKI d.d	Vladimir Halić
TEHNIX d.o.o	Đuro Horvat
CENTROMETAL d.o.o	Davor Zidarić
LETINA-INOX d.o.o.	Mladen Letina
DOHOMONT d.o.o.	Antun Horvat
MEĐIMURJEPLET d.d.	Alojzije Sobočanec
FEROKOTAO d.o.o	Josip Vugrinec
ŠESTAN BUSH d.o.o	Alojzije Šestan
BERNARDA d.o.o	Bernarda Cecelja
DOMET d.o.o	Ivan Erent
KERBEK d.o.o	Ivan Belužić
ELCOP d.o.o	Davor Radek
GRADITELJSTVO	
TEAM d.d.	Josip Švenda
MEĐIMURJE TEGRA d.d	Terezija Božek
MEĐIMURJE GRADITELJSTVO d.o.o.	Goran Knežević
MEĐIMURJE – PLIN d.o.o	Vladimir Ivković
MEĐIMURSKE VODE	Zorčec Josip
ELEKTRA ČAKOVEC	Ratimir Orlovac
TEKSTILNA I OBUČARSKA INDUSTRIJA	
MODEKS d.d.	Josip Kikelj
JELEN d.d.	Darko Pintarić
MODNA d.o.o.	Vjekoslav Kraljek
MTČ PRELOG	Stjepan Drk
MTČ TVORNICA TRIKOTAŽE d.d. ŠTRIGOVA	Miljenko Mesarić
OSTALO	
MURS-EKOM d.o.o.	Juraj Zdravec
Hrvatske željeznice	Milan Marković
UNIMER d.o.o.	Ivan Sanjković
GKP ČAKOM d.o.o	Ivica Perhoč
Hrvatske vode – voditelj VGO Varaždin	Ivan Cerovec

DODATAK 3. STRATEŠKI ŽUPANIJSKI RAZVOJNI PROJEKTI
(izrađeni posljednje 3 godine)

Naziv strateškog razvojnog plana / studije / projekta	Datum izrade	Nadležna institucija koja je izradila plan	Napomena a) gotov program b) program u izradi c) program u fazi "ideje"
ZDRAVSTVO			
Županijska slika zdravlja i prioriteta u očuvanju zdravlja stanovništva Međimurske županije	Rujan 2004. godine	Županijski multisektorski tim za zdravlje imenovan od strane poglavarstva, a sastavljen od predstavnika izvršne vlasti, upravnih tijela i stručnih (zdravstvenih i socijalnih) institucija, te predstavnika civilnog društva i medija	a)gotov program
Strateški okvir županijskog plana za zdravlje na temelju Slike zdravlja stanovništva Međimurske županije	Rujan 2004. godine	Županijski multisektorski tim za zdravlje imenovan od strane poglavarstva, a sastavljen od predstavnika izvršne vlasti, upravnih tijela i stručnih (zdravstvenih i socijalnih) institucija, te predstavnika civilnog društva i medija	a)gotov program
Plan za zdravlje građana Međimurske županije	Veljača 2006. godine	Županijski tim za zdravlje uz stručnjake za prioriteta specifična područja	c)program u izradi
GOSPODARSTVO			
Plan navodnjavanja na području Međimurske županije	2004. godine	Upravni odjel za gospodarski razvoj Međimurske županije	a)gotov program
Plan razvoja poduzetničkih zona na području Međimurske županije	2004. godine	Upravni odjel za gospodarski razvoj Međimurske županije	a)gotov program
ZASTITA OKOLIŠA			
Sanacija i konačno zatvaranje odlagališta komunalnog otpada "Totovec" u Totovcu s rokom korištenja od 8 godina	2002. godine	Čakom d.o.o. Čakovec	a) gotov program

Studija o utjecaju na okoliš II. faza sanacije odlagališta "Totovec"	2005. godine	Čakom d.o.o., Čakovec	b) program u izradi
Studija ciljanog sadržaja o utjecaju na okoliš sanacije i zatvaranja odlagališta komunalnog otpada "Donja Dubrava"	2005. godine	Općina Donja Dubrava	b) program u izradi
GRAĐEVINARSTVO			
Studija polaznih osnova strateškog plana razvoja graditeljstva u Međimurskoj županiji	Kolovoz 2005.	Hrvatska gospodarska komora – Strukovna grupa graditeljstva i industrije građevnog materijala	a) gotov program

DODATAK 4. STRATEŠKI PLANovi NA RAZINI GRADOVA I OPĆINA ŽUPANIJE

Naziv strateškog plana / studije	Datum izrade	Nadležna institucija koja je izradila plan	Napomena
Studija polaznih osnova strateškog plana razvoja graditeljstva u Međimurskoj županiji	Kolovoz 2005.	Hrvatska gospodarska komora – Strukovna grupa graditeljstva i industrije građevnog materijala	
Strateški plan gospodarskog razvoja grada Čakovca	Listopad, 2005.	Grad Čakovec	
Strateški plan općine Nedelišće	Studeni, 2005.	Općina Nedelišće	
Osnove Strateškog plana gospodarskog razvoja Općine Strahoninec		Općina Strahoninec	U izradi – završnoj fazi
Strateški plan gospodarskog razvitka Grada Preloga	Siječanj, 2005.	Grad Prelog	
Strateški plan gospodarskog razvitka općine Štrigova	Svibanj, 2004.	Općina Štrigova	

DODATAK 5. POPIS GOSPODARSKIH ZONA U OPĆINAMA I GRADOVIMA MŽ

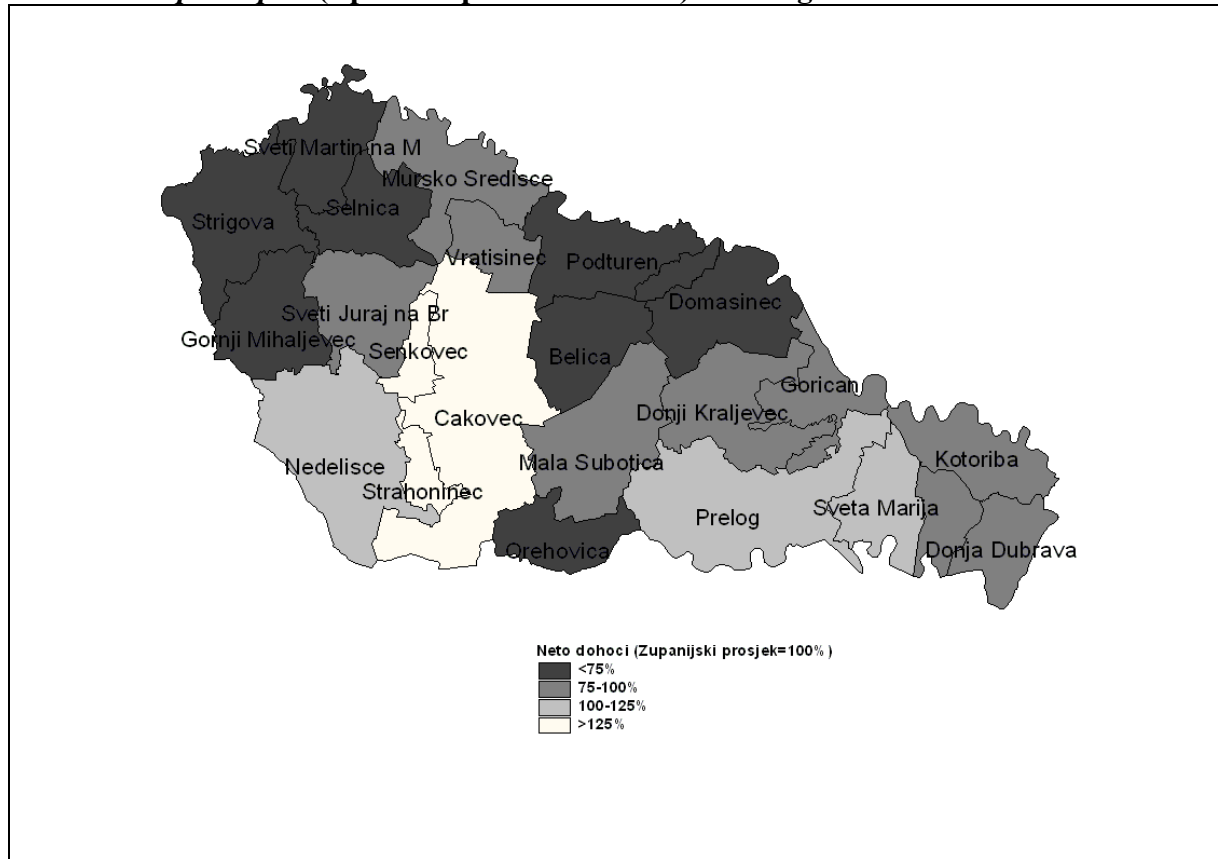
GRAD ČAKOVEC	Industrijska zona ZAPAD	popunjena
	Industrijska zona ISTOK	popunjena
	Privredna zona uz Zagrebačku ulicu	u funkciji
	Radna zona Martane Čakovec – u funkciji	u funkciji
	Zona male privrede Krištanovec	u pripremi
GRAD PRELOG	Industrijska zona Prelog	u funkciji
	Gospodarska zona Prelog – SJEVER	u funkciji
	Gospodarska zona Draškovec- Hemuševac	u funkciji
	Gospodarska zona Cirkovljan	u pripremi
	Gospodarska zona Čehovec	u pripremi
GRAD MURSKO SREDIŠĆE	Zona stanovanja i privrede «ISTARSKO NASELJE»	popunjena
	Privredna zona Mursko Središće	u funkciji
	Poslovna zona zapadno od državne ceste D 209	u funkciji
	Poslovna zona ISTOK MURAL	u funkciji
	Zona u sjeverozapadnom dijelu grada	u funkciji
	Naselje Križovec	u funkciji
	Zona istočno od ceste D 209	u pripremi
	Naselje Hlapičina	u pripremi
	Naselje Peklenica	u pripremi
OPĆINA BELICA	Mješovita poslovno stambena zona SJEVER	u funkciji
	Poslovna zona JUG	u pripremi
	Poslovna zona ZAPAD	u pripremi
	Poslovna zona Gardinovec I	u pripremi
	Poslovna zona Gardinovec II	u pripremi
OPĆINA DEKANOVEC	Južna privredna zona Dekanovec	u pripremi
	Poduzetnička zona «TRATE»	u pripremi
OPĆINA DOMAŠINEC	Poduzetnička zona DOMAŠINEC – TURČIŠĆE	u funkciji
	Poduzetnička zona DOMAŠINEC – GLAVNA (Veliki leš)	u pripremi
	Poslovno stambena zona TURČIŠĆE	u pripremi
OPĆINA DONJA DUBRAVA	Zona male privrede I	popunjena
	Zona male privrede II	popunjena
	Zona male privrede III	u pripremi
OPĆINA DONJI KRALJEVEC	Industrijska zona SJEVER	u funkciji
	Mješovita zona Donji Hrašćan	u pripremi
	Poduzetnička zona Hodošan	u pripremi
	Poduzetnička zona Palinovec	u pripremi
OPĆINA DONJI VIDOVEC	Poduzetnička zona «BISTRičKA I KALANICA»	u funkciji
	Poduzetnička zona JUG	u pripremi
GORIČAN	Industrijska zona GORIČAN	popunjena
	Industrijska zona ČARDA	popunjena
	Industrijska zona SIRKOVIŠĆE	u funkciji
	Zona granični prijelaz Goričan	u pripremi
OPĆINA GORNJI MIHALJEVEC	Poduzetnička zona «Krč»	u pripremi
OPĆINA KOTORIBA	Poduzetnička zona ISTOK	popunjena
	Poduzetnička zona JUG	u funkciji
OPĆINA MALA SUBOTICA	Zona malog poduzetništva Mala Subotica	u pripremi
OPĆINA NEDELIŠĆE	Zona male privrede Pušćine	popunjena
	Privredna zona Nedelišće	u funkciji
OPĆINA OREHOVICA	Poduzetnička zona Križopotje	u pripremi

	Poduzetnička zona Podbest	u pripremi
	Poduzetnička zona Vularija	u pripremi
OPĆINA PODTUREN	Poslovna zona Sivica	u pripremi
OPĆINA PRIBISLAVEC - (tretira se kao jedna zona)	Industrijska zona Pribislavec	
	sektor A	popunjen
	sektor B	popunjen
	sektor C	popunjen
	sektor D	u pripremi
OPĆINA SELNICA	Gospodarska zona Selnica	u funkciji
OPĆINA SVETI MARTIN NA MURI	Gospodarska zona Sveti Martin na Muri	u funkciji
OPĆINA SVETA MARIJA	Gospodarska zona «BUZOVICA»	u funkciji
OPĆINA SVETI JURAJ NA BREGU	Poduzetnička zona LOPATINEC	u funkciji
	Poduzetnička zona BREZJE	u funkciji
OPĆINA STRAHONINEC	Poduzetnička zona sjeverno od Strahoninca	u pripremi
OPĆINA ŠENKOVEC	Privredna zona	u pripremi
OPĆINA ŠTRIGOVA	Poduzetnička zona Štrigova	u pripremi
OPĆINA VRATIŠINEC	Poduzetnička zona «CIGLENICE»	u pripremi

DODATAK 6. PREGLED POKAZATELJA O RAZVIJENOSTI ŽUPANIJE

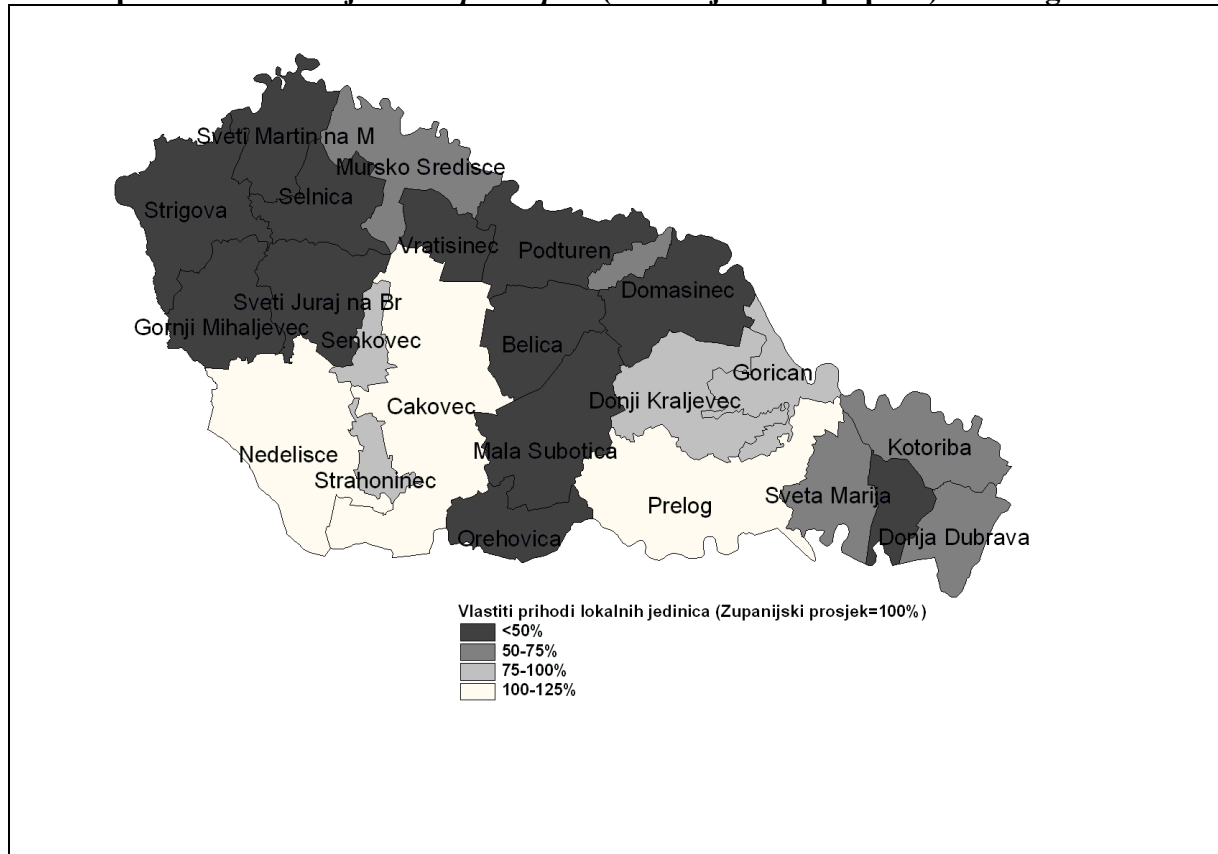
Neto dohoci *per capita* (isplaćene plaće i mirovine) u 2004.g.

Izvor: IMO, podaci različitih državnih tijela

Distribucija gradova i općina prema dohocima *per capita* ukazuje na postojanje značajnih razlika. Tako se dohoci *per capita* kreću od 6.630 kn *per capita* u Orehovici do 19.615 kn u Šenkovcu. Drugim riječima, razlika između najsiriša i najbogatije jedinice je gotovo tri puta. Čak 9 jedinica zaostaje više od 25% za županijskim prosjekom, a 3 jedinice bilježe iznadprosječne dohotke za više od 25%. Jedinice sa najmanjim dohocima su uglavnom smještene u sjeverozapadnom i sjevernom dijelu županije sa izuzetkom Orehovice, dok najbolje rezultate bilježi nekoliko jedinica u središnjem (Šenkovec, Čakovec, Strahoninec) i južnom dijelu (Prelog, Sveta Marija).

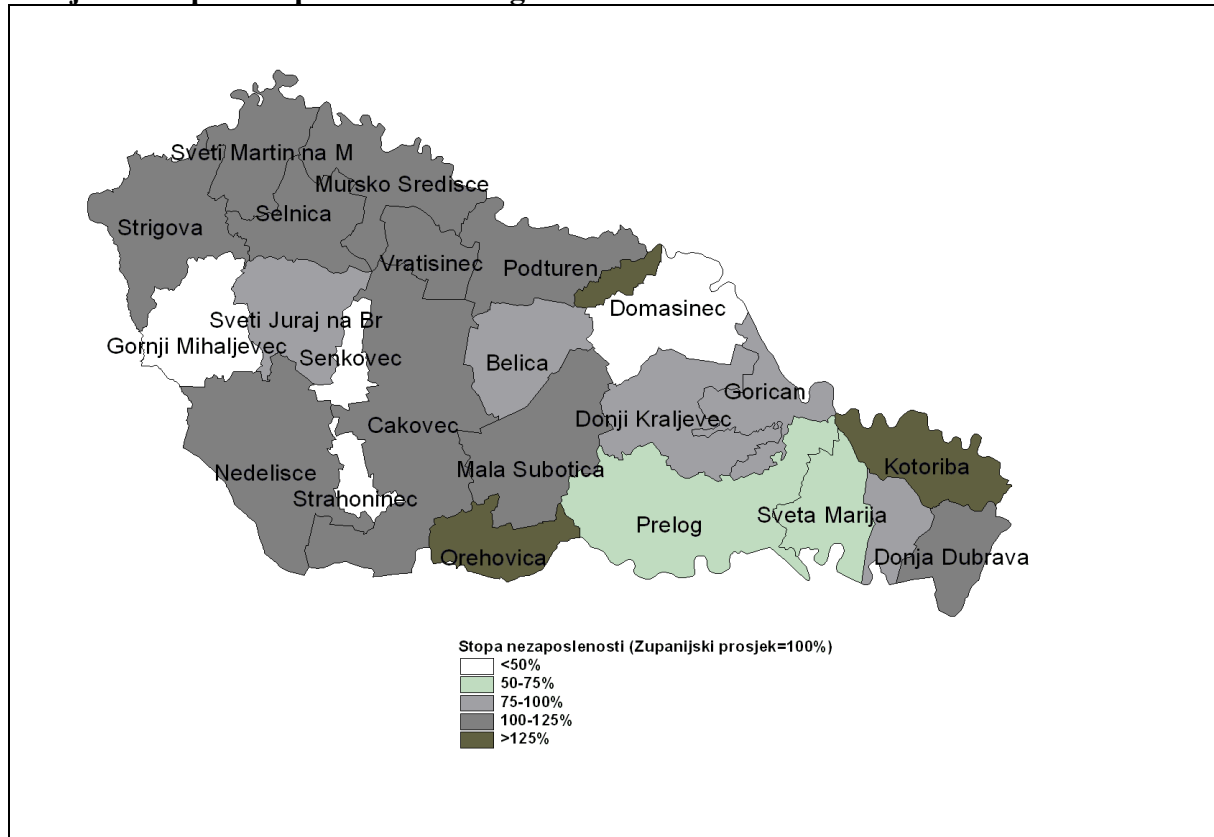
Vlastiti prihodi lokalnih jedinica *per capita* (bez uključenih potpora) u 2004.g.

Izvor: IMO, podaci različitih državnih tijela

Razlike među jedinicama su najizraženije upravo prema pokazatelju vlastitih prihoda *per capita*. *Vlastiti prihodi per capita* uključuju prihode lokalnih jedinica nakon odbitka svih oblika potpora. Razlike su izražene kako u apsolutnim iznosima tako i u distribuciju. Najmanje vlastite prihode *per capita* ima Podturen (308 kn) dok najveće prihode, gotovo sedam puta veće od spomenutih, bilježi Čakovec (2.027 kn). Čak 21 jedinica bilježi ispodprosječne vrijednosti, od kojih njih 13 zaostaje više od 50% za županijskim prosjekom. S druge strane, samo tri jedinice bilježe iznadprosječne rezultate, od kojih samo Čakovec značajnije odstupa od prosjeka (102% iznad prosjeka). Što se tiče teritorijalne distribucije, rezultati su gotovo isti kao i kod dohodaka *per capita*. Najbolje rezultate bilježi nekolicina jedinica u središnjem i južnom dijelu dok najlošije rezultate bilježe jedinice u sjeverozapadnom, središnjem i sjevernom dijelu županije.

Prosječna stopa nezaposlenosti 2004.g.

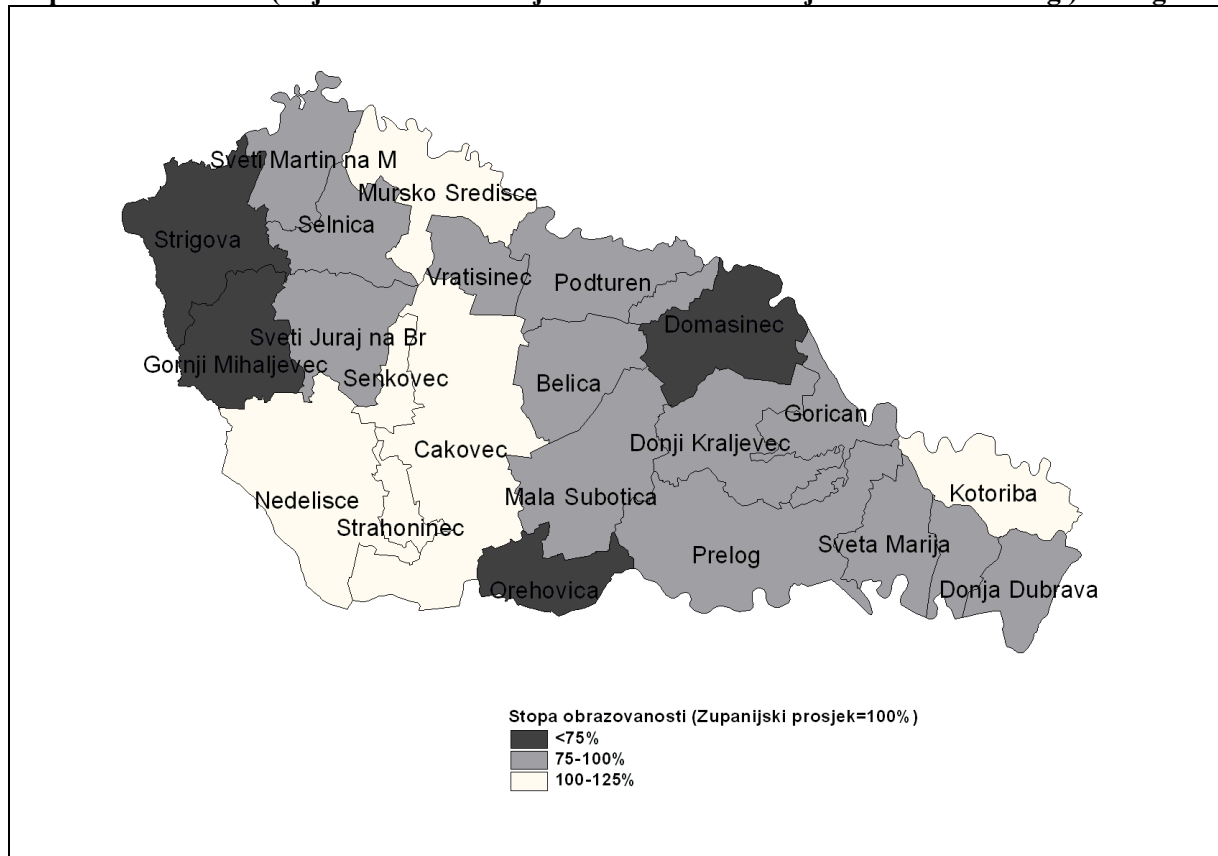

Izvor: IMO, podaci različitih državnih tijela

Podaci o stopi nezaposlenosti daju sličnu sliku razvijenosti kao i kod prethodnih pokazatelja, uz poneka odstupanja. Razlike među jedinicama su jako značajne, stopa nezaposlenosti se kreće od 5,7% u općini Strahoninec, do 32,5% u općini Dekanovac¹⁹. Većina jedinica sa iznadprosječnom nezaposlenosti se nalazi u sjevernom i središnjem dijelu. Malo je iznenađenje da Čakovec bilježi iznadprosječnu stopu nezaposlenosti u odnosu na županijski prosjek (15,9% naprema 15,3%), što se može objasniti puno većom ponudom radne snage u odnosu na ostale jedinice. Najbolje rezultate bilježe Strahoninec, Šenkovec, Gornji Mihaljevec i Domašinec, gdje je stopa nezaposlenosti ispod 10%. S druge strane, najlošije rezultate bilježe Orehovica, Dekanovac i Kotoriba, koje negativno odstupaju od županijskog prosjeka više od 25%.

¹⁹ Treba uzeti u obzir da je preciznost podataka o stopi nezaposlenosti pod utjecajem udjela poljoprivrednog stanovništva u ukupnom radno sposobnom stanovništvu. Naime, kod izračuna stope nezaposlenosti koriste se podaci o zaposlenosti koji ne sadrže podatke o svim poljoprivrednicima već samo o obveznicima plaćanja poreza na dohodak. Zbog navedenog ograničenja, moguća se manja odstupanja od stvarnog stanja.

Stopa obrazovanosti (udjel osoba sa srednjim i višim obrazovanjem u sta. iznad 15 g.) 2001.g.

Izvor: IMO, podaci različitih državnih tijela

Situacija na području obrazovanosti stanovništva je nešto ujednačenija nego kod ostalih pokazatelja. Raspon kao i distribucija razlika među jedinicama je manja, odnosno uža, pa je stoga i broj razreda manji. Stopa obrazovanosti se kreće od 29,8% za Orehovicu do 63,3% za Čakovec. Najlošije pokazatelje bilježe jedinice na krajnje zapadnom dijelu županije, dok najbolje rezultate bilježe, prema očekivanju, veće jedinice poput Čakovca, Murskog Središća i Nedelišća te manje jedinice u blizini Čakovca poput Strahoninca i Šenkovca.

DODATAK 7. OBRAZAC ZA PRIJAVU MJERA

ROP MEĐIMURSKE ŽUPANIJE

OBRAZAC MJERE

1. OPERATIVNI PROGRAM	REGIONALNI OPERATIVNI PROGRAM (ROP) MEĐIMURSKE ŽUPANIJE			
2. Cilj iz ROP-a	(Broj i naziv cilja iz ROP-a)			
3. Prioritet iz ROP-a	(Broj i naziv cilja iz ROP-a)			
4. Mjere	(Puni naziv mjere)			
5. Opis mjere				
6. Aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> • --- • --- • --- • ---			
7. Vrsta potpore	(kakva potpora, financijska, tehnička, konzultantska i dr.)			
8. Korisnici				
9. Krajnji korisnici	(Tip, struktura i broj)			
10. Financijski plan 2006-2010				
11. Nadgledanje & evaluacija indikatora				
Nivo intervencije	Indikator	Izvor podataka	Temeljna studija	Cilj
<ul style="list-style-type: none"> • Izravni proizvod (Output)				
<ul style="list-style-type: none"> • Rezultat (Nadgledanje)				
<ul style="list-style-type: none"> • Učinak (Evaluacija)				
12. "Cross-Cutting" teme (važne teme za projekte)				
Okoliš				
Jednake mogućnosti				
Informatička tehnologija				

DODATAK 8.

ROP MEĐIMURSKJE ŽUPANIJE
REDEA, Čakovec

OBRAZAC ZA PRIJAVLJIVANJE RAZVOJNIH PROJEKATA ZA MREŽU PROJEKATA U ROP-u

1. NAZIV PROJEKTA	<hr/> <hr/> <i>Upisati puni naziv projekta</i>
2. POVEZANOST PROJEKTA SA ROP-om	
2.1. Na koji je cilj ROP-a vezan projekt (vidi popis ciljeva u prilogu)	<hr/> <i>Upisati broj cilja iz ROP-a</i> <hr/> <hr/> <i>Upisati puni naziv cilja iz ROP-a</i>
2.2. Na koji je prioritet iz ROP-a vezan projekt (vidi popis prioriteta u prilogu)	<hr/> <i>Upisati broj prioriteta iz ROP-a</i> <hr/> <hr/> <i>Upisati puni naziv prioriteta iz ROP-a</i>
2.3. Na koju je mjeru iz ROP-a vezan projekt (vidi popis mjera u prilogu)	<hr/> <i>Upisati broj mjere iz ROP-a</i> <hr/> <hr/> <i>Upisati puni naziv mjere iz ROP-a</i>
4. PODNOSITELJ PRIJAVE / PREDLAGAČ PROJEKTA	<hr/> <i>Upisati naziv podnositelja</i> <hr/> <i>Upisati koje je vrste predlagač (uprava, javna institucija/poduzeće, udruga i dr.)</i> <hr/> <i>Adresa</i> <hr/> <i>Telefon, e-mail, fax</i>

	<hr/> <i>Ime i prezime nadležne osobe, funkcija</i>
5. OPIS PROJEKTA	
5.1. Svrha projekta	<p><i>Opisati koji je smisao projekta? Zašto je pokrenut projekt?</i></p>
5.2. Ciljevi projekta	<p><i>Opisati što se želi projektom postići? Koji su konkretni koraci da se postigne svrha projekta?</i></p>
5.3. Rezultati projekta	<p><i>Opisati što je to što će projekt dati korisnicima? Što je učinak projekta za korisnike?</i></p>
6. KONAČNI KORISNICI	<hr/> <i>Broj korisnika</i> <p><i>Opisati korisnike, tko su korisnici, glavne grupe.</i></p>
7. PODRUČJE NA KOJEM SE IZVODI PROJEKT	<p><i>Navesti mjesto na kojem se izvodi projekt.</i></p>
8. SEKTOR I VRSTA PROJEKTA	<hr/> <p><i>Upisati sektor na pr. industrija, poljoprivreda, obrazovanje, okoliš i dr.</i></p> <hr/> <hr/> <p><i>Upisati vrstu projekta na pr. proizvodni, infrastrukturni, prijenos znanja, i dr.</i></p>
9. U KOJOJ JE FAZI PREDLOŽENI PROJEKT	<p>X u tijeku X pripremljen u potpunosti za provedbu, ali nije počeo X u tijeku je priprema X prijedlog</p>

	<i>Zaokružite jednog od navedenih X.</i>
10. PREDVIĐENI POČETAK IZVEDBE PROJEKTA	_____ <i>Dan, mjesec, godina</i>
11. PROCJENA UKUPNOG VREMENA TRAJANJA PROJEKTA	_____ <i>Broj mjeseci</i>
12. KOJI JE UKUPAN PRORAČUN PROJEKTA	_____ <i>Iznos proračuna projekta u kunama/eurima.</i>
13. STRUKTURA FINANCIRANJA PROJEKTA	_____% vlastitih (od predlagača) sredstava _____% sredstva drugih izvora u Županiji _____% sredstva iz državnog proračuna i državnih ustanova _____% sredstva iz programa EU _____% sredstava drugih inozemnih izvora _____% sredstva kredita _____% privatna sredstva _____% ostali izvori (navesti koji) <i>Za projekte koji su u izvedbi, a imaju ko-financiranje priložiti potvrdu. Za projekte koji su u pripremi navesti moguće prijedloge.</i>
14. PRIJEDLOZI ZA KO-FINACIRANJE	_____ <i>Navesti da li je projekt predložen drugom vanjskom izvoru financiranja.</i> _____ <i>Navesti kojem.</i> _____ <i>Navesti kada.</i>
15. VLASNIČKA PITANJA	_____ <i>Navesti da li su svi vlasnički problemi riješeni ako projekt obuhvaća i građenje. Priložiti pismenu potvrdu u prilogu</i>
16. LOKACIJSKE I GRAĐEVNE DOZVOLE	_____ _____ <i>Navesti da li su sve lokacijske / građevinske dozvole za projekt pribavljene. Priložiti pismenu potvrdu u prilogu.</i> _____ <i>Ukoliko nisu, navesti se mogu dozvole koje se realno mogu dobiti u roku od 6 mjeseci.</i>
17. TEHNIČKA DOKUMENTACIJA	_____ <i>Navesti da li je sva tehnička dokumentacija (dizajn, planovi, specifikacije opreme) na raspolaganju za projekt . Priložiti pismene potvrde u prilogu.</i> _____ <i>Ukoliko nije, navesti može li se realno očekivati da će tehnička dokumentacija biti</i>

	<i>pripremljena u roku od 6 mjeseci.</i>
18. ANALIZE ZA PROJEKT	<i>Navedite da li su izrađene neke od analiza i koje, na pr. predinvesticione, cost-benefit, utjecaj na okoliš i dr.</i>
19. PODRŠKA NADLEŽNIH INSTITUCIJA	<i>Navedite da li postoji podrška nadležne institucije i koje. Priložite pismenu potvrdu u prilogu.</i>
20. POVEZANOST PROJEKTA S DRUGIM RAZVOJNIM PROGRAMIMA/ STRATEGIJAMA	<i>Navedite da li je projekt povezan s nekim razvojnim programom , sektorskim ili područnim (na pr. Strategija razvoja građevinarstva ili Razvojni plan općine i sl.) i ime tog programa.</i>
21. ZAJEDNIČKI PROJEKT VIŠE JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	<i>Navedite koji su to jedinice lokalne samouprave.</i>
22. MEĐUŽUPANIJSKI PROJEKT	<i>Navedite koji su to županije.</i>
23. PREKOGRANIČNI PROJEKT	<i>Navedite koji su to inozemne regije.</i>
24. PROVEDBENA ORGANIZACIJA I PARTNERI	<i>Ime provedbene organizacije</i> <i>Ime partnera provedbene organizacije</i>
25. BILO KAKVI DODATNI PODATAK ILI INFORMACIJA VAŽNA ZA PROJEKT	
26. MJESTO I DATUM	
27. POTPIS I FUNKCIJA PREDLAGAČA	<i>Ime, prezime, funkcija</i>
28. Šifra projekta	<i>Popunjava REDEA</i>

DODATAK 9.

MEĐIMURSKA ŽUPANIJA REDEA

REGIONALNI OPERATIVNI PROGRAM MEĐIMURJA (ROP)

POZIV NA ISKAZIVANJE INTERESA ZA PRIJAVLJIVANJE RAZVOJNIH PROJEKATA ZA MREŽU PROJEKTA U ROP-u

Koja je svrha poziva

Svrha poziva je identificirati i prikupiti sve ideje, prijedloge i projekte koji su važni za razvoj Međimurja, za ostvarivanje ciljeva i prioriteta utvrđenih Regionalnim operativnim programom.

Od prikupljenih ideja, prijedloga i projekata kontinuirano će se sastavljati cjelovita baza i mreža (pipeline) svih projekata u Međimurskoj županiji.

Ova mreža projekata biti će osnova Županijskom poglavarstvu i Partnerskom odboru, da temeljem strateških ciljeva i mjera utvrđenih u ROP-u, izabiru, kandidiraju za financiranje i provode one projekte koji su najvažniji i koji su od najvećeg prioriteta za razvoj Međimurja.

Poziv na iskazivanje interesa za prijavljivanje prijedloga i projekata za mrežu projekata ROP-a objavljujati će se najmanje 2 puta godišnje.

Kakvi se projekti mogu prijaviti na ovaj poziv

Na ovaj poziv mogu se prijaviti projekti u svim područjima razvoja. Prednost će imati projekti koji izravno pridonose ostvarenju strateških ciljeva i mjera utvrđenih u ROP-u. Strateški ciljevi i prioriteta u ROP-su:

○ **STRATEŠKI CILJ 1: Jačanje konkurentnosti gospodarstva**

PRIORITETI STRATEŠKOG CILJA 1:

- 1) Stvaranje preduvjeta za gospodarski razvoj
- 2) Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje
- 3) Poticanje tehnološkog razvitka
- 4) Privlačenje ulaganja
- 5) Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj
- 6) Restrukturiranje radno-intenzivnih industrija
- 7) Jačanje informatičkog društva

○ **STRATEŠKI CILJ 2: Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj**

PRIORITETI STRATEŠKOG CILJA 2:

- 1) Pобољшanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva
- 2) Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina
- 3) Poticanje razvoja civilnog društva
- 4) Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite
- 5) Upravljanje razvojem

○ **STRATEŠKI CILJ 3: Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom**

PRIORITETI STRATEŠKOG CILJA 3:

- 1) Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom
- 2) Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom
- 3) Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja

Tko se sve može javiti na ovaj poziv

Svoje ideje, prijedloge i projekte na ovaj poziv mogu prijaviti:

- Županijske i lokalne vlasti (gradovi i općine)
- Javne institucije koje je osnovala županija, gradovi/općine, država
- Nevladine udruge i strukovna udruženja
- Javna poduzeća
- Privatna poduzeća
- Ostali

Koji su izvori financiranja

Projekti uvršteni u bazu i mrežu projekata će se nakon postupka izbora kandidirati za financiranje i to kroz:

- programe pretpripravnih fondova EU (PHARE, IPA i dr.);
- druge međunarodne institucije (Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, zaklada i dr.);
- programe institucija RH (ministarstava, fondova, javnih poduzeća i dr.);
- županijske programe;
- druge izvore (banka, privatni izvori i dr.).

Informacije i dokumentacija za prijavu

REDEA će organizirati radionice kako bi svi zainteresirani predlagači projekata dobili potrebna objašnjenja i savjete za prijavu prijedloga i projekata, kao i sve potrebne informacije o postupcima kandidiranja projekata temeljem ROP-a.

Radionice će se organizirati zajedno za nekoliko općina i gradova prema slijedećem rasporedu:

- **ČETVRTAK, 02.02.2006. u Čakovcu**
- **PETAK, 03.02.2006. u Murskom Središću i Prelogu.**

Svi prijedlozi projekata i projekti u tijeku moraju biti podesni prema obrascu ROP-a za prijavu projekata. Informacije i dokumentacija može se naći na web stranici REDEA- e ili dobiti u:

REDEA d.o.o. – Regionalna razvojna agencija Međimurje

Adresa: I. Mažuranića 2/II, 40 000 Čakovec

Telefon: 040 310 350

Fax: 040 310 351

e-mail: redea@ck.t-com.hr

Web stranica: www.redea.hr

Rok za prijavu

Rok za prijavu je 10 dana od objave ovog poziva, do zaključno **10.01.2006..**

DODATAK 10: BAZA PROJEKATA ROP-a

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
PODUZETNIČKA ZONA-CIGLENICE	Općina Vratišinec	9,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	13.513 €	u tijeku je priprema
GOSPODARSKA ZONA JUG	Općina Belica	19,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	240.000 €	u tijeku je priprema
GRADNJA INFRASTRUKTURNIH OBJEKATA U PODUZETNIČKOJ ZONI "JUŽNA PRIVREDNA ZONA DEKANOVEC"	Općina Dekanovec	31,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	200.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
PRIVREDNA ZONA ISTOČNO OD DRŽAVNE CESTE D 209 (ZONA-JUG)	Grad Mursko Središće	37,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	1.110.000 €	u tijeku je priprema
ZONA STANOVANJA I PRIVREDE ISTARSKO NASELJE	Grad Mursko Središće	38,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	401.351 €	u tijeku
PRIVREDNA ZONA U SJEVEROZAPADNOM DIJELU NASELJA MURSKO SREDIŠĆE	Grad Mursko Središće	39,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku
PRIVREDNA ZONA HLAPIČINA	Grad Mursko Središće	40,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	135.135 €	prijedlog
PRIVREDNA ZONA PEKLENICA	Grad Mursko Središće	41,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	68.000 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA INFRASTRUKTURE NA PODUZETNIČKOJ ZONI "KRČ" U GORNJEM MIHALJEVCU	Općina Gornji Mihaljevec	52,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	270.270 €	u tijeku
IZGRADNJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE U GOSPODARSKOJ ZONI U SELNICI	Općina Selnica	64,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	387.671 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA INFRASTRUKTURE PRIVREDNE ZONE	Općina Šenkovec	78,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	648.648 €	u tijeku
PODUZETNIČKA ZONA "JUG"	Općina Kotoriba	92,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Stvaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	1.115.646 €	u tijeku je priprema

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
INDUSTRIJSKA ZONA "SJEVER" DONJI KRALJEVEC	Općina Donji Kraljevec	94.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku
PODUZETNIČKA ZONA PALINOVEC	Općina Donji Kraljevec	96.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
PODUZETNIČKA ZONA HODOŠAN	Općina Donji Kraljevec	99.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
INDUSTRIJSKA ZONA OPĆINE ŠTRIGOVA	Općina Štrigova	119.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	74.324 €	u tijeku je priprema
ZONA PODUZETNIŠTVA "MALA SUBOTICA"	Općina Mala Subotica	122.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		pripremljen za provedbu, ali nije počeo
SREDIŠNJA PODUZETNIČKA ZONA MEDIMURJA	Općina Mala Subotica	123.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
DOVRŠETAK KOMUNALNOG OPREMANJA INDUSTRIJSKE ZONE PRELOG	Grad Prelog	127.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	2.739.726 €	u tijeku
IZGRADNJA GOSPODARSKE ZONE DRAŠKOVEC	Grad Prelog	128.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	547.945 €	u tijeku
IZGRADNJA GOSPODARSKE ZONE U PRELOGU SJEVER	Grad Prelog	129.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	1.780.821 €	u tijeku
IZGRADNJA GOSPODARSKE ZONE U CIRKOVLANJU	Grad Prelog	130.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
IZGRADNJA GOSPODARSKE ZONE ČEHOVEC	Grad Prelog	131.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
PROJEKT DEFINIRANJA I OPREMANJA POLJOPRIVREDNO GOSPODARSKIH ZONA	Grad Prelog	132.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
DOVRŠENJE PRIVREDNE ZONE NEDELIŠĆE	Općina Nedelišće	147.2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujmeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	1.081.080 €	u tijeku

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CIJLJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
PROŠIRENJE ZONE MALE PRIVREDE PUŠČINE	Općina Nedelišće	148,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	540.540 €	u tijeku je priprema
UREĐENJE PODUZETNIČKIH ZONA UZ SJEVERNU OBLAZNICU	Općina Nedelišće	149,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
PROJEKT UREĐENJA POLJOPRIVREDNO GOSPODARSKE ZONE	Općina Nedelišće	153,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		prijedlog
PROJEKT GOSPODARSKOG, SPORTSKOG I REKREATIVNOG CENTRA	Općina Nedelišće	157,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
IZRADA STUDIJE TRŽIŠNE I EKONOMSKE OPRAVDANOSTI PROGRAMA ROBNII TERMINALI U PODUZETNIČKOJ ZONI OBLAZNICA NEDELIŠĆE	Udruga poduzetnika i obrtnika općine Nedelišće	161,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	81.080 €	u tijeku je priprema
PROGRAM UREĐENJA PODUZETNIČKE ZONE SJEVER	Općina Strahoninec	173,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	581.081 €	u tijeku je priprema
PROGRAM UREĐENJA PODUZETNIČKE ZONE POLEVE	Općina Strahoninec	177,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	513.513 €	
IZGRADNJA PODUZETNIČKE ZONE IVANOVEC	Grad Čakovec	187,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku
OSNIVANJE PODUZETNIČKOG INKUBATORA	REDEA d.o.o.	191,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		prijedlog
OSNIVANJE TEHNOLOŠKOG PARKA	REDEA d.o.o.	192,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture		u tijeku je priprema
IZGRADNJA SAJMSKOG OBJEKTA ZA POTREBE MESAP-a	REDEA d.o.o.	195,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	648.650 €	u tijeku je priprema
IZRADA MARKETING PLANA MEDIJURSKJE ŽUPANIJE	REDEA d.o.o.	197,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	1 Razvoj poslovnog okruženja i poduzetničke infrastrukture	67.570 €	u tijeku je priprema
MODERNIZACIJA TEHNOLOŠKOG PROCESA	MTČ, Tvornica trikotaže d.d. Štrigova	77,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje predujeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	2 Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete	150.000 €	prijedlog

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CLJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
PROIZVODNJA PROIZVODA OD BETONA ZA UREĐENJE OKOLIŠA	Beton d.d.	141,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	2 Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete	3.500.000 €	u tijeku
DRVNO INDUSTRIJSKI POGON "STOLARIJA ZVONAREK"	Stolarija Zvonarek	143,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	2 Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete	400.000 €	u tijeku je priprema
ULAGANJE U PROGRAM PROIZVODNJE ZVUČNO IZOLIRANIH UNUTARNJIH ULAZNIH VRATNIH KRILA	Stolarska radionica Serec	164,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	1 Svaranje preduvjeta za razvoj proizvodnje i usluga s većom dodanom vrijednošću	2 Uvođenje i usvajanje standarda u području tehnologije, organizacije, kvalitete	810.810 €	u tijeku je priprema
DOVRŠETAK POSLOVNO-PROIZVODNE GRAĐEVINE I NABAVA SUVREMENE PROIZVODNE OPREME	TOM-LON METAL d.o.o.	163,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	2 Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	6 Svaranje županjskih robnih marki i brendiranje kvalitetnih regionalnih proizvoda	405.405 €	u tijeku
BRANDIRANJE KVALITETNIH MEDIMURSKIH PROIZVODA	REDEA d.o.o.	190,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	2 Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	6 Svaranje županjskih robnih marki i brendiranje kvalitetnih regionalnih proizvoda		u tijeku je priprema
STRUČNA POMOĆ PRI OSNIVANJU CLUSTERA	REDEA d.o.o.	193,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	2 Jačanje proizvodnje i tržišno organiziranje	7 Osnivanje i razvoj clustera		prijedlog
PROMOCIJA GOSPODARSKIH ZONA MEDIMURSKE ŽUPANIJE	REDEA d.o.o.	194,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	4 Privlačenje ulaganja	11 Svaranje promotivnih programa za privlačenje investicija	20.270 €	u tijeku je priprema
BURZA I KATALOG POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA	Općina Nedelišće	152,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	12 Okрупnjavanje zemljišta	4.865 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
SUSTAV RANOG UPOZORENJA O NADOLASKU NEVREMENA	Radioklub Medimurje	67,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	13 Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača	8.000 €	
IZGRADNJA PERADARNIKA ZA ODGOJ RODITELJA TEŠKE LINIJE I PROIZVODNJU RASPLODNIH JAJA TEŠKE LINIJE	Galivet d.o.o.	142,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	13 Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača	1.200.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
UVOĐENJE DEZINFICIJENSA U STAKLENIČKU PROIZVODNJU SA CILJEM UNAPREĐENJA PROIZVODNJE I USMJERENJA NA EKONOMSKI PROFITABILNE KULTURE	AGROSIP d.o.o.	206,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	13 Povećanje konkurentnosti poljoprivrednih komercijalnih proizvođača		u tijeku je priprema
GOSPODARSKE FARME ZA STOČARSKU I RATARSKU PROIZVODNJU	Općina Belica	18,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	14 Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	50.000 €	u tijeku je priprema
RAZVOJ PLASTENIČKE I STAKLENIČKE PROIZVODNJE ZDRAVE HRANE	Općina Gornji Mihaljevec	50,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	14 Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	270.270 €	prijedlog
PROIZVODNJA ZDRAVE HRANE I PLASMAN KROZ TURIZAM	Općina Gornji Mihaljevec	57,2006	1 Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5 Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	14 Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	270.270 €	prijedlog

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ		PRIORITET		MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
			1	5	5	14			
POLJOPRIVREDNE ZONE	Opcina Koloriba	93,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	408.163 €	prijedlog
IZGRADNJA GRADSKJE TRŽNICE	Grad Čakovec	111,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	2.702.702 €	u tijeku je priprema
POTICANJE MALIH GOSPODARSTAVA ZA AUTOHTONE EKOLOŠKE PROIZVODE HRANE	Opcina Štrigova	118,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	101.351 €	u tijeku je priprema
PROJEKT POTICANJA EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE I PROIZVODNJE U ZAŠTIĆENIM PROSTORIMA	Grad Prelog	136,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Razvoj poduzetništva u poljoprivredi	6.849 €	prijedlog
ARMIRANA SATNA OSNOVA 2006	MARJAN BARIĆ	1,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljop. proizvođača malih polj. proizvođača kroz zadruge i udruge	20.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
PČELARSTVO ZA SVE	UDRUGA PČELARA "ČMELA" ŽUPANIJE MEDIMURSKE	2,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljop. proizvođača malih polj. proizvođača kroz zadruge i udruge	20.000 €	u tijeku je priprema
OSNIVANJE POVRČARSKJE ZADRUGE MEDIMURJA	MEDIMURSKA POVRČARSKA UDRUGA "ZELENI VRT"	4,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljop. proizvođača malih polj. proizvođača kroz zadruge i udruge	400.000 €	u tijeku je priprema
RAZVOJ I PROIZVODNJA MAMACA ZA SPORTSKI RIBOLOV	P.P.U.-GORIČANEC d.o.o.	7,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljop. proizvođača kroz zadruge i udruge	100.000 €	u tijeku je priprema
POTICANJE POLJOPRIVREDE - VOČARSTVA	Grad Murško Središće	42,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljop. proizvođača malih polj. proizvođača kroz zadruge i udruge		prijedlog
IZGRADNJA OBJEKATA ZA KLANJE, OBRADU I SKLADIŠTENJE PROIZVODA ŽIVOTINSKOG PODRJETLA (DIVLJAČ)	Lovački savez Medimurske županije	81,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	Unapređenje poslovanja (proizvodnje, skladištenja, prerade i plasmana) poljop. proizvođača malih polj. proizvođača kroz zadruge i udruge		u tijeku je priprema

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET		MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
STVARANJE TRŽIŠTA HRANE VIŠE KVALITETE	Regionalna udruga kozara i ovčara RUKA	145,2006	1	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	15	100.000 €	u tijeku je priprema
IZRADA ELABORATA "PRIHVATNO DISTRIBUTIVNI CENTAR POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA DONJI KRALJEVEC"	Općina Donji Kraljevec	189,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	15	6.486 €	u tijeku je priprema
SUSTAVNA POMOĆ PRI ORGANIZIRANJU MALIH POLJOPRIVREDNIH PROIZVOĐAČA U ZADRUGE	REDEA d.o.o.	196,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	15		prijedlog
UREĐENJE PROMETNE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU OPĆINE VRATIŠINEC	Općina Vratišinec	11,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	31.756 €	u tijeku je priprema
PROMETNICA DO RIJEKE MURE	Općina Dekanovec	25,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	270.000 €	u tijeku je priprema
UREĐENJE NASELJA (Uređenje društvenih objekata - Dom kulture i zgrada općine)	Općina Dekanovec	29,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	135.135 €	u tijeku je priprema
MODERNIZACIJA PROMETNICE - Izgradnja pješačkih staza i rješenje površinske odvodnje županijske ceste br. 2018 u Dekanovcu, ulica F. Andrišeca	Općina Dekanovec	30,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	68.000 €	u tijeku je priprema
IZRADA PLANA RURALNOG RAZVOJA - UREĐENJE SREDIŠTA SVIH NASELJA NA PODRUČJU OPĆINE GORNJI MIHALJEVEC	Općina Gornji Mihaljevec	53,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	135.135 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA IGRALIŠTA, TRIM STAZA I BICIKLISTIČKIH STAZA	Općina Gornji Mihaljevec	55,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	270.270 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA PJEŠAČKO-BICIKLISTIČKE STAZE UZ ŽC 2005 Zebanec-Selnica-Donji Konovec	Općina Selnica	63,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	164.383 €	u tijeku je priprema
UREĐENJE PROMETNE INFRASTRUKTURE	Općina Selnica	66,2006	1	5	Jaćanje konkurentnosti gospodarstva	16	190.862 €	u tijeku je priprema

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ		PRIORITET		MJERA		PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
			1	5	5	5	16	16		
IZGRADNJA PROMETNICE KOD NOVE ŠKOLE U OREHOVICI	Općina Orehovica	70,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	173.132 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
REKONSTRUKCIJA DIJELA ULICE ZRINSKIH U VULARJI	Općina Orehovica	73,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	30.382 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
IZGRADNJA PJEŠAČKO-BICIKLISTIČKE STAZE U PODBRESTU	Općina Orehovica	76,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	94.595 €	u tijeku
CESTA KOTORIBA - GORIČAN	Općina Kotoriba	82,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	1.350.000 €	u tijeku je priprema
CESTOVNI MOST NA RIJECI MURI KOTORIBA - MURAKERESZTUR	Općina Kotoriba	91,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	3.401.360 €	u tijeku je priprema
REKONSTRUKCIJA JAVNE RASVJETE	Općina Šenkovec	113,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	60.811 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
IZGRADNJA INFRASTRUKTURE NASELJA DOLEC III FAZA - IZGRADNJA PROMETNICE	Općina Šenkovec	114,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije		pripremljen za provedbu, ali nije počeo
IZGRADNJA PJEŠAČKO-BICIKLISTIČKE STAZE UZ DRŽAVNU CESTU D-209	Općina Šenkovec	115,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	168.919 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
ASFALTIRANJE I UREĐENJE NERAZVRSSTANIH LOKALNIH CESTA	Općina Strigova	117,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije		u tijeku je priprema
UREĐENJE PJEŠAČKO BICIKLISTIČKE STAZE UZ ŽUPANIJSKU CESTU br. 2001	Općina Sv. Juraj na Bregu	124,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	675.675 €	u tijeku je priprema
UREĐENJE ULICE M. TITA U NEDELIŠČU	Općina Nedelišće	159,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	241.350 €	u tijeku je priprema
PROJEKT PROSTORNOG UREĐENJA, OTVARANJE NOVIH STAMBENIH ZONA, CESTOVNOG PRILJUČENJA NASELJA NA JUŽNU OBLAZNICU GRADA ČAKOVCA	Općina Strahoninec	175,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	94.595 €	u tijeku je priprema
PROJEKT GEODETSKO KATASTARSKE IZMJERE U OPĆINI	Općina Strahoninec	176,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	472.970 €	prijedlog
PROJEKT UREĐENJA LOKALNIH PROMETNICA, PJEŠAČKIH I BICIKLISTIČKIH STAZA	Općina Strahoninec	179,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije	337.838 €	u tijeku
IZGRADNJA TRIM I BICIKLISTIČKE STAZE	Općina Mala Subotica	201,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije		u tijeku je priprema
REKONSTRUKCIJA DOMA KULTURE U MALOJ SUBOTICI	Općina Mala Subotica	203,2006	1	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja Županije		u tijeku

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA	
IZGRADNJA PJEŠAČKO - BICIKLISTIČKIH STAZA UZ CESTE	Općina Mala Subotica	204,2006	1	5	Razvoj poljoprivrede i ruralni razvoj	16	Izrada plana ruralnog razvoja županije	u tijeku je priprema
			1	7	Jačanje informacijskog društva		Razvoj infrastrukture i znanja za IT	
SMWIRELESS	Udruga za informatiku bežične mreže i napredne tehnologije SMWireless Sveta Marija	68,2006	1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	7	41.891 €	u tijeku je priprema
			1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Razvoj infrastrukture i znanja za IT	74.324 €	u tijeku je priprema
FREE COUNTY - sloboda softvera, sloboda znanja, sloboda pristupa	Akcija za civilnu transparentnost	100,2006	1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	7	25.000 €	prijedlog
			1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	Razvoj infrastrukture i znanja za IT		
STVARANJE INFORMACIJSKOG DRUŠTVA: INFORMATIČKO OPISMEŃAVANJE DJECE I ODRASLIH; IZRADA WEB PROJEKATA ZA PROMIDŽBU DEMOKRACIJE I EKOLOGIJE; TE UVODENJE DRUŠTVA U EUROPSKE INFORMATIČKE TOKOVE	Mladi informatičari Strahoninca	185,2006	1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	7		
			1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva			
INVESTICIJA U EKSPERTNI SUSTAV DOCTUS ZA PODRSKU ODLUČIVANJU - IMPLEMENTACIJA, EDUKACIJA I KONZALTING KORISNIKA ZA POTREBE TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA ČAKOVCA	Turistička zajednica Grada Čakovca	17,2006	1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	7		
			1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	20	Informaticizacija javne uprave u županiji, JLS-ima i u privatnom sektoru	
JAČANJE INFORMACIJSKO KOMUNIKACIJSKE SPOSOBNOSTI SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI U MEDIJURJU	Centar za socijalnu skrb Čakovec	199,2006	1	7	Jačanje konkurentnosti gospodarstva	7		u tijeku je priprema
			2	4	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	37	Promicanje zdravog stila života	410.959 €
PROJEKT UREĐENJA GRADSKOG PARKA	Grad Prelog	229,2006	2	4	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	4		
			2	4	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	37	Promicanje zdravog stila života	958.904 €
PROJEKT IZGRADNJE PJEŠAČKO BICIKLISTIČKIH STAZA NA PODRUČJU GRADA PRELOGA	Grad Prelog	231,2006	2	4	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	4		
			2	8	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	21	Pobojšanje obrazovne strukture	2.702 €
IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE U OPĆINI GORIČAN	Općina Vratišinec	12,2006	2	8	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8		
			2	8	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	21	Pobojšanje obrazovne strukture	2.000.000 €
ŠIRENJE OSNOVNE ŠKOLE	Općina Gorican	20,2006	2	8	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8		
			2	8	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	21	Pobojšanje obrazovne strukture	

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ		PRIORITET		MJERA		PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
			2	8	8	21	21	21		
SREDNJA ŠKOLA MURSKO SREDIŠĆE	Grad Mursko Središće	46,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture		prijedlog
ADAPTACIJA STARE ŠKOLE U GORNJEM MIHALJEVCU	Općina Gornji Mihaljevec	59,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	100.600 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
IZGRADNJA ŠPORTSKOG OBJEKTA OREHOVICA	Općina Orehovica	71,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	230.000 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA ZGRADE OSNOVNE ŠKOLE U OREHOVICI	Općina Orehovica	74,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	1.081.081 €	u tijeku
IZGRADNJA ŠPORTSKE DVORANE U OREHOVICI	Općina Orehovica	75,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	1.351.351 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA OSNOVNE ŠKOLE I SPORTSKE DVORANE U KOTORIBI	Općina Kotoriba	83,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	4.081.600 €	u tijeku
IZGRADNJA SPORTSKO REKREATIVNOG CENTRA	Grad Čakovec	103,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	675.675 €	prijedlog
IZGRADNJA SPORTSKE DVORANE	OPĆINA SVETA MARIJA	168,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	1.486.486 €	u tijeku
PROJEKT IZGRADNJE SPORTSKO REKREATIVNIH PROSTORA S DOGRADNJOM UČIONIČA ZA JEDNOSMJENSKI RAD	Općina Strahoninec	170,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	21	Pobojšanje obrazovne strukture	1.351.351 €	u tijeku je priprema
NOVIM ZNANJIMA DO VEĆE ZAPOSJLIVOSTI	Hrvatski zavod za zapošljavanje - PS Čakovec	186,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	22	Stručno osposobljavanje i doškovanje nezaposlenih osoba za tržište rada		prijedlog
TEAM BUILDING I RECHARGE CENTAR	SOLIDUS d.o.o	6,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	24	Razvoj cjeloživotnog učenja	1.300.000 €	u tijeku je priprema
EDUKACIJA PROIZVOĐAČA MILJEKA	Udruga proizvođača mlijeka Medimurja	126,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	24	Razvoj cjeloživotnog učenja	13.515 €	u tijeku je priprema
EDUKACIJSKI CENTAR PODUZETNIŠTVA	Udruga poduzetnika i obrtnika općine Nedelišće	160,2006	2	Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	8	Pobojšanje obrazovne strukture i prilagodba obrazovanja potrebama gospodarstva	24	Razvoj cjeloživotnog učenja	10.810 €	u tijeku je priprema

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
RADIONICA RADNO-PROIZVODNIH AKTIVNOSTI I ZAPOŠLJAVANJA	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Medimurske županije	35,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	28 Poboljšanje mogućnosti za zapošljavanje socijalno ugroženih skupina, invalidnih osoba kroz posebne obrazovne programe za stjecanje kvalifikacija i uključivanje u javne radove	20.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
ADAPTACIJA PROSTORA I NABAVA OPREME U SKLOPU OSNIVANJA CENTRA ZA REHABILITACIJU I RADNO-PROIZVODNE AKTIVNOSTI OSOBA S TJELESNIM I MENTALNIM OŠTEĆENJIMA	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Medimurske županije	36,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	29 Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	75.000 €	u tijeku
IZGRADNJA DOMA ZA DNEVNI BORAVAK I PUČKE KUHINJE ZA STARJE OSOBE	Općina Gornji Mihaljevec	54,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	29 Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	405.405 €	prijedlog
IZGRADNJA CENTRA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE	Grad Čakovec	104,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	29 Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	3.378.378 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA STANOVA SOCIJALE	Grad Čakovec	112,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	29 Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	337.838 €	u tijeku je priprema
PROŠIRENJE I REKONSTRUKCIJA DJEČJEG VRTIČA	Općina Strahoninec	171,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	29 Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	101.351 €	u tijeku je priprema
PROGRAM UREĐENJA JAVNIH POVRŠINA I DJEČJIH IGRALIŠTA	Općina Strahoninec	178,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	29 Unapređenje socijalne infrastrukture (modernizacija i izgradnja nove)	27.027 €	
PREVENCIJA INSTITUCIONALIZACIJE ODRASLIH OSOBA S MENTALNOM RETARDACIJOM	Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom Medimurske županije	34,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	30 Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina	19.000 €	u tijeku
KULTURNI CENTAR HRVATSKIH ROMA U ČAKOVCU	Udruga Roma Bajša Medimurske županije	62,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	30 Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina	165.135 €	u tijeku
SOCIJALIZACIJA ROMA	Općina Kotoriba	85,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	9 Unapređenje uvjeta i poboljšanje kvalitete života socijalno ugroženih skupina	30 Jačanje socijalne integracije marginaliziranih društvenih skupina	204.082 €	prijedlog
POTICANJE RAZVOJA CIVILNOG DRUŠTVA I MEĐUSEKTORSKE SURADNJE, TE POTICANJE AKTIVNOG GRAĐANSTVA U LOKALNIM ZAJEDNICAMA U MŽ	GONG nevladina udruga	14,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10 Poticanje razvoja civilnog društva	31 Jačanje sudjelovanja neprofitnih organizacija u razvoju županije	43.150 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
VODIČ ZA ZAŠTITU POTROŠAČA MEDIMURSKE ŽUPANIJE	"Potrošač", Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske	32,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	6.800 €	u tijeku
LOKALNA SAMOUPRAVA U SUSTAVU ZAŠTITE POTROŠAČA	"Potrošač", Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske	33,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	13.500 €	u tijeku
EDUKACIJE ZA ODRŽIVI RAZVOJ CIVILNOG DRUŠTVA	Akcija za civilnu transparentnost	101,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	21.621 €	u tijeku je priprema
INFORMACIJE ZA SVE	"Potrošač" Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske, Podružnica Čakovec	144,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	162.000 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA DOMA KULTURE I VATROGASNOG SPREMISTIŠTA U PODBRESTU	Općina Orehovica	72,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	310.810 €	u tijeku je priprema
DOVRŠENJE IZGRADNJE VIŠENAMJENSKE DVORANE U SKLOPU SPORTSKOG DOMA U SENKOVCU	Općina Šenkovec	116,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva		
SPORTSKO LETJELIŠTE ZA SPORTSKE AVIONE, ULTRA LAKE AVIONE I OSTALE ULTRA LAKE LETJELICE	Megametel	165,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	216.216 €	u tijeku
PROJEKT IZGRADNJE CENTRA ZA KULTURNE, DRUŠTVENE I JAVNE POTREBE	Općina Strahoninec	174,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	10	Poticanje razvoja civilnog društva	608.108 €	prijedlog
EDUKACIJA ŽENA O SAMOPREGLEDU DOJKE - PREVENCIJA I RANO OTKRIVANJE	Zavod za javno zdravstvo Medimurske županije	23,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	7.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
REKONSTRUKCIJA ZGRADE (GRADNJA AMBULANTE)	Općina Dekanovec	26,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	270.000 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA AMBULANTE OPĆE MEDICINE U GORNJEM MIHALJEVCU	Općina Gornji Mihaljevec	51,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	202.702 €	prijedlog
PROJEKT UREĐENJA SPORTSKOG PARKA I NOVE SPEEDWAY STAZE	Grad Prelog	137,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite		u tijeku je priprema
TJELESNE AKTIVNOSTI U ZAŠTITI I UNAPREĐENJU ZDRAVLJA STANOVNIŠTVA MEDIMURSKE ŽUPANIJE	Medimurski savez sportske rekreacije "Sport za sve"	198,2006	2 Jačanje ljudskih resursa i njihovo uključivanje u razvoj	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	10.810 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
USPJEŠAN POVRATAK U SVAKODNEVNI ŽIVOT ŽENA OBOLJELIH OD RAKA	Županijska liga protiv raka Čakovec	22,2006	2	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	10.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
			2	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite		
CENTAR ZDRAVLJA "HALYCANUM"	Udruga oboljelih od leukemije i limfoma	69,2006	2	11	Unapređenje preventivne zdravstvene zaštite	27.000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
			2	12	Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem		
TRUISTIČKO GOSPODARSKI PROSPEKT "ZAŠTO U NEDELIŠĆE?"	Udruga poduzetnika i obrtnika općine Nedelišće	162,2006	2	12	Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	4.730 €	u tijeku je priprema
			2	12	Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem		
IMPLEMENTACIJA STRATEŠKOG PLANA GOSPODARSKOG RAZVOJA OPĆINE	Općina Strahoninec	180,2006	2	12	Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	3.784 €	u tijeku je priprema
			2	12	Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem		
SUDJELOVANJE GRADANA U UPRAVLJANJU OPĆINOM	Općina Strahoninec	181,2006	2	12	Unapređenje upravljanja regionalnim razvojem	4.325 €	u tijeku je priprema
			3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom		
PROJEKT IZGRADNJE KANALIZACIJA NA PODRUČJU GRADA PRELOGA	Grad Prelog	230,2006	3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	8.219,178 €	
			3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom		
KANALIZACIJA-OTKUP ZEMLJIŠTA- GRAĐEVINSKA DOZVOLA	Općina Vratišinec	13,2006	3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	40.540 €	u tijeku
			3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom		
IZGRADNJA KANALIZACIJSKOG SUSTAVA - RAZDJEJNI SUSTAV ODVODNJE OPĆINE GORIČAN	Općina Goričan	21,2006	3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	3.400,000 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
			3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom		
KANALIZACIJSKI KOLEKTORI I PROČISTAČ OTPADNIH VODA MURSKO SREDIŠĆE	Grad Mursko Središće	48,2006	3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	540.540 €	u tijeku je priprema
			3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom		
SANACIJA DIVLJIH ODLAGALIŠTA OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE GORNJI MIHALJEVEC	Općina Gornji Mihaljevec	61,2006	3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	61.451 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
			3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom		

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
IZGRADNJA KANALIZACIJE	Općina Selnica	65.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	12.162 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA CJELOVITOG SUSTAVA ODVODNJE U KOTORIBI	Općina Kotriba	84.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	1.360.544 €	u tijeku
IZGRADNJA KANALIZACIJE NASELJA Hodošan, Palinovec, Sveti Juraj u Trnju, D. Pustakovec i D. Hrašćan	Općina Donji Kraljevec	97.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama		pripremljen za provedbu, ali nije počeo
KANALIZACIJA - ODVODNI SUSTAV "NOVO SELO NA DRAVI"	Grad Čakovec	106.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	6.081.081 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA - ODVODNI SUSTAV ŽISKOVEC - SLEMENICE	Grad Čakovec	109.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	2.702.702 €	u tijeku je priprema
PROJEKT IZGRADNJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE U DIJELU NASELJA JUG U PRELOGU	Grad Prelog	139.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	1.369.863 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
IZGRADNJA VODONEPROPUSNE KANALIZACIJE OPĆINE NEDELIŠĆE	Općina Nedelišće	150.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	8.477.570 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA VODONEPROPUSNE KANALIZACIJE NASELJA NEDELIŠĆE	Općina Nedelišće	151.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	7.094.595 €	u tijeku
NASTAVAK I DOVRŠENJE KANALIZACIJSKOG SUSTAVA U OPĆINI	Općina Strahoninec	169.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	837.837 €	u tijeku
FEKALNA KANALIZACIJA BREZJE-LOPATINEC	Medimurske vode d.o.o.	207.2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	3.040.540 €	prijedlog

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
RAZDJEJNI SUSTAV KANALIZACIJE NASELJA DIJELA OPĆINE MALA SUBOTICA	Međimurske vode d.o.o.	208,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	5.405.405 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA JUGOZAPADNE ZONE GRADA ČAKOVCA	Međimurske vode d.o.o.	209,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	378.380 €	prijedlog
KANALIZACIJA-SENKOVEC-NASTAVAK	Međimurske vode d.o.o.	210,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	675.676 €	prijedlog
KANALIZACIJA PODTUREN	Međimurske vode d.o.o.	211,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	2.027.030 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA GORNJI MIHALJEVEC	Međimurske vode d.o.o.	212,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	1.891.890 €	prijedlog
RAZDJEJNI SUSTAV KANALIZACIJE - PRIBISLAVEC FEKALNA ODVODNJA- II FAZA	Međimurske vode d.o.o.	213,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	2.162.162 €	u tijeku je priprema
REKONSTRUKCIJA KOLEKTORA I I I I U ČAKOVCU	Međimurske vode d.o.o.	216,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	405.405 €	prijedlog
KANALIZACIJA NASELJA DONJI KRALJEVEC - NASTAVAK	Međimurske vode d.o.o.	217,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	270.270 €	u tijeku je priprema
RAZDJEJNI SUSTAV KANALIZACIJE - IVANOVEC	Međimurske vode d.o.o.	218,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	4.324.325 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
RAZDJEJNI SUSTAV KANALIZACIJE - NOVO SELO ROK I KRISTANOVEC	Međimurske vode d.o.o.	219,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	5.540.540 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH OVDA DONJI KRALJEVEC	Međimurske vode d.o.o.	220,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	1.283.784 €	u tijeku je priprema
UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA MURSKO SREDIŠĆE	Međimurske vode d.o.o.	221,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	1.527.027 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJSKI SUSTAV SV. MARTIN NA MURI	Međimurske vode d.o.o.	223,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	3.783.783 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA NASELJA ŠTRIGOVA	Međimurske vode d.o.o.	224,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	3.378.378 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA NASELJA BELICA	Međimurske vode d.o.o.	225,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	2.162.162 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA NASELJA PRELOG - KOMPLETIRANJE KANALIZACIJSKOG SUSTAVA	Međimurske vode d.o.o.	226,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	2.027.027 €	u tijeku je priprema
KOLEKTORSKI SUSTAV PRELOG-D. DUBRAVA-KOTORIBA	Međimurske vode d.o.o.	227,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	8.108.110 €	u tijeku je priprema
PLAN GOSPODARENJA OTPADOM ZA MEDIMURSKU ŽUPANIJU	Brodarski Institut	24,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	39 Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije	12.100 €	prijedlog
SANACIJA DEPONIJE SMEČA - IZGRADNJA RECIKLAŽNOG DVORIŠTA	Općina Dekanovec	28,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	39 Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije	270.270 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
SANACIJA ODLAGALIŠTA OTPADA	Općina Kotoriba	90,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	39 Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije	272.109 €	prijedlog

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ		PRIORITET		MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
			3	13	13	39			
RECIKLAZNI CENTAR ZA ELEKTRONIČKI OTPAD		102.2006	3	13	Poboljšano gospodarenje otpadnim vodama i otpadom	39	Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije		prijedlog
PROJEKT SANACIJE DEPONIJE GORICE I OSTALIH DIVLJIH ODLAGALIŠTA NA PODRUČJU GRADA PRELOGA	Grad Prelog	133.2006	3	13	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	39	Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije	1.095.890 €	u tijeku
PROGRAM ZBRINJAVANJA I UREĐENJA DIVLJIH DEPONIJA	Općina Strahoninec	172.2006	3	13	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	39	Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije	175.675 €	u tijeku
SANACIJA ODLAGALIŠTA TOTOVEC	GPK Čakom	200.2006	3	13	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	39	Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije	5.500.000 €	u tijeku
SANACIJA DIVLJIH ODLAGALIŠTA OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE MALA SUBOTICA	Općina Mala Subotica	202.2006	3	13	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	39	Unapređenje i racionalizacija gospodarenja otpadom na području cijele županije		u tijeku
PROJEKT ZAJEDNIČKOG DJELOVANJA MEDIMURSKE ŽUPANIJE I UDRUGE UZGAJIVAČA MEDIMURSKOG KONJA	UDRUGA UZGAJIVAČA MEDIMURSKOG KONJA	3.2006	3	14	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	40	Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja		prijedlog
IZGRADNJA SPOMEN PARKA DR. VINKU ŽGANCU I POSTAVLJANJE BISTRE	Općina Vratišinec	10.2006	3	14	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	40	Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	6.756 €	u tijeku je priprema
IZGRADNJA MEMORIJALNOG CENTRA JOSIP ŠTOLCER SLAVENSKI I OBNOVA TRADICIONALNIH OBRTA (POSTOJEĆA 100 GOD. BRIJAČNICA)	Turistička zajednica Grada Čakovca	15.2006	3	14	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	40	Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	103.000 €	prijedlog
OBNOVA CRKVE "SVIH SVETIH" U DEKANOVCU	Općina Dekanovec	27.2006	3	14	Čuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	40	Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	270.270 €	prijedlog

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ		PRIORITET		MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
			3	14	14	40			
ISKORIŠTAVANJE ŠLJUNKA	Grad Mursko Središće	43,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	337.837 €	u tijeku je priprema
SPOMENIČKA PODRUČJA (Spomen park rudarstvu - Peklenica i Muzej rudarstva - Mural, Mursko Središće)	Grad Mursko Središće	49,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	16.486 €	u tijeku
SANACIJE VLAGE NA CRKVI SV. KATARINE U GORNJEM MIHALJEVCU	Općina Gornji Mihajlevec	58,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	4.050 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
RESTAURACIJA PILA "TRPEČI I ISUS" U GORNJEM MIHALJEVCU	Općina Gornji Mihajlevec	60,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	128.860 €	prijedlog
DUGOROČNA PREKOGRAFIČNA KULTURNA I TURISTIČKA SURADNJA U REGIJI (CULTOURCOOP)	Općina Šenkovec	79,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja		prijedlog
ZNANSTVENO ISTRAŽIVANJE STABILNOSTI AUTOHTONIH VRSTA DIVLJAČI MEDIMURSKE ŽUPANIJE	Lovački savez Medimurske županije	80,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja		prijedlog
MURA C-B-R - Broadening of cross-border relationship between citizens living near river Mura	Općina Kotoriba	87,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	120.000 €	prijedlog
MUZEJ - ETNO ZBIRKA	Općina Kotoriba	88,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	272.000 €	u tijeku
OBNOVA ZGRADE DOMA KULTURE	Općina Kotoriba	89,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	40	Očuvanje i gospodarenje prirodnom, kulturnom i povijesnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	244.900 €	u tijeku je priprema

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
REKONSTRUKCIJA STAROG ŽUPNOG DVORA	Općina Sv. Juraj na Bregu	125,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	152.432 €	u tijeku je priprema
PLAN ZELENOG DJELOVANJA	Općina Nedelišće	155,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	13.515 €	u tijeku
PROJEKT AMBIJENTALNIH PROSTORA	Općina Nedelišće	156,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja		prijedlog
PROJEKT OBNOVE I ZAŠTITE ŽUPNE CRKVE U MACINCU	Općina Nedelišće	158,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	405.405 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
PROJEKT IZGRADNJE NOVE ŽUPNE CRKVE	Župna crkva Marije Pomoćnice u Strahonincu	182,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	608.108 €	u tijeku je priprema
PROJEKT RESTAURACIJE ŽUPNE CRKVE	Župna crkva Marije Pomoćnice u Strahonincu	183,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	101.350 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
ETNO PROSTOR I ZBIRKA KULTURNO UMJETNIČKOG DRUŠTVA	KUD Strahoninec	184,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	11.486 €	u tijeku je priprema
3. MEĐUNARODNA IZLOŽBENO - PRODAJNA MANIFESTACIJA "NA TO MLADO LETO" - TRADICIJSKI BOŽIĆ U HRVATA	Udruga "Medimurske roke"	188,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	40 Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz uvažavanje identiteta i kriterija gospodarskog razvoja	39.040 €	u tijeku je priprema
OČUVANJE I REPRODUKCIJA AUTOHTONIH VRSTA RIBA DONJEG MEDIMURJA ZA RAZVOJ REKREATIVNOG TURIZMA	Udruga ljubitelja prirode i ribolova "Žužička Kotoriba"	8,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	27.027 €	u tijeku

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
PROGRAM IDENTIFIKACIJE I ODRŽIVOG KORISTENJA PRIRODNIH I KULTURNO-POVIJESNIH RESURSA ZA RAZVOJ ZDRAVSTVENOG I EKOTURIZMA NA ŠIREM PODRUČJU RIJEKE MURE U OPĆINI DONJA DUBRAVA	Općina Donja Dubrava	16,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	80.000 €	u tijeku je priprema
TURISTIČKA ZONA MUJRA	Grad Mursko Središće	47,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	135.135 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
RAZVOJ TURIZMA OPĆINE KOTORIBA	Općina Kotoriba	86,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	272.109 €	prijedlog
VRAĆANJE VODE U MEANDRE RIJEKE DRAVE	Grad Čakovec	105,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	20.270 €	prijedlog
PROJEKT REVITALIZACIJE PROSTORA OKO RIJEKE DRAVE I IZGRADNJA REKREATIVNO-TURISTIČKOG PODRUČJA MARINA PRELOG	Grad Prelog	134,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma		u tijeku
PROJEKT UKUPNOG RAZVOJA TURIZMA NA PODRUČJU GRADA PRELOGA	Grad Prelog	135,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	27.397 €	u tijeku je priprema
PROJEKT IZGRADNJE ZDRAVSTVENO TURISTIČKOG KOMPLEKSA DRAŠKOVEC	AAT d.o.o.	146,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma		
TURISTIČKA ZONA NEDELIŠĆA I SUSJEDNIH OPĆINA	Općina Nedelišće	154,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	60.810 €	u tijeku
PROŠIRENJE PARKA FLORE I FAUNE - SAFARI PARK NEDELIŠĆE	EKO Lovac d.o.o.	166,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	14 Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom	41 Korištenje prirodnih, kulturnih i povijesnih resursa za razvoj zdravstvenog, rekreativnog, kongresnog turizma	378.378 €	u tijeku

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ		PRIORITET		MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
			3	14	14	42			
ČISTI ZRAK-ZDRAVA HRANA-NEZAGAĐENA VODA	Petar Horvat	5,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom		Razvoj infrastrukture za praćenje zaštite okoliša		u tijeku je priprema	
RAZVOJNI PROGRAM ZA KORISTENJE ALTERNATIVNIH I OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIE (GEOTERMALNI, BIOPLIN)	Općina Gornji Mihaljevec	56,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom		Stavljanje programa za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplina)	270.270 €	prijedlog	
MONTAŽA I RAZVOJ MINIPOSTROJENJA ZA PROIZVODNJU BIODIZELA IZ ULJANE REPICE	AGROSIP d.o.o.	205,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom		Stavljanje programa za korištenje alternativnih i obnovljivih izvora energije (solarna i geotermalna energija, bioplina)	1.000.000 €		
PROJEKT OČUVANJA GRADITELJSKE BAŠTINE – POVIJESNA JEZGRA PRELOGA	Grad Prelog	228,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Očuvanje i gospodarenje prirodnim, kulturnom i povijesnom baštinom		Očuvanje i gospodarenje kulturnom, povijesnom i prirodnom baštinom uz promoviranje identiteta Medimurja	1.369.863 €		
IZGRADNJA SJEVEROISTOČNE OBLAZNICE GRADA ČAKOVCA	Grad Čakovec	110,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	15	Unaprjeđenje okoliša kroz izgradnju prometne infrastrukture	13.513.513 €	prijedlog	
PROJEKT RAZVOJA PROMETA NA PODRUČJU GRADA PRELOGA SA RJEŠENJEM CENTRA PRELOGA I OBLAZNICE PRELOG	Grad Prelog	138,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	15	Unaprjeđenje okoliša kroz izgradnju prometne infrastrukture		prijedlog	
NAVODNJAVANJE NA PODRUČJU MEDIMURSKE ŽUPANIJE	Županija Medimurska	167,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Poboljšanje sustava zaštite od štetnog djelovanja voda i uspostavljanje sustava navodnjavanja	15	Uspostavljanje cjelovitog sustava za navodnjavanje	78.378.378 €	u tijeku je priprema	
PROJEKTI MJERE 38 KOJI SE DUPLIRAJU (PRIJAVLJENI OD STRANE MEDIMURSKIH VODA I OPĆINA									
KANALIZACIJSKI KOLEKTORI I PROČISTAČ OTPADNIH VODA MURSKO SREDIŠĆE	Grad Mursko Središće	48,2006	Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	13	Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	540.540 €	u tijeku je priprema	

NAZIV PROJEKTA	NAZIV PODNOSITELJA	RED. BR - SIFRA	CILJ	PRIORITET	MJERA	PRORACUN PROJEKTA	FAZA PROJEKTA
UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA	Općina Donji Krajevec	95,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama		u tijeku je priprema
IZGRADNJA KANALIZACIJE NASELJA DONJI KRALJEVEC	Općina Donji Krajevec	98,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama		u tijeku
SUSTAV ODVODNJE (KANALIZACIJA) NOVO SELO ROK I KRIŠTANOVEC	Grad Čakovec	107,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	4.054,054 €	u tijeku je priprema
RAZDJEJNI SUSTAV KANALIZACIJE IVANOVEC	Grad Čakovec	108,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	2.702.702 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA FEKALNIH I OBORINSKIH VODA	Općina Štrigova	120,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama		u tijeku je priprema
IZGRADNJA KANALIZACIJSKOG SUSTAVA	Općina Mala Subotica	121,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama		u tijeku je priprema
PROJEKT IZGRADNJE KANALIZACIJE U JUGOZAPADNOM DIJELU PRELOGA	Grad Prelog	140,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	684.931 €	pripremljen za provedbu, ali nije počeo
KANALIZACIJA NASELJA KOTORIBA - NASTAVAK	Medimurske vode d.o.o.	214,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	135.135 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA NASELJA NEDELIŠE - III FAZA	Medimurske vode d.o.o.	215,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	810.810 €	u tijeku je priprema
KANALIZACIJA NASELJA STRAHONINEC - NASTAVAK	Medimurske vode d.o.o.	222,2006	3 Očuvanje okoliša i gospodarenja prirodnim resursima i kulturnom baštinom	13 Poboljšanje gospodarenja otpadnim vodama i otpadom	38 Izgradnja cjelovitog sustava gospodarenja otpadnim vodama	472.972 €	u tijeku je priprema

DODATAK 11. POPIS SVIH AKTIVNOSTI – SASTANAKA NA ROP-U

1. GLAVNA ŽUPANIJSKA SKUPINA

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
09.05.2005.	Osnovna analiza stanja	13 h, Velika vijećnica Međimurske županije	GŽS ²⁰	20
17.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa GOSPODARSTVO	11 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za gospodarstvo	14
17.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa DRUŠTVENE DJELATNOSTI	13 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za društvene djelatnosti	8
18.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa PRIRODNI IZGRAĐENI RESURSI	11 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za prirodne izgrađene resurse	14
18.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa UPRAVLJENJE RAZVOJEM	13 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za upravljanje razvojem	8
24.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa GOSPODARSTVO	11 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za gospodarstvo	10
24.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa PRIRODNI IZGRAĐENI RESURSI	13 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za prirodne izgrađene resurse	7
01.06.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa UPRAVLJANJE RAZVOJEM	11.30 h, Velika vijećnica Međimurske županije	Članovi GŽS za upravljanje razvojem	12
01.06.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna	13.30 h, Velika vijećnica	Članovi GŽS za društvene	13

²⁰ GŽS – glavna županijska skupina za izradu ROP-a

	podgrupa DRUŠTVENE DJELATNOSTI	Medimurske županije	djelatnosti	
14.06.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa GOSPODARSTVO	11 h, Velika vijećnica Medimurske županije	Članovi GŽS za gospodarstvo	13
14.05.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa DRUŠTVENE DJELATNOSTI	13 h, Velika vijećnica Medimurske županije	Članovi GŽS za društvene djelatnosti	11
15.06.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa PRIRODNI I IZGRADENI RESURSI	11 h, Velika vijećnica Medimurske županije	Članovi GŽS za prirodne izgrađene resurse	10
15.06.2005.	Osnovna analiza stanja – Radna podgrupa UPRAV. RAZVOJEM	13 h, Velika vijećnica Medimurske županije	Članovi GŽS za upravljanje razvojem	9
06.07.2005.	Osnovna analiza stanja	9 h, Dvorana Scheier	GŽS	33
14.07.2005.	Izrada SWOT ANALIZE – ROP Medimurske županije	9 h, Dvorana Scheier	GŽS	22
05.09.2005.	Izrada SWOT ANALIZE – ROP-a Medimurske županije	9 h, Dvorana Scheier	GŽS	28
23.09.2005.	Rasprava SWOT ANALIZE – ROP-a Medimurske županije	11 h, Dvorac Terbotz	GŽS	22
05.10.2005.	Utvrđivanje vizije, ciljeva, prioriteta i mjera – ROP-a Medimurske županije	10.30 h, Dvorac Terbotz	GŽS	29
12.10.2005.	Utvrđivanje prioriteta i mjera za ROP Medimurske županije	10 h, Dvorana Scheier	GŽS	23
20.10.2005.	Konzultacije za mjere ROP-a Medimurske županije	10 h, Regionalna razvojna agencija Medimurje - REDEA	Članovi GŽS za gospodarstvo	9
20.10.2005.	Konzultacije za mjere ROP-a Medimurske županije	11 h, Regionalna razvojna agencija Medimurje - REDEA	Članovi GŽS za prirodne i izgrađene resurse	6
20.10.2005.	Konzultacije za mjere ROP-a Medimurske županije	12 h, Regionalna razvojna agencija Medimurje - REDEA	Članovi GŽS za društvene djelatnosti i upravljanje razvojem	10
28.10.2005.	2. konzultacije za mjere ROP-a	10 h, Regionalna razvojna agencija	Članovi GŽS za gospodarstvo	7

	Medimurske županije	Medimurje - REDEA		
28.10.2005.	2. konzultacije za mjere ROP-a Medimurske županije	11 h, Regionalna razvojna agencija Medimurje - REDEA	Članovi GŽS za prirodne i izgrađene resurse	7
28.10.2005.	2. konzultacije za mjere ROP-a Medimurske županije	12 h, Regionalna razvojna agencija Medimurje - REDEA	Članovi GŽS za društvene djelatnosti i upravljanje razvojem	5
09.11.2005.	Razrada mjera za ROP Medimurske županije	11 h, Dvorana Scheier	GŽS	22
10.01.2006.	Usvajanje mjera	13h, Vijećnica Medimurske županije	GŽS	33
15.11.2005.	Konzultacije za mjere ROP-a Medimurske županije	13 h, Regionalna razvojna agencija Medimurje - REDEA	Članovi GŽS za gospodarstvo	5
19.01.2006.	Završna rasprava o mjerama ROP-a	13h, Scheier	GŽS	21

2. PARTNERSKA SKUPINA

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
13.07.2005.	Rasprava o Analizi stanja ROP-a Medimurske županije	9 h, Dvorana Scheier	Članovi Partnerske skupina	48
12.12. 2005.	Prezentacija SWOT analize, vizije i strateških ciljeva ROP-a	13h, Dvorana Scheier	Članovi Partnerske skupine	45

3. PARTNERSKI ODBOR

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
23.01.2006.	Završna rasprava i usvajanje vizije, strateških ciljeva, prioriteta i mjera	13h, Scheier	Članovi Partnerskog odbora	45

4. OPĆINE I GRADOVI

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
16.11.2005.	Predstavljanje projekta ROP-a	14h, Međimurska županija	Gradonačelnici i načelnici	17
21.12.2005.	Projekti gradova i općina	14h, Međimurska županija	Gradonačelnici i načelnici	16
02.02.2006.	Upoznavanje sa sustavom prikupljanja interesa za razvojne projekte gradova/općina	Grad Čakovec, 13h	Gradonačelnici i načelnici	13
02.02.2006.	Upoznavanje sa sustavom prikupljanja interesa za razvojne projekte gradova/općina	Grad Mursko Središće, 17h	Gradonačelnici i načelnici	8
03.02.2006.	Upoznavanje sa sustavom prikupljanja interesa za razvojne projekte gradova/općina	Grad Prelog, 13h	Gradonačelnici i načelnici	13

5. PODUZETNICI

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
07.12.2005.	Analiza mjere: restrukturiranje tvrtki u tekstilnoj i obućarskoj industriji	14 h, Regionalna razvojna agencija Međimurje - REDEA	Predstavnici tekstile i obućarske industrije	12
13.01.2006.	Definiranje razvojnih intervencija i aktivnosti sukladno zahtjevima poduzeća	12 h, Regionalna razvojna agencija Međimurje - REDEA	Predstavnici poduzetnika	18

6. ŽUPANIJSKO POGLAVARSTVO

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
29.11.2005.	Imenovanje Partnerske skupine za izradu ROP-a	Međimurska županija	Poglavarstvo Međimurske županije	
16.01.2006.	Informacija o izradi ROP-a Međimurske županije	Međimurska županija	Poglavarstvo Međimurske županije	

7. ŽUPAN

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
23.09.2005.	Informacija o stanju izrade ROP-a	Ured župana	Župan, M. Polić, M. Novak	
07.12.2005.	Informacija o stanju izrade ROP-a	Ured župana	Župan, M. Polić, M. Novak	

8. OSTALO

Datum	Tema sastanka/ radionice	Vrijeme i mjesto održavanja	Sudionici	Broj prisutnih
23.08.2005.	Informacija o izradi ROP-a Medimurske županije	Medimurska županija	Gospodarsko socijalno vijeće Medimurske županije	

DODATAK 12.

MOGUĆNOSTI KORIŠTENJA PRETPRISTUPNIH PROGRAMA EU ZA POSLOVNE SUBJEKTE²¹

SADRŽAJ:

I. PRETPRISTUPNI PROGRAMI PHARE, ISPA I SAPARD

- 1. PHARE**
- 2. ISPA**
- 3. SAPARD**

II. PROGRAMI ZAJEDNICE

III. INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI - IPA

---

²¹ Prikaz pretpristupnih fondova se temelji na relevantnim materijalima Ministarstva europskih integracija (Pretpristupni programi – mogućnosti za poslovnu zajednicu) i drugim dostupnim izvorima.

I. PRETPRISTUPNI PROGRAMI PHARE, ISPA I SAPARD

Pretpristupni programi PHARE, ISPA i SAPARD pokrenuti su od strane Europske komisije s ciljem pomoći državama korisnicama tijekom priprema za članstvo u Europskoj uniji, te njihovog pripremu za korištenje fondova namijenjenih državama članicama Unije. Slijedom stjecanja statusa kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji u lipnju 2004. godine, Republika Hrvatska nakon donošenja Pretpristupne strategije od strane Europske komisije 6. listopada 2004. postaje korisnicom pretpristupnih programa.

Pretpristupni program PHARE (*franc. Pologne-Hongrie: assistance à la restructuration économique*) namijenjen je jačanju institucija kako bi one mogle učinkovito funkcionirati unutar Europske unije i provoditi njenu pravnu stečevinu, te jačanje socijalne i ekonomske kohezije u državni kandidatkinji. Sredstva iz programa ISPA (*eng. Instrument for Structural Policies for Pre-Accession*) osiguravaju financijsku podršku za primjenu zakonodavstva u području zaštite okoliša i ulaganjima u prometnu infrastrukturu, a program SAPARD (*eng. Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development*) namijenjen je za područje poljoprivrede i poticanje ruralnog razvitka.

Pretpristupni programi predviđeni su za proračunsko razdoblje Europske unije do kraja 2006. godine, kada bi trebali biti zamijenjeni jedinstvenim pretpristupnim instrumentom IPA (*eng. Instrument for Pre-accession Assistance*).

Europska unija je Hrvatskoj iz pretpristupnih fondova iz proračunske 2005. godine 105 milijuna eura (80 milijuna za PHARE i 25 milijuna za ISPA-u), a u sklopu proračuna za 2006. godinu 140 milijuna eura (80 milijuna za PHARE, 35 milijuna za ISPA-u i 25 milijuna za SAPARD).

1) PHARE

Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva važan je element komponente promicanja gospodarske i socijalne kohezije, prvenstveno stoga što se ono smatra ključnim čimbenikom regionalnog razvoja i važnim elementom restrukturiranja gospodarstva, smanjenja nezaposlenosti i jačanja regionalne konkurentnosti. Područja suradnje na području ekonomske i socijalne kohezije s naglaskom na poduzetničke aktivnosti u PHARE programu **obuhvaćaju sufinanciranje istraživanja tržišta, promociju proizvoda, studijska putovanja, pomoć pri izlaganju na sajmovima, edukaciju i obuku, pomoć pri primjeni novih znanja i tehnologija.**

Korisnici sredstava iz PHARE-a mogu biti tijela državne uprave, javna poduzeća i nevladin sektor. Privatna poduzeća mogu se uključivati u komponentu gospodarske i socijalne kohezije, no nemaju pravo na dodjelu direktnih financijskih sredstava kojima bi ostvarivali profit u svom poslovanju jer bi takva potpora bila suprotna pravilima o zaštiti tržišnom natjecanju i državnim potporama. Međutim, privatna trgovačka društva imat će priliku sudjelovanja u programima horizontalnog tipa koje razvijaju državna tijela ili nevladine organizacije s ciljem promicanja razvoja poduzetništva te se uključivati u obrazovne aktivnosti (primjerice obuku za pripremu kvalitetnih poslovnih planova, obuku o korištenju fondova Europske unije) ili uz financijsku podršku sudjelovati na sajmovima i povezivati se s poduzećima iz država članica Unije.

Međutim, u okviru PHARE programa (prve mogućnosti će biti otvorene tijekom 2006. godine), a trenutno i već u okviru CARDS programa koji Hrvatska koristi unazad nekoliko godina, postoji mogućnost za dobivanje manje financijske potpore (do cca 100.000 EUR). Tu se radi o tzv. Shemi dodjele bespovratnih sredstava (*grant scheme*) koja predstavlja natječajnu proceduru za odabir i financiranje određenog broja projekata (manjih po svom obimu). Drugim riječima, dodjeljuje se financijska pomoć (*grant*) **za nekomercijalne projekte koji zadovoljavaju određene dugoročne ciljeve EU politike, odnosno strateške smjernice/prioritete EU programa kao što je npr. CARDS odnosno PHARE.** Za razliku od drugih oblika pomoći/natječajnih procedura, institucije-potencijalni

korisnici financijske su potpuno autonomni u dizajniranju, planiranju i predlaganju projekata i imaju izravno "vlasništvo" nad cijelim procesom, kao i nad konačnim rezultatima. Osim nemogućnosti ostvarivanja profita kroz projekt, ova shema je zasnovana na sljedećim načelima:

- mora se osigurati sufinanciranje projekta od strane korisnika (najčešće 20-30%)
- ne postoji mogućnost retroaktivnog financiranja niti kumulativnog financiranja (paralelno korištenje dvije ili više financijske pomoći od strane Europske komisije).

Sredstva iz PHARE programa dodjeljuju se u obliku direktne financijske podrške putem natječajnog i evaluacijskog postupka koji se provodi sukladno pravilima Europske komisije i u kojem je zastupljen potreban broj predstavnika institucija sa regionalne i središnje razine upravljanja. Preduvjet za korištenje sredstava iz komponente gospodarske i socijalne kohezije PHARE programa je izrada Nacionalnog plana razvoja kao strateškog dokumenta koji određuje prioritete gospodarskog razvoja države korisnice.

Phare horizontalni projekti - Financijska linija za male i srednje poduzetnike (MSP) financirana kroz PHARE multicountry program i međunarodne financijske institucije. (EBRD, EIB, CEB)

U dokumentima AGENDA 2000 i PHARE - nova orijentacija, nedostatak dinamične i zdrave podrške sektoru malog i srednjeg poduzetništva identificiran je kao temeljni razlog usporenja pristupanja zemalja srednje i istočne europske Europskoj uniji. U dokumentima naglašeno je da je jedan od glavnih razloga koji sprečavaju poduzetnički rast nevoljnost i neiskustvo financijskog sektora u tim zemljama da osiguraju financiranje kupnje vrijednosnica i kapitala od strane malih i srednjih poduzeća. Kao odgovor na probleme koji su identificirani u ova dva dokumenta kroz PHARE program se uspostavio novi financijski instrument - **SME Finance Facility** - čija je zadaća potaknuti financijske posrednike u zemljama srednje i istočne europske da razviju i dugoročno omoguće financiranje u sektoru malog i srednjeg poduzetništva.

Pilot faza pokrenuta je kroz PHARE program u suradnji s Europskom bankom za obnovu i razvoj 1999. godine. Kroz tu pilot fazu sredstvima EBRD-a i Phare programa financirali su se zajmovi za malo i srednje poduzetništvo, tehnička pomoć, garancije, upravljačka podrška financijskim posrednicima (bankama i investicijskim fondovima) u regiji kroz koje su se onda financirali pod zajmovi malim i srednjim poduzećima kao njihovim klijentima. 11. prosinaca 2000. godine program je ušao u drugu fazu gdje su se uključile druge međunarodne financijske institucije (European Investment Bank EIB, Council of Europe Development Bank CEB, Kreditanstalt für Wiederaufbau KfW).

Financijski okvir: Multi country PHARE alokacija je 30 milijuna eura, dok je ciljani iznos EBRD-a 450 milijuna eura, a ciljani iznos EIB-e je 300 milijuna eura. Uvriježen je običaj da Europska komisija u ovom programu prenosi PHARE ulog u fond u okviru Međunarodnih financijskih institucija. Međunarodne financijske institucije će imati ovlasti administrirati i upravljati ovim programom, naravno puna uključenost predstavnika Europske komisije je osigurana kroz odbore za praćenje.

Osnovni cilj ovog programa je potaknuti financijske posrednike u zemljama srednje i istočne europske (poput investicijskih fondova, banaka i leasing kuća) da prošire svoju podršku malim i srednjim poduzećima osiguravajući financijskim posrednicima poticaje, tehničku podršku i pokrivanje posebnih administrativnih troškova i rizika. Financijski posrednici će kanalizirati svoju podršku ka individualnim poduzetnicima u obliku povoljnih zajmova, financiranje kupovine raznih vrsta vrijednosnica i financijskog leasinga. Naziv ove vrste podrške poznat je **Loan, Guarantee and Leasing Window LGLW**.

Visina pojedinačnog projekta usmjerena na financijske posrednike u zemljama srednje i istočne europske je **5 - 15 milijuna eura**, a maksimalni iznos usmjeren krajnjim korisnicima je **250 000 eura**.

Kriteriji prihvatljivosti za banke i leasing kompanije biti će rađen na osnovu njihove kreditne sposobnosti, razgranate mreže podružnica, eventualne prethodne uključenosti u programe jačanja institucijske sposobnosti.

Kriteriji prihvatljivosti za poduzetnike moraju se uklapati u definiciju veličine malih i srednjih poduzeća u skladu s preporukama Europske komisije, imati većinsko privatno vlasništvo ili biti u finalnoj fazi procesa privatizacije, ne obavljati djelatnosti kockanja, prodaje nekretnina, bankarstva, osiguravajućeg ili financijskog posredovanja, ne baviti se proizvodnjom, dobavljanjem ili prodajom oružja. Posebno će se podupirati financiranje:

- **prerađivačke industrije**
- **agro-biznisa**
- **turizma**
- **hotelijerstva**
- **energetike**
- **zaštite okoliša**
- **građevinarstva**
- **trgovine i usluga.**

2) ISPA

Program ISPA utvrđen je Uredbom Vijeća ministara br. 1268/1999 na temelju prethodno postignutog političkog dogovora šefova država i vlada država članica Europske unije tijekom sastanka na vrhu u Luxemburgu krajem 1997. godine.

Sredstva iz programa ISPA namijenjena su financijskoj i tehničkoj pomoći u sektorima zaštite okoliša i prometa. **Financiraju se projekti minimalne vrijednosti 5 milijuna eura, za koje krajnji korisnik treba osigurati sufinanciranje u iznosu od minimalno 25%.**

- **upravljanje otpadnim vodama**
- **gospodarenje krutim i opasnim otpadom**
- **vodoopskrba i odvodnja**
- **poboljšanje kakvoće zraka.**

Na području *zaštite okoliša* financiraju se projekti koji sukladno pravnoj stečevini Europske unije, zahtijevaju visoka ulaganja (tzv. *Heavy Investment Directives*), u sljedećim područjima:

Indikativna lista prioriternih investicijskih projekata u području zaštite okoliša se identificira kroz **nacionalnu ISPA strategiju – sektor okoliša**. Strategija određuje okvir i smjernice za efikasno korištenje ISPA programa u skladu sa prioritetima iskazanim u dokumentu "Europsko partnerstvo, Nacionalni program pridruživanja RH u EU te Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša i Nacionalnom akcijskom planu zaštite okoliša. Tako identificirani projekti se predlažu zatim EK za financiranje.

Generalni kriteriji za odabir projekata iz područja okoliša su sljedeći:

- veličina površine i populacije pokrivena projektom;
- troškovna efikasnost (učinci projekta u pogledu usklađivanja sa EU regulativama moraju biti značajni);
- projekt mora biti usklađen sa EU zakonodavstvom u području zaštite okoliša;
- korisnik projekta mora biti jasan, zakonski definirani i financijski sposoban;

Dodatni kriteriji koji su uvedeni zbog kratkog roka provedbe ISPA programa u Hrvatskoj su sljedeći:

- stupanj pripremljenosti projekta – do kojeg stupnja je pribaljena potrebna dokumentacija, uključujući između ostalog:
  - Studiju izvedivosti Studiju utjecaja na okoliš, i potrebne dozvole vezane za utjecaj na okoliš;
  - Izvještaji o institucionalnim, socijalnim i konzultativnim aspektima;
  - Financijska analiza
  - Potrebna projektna dokumentacija
  - Dozvole/odobrenja (lokacijska, građevinska dozvola);
- dostupnost sufinanciranja;
- kontinuiranost u pogledu korištenja pomoći EU;

Na području *prometa* financiraju se **projekti koji podržavaju izgradnju transeuropske transportne mreže**, povezujući nacionalne transportne mreže država Unije i država kandidatkinja. Projektima se razvijaju željeznice, ceste, morski putovi i luke te infrastrukture zračnih luka.

Što se tiče tehničke pomoći, ona se prvenstveno odnosi na fazu identifikacije i pripreme projekata, njihovo vođenje i nadzor nad provedbom.

Sredstva iz fonda ISPA uz središnja tijela državne uprave i javna poduzeća, mogu koristiti i jedinice lokalne samouprave (pogotovo kad je riječ o komunalnim projektima na području zaštite okoliša i prometne infrastrukture).

Hrvatski gospodarstvenici (osim javnih poduzeća) ne mogu biti korisnici sredstava pretprijetne pomoći u okviru programa ISPA, ali mogu konkurirati na javnim natječajima vezanim uz pojedine projekte u okviru ISPA programa te, u slučaju pobjede na natječaju, na taj način ostvariti gospodarsku korist.

3) SAPARD

Financijska pomoć iz SAPARD fonda isplaćuje se projektima usmjerenim na sljedeća područja:

- **ulaganje u poljoprivredne posjede**
- **jačanje prerade i marketinga poljoprivrednih i ribarskih proizvoda**
- **diverzifikacija ruralnih gospodarskih djelatnosti**
- **razvoj i jačanje ruralne infrastrukture**
- **tehnička pomoć pri pripremi i praćenju projekata te kampanji informiranja javnosti**
- **regeneracija i razvoj sela**
- **izobrazba**
- **pošumljivanje**
- **pomoć udrugama proizvođača**
- **poboljšanje obradivih površina i parceliranja**

- **ulaganja u sustave kontrole kvalitete, veterinarske i biljne kontrole**
- **poljoprivredno-okolišne mjere**
- **opskrbljenost vodom**
- **zemljišne knjige**
- **savjetodavna pomoć pri upravljanju poljoprivrednim dobrima**

Europska unija može financirati do 75% ukupne vrijednosti projekta. Kod financiranja investicijskih projekata koji donose određenu dobit 50% sredstava financira se putem javnih potpora od čega je udio Europske unije u financiranju 75% a preostalih 25% financira se iz nacionalnog proračuna (dakle iz proračuna Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva), dok preostalih 50% ukupne vrijednosti projekta financira krajnji korisnik.

Kod financiranja mjera razvitka ruralne infrastrukture, u slučaju Hrvatske, projekti se financiraju isključivo putem javnih potpora od čega je udio EU-a do 75% ukupnih troškova a preostalih 25% sredstava ide iz nacionalnog proračuna (dakle proračuna MPŠVG-a).

Što se tiče financiranja mjera tehničke pomoći, informiranja i promotivnih aktivnosti EU može financirati do 100% ukupne vrijednosti projekata.

SAPARD je prvenstveno namijenjen privatnim poduzetnicima u području poljoprivredne proizvodnje i prehrambene industrije, te izvođačima javnih radova za izgradnju lokalne infrastrukture kojom se unapređuje ruralni razvitak.

Iskustva zemalja korisnica SAPARD programa pokazuje da veće koristi od programa su imali veći poljoprivredni proizvođači i prerađivačka industrija. Većina mjera cilja na modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava kako bi njihovi proizvodi bili konkurentni te zadovoljavali uvjete stupanja na zajedničko tržište EU (sigurnost prehrambenih proizvoda, fitosanitarni standardi, marketing, zaštita potrošača, kontrola proizvodnih procesa, uvjeti rada). Slovenci su iskoristili SAPARD za izgradnju staja za krave muzare i uzgoj svinja te ulaganje u preradu kravljeg mesa. Nadalje Slovenci su iskoristili SAPARD za pripremu infrastrukture za razvoj ruralnog turizma. Bugarska je najviše uložila u sektor mesa, vina, voća i povrća.

II. PROGRAMI ZAJEDNICE

Programi Zajednice predstavljaju integrirani niz aktivnosti koje usvaja Europska Zajednica ili Unija (2. ili 3. stup) u svrhu promicanja suradnje između država članica u različitim područjima povezanim s politikama Zajednice, u razdoblju od nekoliko godina. Programi Zajednice su temeljem posebne stavke u Općem proračunu EU u pravilu namijenjeni državama članicama Europske unije, ali neki od njih otvoreni su i državama koje se nalaze u procesu približavanja Uniji. Kao takvi, smatraju se jednim od važnijih instrumenata pretprijetne strategije, odnosno upoznavanja država kandidatkinja za članstvo u EU s metodama rada Europske unije, te njihovu integraciju u sektorske politike Unije u očekivanju pristupanja.

22. studenoga 2004. godine potpisan je Okvirni sporazum između Europske zajednice i Republike Hrvatske o općim načelima sudjelovanja RH u programima Zajednice, kojim je Hrvatska stekla mogućnost sudjelovanja u određenim programima Zajednice. Temeljem Okvirnog sporazuma potpisivati će se Memorandum o suglasnosti o administrativnim i financijskim uvjetima sudjelovanja Hrvatske u svakom pojedinom programu Zajednice. Republika Hrvatska ima na raspolaganju 25 sektorskih programa zajednice u koje može biti uključena ako zadovolji zahtjevne kriterije članstva.

Važno je naglasiti da će Hrvatska morati financijski doprinijeti proračunu EU za sudjelovanje u svakom pojedinom programu, pri čemu postoji mogućnost sufinanciranja sudjelovanja iz pretprijetnog programa Phare u iznosu od 75% članarine, s time da ukupan iznos namijenjen za sufinanciranje sudjelovanja u programima Zajednice iz Phare programa ne može prijeći 10% iznosa nacionalne komponente Phare programa (za 2005. godinu. ne smije prijeći iznos od 6 milijuna eura).

Vlada Republike Hrvatske odredila je prioritetne programe za koje će se postupak pristupanja provesti tijekom 2005. godine a to su:

GLAVNA UPRAVA (GU) NADLEŽNA ZA PROGRAM	EK ZA	RED. BR.	NAZIV I OPIS PROGRAMA ZAJEDNICE (s vremenskim rasponom trajanja programa)
DG ENTR GU za poduzetništvo		1.	<i>IDAbc (2005.-2009.)</i> Promicanje razvoja i uspostave usluge panEuropske eVlade (poticanje elektroničke izmjene podataka između upravnih tijela) http://europa.eu.int/idabc/en/home
		2.	<i>Višegodišnji program za poduzetništvo (2001. -2006.)</i> Provođenje politike i strategije Europske zajednice na području poduzetništva, s naglaskom na mala i srednja poduzeća. http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/sme-package
DG EMPL GU za zapošljavanje i socijalna pitanja		3.	<i>Jednakost spolova (2001.-2006.)</i> Program koji podržava provedbu okvirne strategije Zajednice o jednakosti spolova. http://europa.eu.int/comm/employment_social/enlargement/programmes_front_en.htm
		4.	<i>Mjere Zajednice u području zapošljavanja (2001-2006.)</i> Program usmjeren na poticanje suradnje s ciljem promicanja analize, istraživanja i praćenja provedbe politika tržišta radne snage. http://europa.eu.int/comm/employment_social/incentive_measures/index_en.htm
DG TREN GU za energetiku i promet		5.	<i>Marco Polo (2003-2010)</i> Program usmjeren na bolje korištenje transportnog sustava, tj. poticanje korištenja mora i željeznice umjesto ceste. http://europa.eu.int/comm/transport/index_en.html
		6.	<i>Inteligentna energija u Europi (2003-2006)</i> Program akcija u području energetike koji proizlazi iz dosadašnjeg okvirnog programa za energetiku (SAVE, ALTENER, STEER, COOPENER) http://europa.eu.int/comm/energy
DG RESEARCH GU za istraživanje		7.	<i>Šesti okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj (2002-2006)</i> Aktivnosti u području istraživanja i tehnološkog razvoja. Stvaranje zajedničkog europskog istraživačkog prostora. Poticanje inovacija. http://europa.eu.int/comm/research/fp6
DG TAXUD GU za poreze i carine		8.	<i>Fiscalis 2007 (2003-2007)</i> Program usmjeren na poboljšanje rada poreznih sustava na unutarnjem tržištu. http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/fiscalis/index_en.htm
		9.	<i>Carine 2007 (2003-2007)</i> Akcijnski program koji podržava i dopunjava aktivnosti zemalja članica EU u području carina. http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/fiscalis/index_en.htm

Postoji mogućnost da se u određene programe zajednice uključe i hrvatske tvrtke kao partneri iz treće zemlje. Druga mogućnost kroz koju se može uključiti poslovni sektor je potpora tvrtkama kroz financiranje projekata od europskog interesa.

Programi zajednice kroz koje se nude takve mogućnosti su **Program zajednice za potporu malim i srednjim poduzetnicima, Marco Polo, Inteligentna energija u Europi, Šesti okvirni program.**

Program Inteligentna energija u Europi je podijeljen na četiri ključna područja:

- 1) "SAVE", koji se odnosi na poboljšanje energetske efikasnosti i racionalno korištenje energije, s posebnim naglaskom na građevinarstvo i industrijski sektor, uključujući i pripremu zakonodavstva te njegovu primjenu;
- 2) "ALTENER", koji se odnosi na promoviranje novih i obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne i toplinske energije i njihovu integraciju u lokalni energetska i okolišni sustav, uključujući pripremu zakonodavstva te njegovu primjenu;
- 3) "STEER", koji se odnosi na inicijative vezane za energetske aspekte transporta, diverzifikaciju goriva kroz razvoj novih i obnovljivih izvora energije te promoviranje obnovljive energije i energetske učinkovitosti u sektoru transporta, uključujući i pripremu zakonodavstva te njegovu primjenu;
- 4) "COOPENER", koji se odnosi na inicijative vezane za potporu promoviranju obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti kod zemalja u razvoju, s posebnim naglaskom na zemlje u Africi, Aziji, Južnoj Americi i Pacifiku.

Hrvatska je do potpisivanja Okvirnog sporazuma u svojstvu treće zemlje imala ograničeni pristup pojedinim komponentama 6. okvirnog programa za istraživanje i razvoj, programa LIFE III i YOUTH, a od ožujka 2005. ima pristup programu Inteligentna energija u Europi.

III. INSTRUMENT PRETPRISTUPNE POMOĆI - IPA

Za razdoblje 2007.-2013. Europska komisija je pripremila i usvojila novi oblik pomoći kandidatskim zemljama (Hrvatska, Turska) te potencijalnim kandidatskim zemljama (zemlje zapadnog Balkana). Radi se o integriranom instrumentu **IPA** (eng. *Instrument for pre-accession aid*) koji zamjenjuje PHARE, ISPA i PHARE programe te CARDS program. Financijska vrijednost programa IPA za razdoblje 2007.-2013. iznosi 12,9 milijardi eura.

Struktura komponenti IPA-e

IPA program se sastoji od pet ključnih komponenti:

1. Pomoć u tranziciji i jačanje institucija
2. Regionalna i prekogranična suradnja
3. Regionalni razvoj
4. Razvoj ljudskih potencijala
5. Ruralni razvoj

Komponente 3 - Regionalni razvoj, 4 - Razvoj ljudskih potencijala i 5 – Ruralni razvoj sadrže prioritete posebno usmjerene ka jačanju poduzetništva. **Za komponentu Ruralni razvoj prioriteti i mjere su isti kao i za program SAPARD, dok su za preostale dvije komponente indikativno definirani sljedeći prioriteti:**

Komponenta Regionalni razvoj

- **Transportna infrastruktura**, fokusiranje na povezivanje sa TEN-T mrežom;
- **Projekti zaštite okoliša** koji se odnose na područje upravljanja vodama, vodoopskrbom, otpadnim vodama i kvaliteta zraka. Također su pokriveni projekti iz područja energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i čistog gradskog prijevoza.
- **Rehabilitacija industrijskih zona**, uključujući rehabilitaciju onečišćenog zemljišta i postrojenja
- **Inovativnost i poduzetništvo**, kroz potporu malim i srednjim poduzećima (MSP), uključujući jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta, potporu za poticanje transfera tehnologije, razvoj poslovnih mreža i klastera

- **Informacijsko društvo**, uključujući razvoj lokalnog sadržaja, usluga i aplikacija, razvoj širokopojasne mreže, potpora i usluge MSP-ima u usvajanju i primjeni informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT);
- **Socijalna infrastruktura** (Obrazovanje i zdravlje), tamo gdje predstavljaju kočnicu za uspješni regionalni razvoj.

Komponenta Razvoj ljudskih potencijala:

- **Povećanje prilagodljivosti radnika i poduzeća**, posebice promicanje cjeloživotnog učenja, promoviranje poduzetništva i potpornih usluga u području restrukturiranja radne snage
- **Unaprijeđivanje pristupa zapošljavanju**, sprečavanje nezaposlenosti kroz modernizaciju institucija na području tržišta rada, provedba aktivnih i preventivnih politika povećanja zaposlenosti žena.
- **Ojačati društvenu uključenost hendikepiranih osoba i borba protiv svih oblika diskriminacije na tržištu rada**
- **Promoviranje partnerstva i umrežavanja** u području zapošljavanja i socijalne uključenosti
- Proširiti i unaprijediti **investicije u ljudski kapital**, posebice kroz promoviranje reformi u području obrazovanja i sustava treninga
- **Jačanje institucionalnih kapaciteta i efikasnosti** javne administracije, socijalnih partnera i relevantnih nevladinih organizacija u području zapošljavanja

Konačni prioriteti i mjere za svaku zemlju korisnicu programa detaljnije se razrađuju kroz tzv. operativne programe. Za izradu operativnih programa su odgovorna nadležna tijela na nacionalnoj razini, a u slučaju Hrvatske očekuje se da će proces izrada operativnih programa biti završen početkom 2007.

DODATAK 13. POPIS OSNOVNIH IZVORA PODATAKA I KORIŠTENE DOKUMENTACIJE

NAZIV	AUTOR	MJESTO I DATUM IZDAVANJA	NAPOMENA
Informacija o stanju gospodarstva Međimurske županije u 2003. godini	Upravni odjel za gospodarski razvoj Međimurske županije	Čakovec, rujan 2004. godine	Izvor: REDEA
Popis poljoprivrede 2003. Rezultati	RH, Državni zavod za statistiku, FINA, Pripremio: Radovan Marciuš	Čakovec, ožujak 2004.	Izvor: REDEA
Plan razvoja poduzetničkih zona u Međimurskoj županiji	Međimurska županija	Čakovec, lipanj 2004.	Izvor: REDEA
Poduzetništvo u Međimurju i novi razvojni izazovi	Institut društvenih znanosti Ivo Pilar	Zagreb, 2002.	Izvor: REDEA
Informacija o stanju u poljoprivredi	Upravni odjel za gospodarski razvoj	Čakovec, travanj 2004.	Izvor: Danica Pošta, Upravni odjel za gospodarski razvoj
Statistički podaci (ukupni prihodi, učešće pojedinih sektora...)	Porezna Uprava	Čakovec, svibanj 2005.	Izvor: Porezna Uprava, Marija Žnidar
Broj obrta po županijama i stanju obrta	Područna obrtnička komora Međimurske županije	Čakovec, svibanj 2005.	Izvor: Područna obrtnička komora MŽ, Anđelko Crnčec
Nacionalna klasifikacija obrta, Podaci o katastarskom operatu	Služba za gospodarstvo i imovinsko –ravne odnose, Odsjek za gospodarstvo	Čakovec, svibanj 2005.	Izvor: Služba za gospodarstvo i imovinsko –ravne odnose, Odsjek za gospodarstvo, Ksenija Brlek i Nenad Juzbašić
Izvješće o radu za 2003. i 2004. godinu	REDEA	Čakovec 2003. i 2004.	Izvor: REDEA
Izvoz Međimurske županije po NKD organizacijskom principu i po zemljama	HGK	Čakovec, 16.03.2005.	Izvor: REDEA
Pisana bilješka o stanju u energetskom sektoru	Elektra Čakovec, Ratimir Orlovac	Čakovec, svibanj 2005.	Izvor: Elektra Čakovec, Ratimir Orlovac
Godišnjak 2004.	Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Čakovec	Čakovec, ožujak 2005.	Izvor: REDEA
Slika zdravlja Međimurske županije	Tim za zdravlje MŽ	Čakovec, travanj 2004.	Izvor: REDEA
Plan razvoja poduzetničkih zona u		Čakovec, lipanj 2004.	Izvor: REDEA

Međimurskoj županiji			
Strategija regionalnog razvoja Republike Hrvatske (prijedlog)		Zagreb, rujan 2005	
Strateški plan gospodarskog razvoja Grada Čakovca		Čakovec, listopad 2005.	
Regionalni operativni program i regionalni razvoj u Hrvatskoj		Zagreb, UNDP, 2004.	
Analiza financijskih rezultata poduzetnika Međimurske županije u 2004. godini	FINA	FINA, Čakovec, 2005.	
Strategija razvoja industrija tekstila i obuće		Zagreb, 2003.	
Registar udruga RH popisa udruga po županijama	Ured državne uprave u Međimurskoj županiji	Čakovec, 2004.	
Studija polaznih osnova strateškog plana razvoja graditeljstva u Međimurskoj županiji	HGK	Čakovec, 2005.	
Strateški plan općine Nedelišće		Nedelišće, 2005.	
Osnove Strateškog plana gospodarskog razvoja Općine Strahoninec		Strahoninec, 2005.	
Strateški plan gospodarskog razvitka Grada Preloga		Prelog, 2005.	
Strateški plan gospodarskog razvitka općine Štrigova		Štrigova, 2004.	
Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje		Zagreb, Godina III., broj 3/2005.	

DODATAK 14. KRATICE I AKRONIMI

EU	Europska unija
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HOK	Hrvatska obrtnička komora
JLS	jedinice lokalne samouprave
MESAP	Međimurski sajam poduzetništva
MSP/SME	mala i srednja poduzeća
NSRD	Nacionalna strategija regionalnog razvitka
NVK	Nacionalno vijeće za konkurentnost
OCD	organizacije civilnog društva
PO	partnerski odbor
PS	partnerska skupina
RG	radna grupa
ROP	Regionalni operativni program